

جەمىل مەھمۇد

ناسۇرىيە كانىم لە زىندانى خەلان

مىندى ئىقرا ئىتقافى

www.igra.ahlamontada.com

ناسۆرييه كانم

له زينداني خه لان

نوسيني جه ميل مه حق
وه رگيراني : ريتاس شاپور

ناوی کتیب: ناسۆرییه کانم له زیندانی خەلان

نوسینی جەمیل مەحۆ

وەرگیرانی : ریتاس شاپور

تیراژ: ۵۰۰۰ دانە

سالی چاپ: ۲۰۲۰

نۆرهی چاپ: چاپی یەكەم

نرخ (۵) یۆڤۆ

بلاوگراوه کانی ناوهندی زهردهشت عوسمان

بۆ لیکۆلینه وه و توێژینه وهی ئەکادیمی

هۆلەندا - ئارنهیم

پیشہ کی وہرگیڑی کوردی:

لہ کاتژمیر دہو چارہک فرۆکہ کہ لہ فرۆکہ خانہ ی بہ پروتی
نیودہ ولہ تی نیشتہ وہ، کاتیک لہ پلیکانہ ی فرۆکہ کہ ہاتمہ خواری
دنیا لہ چاوہ کانمدا زۆر مہزن و گہورہ دیار بوو. تیر بۆنی لوہنانم
ہہ لمزی، یہ کہم شت کہ بی ئاگا کردم ئوہ بوو کہ و تمہ سہر
ئەژنق و خاککی نیشتمانی خۆم؛ لوہنانم ماچ کرد.

ئەمە دووا دیپہکانی ئەم کتیبہ یە مرقۆتیک نوسیویہ تی کہ بہ
دل و بہ گیان عہ شقی کورد و کوردستان بوو، خەونی بہ ئازادی
و سہربہ خۆیی ولاتہ کہ ی خۆیہ وہ دەبینی، بہ لام بق دووچار
کہوتہ ناو زیندانی چہتہکانی مہلا مستہفا و چوار سالی رہبہق
ئوہ ی نہ کرابوو بہ ویانکرد. چیرۆکی ئەم کتیبہ بق خوینہری
ہوشیار کۆدی زۆر لہ و پرسیارانہ دہکاتہ وہ کہ ہیشتا
وہ لامہکانی بہ روونی نازانیت. ئەم کتیبہ بکہ بہ چیرۆکی ہہموو
کوردیکی بہ شہرہف لہم کوردستانہدا لہ ہەر چوار پارچہ ی
خاکہ کہیدا بۆت ئاشکرا دەیتت کہ لہ پاستیدا بنہ مالہ ی بارزانی
خہریکی چین و کار بق چی دہکەن و بۆچی ئوہ دہکەن.

تەماشە کەن مەرقەپکە کورد، بىنەمالەكەى لە خەسەك و زەپىدى
 خۆيان لەسەر كورد بوون لە باكورى كوردستان باوكى
 دەكوژریت و بە هەتیوى ئاوارە دەبنە رۆژئاواى كوردستان، ئىنجا
 دەچنە لوبنان، لەوێش دلیان بۆ كوردستانی خۆيان لێدەداو
 بەردەوام دەبن لە ولات پارێزى. پارتى دیموکراتى كورد لە لوبنان
 دروست دەكات و خەونێكى ئەرخەوانى بە كوردستانیكى ئازاد و
 سەربەخۆ دەبینیت و كار بۆ ئەو خەونەى خۆى دەكات.

ئەو كەسەش خوالێخۆش بوو جەمیل مەحەببە، خەونەكەشى
 خەونى هەموو كوردێكى بەشەرەف و مەردى ئەم ولاتە. ئەو كە
 دێتە كوردستان و دلى بە شۆرش و سەركرەكانى خۆشە و
 دەیهوێت بە دل و بەگیان وەكو مۆم خۆى بۆ ئازادى ئەو ولاتە
 بسوتینیت، چەتەكانى بارزانى هێندە سووكایەتى و ئەشكەنجەى
 دەكەن وایلێدەكەن ئیتەر قەیز لە كوردبوونى خۆشى بكاتەو، لە
 كوردستانەكەى خۆیدا هێندە تالارى دەرخوارد دەدەن، لەمەرف
 بوونى دەخەن، وایلێدەكەن بێز لە خاكى ولاتەكەى خۆى بكاتەو،
 تا سەرەنجام بەهۆى ئاشبەتالەكەرە لە مردن رزگارى دەبینت و
 پشت دەكاتە كوردستان و كۆنوش بۆ خاكى لوبنان دەبات و
 خۆلەكەى ماچ دەكات.

ئەم كۆتیبە دوو پێشەكەى لەسەرە، ئەوەى لەو دوو پێشەكەیدا
 باسى كراوە من ناچمەووە سەریان، بەلكو من لێردەدا تەنها ئاماژە
 بۆ ئەو شتە دەكەم كە باسیان نەكراوە بۆ ئەوەى یارمەتى

خوینتەری ئەم کتێبه بدهم زۆر به جوانی کۆد و نهینی ئەو کاره قێزهوانانهی بنه ماله‌ی بارزانی بکاتهوه که نزیکه‌ی ٧٠ ساله له دژی گه‌لی کوردمان له هەر چوار پارچه‌ی کوردستان په‌یره‌وی ده‌که‌ن، لیسه‌دا من به‌ پێویستی ده‌زانم هه‌ندێ خالی گرنگ بووژینم:

یه‌که‌م - جهمیل مه‌ح‌ق له‌ لوبنان حزبیکی دروست کرده‌وه به‌ ناوی پارتی دیموکراتی کورد له‌ لوبنان، بۆچی بنه‌ماله‌ی بارزانی سوار سه‌ری ده‌بن و ئاوا رسوای ده‌که‌ن تا بتوانن ئەو حه‌زه له‌ ژێر ده‌ستیدا ده‌ریژن و خۆیان به‌پێوه‌ی به‌رن؟ هه‌لبه‌ته هەر له‌م کتێبه‌دا ده‌بینین به‌رامبه‌ر به‌ پارتی دیموکراتی کورد له‌ سووریا هه‌مان کار ده‌که‌ن و ئەو پارتی ده‌که‌ن به‌سێ چوار که‌رته‌وه. دیسانه‌وه هەر له‌م کتێبه‌دا که‌مێک ئاماژه به‌هه‌مان کاریش کراوه به‌رامبه‌ر به‌ کورده‌کانی تورکیا و پارتی دیموکراتی کورد له‌ تورکیا و هه‌ردوو سه‌رکرده‌ی ئەو پارتی سه‌عید قه‌رمزی توپراخ و سه‌عید ئالچی به‌ ده‌ستی یه‌کتر له‌ناو ده‌بن.

له‌ میانه‌ی ئەم کتێبه‌و زۆربه‌ی کتێبه‌ میژووویه‌کانی دیکه‌دا که‌ تیشک ده‌خاته سه‌ر ره‌فتار و کرده‌وه‌کانی بنه‌ماله‌ی بارزانی، ئەوه‌مان بۆ روون ده‌بێته‌وه که‌ پارتی دیموکراتی کوردستان له‌ راستیدا پرۆژه‌یه‌کسی ئیستخباراتی نی‌سوده‌وله‌تییه‌ و بنه‌ره‌تی دروست بوونی‌شی بنه‌ره‌تیکی ئەمنی - ئیستخباراتییه‌ که‌ هه‌رسێ ده‌زگای (ساواک - مۆساد - میت) به‌پێوه‌یان بردووه. هه‌موو

کاره‌کانی ئەم پارتە کە دواتر و لە سەر دەمی قیادە مۆقەتەدا دەبیته مورتە زەقە یەکی نیو دەولەتی لە چوار چێوەی بەرنامەی ئەو دەزگایاندا بوو و بە سەرپەرشتی خودی ئەو دەزگایانە ئەنجام دراو.

بووهم: سوريا و لوبنان بۆ؟

لە ستراتیژی نەتەوایی دەولەتی ئیسرائیلدا سوريا و لوبنان پێگەیەکی زۆر ستراتیژی و گرنگیان هەبوو بۆ پاراستنی ئاسایشی نەتەوایی ئیسرائیل، بۆیە ئیسرائیل تەواوی تواناکانی خۆی بە کارهێناوە بۆ لاوازکردن و کێکردن لەناو ئەو دوو دەولەتەدا. ئامانجی دەستەمۆکردن و کۆنتڕۆڵ کردنی ئەو دوو پارتی دیموکراتی لوبنان و سوريا ئەو بوو کە لەرێگای دەزگای بەد ناوی پاراستنەو (واتە ناپاراستەوخۆ لە لایەن مۆساده‌وە) بکڕێتە سەرچاوە یەکی گرنگ بۆ کاری هەواگری و بخرێتە خزمەت دەولەتی ئیسرائیلەو لە بەرامبەریشدا بنەمالەی بارزانی ملیۆنەها دۆلار بۆ خۆیان وەرگیر.

ئەگەر بە وردی بیربەرییەکانی جەمیل مەحسێن لە دووتویی ئەم کتێبەدا تەماشای بکەین بۆمان دەردەکەوێت کە خودی جەمیل مەحسێن نەیتوانیوە بزانیت بۆچی بنەمالەی بارزانی هێندە لەو توپەڕە و بۆچی ئەوەندە بە جدی هەول دەدەن ئەو حزبە ی لە ژێر دەستدا دەریخێن. مەحسێن کەوتۆتە نیو داوی کوردایەتی یەکی

بنه‌ماله‌ی بارزانی و به‌ئەفیونی ئەو کوردایەتییه به‌جۆریک
 سەر‌مه‌ستیان کردووه و سەریان لێتێکداوه هەتا دووا ساتەکانی
 ئازاد بوونی‌تێی لەو باوە‌پەدا بووه که بارزانی بە‌هە‌له‌دا براوه‌و
 ئاگای لەو کارانه نییه، بە‌لکو ئەوه مە‌کته‌بی سیاسی پارتییه که
 دژایه‌تی ئەو ده‌گەن و ده‌یان‌ه‌وێت دڵسۆزانی بارزانی که‌نارگیر
 بکن، بۆیه کاتیک بارزانی داوی لێ‌ده‌کات عوبێدولای کو‌ری بۆ
 بکوژیت، ئەم هەر تێناگات و توشی حە‌په‌سان ده‌بێت. جه‌میل
 مە‌حق تێناگات باشه‌ ئە‌گەر ئەم خیا‌نه‌تی له‌ بنه‌ماله‌ی بارزانی
 کردووه، ئە‌ی ئەو هە‌موو کورده‌ی ئێران بۆ ته‌سلیم به‌ ساواک
 کرانه‌وه یان له‌ناو شاره‌کانی کوردستان تیرۆرکران؟ له‌ خۆی
 ناپرسیت ئە‌ی بۆچی ئەو هە‌موو کورده‌ تیکۆشه‌ره‌ی تورکیا
 به‌ناوی می‌وانداری و گفتو‌و‌گۆ‌وه بانگ ده‌کران و ده‌سته‌جه‌می
 تیرۆر ده‌کران؟ له‌ کاتی‌دا جه‌میل مە‌حق خۆی ئاماژه به‌و کارانه
 ده‌کات و سه‌عید قرمزی تو‌پ‌راغ (د. ش‌فان) هەر له‌ ژووره‌که‌ی
 خۆیدا زیندانی بووه به‌ر له‌وه‌ی بیکوژن.

**سێیه‌م: دژایه‌تی چه‌پ و شويعی و کورده‌کانی تورکیا و ئێران
 و سو‌ریا و لو‌بنان بۆ؟**

راسته بنه‌ماله‌ی بارزانی دژی هە‌موو حزبه‌کانی ئەو پارچه‌نه‌ی
 کوردستان به‌ نه‌خشه‌ی وردی میت و مۆساد و ساواک کاری
 ده‌کرد و سه‌رکرده‌ی هە‌موو ئەو حزبانه‌ی له‌ناو بردن یاخود له‌

زیندانه‌کاندا سوک و سه‌فیلی ده‌کردن، به‌لام ئه‌وه‌ی جینگه‌ی
 بایه‌خه‌ له‌م کتێبه‌دا که‌ جه‌میل مه‌حق وه‌کو راستی ئاماژه‌ی بۆ
 ده‌کات و ناتوانیت شروقه‌یه‌کی سیاسی و فکری بۆ بکات، ئه‌وه‌یه
 که‌ بۆچی هه‌تا ئاستی ره‌گه‌ز په‌رسی؛ پارتی و بنه‌ماله‌ی بارزانی
 رقیان له‌ تیکۆشه‌ران و هاوالتیانی کوردی هه‌موو پارچه‌کانی
 کوردستان بووه‌؟ بۆچی هه‌نده‌ رقیان له‌ شوێعه‌کانی کوردستان
 بووه‌ و به‌ کۆمه‌ل ده‌یانکۆشتن؟

چوارهم: له‌ کاتێکدا پارتی و سه‌هرانی بنه‌ماله‌ی بارزانی
 ئاشبه‌تالیان ده‌کرد و رایانده‌کرد بۆ ئێران بۆچی هه‌موو
 به‌ندکراوه‌کانی زیندانی رایات کۆمه‌ل کوژ ده‌که‌ن؟ ئه‌مه‌ ریک
 ده‌رخه‌ری سایکۆلۆژیای بنه‌ماله‌ی بارزانییه‌ و ئه‌و راستیه‌
 ده‌رده‌خات که‌ ئه‌وان له‌ هه‌موو بارودۆخیکدا خه‌می یه‌که‌میان
 ئه‌وه‌یه‌ نه‌هه‌ڵن هیچ که‌س له‌ کوردستاندا به‌مێنێته‌وه‌ ئه‌گه‌ر له‌
 ئێستا و داها توو دا هه‌ره‌شه‌یه‌یت بۆ سه‌ربه‌ماله‌ی بارزانی. بۆیه
 ده‌بینین بارزانی له‌ شاری نه‌غه‌ده‌ له‌ کاتێکدا ئاشبه‌تالی کردووه‌ و
 چاره‌نوسی میله‌ته‌ی کوردی خستۆته‌ به‌رده‌م ره‌شترین
 رۆژگاره‌کانی خۆی، داوا له‌ جه‌میل مه‌حق ده‌کات عوبیدولای بۆ
 بکوژێت، له‌هه‌مان ماوه‌دا و له‌ سالی ۱۹۷۶ مه‌سعود بارزانی له‌
 نه‌مسا هه‌ولی کۆشتنی عه‌بدول مه‌سه‌وه‌ری ئامۆزای ده‌دات.

له‌ میانه‌ی خۆیندنه‌وه‌ی رووداوه‌کانی ئه‌م کتێبه‌دا، وێنه‌یه‌کی
 ته‌واوی پارتی دیموکراتی کوردستان و بنه‌ماله‌ی بارزانی ئاشکرا

ده‌بیت و خۆینه‌ر زۆر به روون و ئاشکرایى هه‌ست به‌وه ده‌کات
 که ئه‌م پارتی ته‌نها به‌یه‌ک می‌کانیزمی ستراتیژی کاری کردوه،
 ئه‌ویش می‌کانیزمه جاسوسی و هه‌والگرییه‌کانه. له کاتی‌دا ئه‌م
 حزبه شه‌پێکی سه‌ختی له گه‌ل حکومه‌تی عێراقدا هه‌بوو، ده‌بوا‌یه
 هه‌موو تواناکانی خۆی له به‌ره‌کانی شه‌پ و توکمه‌کردنی هێزی
 پێشمه‌رگه‌و ریکخستنی جه‌ماوه‌ردا به‌خستایه‌ته‌ گه‌پ، ده‌بوا‌یه‌ خه‌می
 هه‌ره سه‌ره‌کی ئه‌م پارتی پته‌و کردنی پایه‌ سیاسی و فکری و
 مه‌عریفیه‌کانی کۆمه‌لگای کوردستان بوا‌یه، تا بتوانێت له‌به‌رامبه‌ر
 ئه‌و دوژمنه به‌هێزه‌دا خۆی رابگرێت و مافه‌کانی گه‌لی کوردی له
 به‌یاننامه‌ی ١١ی ئازاردا به‌سه‌ردا به‌پێنیت، که‌چی ده‌بینین له
 جیاتی هه‌موو ئه‌مانه به‌ پێچه‌وانه ته‌نها کاری ئه‌و پارت و
 بنه‌ماله‌یه کۆکردنه‌وه‌ی زانیاری هه‌والگری بووه بۆ ده‌زگا
 جاسوسییه نێوده‌وله‌تییه‌کان و راپۆرت نویسن بووه له‌م و له‌و،
 هه‌ر به‌ گوێره‌ی ئه‌و راپۆرتانه‌ش ریزکانی ئه‌و پارتیه‌یان له هه‌موو
 خه‌لکانی داسۆز و خه‌مخۆر و شاره‌زا پاککردوته‌وه‌و له شوێنی
 ئه‌وان ته‌نها بایه‌خ به‌ سه‌روک جاش و به‌کرێگه‌زاوه‌کانی بێگانه
 دراوه. سه‌ره‌نجام ئه‌م پارتی پرسی کوردی به‌ ئانقسه‌ست کردوته
 کارتیکی سیاسی هه‌رزان به‌ده‌ست بێگانه و له به‌رامبه‌ریشدا
 خه‌می یه‌که‌م و گرنگی سه‌رانی ئه‌م بنه‌ماله‌یه ته‌نها کۆکردنه‌وه‌ی
 ملیونه‌ها دۆلار و داواکردنی پاره‌ بۆوه به‌رامبه‌ر به هه‌ر
 جوله‌یه‌ک که له خزمه‌ت ده‌زگا هه‌والگرییه‌کانی (ساواک و میت و

مۆساد، ئەنجامی داوێ. سەرەنجام حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانی تەفروتونا کرد بۆ ساواک، سەرکردە تێکۆشەرەکانی کوردستانی تورکیا قەتل و عام کرد بۆ میتی تورکی، عێراقی سەرقال و لاواز کرد بۆ ئەوێ سەری نەپەرژێتە سەر ئیسرائیل، هەولێ دەدا حەزبە کوردییەکانی سوریا و لوبنانیش دەستەمۆ بکات و ئەوانیش لەخەزەمەت مۆساد بخاتە ئێو مەنزومە ئیستخباراتیەکی خۆی...

هەندیک لە رووداوێکانی ئەو ماوەیە لەناو ئەم کۆتییەدا، بە هەر هۆکاریک بوو ئەمە ئاماژەی بۆ نەکراوە. لە هەر جیگایەدا هەستم بەو کردبێت هاتووم پەرەوێزی خۆم بۆ داناو. لە رێگای پەرەوێزەکانەو هەولمداوێ لە لایەک کۆتییەکی دەوڵەمەندتر بکەم و لە لایەکی تریش هەندێ زانیاری و رووداو گرێبەستەم بەیەکەوێ خۆتەر زیاتر بە رووداوێکان ئاشنا بکەم..

هیوادارم بەم وەرگێڕانە توانیبێتم خۆتەری کورد بەو رووداوانە ئاشنا بکەم، وەک وەفایەکیش بۆ پاکی و دڵسۆزی ئەو جەنگاوەرە خێر لەخۆ نەدیوێ کورد، ئەم وەرگێڕانە وەک چەپکە گۆلیک بەخەمە سەر گۆڕی سەربازی وێی رێگای تێکۆشان و خەباتی گەلی کورد: جەمیل مەحۆ.

رێناس شاپۆر

بیشه‌کی چاپی دووهم

ناونیشانی راسته‌قینه‌ی ئەم کتێبه جیاوازه له و ناونیشانه‌ی که له‌م چاپدا بۆی دانراوه. ره‌وانشاد جه‌میل مه‌حق، ناونیشانیکی شۆکئامیزی بۆ داناوه به‌ناوی (بیره‌وه‌ریه‌کانم له‌ناو زیندانه‌کانی شۆڕشی کوردا)، له‌ کاتێکدا ناونیشانی دووهم ئەوه‌یه که من بۆم دیاری کردووه له‌م چاپی دووهمدا به‌ناوی (ناسۆرییه‌کانم له‌ زیندانی خه‌لان). ئەم باب‌ه‌ته‌ش هه‌ندێ روونکردنه‌وه ده‌خوازێت. ناونیشانه‌ کۆنه‌که له‌ ناواخنی‌دا، سه‌رکۆنه‌ی شۆڕشی کورد ده‌کات، که ئەمه‌ش بۆمن مایه‌ی په‌سهند کردن نه‌بوو، بۆیه ده‌بوو خۆم ئەم کێماسییه‌ پڕکه‌مه‌وه، بیره‌که‌مه‌وه به‌شوێن ناونیشانی‌که‌دا بگه‌ڕێم که زیاتر باب‌ه‌تیانه و نزیکتر بێت له‌ راستییه‌وه.

بۆچوونی خودی خۆم ئەوه‌یه که ئەو ناونیشانه‌ی ره‌وانشاد هه‌لیبژاردووه، هه‌ندێ تۆمه‌تبارکردنی تێدا‌یه و ده‌مه‌وێت به‌ ئاشکرا ئاماژه‌ی بۆ بکه‌م. ره‌وانشاد سالانیکی پڕ چه‌رمه‌سه‌ری له‌ زیندانیکی دووره‌ ده‌ستی له‌ کوردستانی عێراق به‌سه‌ر بردووه. به‌بێ ئەوه‌ی هیچ گوناھتیکی کردبێت، توڕدرا‌یه نێو زیندانیکی ترسناک و به‌خراپ‌ترین شیوه‌ مامه‌له‌ی له‌گه‌ڵدا کرا، ئەم ناسۆریانه‌ی ژیا‌نی چوارسالی ره‌به‌ق ده‌خایه‌نێت وه‌ک ئەوه‌ی له‌ ناو دۆزه‌خدا یووێت. له‌هه‌موو شتێک زیاتر بۆ ئەو مایه‌ی ناکامی بوو ئەوه بوو که ئەو که‌سه‌ی فه‌رمانی ده‌ستگیرکردنی ئەوی

دابوو، که سیڭ بوو له لای ئەم زۆر ریزدار بوو، به ته‌واوی هۆگری بوو، له ناخی خۆیدا ستایشیکی زۆری بۆی هه‌بوو. ئەو که‌سه‌ش مه‌لا مسته‌فای بارزانی، سه‌رۆکی کورده‌کانی عێراق بوو؛ هه‌ر له ١٩٥٨ تا ساڵی ١٩٧٥، مه‌لا وه‌ک ته‌وه‌ی زانراوه‌ ته‌نها سه‌رکرده‌ی حزبی‌ک نه‌بوو، به‌لکو سه‌رۆکی شۆڕشی کورد بوو. شۆڕشی کورد بێ به‌ری بوو له‌ زیندانکردن و ده‌ستبه‌سه‌رکردن و داب‌پێنی له‌ دنیای ده‌ره‌وه. ته‌وه‌ی ئەو کاره‌ی کرد بارزانی بوو نه‌ک شۆڕشی کورد. ئەم بۆ‌چوونه‌ که‌ نامه‌وێت وه‌ک پاساوی‌ک ته‌ماشای بک‌ری‌ت، کۆله‌که‌ی سه‌ره‌کی بۆ‌چوونه‌که‌ی منه‌ بۆ ده‌ستنی‌شانکردنی تۆمه‌تبار. تۆمه‌تبار نا‌ک‌ری‌ت شۆڕشی کورد بێ‌ت، به‌لکو سه‌رۆکه‌که‌ی بووه‌ له‌و ماوه‌یه‌دا، که‌ مه‌به‌ستیش له‌مه‌ به‌بێ دوودلی بارزانییه‌، خه‌لان گوندیکی چه‌په‌کی ناوچه‌ی حاجی ئۆمه‌رانه، نزیکی سنوری ئێرانه‌ و سه‌ر به‌ شاری هه‌ولێره. له‌ نزیک ئەو گونده‌وه‌ گرتووخانه‌که‌ دروستکراوه‌و ناوه‌که‌شی هه‌ر له‌ ناوی گونده‌که‌وه‌ وه‌رگرتووه. ته‌وه‌ی که‌ من کردم ته‌نها هێنده‌ بوو ناوی زیندانه‌که‌م خسته‌ شوێن شۆڕشی کورد، به‌وه‌ش دۆخه‌که‌م راست کرده‌وه.

ره‌وانشاد خۆشه‌ویستییه‌کی یه‌کجار زۆری بۆ بارزانی هه‌بوو. خوینه‌ر له‌ میانه‌ی خویندنه‌وه‌ی ئەم کتێبه‌دا بۆی ئاشکرا ده‌بێت که‌ ره‌وانشاد به‌دلیکی پر له‌ ناسۆره‌وه‌ ده‌لێت: (حه‌زم کرد ئەو ناو‌نیشانه‌، ناو‌نیشانی ئەم کتێبه‌م بێت که‌ بلای‌ی ده‌که‌مه‌وه‌ و به‌

دوورودریژی بیرده وهرییه کانی خۆمی تیدا دنووسمه وه. چهند جارنیک نویسنم له سهر ئه وه موو پیلان و نه خشه و کرده وه نامرؤفانانهم نووسیوه که دووچارم هاتوون، ئه ویش له لایهن که سیکه وه که من خۆم به پیرۆزترین که سم دانابوو، چونکه به راده یه ک خوشم دهویست که له سهروو خۆشه ویستی خۆشمه وه بوو، به تاییه ت که رۆژگارنیک من نویتهری ئه و بووم له لوبنان له کاتی به رپابوونی شۆپشی کوردستانی عێراق له سالی ۱۹۶۱، ئه و که سه ش مه لا مسته فا بارزانی بوو، ههروه ها به رده وه ام دهییت و دهلیت: (په یوه ندیم له گه ل بارزانی و سه رکرده کورده کان و دلسۆزی و راستگویم بۆیان یه کتیک له و هۆکارانه بوو که پالی به بارزانییه وه نا له پشته وه خه نجه رم لییات، ئه ویش به هاندان و دندهانی له لایهن سه رکرده گندهل و له رزۆکه کانی له م باره وه به بارزانیم دهگوت ئه وانه تاقمیک خیانه تکارو به کریگیزاون).

له گه ل ره وانشاد په یوه ندیه کی خزمایه تیم هه یه، هه میشه به مامه بانگم دهکرد. هه رکاتیک باسی به سه رهاته کانی خۆی بۆ دهکردم له زیندان دلی ژانی دهکرد و خه فته دایده گرت، وه ک ئه وه ی هیشتا خۆین له برینی بچۆریت، له سه رخۆ و به رده وه ام و به یادوه ریکی ورده وه دهستی به گیرانه وه دهکرد.

لیتره دا پیمخۆشه خۆیتهر به نویسه ری ئه م بیرده وه ریا نه ئاشنا بکه م، که به سه لیه وه به هره ی خۆی رازاندویه تییه وه، بۆ ئه وه ی

زیاتر بهرچاوی خوینەر روون بیتهوه، بهر له وهی دهست به خویندنه وهی ئەم بیژه وهیانه بکات.

جه میل عەلی دەرویش مەحق بەرچه لەک دهگەرپیتهوه بۆ تورکیا، ئەو کوردی باشوری رۆژهلاتی ئەو ولاتیه. سالی ۱۹۳۰ له گوندیکی چهپەک له دایک بووه، رەنگه ئیستا ئەو گونده هەر نه ماییت. له کۆپرۆک بوونه وه کانی خۆیدا ئاماژە ی بۆ ئەوه دهکرد که خێزانه که یان کۆچیان کردووه بۆ سوریا دوا ی ئەوه ی باوکی به دهستی سهربازانی تورک دهکوژریت، چەند که سیکی بنه ماله که ی له لوبنان دهگیرسینه وه. له تافی نه و جه وانیدا چەندین پیشه و کاری کردووه بۆ ئەوه ی نانی رۆژانه ی پهیدا بکات و خێزانه که ی به خێو بکات. بهخت یاری ئەبیت کاتیک هه لیکی کاری له ولاتی کویت بۆ ده ره خسیت. له به هاری ته مەنی لاویدا تیکه ل به سیاسەت ده بیت. هەر به ته جرو به ی ژیا نی خۆ ی پیرو بۆ چوون و دیدگای به نرخی لادروست ده بیت. له سه ره تای ته مەنی لاویدا هه ست به و زو لمه ده کات که له نه ته وه که ی ده کریت، بۆیه ده ست به کار ده بیت له پێناو دا بین کردنی ژیا نیکی شه ره فمه ندانه بۆ کورد.

سالی ۱۹۶۰ له لوبنان، پار تی دیموکراتی کوردستان پیک ده هیتیت، هه ول ده دا مافه مه ده نیه کان بۆ کوردی لوبنان ده سه بهر بکات و بانگه وازی بۆ یه کسا نی ده کرد. مه لا مسته فای بارزانی له سه ره تای شه سه ته کاندا ئەوه ی وه ک نوینەری خۆ ی له

لوبنان دهستنیشان کرد. سالی ۱۹۷۰ بانگه‌یشتنامه‌یه‌کی پنده‌گات بق به‌شداریکردن له کۆنگره‌ی هه‌شتمی پارتی دیموکراتی کوردستان له عێراق، بۆیه به‌ره‌و ئه‌وێ ده‌پوات. له بارودۆخیکی ناپۆشندا، میوانه دله‌خوازه‌که‌ی بارزانی ده‌کرێته دۆژمنیکی سه‌رسه‌خت و له ئاکامدا ده‌ستبه‌سه‌رده‌کریت و هه‌تا دوو سال بیسه‌روشوین ده‌بیته، دواتر ره‌وانه‌ی زیندانی خه‌لان ده‌کریت و دووسالی تریش له‌وێ به‌سه‌ر ده‌بات. دوا‌ی ئاشبه‌تالی شوپشی کورد له پاش ریکه‌وتنی ئێوان عێراق و ئێران به‌گوێره‌ی ئه‌و ریکه‌وتنه‌ی هه‌ردوو ولات له جه‌زائر مۆریانکرد، له زیندان ئازاد ده‌کریت و له‌گه‌ل هه‌زاره‌ها کۆچه‌ری دیکه‌دا رووله‌ ئێران ده‌کات. هه‌یج که‌س چاوی نه‌خسته‌ سه‌ری و ده‌سه‌لاتدارانی ئێرانیش ئه‌ویان نه‌ده‌ناسی، بۆیه وه‌ک هه‌موو کۆچه‌ره‌کانی تر مامه‌له‌ی له‌گه‌لدا کرا. له‌وێ ته‌نها ئامانجی ئه‌وه بوو خۆی بگه‌یه‌نێته تاران و په‌یوه‌ندی به‌ بالێۆزخانه‌ی لوبنانه‌وه‌ بکات. سه‌ره‌نجام بالێۆزخانه‌ی لوبنان هه‌موو کاریکی پێویستی بق ده‌کات بق ئه‌وه‌ی بگه‌یه‌نێته‌وه‌ بق ولاتی خۆی.

لێزه‌دا گرنگترین پرسیار دێته‌ گۆڕی، ئه‌ویش ئه‌وه‌یه‌ بارزانی بۆچی جه‌میل مه‌حۆی ده‌ستگیر کرد؟ له راستیدا خۆینه‌ر له میانه‌ی خۆینه‌نه‌وه‌ی ئهم بیره‌وه‌ریانده‌دا وه‌لامێکی ته‌واوی ده‌ست ده‌که‌وێت و بۆی ده‌رده‌که‌وێت که مه‌حۆ له هه‌ندێ مملانیی ناو سه‌رکردایه‌تی حزبه‌که‌وه‌ تێوه‌گلاره‌، که نه‌ده‌بوو وابیته‌، وێرای

هەندێ مەملەتێ لاهەکی نێو بنەمالە ی بارزانی و خودی کۆرەکانی
 مەلا مستەفا کە پێکەوه ناکۆک و ناتەبا بوون و لە مەملەتێ توندا
 بوون کە بەهۆیەوه لەناو پارته‌که‌دا پاشاگەردانییه‌کی توندی
 لێکەوتبوه‌وه. هەموو ئەم شتانه‌ رویندا بەبێ ئەوه‌ی ئەم داماو
 هیچ رۆلێکی لاهەدا هەبوویت. لەدوای هەندێ سەردان بۆ
 باره‌گای بارزانی، مەحق زیاتر لە مەملەتێکانه‌وه تێوه‌گلا،
 هەولێشیدا بەر لاهە ی کار لە کار بترازیت هەلۆیستی خۆی راست
 بکاته‌وه، بەلام تازە دۆخه‌که‌ لاهە ئالۆزتر بوو کە بتوانیت وا بە
 ئاسانی خۆی دەر بازکات.

ئەو لەگەڵ زۆربه‌ی کۆرەکانی مەلامستەفا هاورێیه‌تی دروست
 کردبوو، ئەوانه‌ هەر هەمووشیان لە نێوان خۆیاندا ناکۆک بوون و
 دژ بەیه‌ک بوون، ئەمیش ئەو شتانه‌ی نەده‌زانی، هەندێ لە
 ئەندامانی مەکته‌بی سیاسیش هەولیان دەدا لە دژی یه‌کتر ئەو
 بەکار بێژن، هەندێکی تریشیان کردبوویانه‌ دەرستی خۆیان بۆ
 ئەوه‌ی شەڕی نه‌یاره‌کانی خۆیان پێکه‌ن لە ناو سەرکرده‌یه‌تی،
 ئەویش بێتاگابوو لە هەموو ئەم شتانه‌، تا لە کۆتاییدا
 راستیه‌که‌یان دابه‌ نێو چاویداو پێانگوت کە گومانیان لە
 دڵسۆزی ئەو هیه‌ بۆ بارزانی، بەلگه‌شیان ئەوه‌ بۆو کە
 عوبیدولای کۆرە گه‌وره‌ی بارزانی نامە ی بۆ ناردووه‌ بۆ به‌یروت.
 مەحق واتای ئەو تۆمه‌ته‌ی نەده‌زانی، لە چاوپێکە‌وتنیدا لەگەڵ
 هەردوو کۆپی بارزانی ئیدریس و مەسعود راشکاوانه‌ پێیان

گوتبوو، هاوکاری تۆ بۆ عوبیدولا خیانه تیکی هیتده گه وره به له شۆرش لیخوش بوونی نیه. دواى ئەم چاوپێکهوتنه نه ههمه تیه کانی ئەو دهستپیده کات، نه یده توانی ئەو که ره چۆن لهو قورپاوهی ده ربیتیت، درهنگانیک پتی زانی که بارزانی باوک و ههردوو کوپه کهی مه سعود و ئیدریس ناکۆکی زۆریان له گهله عوبیدولا ههیه و ئەو خیزانه له نیو ئاژاوهیهکی گه وره دا ده ژین، له ژینگهیهکی پر له پیلانگێری و چال هه لکه نندن بۆ یه کتری. ئەوهی که ئەو چهند وهخته به مه شخه لێکی ریگهی خۆی و سه رکردهی گه لی ده زانی جگه له که سێکی گومانای و جنیو فرۆش که هه زی به پیلانگێران ده کرد له دژی ئەوانی تر و هه موو که سیشی به پیلانگێر ده بین، هیچی تر نه بوو.

بارزانی ته واو برۆای به وه کردبوو که عوبیدولای کوپی پیلان له دژی ئەو ساز ده کات و به نیازی ئەوهیه له کاری بخت، پتیو سیتیش به وه نیه که سێکی زۆر زرنگ بیت و له م رازه تیکات، چونکه ئیدریس و مه سعود وه همیکی لهو جۆره یان خستبووه سه ریه وه و برۆایان پته نایبوو که جگه له خویان که داسۆزی باوکیان، هه موو براکانی تریان ته نها تا قمیکی قین له دلن. به مجۆره بارزانی له دژی ئەو هاندرا، بارزانی بانگی ده کات و ده ته قیته وه به رویدا، وه ک ئەوهی له بیر هه وره یه کانداهاتوو ه پتی ده لیت: "تۆ خائن و جاسوسیت، تۆ له دژی شۆرش کار ده کهیت، به م ده مانچه یه ی ده ستم ده تکرۆم، هه روه ک چۆن پش تۆ هه مید

عوسمان و چل که سی ترم کوشتووه، تۆ ده بیته چل و یه ک'.
 مه حق پئیداگری له سهر ئه وه کردووه که بزانیته هۆکاری ئه
 توپه بوونه چیه، بارزانی وه لای ده داته وه و ده پرسیته و
 ده به ئۆنیه وه " تۆ جاسوسیت، تۆ پیاوی عوبیدولای کوپمی،
 نامه یه کم لایه به ئیمزای تۆ که بۆ ئه وت نویوووه و پیت گوتوووه
 که تۆ دیت بۆ کوردستان، ئه وه نامه یه نه بوایه به هاتنی تورمان
 نه ده زانی'.

چه ره سه ریه کان به مجۆره ده ستپیده که ن. ماوه یه کی درێژ
 له ژێر چاودیری و ده ستبه سه ریدا مایه وه. فاخیز میترگه سوری
 یه کێک له پاله وانه کانی شۆرش له گه لیدا ده ستبه سه ر بووه. ئه ویش
 یه کێک له وانه بووه که گومانی له سه ر بووه، پیلانیک بۆ لابرندی
 له گزێندا بووه و هه موو هه وه کانی بۆ ئازادکردنی سودی
 نه بوو.

دوای ئه وه مه حق دوو چاری خراپتر بوو، له شوینی
 ده ستبه سه رکردنی زۆره ملی، گواسترایه وه بۆ زیندانی خه لان،
 زیندانیک که پرکرا بوو له خه لکی نارازی، ئه وانه ی که گومان
 له سه ر دلسۆزیان هه بوو. ژیا نی ناو کونجی به ندیخانه ترسناک و
 قیزه ون بوو، به خراپترین شیوه مامه له ی له گه لدا کرا. زیندانی
 کرا بوو به بی ئه وه ی هیه بنه مایه کی یاسایی بوونی هه بوو بیت،
 به بی ئه وه ی به لگه یه ک له سه ر ئه و تو مه تانه ی ئاراسته ی کراون
 بوونی هه بوو بیت. مه حق باس له ئه شکه نه کانی زیندان ده کات و

دهلېت: له کاتي بوونم له زيندان عه زاب و ټه شکه نجه يه کي زورم
 چه شت، سوکايه تي زوريان پټده کردم، به شينوازي زور نامرو فانه
 زوريان بق ده هيتام. هيتا به و هموو ټازارو ټه شکه نجه يه ي ناو
 زيندانه که که به رامبه رم کرديان دليان ټاوي نه خوارده وه، بق
 ټه وه ي وره م بشکټنن و زه ليل و چاوشوړم که ن منيان خسته نيو
 زينداني تاکه که س، ژووري کي ته نگ و تار، که پري بوو له
 جانه ورو ميرو

به بي دادگايي کردن و لټيچينه وه نزيکه ي چوار سالي به
 ټه شکه نجه وه برده سر، په کسر له چاو تروکانديکدا، شوړش
 به بي تهغه هره سي هيتا. بارزاني و کورپه کاني و هموو
 بهرپر ساني حزبي به ره و ټيران هه لھاتن، چه کدارو پاسه وانه کاني
 زيندانيش هه لھاتن. به خت ياري بوو که ټه ميش وهک زوړيک له
 زيندانيه کاني تر بهر شالوي کوشتنی پيش ټاشبه تاله که نه که وت.
 مه حق سهره نجام ټازادي خوي به ده ست هيتايه وه و له گهل
 خه لکي ټاواره ي ديکه دا ټاوديوي ټيران بوو، سهرکه وتوو بوو
 له وه ي بتوانيت بگاته تاران و په يوه ندي به باليو زخانه ي ولاته که ي
 خويوه بکات. زوري نه برد گه پايه وه بق به يروت، دواتر ده ستي
 کرد به نوسينه وه ي ياداشته کاني خوي و له م بيره وه رييه دا به
 شيوه يه کي ناوازه و پاراو و درشت پر له ميهر و ريژه وه...

دکټور خالد شيخو شه مدين

به يروت - که ناري باشور

دهروازه

حهزم كرد ټو ناوونيشانه (چوار سال له زيندانه كاني بارزانيدا)^۱، ناوونيشاني ټم كتيبهم بيت كه بلاوى دهكه مه وه و به دورودريژى بيره وه رييه كاني خومى تيدا ده نوسمه وه. چهنه جاريك نوسينم له سر ټو هه موو پيلان و نه خشه و كرده وه نامرؤقانه نوسيوه كه دوو چارم هاتون، ټو يش له لايهن كه سيكه وه كه من خوم به پيروزترين كه سم دانابوو، چونكه به پاده يه ك خوشم دهويست كه له سه روو خوشه ويستي خوشمه وه بوو، به تاييه ت كه رؤزگاريك من نوينه رى ټو بووم له لوبنان له كاتى بهرپابوونى شوپشى كوردستاني عيراق له سالى ۱۹۶۱، ټو كه سه ش مه لا مسته فا بارزاني بوو. ويپراى هه موو ټه وانه ش ويژدانم ئاسوده نه ده بوو كاتييك ده كه پامه وه بو يادوه رييه كاني خوم و هه ستم به و هه موو ده سترديژيانه ده كرد

^۱ له چاپى يه كه مدا ټم پيشه كيه به ده ستوس بلاو كراوه ته وه، ټه وه ش ده رى ده خات كه جه ميل مه حق له سه ره تا دا ويستويه تى ټه وه بكات به ناوونيشاني كتيبكه ي، به لام دواتر راي خؤى گؤرپوه و ناوونيشاني (بيره وه رييه كانم له زيندانه كاني شوپشى كوردا) داناهه. دياره ناوونيشاني دوومه ي له دوا ساته كاني پيش چاپكرندا هه لېزاردوه، رهنه ټه وه ش له سه ر راويژى يه كييك له هاوپيكاني بوويت، ټه مه ش ټه وه ده كه يه نيت كه ټو ناوونيشاني سه ر به رگى كتيبكه ي گؤرپوه، به لام له بيرى چوه ټو ناوونيشانه له م پيشه كيه دا بگوريت.

(سه رنجى وه رگيژى كوردي له سه ر ټم په راويژه: جه ميل مه حق هه مان سالى نوسينى ټم بيره وه ريانه واته له سالى ۱۹۸۲ به جه لته ي دل كوچى دووايى ده كات، رهنه ټم ده ستكاري كردنه له دواى كوچى دوايى خؤى كرابيت).

که له سه‌روبه‌ندی شۆږشدا ده‌کران. بق ئه‌وه‌ی وێژدانم ئارام بیت ده‌بوو هه‌مووی بلالو بکه‌مه‌وه، بق ئه‌وه‌ی گه‌لی کورد به راستیه‌کان ئاشنا بکه‌م، چونکه ئه‌وه‌ی به‌سه‌رمندا هات گرنگترین شت بوون له هه‌موو ژيانمدا به‌سه‌رما هاتیبت.

په‌یوه‌ندیم له‌گه‌ل بارزانی و سه‌رکرده‌ کورده‌کان و دلسۆزی و راستگۆیییم بۆیان په‌کیک له‌و هۆکارانه‌بوو که پالی به‌بارزانییه‌وه نا له پشته‌وه خه‌نجه‌رم لێدات، ئه‌ویش به‌ هاندان و دنده‌انی له لایه‌ن سه‌رکرده‌ گه‌نده‌ل و له‌رزۆکه‌کانی وه‌کو حه‌بییب محه‌مه‌د که‌ریم، مه‌حمود عوسمان، سامی عه‌بدول رحمان، دارا توفیق عه‌تار، عه‌لی عه‌بدوللا، عه‌زیز عه‌قراوی، جه‌رگیز فه‌تحوللا، وێپرای ئیدریس و مه‌سه‌عود بارزانی. له‌م باره‌وه به‌ بارزانییم ده‌گوت ئه‌وانه تاقمێک خیانه‌تکارو به‌کرێگیراون.

له کاتێکدا شۆږش هه‌لگیرسابوو، له تروپکی خۆیدا بوو، منیان ده‌ستگیر کرد. له زیندانه ترسناکه‌که‌وه، راستیه‌که‌نم رووبه‌پروو ده‌کردنه‌وه، پێتمه‌گوتن که چی ده‌گوزه‌ریت و چیه‌یان به‌سه‌ردیت ئه‌گه‌ر به‌رده‌وام بن له‌سه‌ر ئه‌و رێچه‌که‌یه و له گرتنه‌به‌ری ئه‌وجۆره شتوازان به‌رامبه‌ر به‌ شۆږش و گه‌لی کورد، چونکه ئه‌رکی نه‌ته‌وه‌یی و شۆږشگێڕانه‌م وایلیده‌کردم که راشکاوانه قسان بکه‌م و چۆنیه‌تی کارکردنیان به‌رامبه‌ر به‌ شۆږش بقوون بکه‌مه‌وه ته‌نانه‌ت له‌ناو ئه‌و زیندانه ترسناکه‌شدا بم و به‌پاریش بده‌ن گوله‌ بارانم بکه‌ن، به‌لام ئیراده‌ی خوداو هه‌قیانه‌ت رێگای

نەدا ئەو رووبەدات. دواجار دەستەكەيان ئاشكرا بوو، ماسكى سەر روخسارىشيان كەوت، ئەو روخسارە كۆنەپەرسەت و خائنانە، لە پێش ھەموویانەو ئیدریس و مەسعود بارزانی، گەلی كورد لە ھەموو جێگایەك دەزانیت ئەو تاقمە خائنە چیان بەسەر ھات.

ئەو ھەتا منیش لێرەدا ئەو كۆتیبە دەخەمە بەردەستان، بۆ ئەو ھەمی بیخویننەو ھە ناوەرێكەكەى بە جوانی تێبگەن، ئەو دەمەش ھەموو شتێك لەسەر ئەو تاقمە دەزانن، بۆ ئەو ھەمی چیدیكە بە دەستی ئەوانە ھەلنەخەلەتێن كە شەرەفی گەلەكەى خۆیان فرۆشتوو، بۆ ئەو ھەمی ھێچ كەستان باوەر بەو سەركرەدە كارتۆنییە قەلبانە و قەسەى باق و بریقیان نەكات. چۆن دەبێت كوردێكى بە شەرەف باوەر بە كەسێك بكات كە گەل و نیشتمان و خوینی ئەو شەھیدانەى فرۆشتبێت كە لە پێناوی خاکی كوردستاندا خوینیان رژا؟ بۆیە دەلێم خەلكینە خۆتان ھۆكەم بدەن و خۆداش باشترین ھاكەم، مێژوو بۆ خۆی راستیەكان دەردەخات و راستیی ئەو ھەش دەسەلمینیت كە من بەرامبەر ئەو خائن و خۆفروشانەى دوژمنی گەلی كورد و كوردستانی نیشتمانیان، گوتوومن.

جەمیل مەھمۇد

بەیروت ١-١-١٩٨٢

پېښه کی

نهم بیره وه ریانه بریتین لهو به سه رهاته راسته قینانه ی که به دریژایی ماوه ی ده ستگیرکردنم له زیندانه کانی کوردستانی عیراق به سه رمدا هاتوون. چه زمکرد به شیک لهو بیره وه ریانه وهک یادگاری تال و بق میژوو تو مار بکه م، به ئومیدی ئه وه ی ریگای تیکوشه رانی به شه ر هف رۆشن بکاته وه و هه نگا وه کانی ریگای تیکوشانیکی شه ره فمه ندانه ی لیبراو به رده و امپیدات تا ئه و کاته ی گه لی کوردم مافه ره واکانی به ده ست دینیت و له سایه ی دیموکراسیه تیکی راسته قینه، سه ربند و ئازادانه بژی.

نهم بیره وه ریانه نه میژوو نویسیکی شاره زای بواره که نویسیویه تی و نه ده رچووی په کیکی له خویندنگاکان یاخود زانکوکان نویسیویه تی، به لکو که سیکی ئاسایی له رۆله کانی نهم میله ته زه حمه تکیشه نویسیویه تی که هاوشیوه ی هه موو ئه و کوردانه ی که له زیدی خویان هه لکه نراون و له گه ل خیزانه کانیاندا به شوین په یدا کردنی نانه وه بوون. من په کیکی بووم لهو به ده بختانه ی که چاره نووس یارم نه بوو، هه ر ئه وه ش وایکرد له م ولاته جوانه ی لوبنان بگیرسیمه وه. بی خانه و لانه و بی ده ر ه تان بووین، خه باتی هه ره قورس و تالمان له پیناوی بژیوی ژیانمان

بوو. لوبنان له م باره وه چاكه ی زوری به سهرمانه وه هیه،
 ئاسمانه پاك و بڼگه رده كه ی كراوه بوو، گه وړه بووین و
 پڼگه یشتن و ژیانكی شه رافه تمه ندانه و ئازاد و پر له میهر و
 لیږورده یی ژیاين. نه خیر هرگیز لوبنان و چاكه ی لوبنان له یاد
 ناكه م. له پتیاویدا وهك وه فایه ك بق هه موو نه وه ی ئه م ولاته
 میوان دښته پتښكه شی كردین، له نیو خو شه ویستی نه ودا
 ده ژیم و ده مرم. ولاتیکي ره سهن له شارستانیته و میژوودا.
 هه ربژی لوبنان هه تا سهر، نه مرو سهر فراز و دیموكراس و ئازاد
 بیت لانكی پتگه وه ژیاينی بیهاوتای مرقایه تی.

سهره نای چیرۆكه كه:

ئهم بیره وه ریا نه كومه لڼك بویه ر و به سهره اتن كه به دريژایی
 ده سته به ركردن زوره ملیم تیا یاندا ژیاوم، پیمخوش بوو
 هه نديكيان تومار بكه م، چونكه پیموايه له و سۆنگه یه ده توانم
 وینه یه کی راسته قینه ی به رپر سه كانی شوړش و رهفتاره كانیان
 نیشاندات، كه به هېچ كلوچيک له گهل داب و نه ریتی ره سه نی
 میژووی و پر شكوی كورده واریدا ناگونجیت.

ئهم بیره وه ریا نه له مه ر روداوه كان، به و په زی ئه مانته و
 دلسۆزییه وه یاداشت ئه كه م، خوړ سه كانه و بیتلايه نسانه
 ئه پانگه تر مه وه، به ئامانجی نه وه ی بتوانم وینه یه کی روون و
 زیندوی رهفتاری به رپر سه كانی ناو شوړش نیشان بده م كه له و

زیندانه گهره یه ئه نجامیان دهدا. به زۆره ملی دهستبه سهر بووم،
 شه وو رۆژ له ژیر چاودیری توندا بووم، بۆ ههر شوینیک
 برۆشتمایه و ههر چۆنیک بجولامایه به دوامه وه بوون. بۆ چاپخانه،
 فروشگاكان، ته نانهت بۆ سهرتاشخانه، ههر به شوینمه وه بوون،
 پیاوانی پاراستن پتموه نوسابوون. به درێژایی دهستبه سهرکردنی
 زۆره ملیم رۆژێ له رۆژان ههستم به وه نه کرد که مرقفیکێ ئازاد
 بم. وهک دیوه زمه و تارمایی بۆ ههر کوێ بجومایه به دوامه وه
 بوون. ئه وانه کلک و گوێی دهزگای هه والگری تایبته به شۆرش
 بوون که له لایه ن پیاوه کانی ئیدریس و مه سعود بارزانیه وه
 به ڕێوه دهبران، دهچوونه سهر هه موو ئه و شوینانه ی من بۆیان
 دهچوون، له مه پمن پرسیاریان له خاوه نه کانی ده کرد. جه میل
 مه حڕ چی پهن گوتوون؟ باسی چی بۆ کردوون، ئیدی ههرشتیک
 له م باره وه له سهر من ده یانپرسی.

به یانیان و ئیواران، هه میشه له سهر شوسته ی شه قامه که
 ده وه ستام، بۆ ئه وه ی ئاگاداری هاتن یاخود رۆشته ی
 ئۆتۆمبیله کانی ئیدریس و مه سعود بوومایه، به لکو یه کێکیان ببینم.
 زۆر جاریش به ریکه وت ئه وانم ده بینی به ئۆتۆمبیل به به رده ممدا
 ده هاتن و سلاوم لێ ده کردن و دهستم بۆ به رز ده کردنه وه، به لام
 به داخیکێ زۆره وه ئاماژه کانی لوتبه رزی و له خۆبایی بووم به
 ئاشکرا له ده موچاویاندا ده بینی. له جیاتی ئه وه ی وه لامی
 سلاوه کانی من به نه وه وهک ئه وه ی ئسول و عاده ت ده خوازیت،

یاخود وهک شهوهی که دهلین (تهگهر سلواتان لیگرا، باشتر سلوا بکه‌نه‌وه، یان وه‌لامی بده‌نه‌وه)، شهوان ته‌نها به سهر راوه‌شانندن وه‌لامیان ده‌دایه‌وه، وا خویان ده‌رته‌خست که سهرقالی گفتوگوکردنی بابه‌تیکی زور مه‌ترسیدارن، لی‌ره‌دا حه‌ز ته‌که‌م باسی روداویک بکه‌م که به‌سهرما هات، باسی شه‌و شیوازانه‌شتان بق ته‌که‌م که پی‌اوه‌کانی پاراستنی سهر به‌مه‌سعود و ئیدریس په‌په‌ویان ده‌کرد.

روژی له‌ روژان شه‌وکاته‌ی له‌ژیر ده‌ستبه‌سهرکردنی زوره‌ملیتدا بووم، له‌په‌ر شه‌ویکیان یه‌کیک له‌و ئیشکگرانه‌ی که بق پاسه‌وانیی ژوره‌که‌ی من دانرابوو، دیار نه‌ما. پی‌اوانی هه‌والگری یه‌کسه‌ر ئوبالی دیار نه‌مانی شه‌و که‌سه‌یان خسته‌ته‌ستوی من و ده‌یانگوت تئو ئاسانکاریت بق کردووه بق راکردنی و بزانه بق چ ته‌رکیک راتسه‌پاردووه و ناردوته. روژانه له‌ به‌اره‌ی شه‌و ئیشکگره‌وه ده‌که‌وته ژیر لی‌پرسینه‌وه، هه‌میشه وه‌لامه‌کانم شه‌وه بوو که من هیچ په‌یوه‌ندیم پی‌وه‌نیه، سویندم ده‌خوارد به‌ خودای گه‌وره که‌من بیتاوانم له‌و تومه‌ته‌و هیچ نازانم. ئیتر شه‌و روداوه‌یان کرد به‌ بیانوو له‌ دژی من و تومه‌تبارکردنم به‌هه‌موو شه‌و شتانه‌ی که رویانداه، ئیشکگرتیان توند کردم‌وه، چاودیریکردنیا خه‌ست کرده‌وه، کاریان گه‌یاندده شه‌وه‌ی که‌ خواردنی ئیتوارانم لی‌بیرن و هه‌موو شیوازیکی ته‌شکه‌نجه‌ی جه‌سته‌یی و ده‌رونیان له‌گه‌لدا په‌په‌و کردم.

نژیکه‌ی هه‌فته‌یه‌ک به‌سه‌ر دیار نه‌مانی‌ ئه‌و پاسه‌وانه‌ تێپه‌ری.
 دوا‌ی لێک—ژۆلینه‌وه‌ ده‌رکه‌وت که‌ ئه‌و چه‌زی له‌ یه‌کێـک له‌
 کێژۆله‌کانی‌ ئه‌و گونده‌ کردووه‌و که‌چه‌کێ هه‌لگرتووه‌و په‌نای بۆ
 مالی شێخ بابۆ برا گه‌وره‌ی مه‌لا مسته‌فا بردووه‌ و له‌وێ له‌یه‌کتر
 ماره‌به‌ر کراون. دواتر به‌ رێکه‌وت چاوم به‌ زاوای هه‌لهاتوو که‌وت
 و هۆکاری راکردنه‌که‌یم لێپرسی، له‌ وه‌لامدا گوته‌ی: کاک جه‌میل
 من پیاویکی به‌ش مه‌ینه‌تم، ده‌ سالی ره‌به‌قه‌ من په‌یوه‌ندیم به‌
 شوپشه‌وه‌ کردووه‌ و دووچاری هه‌موو مه‌ترسییه‌کی ژیا‌ن
 بوومه‌ته‌وه‌و قوربانیم داوه‌، که‌چی له‌دوا‌ی هه‌موو ئه‌وانه‌ هه‌ستم
 ده‌کرد که‌ ریزم ناگرن و پێم نازانن، ته‌نانه‌ت خوشم وه‌کو ئه‌وان
 به‌ کورد نه‌ئه‌زانی. وه‌کو کویله‌یه‌کی خزمه‌تکاری خویان سه‌یریا‌ن
 ئه‌کردم، نه‌ک وه‌کو پێشمه‌رگه‌یه‌کی تیکۆشه‌ری رێگای شوپش،
 دواتر بۆم ده‌رکه‌وت هۆکاری ئه‌و مامه‌له‌ خراپه‌ ئه‌وه‌یه‌ که‌ من
 کوردی ئێرانم، بۆیه‌ ئه‌وه‌شم کرد بۆ ئه‌وه‌ی بێم به‌ یه‌کێک له‌وان
 دوا‌ی ئه‌وه‌ی ژنیکم هێنا له‌ هۆزه‌که‌ی ئه‌وان.

له‌و دیمه‌نانه‌ی که‌ رۆژانه‌ دووباره‌ ده‌بوونه‌وه‌و زۆربه‌یا‌نم به‌
 چاوی خۆم ده‌بینی، ئه‌وه‌ بوو که‌ سه‌ده‌ها که‌س له‌ رۆله‌کانی ئهم
 گه‌له‌ رۆژانه‌ له‌به‌رده‌م باره‌گای ئیدزیس و مه‌سعود ده‌وه‌ستان و
 چاوه‌ڕوانی هاتنی ئه‌وانیا‌ن ده‌کرد، بۆ ئه‌وه‌ی کێشه‌کانی خویانیا‌ن
 بۆ باس بکه‌ن، زۆربه‌ی ئه‌وانه‌ ژنان و پێوه‌ژنان و هه‌تیوباری
 ده‌ستی شوپش بوون، یاخود دایکانی ئه‌و شه‌هیدانه‌ بوون که‌

ددهاتن بۆ وەرگرتنى موچەى مانگانەى شەھیدانەى رۆلەكانيان.
 ھەموويان لەژىر تيشكى خۆرى پروكىنەردا، وەكو رانەمەرو
 قافلەى كۆيلە دەوستان. بۆچەندىن سەعاتى دريژ زۆر جار ھەتا
 ئىوارە لە چاوەروانیدا دەمانەو بەبى ئەوەى ھىچ سودىكى
 ھەبىت، كەسك نەبوو وەلامىكيان بداتەو و گوى لە سكالاکانيان
 بگريت. لە ناكاويكدا كەسك لە نوسینگەكەو بەناوى مەجيد
 ددهاتە دەرەو و زۆر ملھو و زۆردارانە دەيگوت: كاتى ئەمەرق
 تەواو بوو. ئەم ھەوالە شاھنشايانە لەم مەجيد ناوہو وەكو
 بروسكە ددهاتە دەرئ و رق و كينەيەكى خەفەكراو و
 ياخييونىكى لەنيوچاوانى ھەموو ئەو بىتوہژن و پىرەمىردانەدا
 دروست دەكرد. زولملىكراوان و ئەشكەتجەدراوانى نىو زىندانى
 ترسناكىش، بىتەسەلاتببون و ھىچيان لەدەست نەدەھات، تەنھا
 ھىندە نەبىت ملکہچى فەرمانى ستمەكاران بن.

زۆرىنەى ئەو خەلكە بەش مەينەتە لە ھەژاران و نەداران و
 چەوساوەكان بوون، ناچار دەبوون لە پەناو پاسارو لاكۆلان و
 سەر شۆستەكانى حاجى ئۆمەران و قەسرئ و گەلە، ياخود لە
 بارەگای مەكتەبى سياسى بەبى پۆشاك و راخەر بخەون،
 بەشيكى زۆر كەمیان توانای ئەوہيان ھەبوو بچنە ھۆتيل.

ئەم بارودۆخە نالەبارە بەھىچ جۆرىك شايەنى مەرقف نىيە،
 ھۆكارەكان ھەرجىيەك بن. جگە لەوہش ئەو دامازانە فلسە
 سورەيەكيان لە گيرفاندا نەبوو تا بتوانن خواردنى پىبكرن. ئەم

دوخه ههندی جار یهک ههفتهی تهواو درێژهی ههبوو، جا بزانه چ جۆره ئهشکهنجهو ئازاریکیان چهشتوو بههوی شیوازی مامهلهکردن و رهفتار کردن لهگهڵیان. دواى ئهو ههموو خهفته و ناسۆرییانه، کاکى ژمیاریار دههاته دهرهوه و دهستی دهکرد به پێدانی موچهی پێنج دینار بۆ ههر خێزانیك. خۆم به گوێی خۆم قرویسکانهوهی دایکان و بیوهژنانی یاخیبووم دهیست که به دهنگی بهرز هاواریان دهکرد و تالابی ژیاست له دهنگیاندا ههستییدهکرد که بهرق و کینهوه دهیانگوت: کوا ویزدان؟ کوا مروته؟ میزدهکم و کوپهکم له پیتاوی شۆپشدا شههید بوون. یهکێکی تریان هاواری دهکرد: من له ههولێرهوه هاتووم بۆ حاجی ئۆمهراڤ بۆ ئهوهی تهنها چهند تاکه دیناریکم بدهنی بۆ مهسرهفی منداڵه ههتیوهکانم که باوکیان له پیتاوی شۆپشی کوردا، خوینی خۆی بهم خاکه بهخشی و شههید بوو، هاتووم بۆ ئهوهی پێنج دینارم بدهنی شهرمه بۆتان، شورهیه بۆتان...

بهشیکی دیکه لهو داماوانه که مترله پێنج دیناریان وهردهگرت، ئیدی له حالهتیکى هینده زه‌بوون و خهفته‌بار ده‌تیین، مرقوف جهرگی بۆیان ده‌سو‌تا، نا‌له و ناسۆر له قولایی قورگیانهوه ده‌هاته دهره‌وه، دلایان خوینی لیده‌چۆری کاتیك بهو حاله‌ته پهر له که‌سه‌ره‌وه له باره‌گای به‌رزترین ده‌سه‌لاتی شۆپشه‌وه ده‌هاتنه دهره‌وه!

بەلام ئەوانەى بەخت ياريان بوو، پارەيەكى باشيان وەرەدەگرت
 لە چینی بەکریگىراووەکان بوون، پیاوانى هەوالگى و ئەندامانى
 دەزگای پاراستن بوون. ئەو ئاژان و خائنانە رۆژانە لەبەردەم
 خێوەتگەى ئیدریسدا دەوستان و راپۆرتە درۆینەکانى خۆیان
 پێشکەش دەکردن. ئەو راپۆرتانە بەشى ھەرە زۆریان بوختان و
 درۆى ھەلبەستراو بوون کە لە دژى ئەو تیکۆشەرە کوردانە
 دەھۆنرانەووە خەباتیان لە پێتاوی گەلى کوردا دەکرد. ئاژانەکان لە
 ھۆتیل و سەرەپچ و چایخانە و شەقامەکاندا خەلکیان دەدواندو
 قسەیان لێدەردەگیشان، دواتر دەیانکرد بە راپۆرت لەسەریان. لە
 دواى تێپەربوونى یەک سەعات بەسەر وەرگرتنى راپۆرتەکاندا،
 بۆ ھەر کەسیکیان پەنجا دینار یاخود زیاتر تەرخان دەکرا،
 ئەوێش بەپێى ناوەرۆکى راپۆرتە درۆینەکەو رادەى
 کاریگەربوونى بەسەر دەسەلاتیاندا.

ئەم پارانە لە لایەن ئەو سەرکردە ساختانەووە بەناوى
 شۆپشەووە دابەش دەکران بەسەر کریگرتەو دارو دەستەو
 چەتەکانى خۆیاندا، لە کاتیگدا ھەزاران کەس لە خەلکى بێدەرەتانى
 کوردمان لە ھەزاران و چەوساوان، رۆحى خۆیان و رۆلەکانیان
 دەبەخشى، خویى پاكى خۆیان دەکردە خەلات، بۆ پاراستنى خاک
 و ئاخى کوردستان. سەربارى ھەمسوو ئەو نەھامەتى و
 سوکایەتیکردنەش ھیشتا کاروانى شەھیدانى کوردستان، رێبازى

فیداکاری و قوربانیدان دريژده پيئده دات. ريبازی شۆرشی ره سه نی
کوردهستان پشتیوان به خوای گه وره هر سه رده که ویت.

خیزانی هه موو ئه و نه به رد و پاله وانانه، وه کو کویله ی
یه خسیرکراو چه ندين رۆژ چاره پروان ده بوون هه تا سته مکاران
به خیزی خویان ته نها پینچ دیناریان پیئده دان، ئه مه ش موچه ی هر
خیزانیکي. خاوه ن شه هیدی کوردهستان بوو.

ئیدریس و مه سعود پیش کاتژمیر دواژده یاخود که میک زوتر،
ده که یشتنه نیو باره گای خویان، که ده هاتن ده ورو به ریان به
پیاوانی هه والگری ده ته نرا. زۆر به فیزه وه خویان ده کرد به ناو
باره گا، له ده ره وه ی باره گاش خه لکیی وه ک رانه مه له ژیر
تیشکی خۆردا پر و کابوون، یاخود له ژیر لیتمه ی باراندا
ده خوسان وسوک و سه فیل ده کران.

یه که مین که س که ده چووه لایان، سه روکی به شی هه والگری
مه مه ده عه زیز بوو. راپۆرتی کاری رۆژانه ی خوی پیشکه ش
ده کردن، ئیتر ئه وه ی به ده میدا ده هات له درو و ده له سه و بوختان
له دژی تیکۆشه ران و پیشمه رگه پاله وانه کان و هر کور دینکی
تری به شه ره ف که به نا هه ق که وتیئته داوی خوی یاخود
که وتیئته چنگی قه له می هه والگری به وه.

دواتر که سی دووهم ده چووه لایان که فرانسوا هه ریری بوو،
سه روکی به شی هه والگری گشتی، که پله که ی له دوا ی
مه سعوده وه بوو. ئه و له گه ل چه ند که سیکی داروده سته ی خۆیدا

دهچووه ژووره وه. ئه ویش له دواى محمەد عەزیز^۲، راپۆرتە
 درۆینه و هەلبەستراوەکانى خۆى پێشکەش دەکرد. بەمجۆرە کات
 تێدەپەڕى نزیکى سەعات دووى پاش نیوەپۆ دەبوو وه. لهو
 کاته دا بهرپرسی بارهگا دههات و گهرههى خۆى بانگ دهکرد بۆ
 نان خواردن. خزمهتکارهکان به پرتاو دههاتن و ههرچى خواردنى
 به له زهت و خوش هه بوو له بهردهم ئەواندا دایانده نا، له پاشاندا
 جۆره ها میوه یان دههیناو دواتر دهستیان به چای خواردنه وه
 دهکرد، ئینجا دهکوتنه زهمکردنى ئەم و ئەو گوايا خهريکى
 پیلانگیران و ئاژاو، هه مووشى به بوختان و درۆ. دهههه
 کاتژمێر سێ سته مکاران رینگایان ده دا به هه ندێ له وانهى که له
 به یانیه وه چاوه پوان بوون (بێگومان له وانهى که نزیکى خویان
 بوون) بێته ژوورێ و کهمێک گۆج بۆ داواکانیان بگرن. بهمجۆرە
 هه تا کاتژمێر چواریان دهبرده سه ر، ئیتر دهموده ست
 کارمه نده کهى ئیدریس (مهجید) دههاته دهره وه به دهنکیکی بهرز
 فه رمانى به سه دان کهس له وه ژارو نه داراته دهکرد که له
 دهره وه چاوه پۆ بوون نۆره یان بێت و سکالای خویان بگه یه نن و
 چاویان به خاوه ن پایه ئیدریس بارزانی بکه ویت و پێى دهگوتن:
 کاتى دهوامکردنى ئەمپۆ ته واو بوو، گوايا ئیدریس و مه سعود

^۲ محمەد عەزیز قادر ناسراو به شیخ محمەد هەرسین، سالی ۱۹۷۹ واته چەند
 سالی که دواى ئاشبه تال، هه ر له ئێران به دهستی مه سعود بارزانی رفیندرار هه رله
 ئێرانیش بیههروشوین کرا. باوکی شاری هەرسین ئەندام پەرله مانی پارێیه و
 به رامبه ر به پاره له خویى باوکی خوش بوو.

کاری گرنگیان ههیهو رۆشتوون. ئەم مهجید ناوه زۆر نا
جوامێزانه دەری دەکردن. من سەرنجم دەدان بە تایبەت ئەو
کاتەی کە دەیکوت دەوام تەواو بوو و ناتوانن کەسی تر بکەن
ژوورەوه، پێزاری و ناپەزایی دایدەگرتن، گویم لێدەبوو قسەی
نەشیایان دەکرد و نەفرەتیان لەو رۆژە دەکرد کە تەقلی ئەم
شۆرشە ساختەیه بوون، لەسەر هەمووشیانەوه ئەو بەرپرسە
ستەمکارانە. نیشانەکانی تورپەیی و یاخیبوون لە روخساریاندا
بەدی دەکرا. رۆژ لە دواي رۆژ زیاتر لەناو ناسۆرییهکانی ئەم
شۆرشەدا دەژیام، روداوێکان بەو شێوە ناپەسەند و نالەبارە
دووبارە دەبوونەوه، بە جۆریک کە بۆ هیچ مەرفئیکی خاوەن دین
و ویژدان پەسەند نەدەکرا.

لە باره‌گای ئیدریس بارزاتی

لێره‌دا دێته‌وه یادم، روداوێکتان بۆ باس ده‌کەم کە بە‌چاوی
خۆم بینیم. لە بیرم دێت کاتی‌ک لە ژێر دەستبە‌سەرکردنی
زۆره‌ملی و چاودێرییه‌کی توندو تۆلدا بووم، لە یه‌کی‌ک لە
خێوه‌تگا‌کانی نزیک باره‌گای ئیدریس لە حاجی ئۆمه‌ران، کە چەند
پیاوێکی ئیدریس ئێشکگری بوون. بە‌پێکه‌وت خێوه‌ته‌که‌ی من
نزی‌ک ناندینی باره‌گا بوو. رۆژی‌کیان به‌ته‌نها لەناو خێوه‌ته‌که‌م
دو‌شدامابووم و لە باری‌کی ده‌رونیی خراپدا بووم، خه‌یالم
ده‌گه‌رایه‌وه بۆ لوبنان و بیرم لە دایکه‌ پیره‌که‌م و هاوژین و من‌دال

و خوشک و براو هاوړيکانم ده کرده وه. هه موو ئو يادگار يانه له ناو سهرمدا ده هاتن و ده چوون. به يئ ئو وهى ټاگام له خوم بيت دلم پرېوو له گريان و به دلنكى شكاو به كول ده گريام و پرؤشيم بؤ ديبه نى ئوان هه لیده قرحاندم. له ناو گيژاوى ئو ناسؤريانه دا كه خومى تيدا بووم، له پر هاوار و قيژه يه كى زؤر خه مه كانى بريم و له خيژه ته كه م چوومه دهره وه بزانه چى ده گوزهر يت. بينيم هه ندئ له پياوه كانى ئيدريس به رؤزى روناك و به بهر چاوى خه لكه وه به ربوونه ته يه كيټك له پيشمه رگه كان و به سه ختى ليده دهن. ويستم بزانه بؤ چى ئو پيشمه رگه داماره به وجؤره سزا دهر يت. پرسيارم له يه كيټك له پاسه وانانه كرد كه له نيوانماندا هاوسؤزى هه بوو، ريزى ده گرتم و به زه يى پيمدا ده هاته وه، پرسيارى هؤكاره كه م ليټكرد، به ده نكيكى نزم بؤ ئو وهى كه سيټك له هاوړيكانى گويدارى نه كات و زمانى ليټه دات، گوتى: كاك جه ميل سهر كرده كانمان گوشت و مريشك و هه موو خواردنكي خوش ده خون، له كاتيكا پيشمه رگه كان له برسанда دهرن. پيمگوت تيناگه م مه به ست چيه؟ زياتر گوتى: كاك جه ميل ئو پيشمه رگه يه ي كه پاسه وانه كان ليده دهن، هاتووه بؤ ناند يټنه كه و داواى خواردنى كرده وه و وتويه تى له دووره وه هاتووم و زؤرم برسويه و پاره م پيټيه شتيك بكرم و له يه كيټك له چيشتخانه كاندا خوم تير بكم، هه وليداوه چاوى به ئيدريس و مه سعوود بكه ويټ، به لام بئ سود بووه، پيټيان گوتووه كاتى

چاوپيځه وټن ته او بووه و پاسه وانه کان ويستويانه به پال بيکه نه
 دهره وه له ناند پټه که، ئيتر ته ویش به دهنگی به رزو له به رده م
 هه موواندا دهستی به هاوار کردووه و گوتوويه تی پټنج ساله
 پيشمه رگه م و هيچم نيه جگه له م چه که ی شانم نه بیټ که له
 پټناوی شورشدا پټی دهجه نکيم، بږيه ده بیټ خواردنم بدهنی. هر
 بږيه کاک جه میل ته نها له بهر ته وهی ته و قسانه ی کرد کاریکیان
 به سهردا هیتا هه تا ماوه له بیري نه چټه وه.

پاشماوهی خوراکه کان و بهر ماوه کان کډه کرانه وه و تیکه ل
 ده کران و ئیواران پيشمه رگه کانی شاخی هه لگورد ده هاتن و له
 ناو سه تلدا له گه ل ناندا ده یانبرد بږ ته و پيشمه رگه جه نگاوه ره
 به شه ره فانه ی که به رگرییان له شورش ده کرد!

ته م ديمه نانه و چه ندانی تريش کومه لیک شت بوون که روژانه
 ده مبینین. سه دان تیکوشه ری کوردم ده بیني له نټوانياندا
 که سایه تی ناوداری سه روک هوز، که فهرمانی ده ستيگر کردنیان
 بږ دهره کردا، ته نها بږ ته وهی ملکه چیان بکه ن له گونديکی دووره
 ده ست یان له هوتیليک یان له باره گاگانياندا ده یانخسته ژیر
 چاودیری تونده وه و هر جوړه چاوپيځه وټن و سه ردان و
 قسه کردنیکیان له گه ل هر که سيکدا ليقه دهغه ده کردن. هه روه ها
 ده مبیني که چون به شیک له و هاو لاتیيه به شه ره فانه له ناوه راستی
 ريگا ده وه ستان و وه کو شیت هاواریان ده کرد و ده یانگوت: ته ی
 خودایه ئيمه بیتاوانین و هيچ گونا هیکمان نه کردووه و له سه ر

هه‌قین، کاتیکیش ئیدریس و مه‌سعود له ژێر چاودێرییه‌کی تونده له ئۆتۆمبیله‌کانیان ده‌هاتته‌ خواره‌وه؛ هه‌ندێ له‌ کورده به‌شهره‌فانه له‌به‌رده‌م ئۆتۆمبیله سه‌ربازیه‌که‌دا ده‌وه‌ستان و پێیان ده‌گوتن: ده‌مانه‌وێت چاومان به‌ مه‌لا مسته‌فا بکه‌وێت، له‌ خوا بترسن، ئێمه‌ بیتاوانین گوناھمان چیه‌ تاوه‌کو بمانخه‌نه ژێر چاودێری؟ چیمان کردووه‌؟ له‌خوا بترسن، به‌لام پاسه‌وانه‌کان به‌پال ده‌ریانده‌کردن وه‌ک ئه‌وه‌ی بڵاوه‌ به‌ ئاژده‌ل بکه‌ن بۆ ئه‌وه‌ی رینگا له‌به‌رده‌م ئۆتۆمبیلی سه‌رکرده‌ ساخته‌کاندا بکه‌نه‌وه‌.

سه‌رکرده‌کانی شۆرش به‌ تایبه‌ت ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سیاسیی پارتی دیموکرات، پشتیان به‌ سیخورو ئاژان و دۆلار ده‌به‌ست و مافه‌کانی گه‌لی کوردی ره‌سه‌نیان به‌ ته‌واوی پشتگۆڕ خستبوو. گه‌لی کوردیان خستبووه‌ نێو به‌رداشی هه‌ژاری و زولم و سته‌م له‌ لایه‌ک و له‌ملاشه‌وه‌ پیاوانی نامه‌ردی هه‌والگری به‌رده‌وام راپۆرتی درۆینه‌یان له‌ دژی خه‌لک ده‌نوسی بۆ ئه‌وه‌ی ملکه‌چیان بکه‌ن. ئه‌و ملیۆنان پاره‌یه‌ش که‌ سه‌رانی شۆرش له‌ بالیۆزخانه‌ی ئه‌مه‌ریکا له‌ تاران و بالیۆزخانه‌ی ده‌وله‌تانی تری هاوپه‌یمانیان له‌ په‌یمانی سه‌نتو^٢ به‌ تایبه‌ت له‌ ئێران وه‌ریان ده‌گرت، هه‌موو ئه‌و

^٢ په‌یمانی سه‌نتو یاخود په‌یمانی به‌غدا ساڵی ١٩٥٥ به‌ سه‌ره‌پرشتی ئه‌مه‌ریکا له‌لایه‌ن به‌ریتانیاه‌وه‌ دروستکرا. ئه‌م په‌یمانه‌ وه‌ک سییه‌ری په‌یمانی ناتو بوو که‌ له‌ پێناو دژا به‌تیکردنی بزوتنه‌وه‌ مارکسی و چه‌په‌کان کاری ده‌کرد. ئه‌و ولاته‌نای له‌م په‌یمانه‌دا ئه‌ندام بوون ئه‌مانه‌ بوون (به‌ریتانیا، تورکیا، عێراق، ئێران، پاکستان) ساڵی ١٩٥٨ له‌ دای روخانی رژیمی پاشایه‌تی له‌ عێراق به‌هۆی کو‌ده‌تای قاسم، عێراق له‌م

پارانه به ناوی شۆرش و له ژێر دروشمی باق و بریقدا گویا بۆ
 رزگاری گهلی کورده له زولم و ستم و دواکهوتوویی که پێوهی
 دهینالاند. له جیاتی ئهوهی که ئهوه ههموو ملیقنه زۆرانه بۆ
 ئاوه دانکردنهوهی ناوچه دواکهوتووهکانی کوردستان و بۆ
 بهرزکردنهوهی ئاستی بژیوی و خویندن و بۆ دهرهتانی خهڵکی
 کورد له چنگی دواکهوتوویی و نهخویندهواری بهکاربهیت و
 خهڵکه که بگوازرێتهوه بۆ ئاستیک که شایهنی مرقف بهیت له
 سهدهی بیستهما و ژیا نیکی شهرفمه ندانه و باشتر بژی و له
 پیتاوی سهقامگیری و رهفاهییهتی گهلی خۆیاندا ئهوه پارانه سهر
 بکهن، کهچی "سهزکردهکانی شۆرش" بهیه کسانێ به سهز خۆیان
 و دارودهسته و پیاوانی ههوالگری و سیخوڕه کاندایه شیان
 دهکرد. پاره کانی شیان له بانکهکانی سويسرا و تاران و بانکهکانی
 تر له ولاتانی خۆرئاوا دادهنا. ئهوانه دروشمی بریقه داریان
 بهزده کردهوه به ئامانجی سهز لێشیتواندنی جهنگاوه ره
 به شهرفه کان و خاپاندنیان.

کوردستان یا نه مانا

شتێکی ئاساییه که له ههموو شۆرشێکی رزگاریخوازی دنیا دا،
 سهزکردهیهتی شۆرش ئۆتۆمبیلی جێپی سهزبازی هه بهیت و
 سهزکردهکانی به کاری بێن بۆ راهه پاندنی ئهزکهکانی شۆرش.

پهیمانه کشایهوه. سالی ۱۹۷۸ له ناوی روخانی رژیمی شای ئیران، پهیمانه که به
 تهواوی هه لوه شایهوه.

بەپێزانی ئەندامی مەكتەب سیاسیی و لیژنەی ناوەندی ھەر
 کەسیکیان زیاتر لە یەک ئۆتۆمبیلی ئەمەریکی مۆدیل بەرزى
 ھەبسوو کە تەنھا لە ئەمەریکا ھاوشیوەیان ھەبوو. ئەندامانی
 لیژنەی ناوەندی ھەلەپیان بوو بۆ سواربوونی ئەوجۆرە ئۆتۆمبیلە
 مۆدیل بەرزانەو لە چیاکانی کوردستاندا لەبەردەم پێشمەرگەکاندا
 خۆیانى پتووە بابدەن. نزیکەى دە رۆژ بەر لە ئاشبەتال و ھەرەسى
 شۆرش، محەمەد عەزیز، سەرۆکی بەشى ھەوالگری تایبەت بە
 مەسعود بارزانی یەكێك لە دارەستەكانى خۆى بەناوى "تەھا"
 نارد بۆ ئەلمانیای خۆرئاوا بۆ ئەوەى ئۆتۆمبیلیكى ماریسیدسى
 مۆدیل ١٩٧٥ى بۆ بکڕیت. ھەر ئەوەندەى حەبیب محەمەد کەرىمى
 سكرتێرى حزب و دکتۆر محەمەد عوسمان و ئەوانى تر بەو
 کارەیان زانى، ئەوانیش لای خۆیانەووە دارەست و ژمێریاریان
 نارد بۆ ھەمان مەبەست، ئەمە جگە لەو ھەموو مولک و مالهى کە
 بەزەبرى چەگ لە ناوچەکانى بەغداد و کەرکوک و شارەکانى تر،
 بەھەرزانتەرىن نرخ دەیانکڕى. وەك بازرگان و بزنىس مان بوون
 بەبێ ئەوەى کۆ لەھىچ لیپرسینەوہیەك بکەن، یاخود کەسیك
 پێیان بلیت ئەمەتان بەچى کړى و لە کویتان بوو؟

ئەمە ھەندێ لەو راستیانەبوون کە لەناو شۆرش و بەناوى
 شۆرشەوہ دەگوزەران، جگە لە سەرانە سەندن و خۆ دەولەمەند
 کردنى نا مەشروع. ھەموو ئەم کردەوانە بە ئاگادارى
 بەرپرسەکان دەکران، ئەوانەى خۆیان وەك سەرکردەى خەبات و
 تیکۆشان لە پێتواوى گەلى کورد ناوژەدکەربوو.

زانهارى لەسەر ئەو سەرکردانە

بۆ ئەوەی بیرۆکەیهکی روون و رهوانتان لەسەر ئەو تاوانبارە
شەڕانگیزانە هەبێت ئەم پێناسەیەتان بۆ دەکەم: حەبیب محەمەد
کەریم کێتە و چی لە بارەیهوه دەزانن؟

حەبیب محەمەد کەریم فەرمانبەرێکی نەناسراوی رادیۆی
بەغدا بوو. لەسەر دەمی پادشایەتی و رۆژانی نوری سەعید،^١
محەمەد عەزیزیش دەستگیرێکی گەڕۆک بوو و بە قولینە نانی
خسێتووە سەر سەری و لە کۆڵانەکانی کەرکوک و سلێمانی
فرۆشتوویەتی. عەلی سنجاری لە شەقامی رهشید لە شاری بەغدا
ئاوی فرۆشتوو و هاواری کردوو و پەرداخێک ئاو بە پێنج فلس.
فرانسوا حەریریش مامۆستا بوو لە یەکیەک لە گوندەکانی
ناوچەی هەریر.

ئەوانەیی کە ناوم بردن و لە رابوردوو لە پەراوێزی ژياندا
کەسانێکی نەناسراو بوون، چۆن لە نێوان شەو و رۆژیکدا بوون

^١حەبیب محەمەد کەریم مەلەکشاهی. ناسراوە بە حەبیب فەیلی سالی ١٩٣١ لە
زرباتیە لەدایک بوو، خوێندنی سەرەتایی و ناوەندی و زانکۆی لە بەغدا خوێندوو.
سالی ١٩٥٩ هاوێڕی لەگەڵ مام جەلال تالەبانی کۆلیژی ماف (حقوق) ئەوا دەگەن. لە
دوای ئیبراھیم ئەحمەد و هەمزە عەبدوللا سێیمین سکرتێری پارتی دیموکراتی
کوردستان بوو. کەسیکی هەلپەڕست و دژوار بوو و زۆر جێگای متمانەی بارزانی
بوو، هەمیشە گومانی ئەوەی لەسەر بوو کە بۆ حسابی دەولەتی ئێران کار دەکات،
یەکیەک بوو لەوانەی کە دوای ئاشیەتال تەسلیم بە حکومەتی عێراق بۆ. سالی
٢٠١٣ لە بەیروت کۆچی دوایی کردوو. کوڕە گەورەکەی بەناوی ئاراس حەبیب لە
دوای ئەحمەد چەلەبی بوو بە بەرپروری یەکەمی کۆنگرەیی نیشتمانی عێراق.

به خاوهنی سامانیکی به کجار زۆر له مولک و مال؟ ئه مه جگه له وهی هه ره به که له وانه خاوهنی هه ژماری بانکی بوو له ده ره وهی ولات. ئه م سه روه ت و سامانه له ریگای گهن ده لی و به زۆری ده سه لات به ده سه تها توه له سایه ی ئه و هه موو قوربانیه ی که رۆله کانی گه لی کوردی نیکۆشه رمان پیشکه شی کردوه، له پیناو بوونی خۆی و ئازادی و رزگار بوون له چه وساندنه وه له چنگی ئیمپریالیزم و دواکه وتویی.

ئه م سه تهمکارانه له پشتی شوێش و ده سه تکه وته کانی شوێشه وه خۆیان مه لاس دا بوو، دروشمی (کوردستان یان نه مان) یان کردبووه چه کی خۆیان به خراپترین شیوه به کاریان ده هینا. ئه م سه رکردانه له سه رو هه موشیان وه حه بیب محهمه د که ریم که زۆر کرده وهی نا په سه ندی لیده وه شایه وه دوور له هه موو ئا کارێکی گه لی کوردی ره سه ن بوو. ئه وانه زۆر به د ره وشت و نامه ردانه له ماله کانی خۆیاندا ده سه تدریژیان ده کرده سه ر ئه و ژنانه ی که هاوژینه کانیان پیشمه رگه بوون. هه موو کوردیک له عیراق زۆر باش ده زانیت که حه بیب محهمه د که ریم پیاویکی بپه ره وشت بوو، هه ر کهس ده زانیت ئه و له کۆتایی ۱۹۷۱ له هاوژینه که ی خۆی جیا بۆوه که دا یکی سن مندا ل بوو، هه موو که سه یکیش هۆکاری راسته قینه ی ئه و جیا بوونه وه یه ده زانیت. بۆ ده رخسنتی راسته یه کانی ش هاوژینه به پیزه که ی ئه و خۆی داوای جیا بوونه وه ی کردو دواتر رۆشت له به غدا میتردی کرده وه به

ئەفسەرىڭكى سوپاي عىراق. ھۆكۈمەت ئۆيى كە داۋاي
 جىبابونەۋەي كىردى، ئۆيى بىر كە ئاڭدارى رەفتارو رەۋىشتى
 مېردەكەي بوو، دەيزانى كە ھەر لە مالىكەي خۇياندا ياخود لە
 شوپىنانى دىكەدا دەستىرىژى دەكاتە سەر ئو ژانەي كە
 ھاۋزىنەكانىيان پىشمەرگەن، بۆيە نەيتۋانى بەردەوام يىت لە
 گەلىاندا.

لە ناۋ شۇرپىدا بەدپەۋىشتى بە شىۋازىڭكى ترسناك تەشەنەي
 سەندىبوو، كارى نەشپاو بە زۆر و بەھەرەشە ئەنجام دەدران.
 دارودەستەي مەكتەب سىياسى و پاسەۋان و پىاۋەكانى ئو
 شەپتانەي كە ناۋى ئىدرىس بارزانى بوو؛ گوند و ناۋچە دورە
 دەستەكان دەگەپان، دەستىرىژىيان دەكرە سەر ئو ژانەي كە
 مېردەكانىيان لە گۆرەپانى شەرەف بوون و بە خوپىنى خۇيان زۆر
 ئازايانە بە شىۋەيەكى ئەفسونەۋى بەرگىيان لە خاكى پىرۋىزى
 نىشتىمان دەكرە. بەچاۋى خۇم دەمبىنى كە چۇن شەۋانە مەست
 دەبوون و شوشەي عارەق و كۇنياكانى لە گىرفاندا بوو.

لېرەدا روداۋىكم ۋەبىر دىتەۋە كە بەسەر كچىكى ۱۴ سالە
 ھات، ئو كچە لە بارەگەي ئىدرىس بارزانى كارى دەكرە، دۋاي
 تىپەربوونى ماۋەيەك ئاشكرا بوو كە ئو كچە دوۋگىيان بوۋە.
 لېكۆلېنەۋەيان لەگەلدا كىردى كچە ددانى بەۋەدا نا كە سەرچىڭگەي
 لەگەل يەكچىك لە شۇفېرەكانى ئىدرىس و مەسعود كىردۈۋە.
 شۇفېرەكە ناۋى مەمەد بوو بە مەحق بانگىيان دەكرە، ئوۋىش

چووه ژیر باری ئه و راستیه و درکانه دی ئه و تاکه کهس نه بووه
 ئه و کاره ی نه نجامداوه، به لکو هه موو شوقیره کانی باره گای
 ئیدریس بارزانی، ده ستریزییان کردۆته سه ر ئه و که. سه ره نجام له ترسی ئه وه ی ئاشکراو رسوا نه بن، له جیاتى
 ئه وه ی ئه و تاوانبارانه بخه نه بهردهم دادگا، که ی داماو یان
 ده رکرد و له ناوچه کانی ژیر ده سه لاتى شوپش شاربه دهریان
 کرد و ناریدیان بۆ به غدا بۆ ئه وه ی له وى ون بیته و به ته نها خۆی
 بکه ویتته بهردهم چاره نویسیکی رهش و نادیار⁹.

ئهمه به شیک بوو له و بوویه رانه ی له باره گای ئیدریس و
 مه سعود ده گوزهران. ئه و رهفتارانه له گه ل سروشت و نه ریتی
 ره سه نی کورده واریدا نه ده گونجان. به دپه وشتی و شهروال پیسی
 ته شه نه ی سه ندبوو، هه موو ئه و رهفتاره نه شیوا نه م به چاوه کانی
 خۆم دیوه و به رجه سته م کردوون و له و کاته ی له زیندانه

⁹ ئهم چیرۆکه ده مانباته وه بۆ هه مان چیرۆکی کوشتنی ژنه پێشمه رگه ی به ناوبانگی
 یاخیبونی ئه یلول به ناوی مارگریته جۆرج. ئهم ئافه رته که ژنیکی ئازاو چاونه ترسی
 ئاشوری بوو، سه رلقیکی به ناوبانگی پارتی بوو، له ته مه نی ۲۰ سالی دا له گه ل باوکیدا
 ده بیته پێشمه رگه و به شداری جوامیرانه ی له چه ندین شه ردا کردووه له وانه ش
 شه ری گه لپی زاوێته. ئهم ژنه به شپۆه یه کی گومانای له بۆ سه یه کدا له گوندی
 قه لاقۆمری له شه وی ۲۶-۱۹۶۹ ده کوژریت. دوا ی کوشتن و دیار نه مانی سه سل
 میر خان و عیسی سوار له بارزانی ده پرسن مارگریته بۆ دیار نیه؟ بارزانی ش
 له وه لامدا به ده می خۆی ده لیت: مارگریته قه حبه بوو له بهر ئه وه کوشتمان.
 به گۆیره ی هه ندیک زانیاری بارزانی خۆی په یوه ندی سیکسی له گه ل مارگریته
 هه بووه و دوا ی ئه وه ی حه میلی هاوژینی پێی ده زانیته بۆ شارده وه ی ئابروو چوونه که
 مارگریته ده کوژن. - وه رگیزی کوردی -

ترسناکه کانی ئەوێ بە شۆپشی کوردی ناوی دەبرا
دەستبەسەر بووم، زۆرم لە بارەیانەو دەبیست. ئەو شۆپشە
سەرکردەکانی تاقمێک شەپانگێز بوون کە پارتی دیموکراتیان
بەپێوە دەبرد.

کاتێک سەرکردایەتی بنەو بارەگای خۆی لە شوێنێکەو بە
شوێنێکی تر دەگواستەو، یان لە ناوچەیەکەو دەچوو
ناوچەیەکێ تر، فەرمانیان دەردەکرد بۆ خەلکی ئەو ناوچانەو
گوندەکانی دەورووبەریان و بەزۆرداری بە خاوخیزانەو دەریان
دەکردن.

روژێکیان چاوم بە خاوەن خێزانیەک کەوت، کە کۆنە دۆستی
خۆم بوو، متمانەی زۆری بە من هەبوو، ئیمپرسی: بۆچی لێره
مالت بار دەکەیت لە کاتێکدا تۆ لەسەر موڵک و مالی خۆتیت؟ بە
غەمبارییەو پێی وتم: کاک جەمیل ئەو موڵک و زەویانە هەمووی
بەناوی خۆمانەو، بەلام لە راستیدا بەهۆی ئەم سەرکردە زالم
و ستەمکارانەو، زەویبەگان هی خۆمان نین و مافی هیچ جۆره
هەلسوکەو تیکمان نیه. بڕوا بکە ئەگەر ماله کانمان نەگوێزینەو
لەگەڵیاندا بار نەکەین لە حاجی ئۆمەرمانەو بۆدیلمان، وەکو
خۆیان دەیانەوێت، لە هەموو زستان و هاوینێکدا ئەگەر ئەو
نەکەین و ملکه چیان نەبین، ئەو بە خائن و دوژمن ناومان دەبن
و دواتریش تۆمەتی بەکریگێراوی حکومەتی عێراقیمان بۆ
هەڵدەبەستن و بەجاش ناومان دەبن و توپمان دەدەنە نێو تونی

بابای زیندانه‌کانی خویان و ژن و مندا له‌کانمان ده‌که‌ونه سه‌رجاده و له‌ژیر ره‌حمه‌تی جه‌لاده‌کاندا ده‌بن له پاسه‌وانه بی‌پره‌وشت و بی‌ویژدانه‌کانیان و که‌س خه‌میان نا‌خوات. له‌به‌ر شه‌وه وه‌ک هاورپیکه‌م گوتی هه‌موو خیزانه‌کانی ئەم ناوچه‌یه‌و هه‌ر شوینیکی تری ژیر ده‌سه‌لاتی ئەمانه ناچارن ماله‌کانیان بگوازنه‌وه بۆ شه‌و شوینیه‌ی که سه‌رکردایه‌تی داوای ده‌کات، جا ئیتر وه‌رزی هاوین بیت یان زستان. سه‌رباری هه‌موو شه‌و چه‌رمه‌سه‌ریانه‌ش پارهی ئەوه‌مان نیه که‌لوپه‌له‌کانمان به ئۆتۆمبیل بگو‌یزینه‌وه، بۆیه ناچار ده‌بین له‌سه‌ر پشتی گو‌یدریژ یاخود هیستریان به‌پێ برۆین و بگو‌یزینه‌وه. جا ئیتر کاک جه‌میل بزانه‌ چۆن گیرمان خواردوه به‌ده‌ست ئەم زالمانه‌وه، به‌لام خودا له هه‌موو شت که‌وره‌تره روژنیک دیت که‌لی کوردمان له‌م سته‌م و کۆیلایه‌تییه‌ رزگار ده‌بیت.

باره‌گای بارزانی له‌قه‌سری

روژنیکان له شوینی ده‌سته‌به‌سه‌رکردنم هه‌ستم به‌په‌شیوی ده‌کرد، که‌ش و هه‌وا ناله‌بار بوو، ویستم بچه‌ ده‌ره‌وه که‌میک هه‌وای بالی خۆم بده‌م. له‌که‌ل شه‌و پاسه‌وانه‌ی که ئیش و کاری شه‌وه بوو به‌دوای منه‌وه بیت، به‌ر له‌وه‌ی بگه‌مه سه‌ر جاده‌که بینیم شه‌ره له‌ نێوان پاسه‌وانه‌کانی ئیدریس و که‌سیکی دیکه‌دا که نه‌مه‌ناسی، به‌لام خه‌لکی گونده‌که بوو. له‌و کاته‌دا که‌ژاوه‌ی

ئۇتۇمبىلەكانى ئىدىرىس و مەسعود بەرەو (كۆشكى ئاشتى) بەرپوۋە
 بوون بۇ دىدەنى ھەندىك لە پەيامنئىرانى رۇزنامە يىگانەكان. لە
 كاتى تىپەربوونى ئەواندا دوو پاسەوانى ئىدىرىس بىنى كەسىكى
 بەتەمەنيان پالپتوۋەنا و فرەيان دايە سەر جادەكە، جەكانى بەھزى
 بارانەو ھەمەوۋى تەر بوون، بەناو قوراپوۋەكە رايانەكەش،
 پاسەوانىكى تىرىش سولەى تەنگى كلاشنىكوفەكەى ئاراستەى
 كوپى ئەو پىاۋە دامەو كەردبوو، كە ويستبوۋى باوكى لەژىر
 قاچەكانى ئەواندا دەرىيىت. بە توندى و بە شەق و پىلاقە لەو
 پىاۋەيان دەدا، دلم ئاۋى دەكرد لە تاو ئەو دىمەنە بەرەريانەيە،
 ھۆكارى ئەو شەپەم لە پاسەوانەكە پرسى، لە ۋەلامدا گوتى: كاك
 جەمىل پرسىياري ھۆكار مەكە؛ لىترە نە ياسا ھەيە نە دادپەرۋەرى.
 ئەم پىاۋە پىرە، كچىكى خۆى مارە برپوۋە لە كوپە مامى، بەلام
 يەككىك لە پاسەوانەكانى ئىدىرىس داۋاي لەو پىاۋە كەردوۋە
 مارەبرىنەكە ھەلۋەشىيىتەۋە، باوكى كچەش ئەو داۋايەى
 رەتگەردۋتەۋە، بۆيە ئەوانىش دەيانەۋىت كوپو باوكەكە لەسەر
 ئەۋە بكوژن، ھىچ كەس لە ئىمە بوۋىرى ئەۋەى تىدا نىە بەرگىرى لە
 ھەقى خۆى بكات، چونكە چارەنوسى زىندان دەيىت.

داۋى كەمىك ژمارەيەك پاسەوان ھاتتە دەرۋە و پىاۋە
 پىرەكە و كوپەكەيان دەستگىر كەرد. كوپەكە پىشمەرگە بوو، بەلام
 چەكيانكرد و تەنگەكەيان لىسەند و لەگەل باوكىدا لە ژوورىكى
 زىندان توندان كەردن و لەملاشەۋە بە تەلەفۇن پەيۋەندىيان كەرد

به مهسعود بارزانی له کۆشکی ناشتی، گویا ئەو پیاوێ پیرەو
 کۆرەکە ی تەنەنگیان لە پاسەوانەکان راکێشاوە و هەولیانداوە
 یەکیەک لە ئێشگرانی بارەگا بکوژن. ئەم زامانەدا ئە درۆینە یە وەک
 ئەو پەندە وایە کە دەلیت (لێیدام و دەستی بەگریان کرد، پێشم
 کەوت و سکاڵای کرد - ضربنی و بکی، سەبەقنی و اشەتکی).
 مهسعودیش کاتێ ئەمە ییست فەرمانیدا لە زیندانی خەلان
 دەستگیریان بکەن. دوا ی تێپەرپوونی سێ رۆژ بەسەر
 دەستگیرکردنیان، ژنەکان هاتنە سەر شەقامە گشتیە کە و
 دەستیان بە هاوار و قیژە قیژ کرد و بەدەنگی بەرز دەیانگوت کوا
 هەق کوا دادپەروەری ئەمە زۆلمە، لەسەر شەقامە گشتیە کە
 وەستا بوون چاوەڕوانی هاتنی کەژاوە ی ئۆتۆمبیلەکانی مهسعود
 بوون، کە ئەمە کەوتە گۆیی بارزانی ئێتر فەرمانیدا ئازادیان بکەن.
 گەلی کوردی تێکۆشەر بەمجۆرە لەژێر باری تیرۆر و سەتەم و
 زۆلمی شۆڕشی کوردیدا دەژیا. بەچاوی خۆم سەدان تێکۆشەری
 ئازادیخوازم دەبینی، کە هۆتیل و چاپخانهکانیان پڕکردبوو،
 هەموویان لەژێرچاودێری و مانەوێ زۆرەملێدا بوون، ئەمە جگە
 لەوانە ی کە ناو کونجی زیندانی ترسناکەکانی وەک زیندانی رایات
 ئاخرا بوون، کە بە زیندانی مەرگ ناوی دەرکردبوو، هەموو
 هەفتە یەک زیاتر لە سێ کەسایەتی ئاست بەرز دەکوژران، تەنھا
 لەبەر ئەوە ی لەگەڵ سیاسەتەکانی ئەواندا نەبوون و دژی بوون.

جگه له رايات زيندانی خه لان و باخوسی و چهنانی تریش هه بون^۱ له سهر سنوری نیتوان عیراق و ئیران بوون له نزیک زیی گه و ره. لاشه ی کوژراوه کانیان فره ده دایه ناو روباره که. وایلپهاتبوو، له زوری ئه و لاشانه ی روباره که لوشی دابوون ناوی نرابوو (روباری جومجومه کان)، له وانهش هه مووی نامۆتر ئه و هه بوو پرسپارت له هر که سیک له و دهستگیرکراوانه بکردایه له سهر چی گیراویت؟ سویتندی به خودا ده خواردو ده یگوت نازانم، هیندهم ئاگا لیته فره مانیک بق دهستگیرکردم ده رچووه و بانگ کراوم بق باره گای بارزانی و به بی ئه وهی هیچ هۆکاریک بزانین فره مانمان پیکراوه که بمیتینه وه و خراوینه ته ژیر دهستبه سهرکردنی زوره ملی له یه کیک له هۆتیکه کان و له ژیر چاودیری توندا، به بی ئه وهی که سیک هه بیّت و ئه و تاوان و

^۱ سهرکردایه تی شوڤشی چه واشه و دژه کوردی بارزانی له و ماوه که مه دا بق خزمه تکردنی په یمانی سه نتق زور به توندی قه تل و عامی چه پ و مارکسی و نیشتمان په ره و رانیان ده کرد. زیندانی کانی ماسی یه کیکێ تره له و ده یان زیندانه ی که ته نها خه لکی تیکۆشه ر و ولاته په ره ره ی تیدا زیندان ده کران. ئوسه رو روناکبیر فواد مه جید مسری یه کیک بووه له وانه ی که له زیندانی کانی ماسی دهستبه سهر بووه. (ئهو شه وه فواد له په نجه ره ی ژووری زیندانه که ی خۆیه وه دیمه نیک ده بیئت که بل مه تا مه تایه ده بیته به لکه به سهر دهستی ره شی ئیرۆری کانی ماسییه وه. فواد ده لیت: له په نجه ره ی زیندانه که مه وه چارم لیبوو به دم ئه شکه نجه دان و سوکایه تی پیکردنه وه ئه وه رحمانی سه لحه ی خه یان به ده ست و پش به ستراوی هینایه ناوه راستی هه وشه که و ده به یکه نه وتیان کرد به سه ریاو شقاره تیه ان پتوه ناو سوتاندیان. ئه وه رحمان به دم قیژو هاره وه دامرکایه وه بوو به کۆی خه لوژ). به روانه چۆن بووم به پرد، بیرده وه ره کانی هه مه نه مین پشجویی، چاهی یه که م، ۲۰۲۱ لاپه ره ۱۳۹ - وه رکیزی کوردی - .

گوناهه مان بۆ باس بکات که کردومانه، بۆیه ناشتوانین نامه بنوسین چونکه مالی بارزانی حه زیان له وه نیه.

به شیکی بهرچاو له جهنگاوهرانی ناو پېشمهرگه کوردهکانی ئێران و تورکیا و سوریا بوون، له کاتی مانه وهه له وێ زۆریانم ده بینیی و به شیوازی تایبهتی خۆم به نهیسی قسهه له گهلهدا دهکردن. توانایهکی زۆر باشم هه بوو بۆ ئه وهی بیانخه مه قسه کردن و بیان دویتم، چونکه دهترسان راشکاوانه قسان بکه ن له بهر بوونی ژمارهیهکی زۆری ئازان و سیخوپ که چاودیری دهکردن. دهترسان بکوژرین یان بخهرینه کونجی زیندان، له بهر ئه وهی سه رانی شۆرش هیچ سۆزو بهزه ییهکیان له دلدا نه بوو. کاتیک له گه لپاندا ده دوام و باری سه رنجی خۆم دهخسته پروو پیمدهگوتن که من هاوسۆزیانم و له گه ل داواکاریهکانیاندام و له گه ل ئه و سه رکردانهدا نیم و کار بۆ ئه و سه رکرده گومرایانه ناکه م که له رینگای به رزی به هاو نه ریتی مرقفایه تی و ئه و ئامانجه به نرخانه لایانداوه که هه موومان کار بۆ به دهسته تهنانی ده که یه ن، باوه ریان به راستی و دروستی قسه کانم و هه سستی راسته قینه ی نیشتمان پهروه ریم کرد، ئیدی په یتا په یتا په کترمان ده بینیی و رۆژانه به نهیسی کۆده بووینه وه و رازی دلی خۆمان ده کرده وه. کوردانی تورکیا و ئێران و سوریا و عێراق بووین. زۆر به ئارامی گوهداریم دهکردن و هه ر که سیک له وانیش دیدگای خۆی باس دهکرد و بۆم ئاشکرا بوو ئه وهی ده ییستن و

دهیبینن ته‌واو جیاوازه، هه‌رچه‌نده سه‌رکرده‌کان له بلافوک و
 په‌په‌روی ناوخۆی حزب و لێدوانه‌کانی خۆیاندا بانگه‌شی
 ئازادکردنی کوردستانیان ده‌کرد، به‌لام له راستیدا و ته‌و
 بلاوکراوه‌کان و لێدوانه‌کان هیچ باندۆریکیان له‌ناو شوێنیدا
 نه‌بوو، چونکه خۆیان باوه‌ڕه‌یان به‌و دروشمه‌ کوردستانییه
 راسته‌قینه‌یه نه‌بوو که جیاوازی له‌ نێوان هیچ کوردیکدا نه‌ده‌کرد
 جا ئایا خه‌لکی ئێران یان تورکیا یان عێراق یان هه‌ر به‌شیکی
 کوردستانی مه‌زن بویه، جیاکاری به‌ ئاشکرا دیار بوو. به‌لام له
 کاتی شه‌پدا ئه‌وانیان له‌ ریزه‌کانی پێشه‌وه‌ داده‌نا، له‌ به‌ره‌کانی
 شه‌پدا ده‌یانکردنه‌ قوربانی، سه‌رانی ئه‌وه‌ی که پێیان ده‌گوت
 (شوێشی کوردی) و داروده‌سته‌کانیان له‌ کورده‌کانی عێراق
 خۆیان له‌و ناوچه‌و شوێنه‌ ده‌مانه‌وه‌ که ئارام و سه‌قامگیربوو له
 نزیک سنوره‌کانی عێراق و ئێران، دوور له‌ به‌ره‌کانی شه‌پ، به
 ئۆتۆمبیله‌ سه‌ربازیه‌کانیان له‌ نێوان ناوهردان و حاجی ئۆمه‌ران
 جرتوهرتیان بوو، له‌ نوسینگه‌کانی خۆیاندا داروده‌سته‌و
 خزمه‌کانی خۆیان کردبووه‌ پاسه‌وان بۆ پاراستنیان، ئه‌وانه
 هه‌موو باندو به‌کریگی‌راوی سه‌نتق و دۆلار و تمه‌نی ئێرانی بوون.
 رۆژانه‌ بۆ سه‌یرو سه‌فای خۆیان ده‌چوون بۆ ئێران و که‌لوپه‌لی
 زۆریان بۆ خۆیان ده‌کری، له‌ کاتێکدا پێشه‌مه‌رگه‌ی داماویش بۆی
 نه‌بوو هاتوچۆ بکات، تفه‌نگیکی له‌ شان بوو هه‌تا مردن.

زۆریك له رۆله قارهمانهكانى گهلهكهمان ئهوانهى له
 گۆرپهپانهكانى شهپدا شههيد دهبوون و به خويى گهشى خويان
 خاكى كوردستانيان ئاو دهدا، له كوردهكانى ئيران و توركيya و
 سوريا بوون، له كاتيكدا سهرانى شۆپش له دهوروبهري خويان
 سهدهها كهسيان به جۆرهها چهكى نوێ تهنها بۆ پاراستنى گيانى
 خويان پرچهك كردبوو. ئهگەر كهسيكيش له دارودهستهي يهكيك
 لهو سهرانه كوژرايىت، ئهوه له گۆرپهپانى شهپدا نهكوژراوه،
 بهلكو دهرهنجامى بۆردمانى توندى ناوچهكانى چۆمان و ناوپردان
 و حاجى ئۆمهراڤان و ناوچهكانى ترى وهك گهلاله دهكوژران،
 زۆرىك لهوانهى له گۆرپهپانى شهپدا شههيد دهبوون كوردى
 عىراق نهبوون.

پارتى ديموكراتى كوردستان و حزبه كوردپيهكانى دهرهوهي ولات

پارتى ديموكراتى كوردستان خۆى به پارتىيكي سهركردهو
 پيشهروى ههموو ريڤخراوهكان و پارتە كوردپيهكانى تر دهزانىت،
 جا له عىراق بيت يان له ههرشوونىيكي ترى كوردستان. پلانى
 سهركردهكانى پارتى برىتى بوو له كۆنترۆلكردنى تهواوهتى
 ههموو جيهانى كوردى و سهپاندنى ههژموونى خويان بوو
 بهسهرياندا. دروشمى بريقهداريان بهرز دهكردهوه بۆ ئهوهي
 گهلى كوردمان له خسته بهرن گوايا تهنها پارتى دهيانپاريژيىت و

نوێنه رایه تیان دهکات. بهم نهخشه جهه نه مییهش، سه رکرده کانیان دهتوانن وه به رهیتان له حزبه که یاندا بکهن بۆ بهرزه وهندی شهخسی خۆیان، که به تهواوی دوور بوو له خواست و ئاوا تهکانی گهلی کورد. له ئه نجامی لادانیان له ئامانجه راسته قینهکانی شۆرش و ئه وهی گهلی کورد ده یخوازیت، دهستیان کرد به له ناو بردن و خه نجه رلیتدانی نامهربانه له تیکۆشه رانی پارت و گهل. لیته ردا وینه یه کی روون و ئاشکرای پاشا گهردانی و په رته وازه بوونی پارتهی دیموکراتی کوردستان بۆ دهخه مه پوو.

ته نهها یه ک حزبی کوردستانی هه بوو، به هۆی گومپایی و لادانی سه رکرده سته مکاره کانه وه ئهم حزبه بوو به چهند به شیکه وهو مملانیی خۆیناوی به هۆی خیانه ت و غه دره وه هاته گوپی، سالی ۱۹۶۶ ئیبراهیم ئه حمه د و جه لال تاله بانی و لایه نگره کانیان، له بارزانی جیا بوونه وه. کاتیک ئاژاوه و پاشا گهردانی بآلی کیشا به سه ر بارودۆخه که دا، کۆمه له که سیک به ناوی شۆرشه وه ده سه لاتی خۆیان به کار ده هیتا بۆ ئاژاوه نانه وهو دروستکردنی دوو به ره کی و جیا بوونه وه له نێو پارته کوردستانییه کانی ده ره وه، له ئه وروپا و هر ولاتیکی دیکه که کوردی تیدا بوایه. کاتیک له م سیاسه ته دا شکسته تیا نه وارد و نه یانتوانی ئامانجه کانی خۆیان به ده ست بخه ن دهستیان کرد به

کوشتن و برین و فایه‌ق حسین^۷ تیکۆشه‌ری کوردی ئێرانیان شه‌هیدکردو ده‌ستیان کرد به‌ گرتنی هر تیکۆشه‌ریکی کوردی ئێرانی به‌ پاساوی ئه‌وه‌ی که ئه‌وانه دژایه‌تی شای ئێران ده‌کن و سه‌ربه‌ حزبی شیوعین^۸، بۆیه راده‌ستی ئاغاکانیان ده‌کردنه‌وه له ئێران و له‌ویش له دادگاییه‌کی رواله‌تکارانه‌دا، به‌بێ ئه‌وه‌ی رێگای به‌رگریکردن له خۆیان پێددریت، به‌تاوانی تیکدان و جاسوسیکردن، حوکمی ئیعدام ده‌دران. کاتیک شکستیان خواردو نه‌یانتوانی ده‌ست به‌سه‌ر حزبا بگرن له کوردستانی ئێران،

^۷ شه‌هید سلیمانی موعینی (فایه‌ق ئەمین موعینی)، نه‌ک فایه‌ق حسین، سکرته‌ری حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێران نه‌بوو، به‌لکو ئەندامی کۆمیتەی ناوه‌ندی بوو. ته‌نها له نیوان سالی ۱۹۶۷-۱۹۶۸ مه‌لا مسته‌فا ده‌یان پێشمه‌رگه‌ی حزبی دیموکراتی کوردستانی ئێرانی تیرۆرکرد، یاخود به‌ زیندوویی ته‌سلیمی رژیمی پادشایه‌تی ده‌کردنه‌وه. ئه‌مه‌ ئه‌و خاله‌یه‌ که نوسه‌ر له‌م کتێبه‌دا به‌ سیخۆپه‌کانی سه‌نتۆ ناویان ده‌یات. ئێران بۆ ئه‌م مه‌به‌سته‌ له‌و ماوه‌یه‌دا ئه‌سه‌ریکی ساواکی روکنی دوو سه‌ره‌نگ مدرسی ئاردبوو بۆ لای بارزانی و جگه‌ له ئالوگۆپی زانیاری پێکه‌وه له‌گه‌ڵ ئیدریس ومه‌سه‌ود پیلانی کوشتن و رفاندنی کورده‌کانی ئێرانیان داده‌نا. له‌و ماوه‌یه‌دا جگه‌ له سلیمانی موعینی خه‌لیل شه‌وپاش (که‌ هه‌ر بۆی سلیمان بوو) ئیسماعیلی شه‌ریفزاده، عه‌بدولای موعینی، مه‌لا ئاواره، مه‌لا ره‌حیمی وه‌رتن، ساله‌ح لاجانی و هاوپیکانی، موراڤ شیدیزو ده‌یان پێشمه‌رگه‌ی تر تیرۆر کران. وه‌رگیزی کوردی.

^۸ نوسه‌ر لێره‌دا مه‌به‌ستی تیرۆر کردنی ئەندامانی حزبی شیوعی عێراقه. له‌ هه‌مان ماوه‌دا بارزانی که‌وتبووه‌ قه‌تلعامی ئەندامانی حزبی شیوعی عێراق و ژماره‌یه‌کی یه‌کجار زۆری له‌وان کوشت. محهمه‌د ئەمین پێنجونی له‌و باره‌وه ده‌لیت (له‌ ماوه‌ی هه‌فته‌یه‌که‌دا بیستوپنج کادری شیوعی له‌ شاریکی بچوکی وه‌کو سلیماندا کوژران)- بڕوا ته‌ چۆن بووم به‌ پرڤ، بیره‌وه‌ریه‌کانی محهمه‌د ئەمین پێنجونی، سه‌رچاوه‌ی پێشوو، لاپه‌ ۱۴۰- سه‌ره‌گیزی کوردی-

دهستانان کرد به پیلانگیژان له دژی سهرکردایه تی حزب له به شه که ی تورکیا، لیره وه ههستان به پشتیوانیکردنی بالی چه پی پارتی دیموکراتی کوردستانی تورکیا به سهرکردایه تی دکتور شقان^۱ که له گه ل هه ندی له هاوړیکانی په یوه ندی به شوړ شه وه کردبوو، له لایه ن مه کته بی سیاسی بارزانیه وه به فیل پشتوانی ده کرا. دواتر داوایان له سهرکرده کانی پارتی دیموکراتی کوردستانی تورکیا به سهرکردایه تی سه عید ئالچی کرد که به په له بین بق لای بارزانی بق چاره سهرکردنی کیشه ناوخییه کانی حزب. پیش ئه وه ی بگه نه ناوچه کانی شوړش پیلانیک بق کوشتنی ئه وان له لایه ن دکتور شقانه وه ، له باره گای بارزانیه وه دانرابوو. به گویره ی پیلانه که دکتور شقان له باره گای نوینه رانی پارتی له زاخو له گه ل ئه سعید خوشه وی چاوه پوانی سه عید ئالچی و هاوړیکانی ده کهن، کاتیک ده گه نه باره گای ئه سعید خوشه وی دکتور شقان داوای ده سنگیرکردنیان ده کات و دواتر به بی هیچ دادگایی کردنیک هه موویان گوله باران ده کهن و ده یانکوژن^۲. دکتور شقان که هه تا ئه و کات نه یزانیوو چ جوړه پیلانیک له

^۱ دکتور شقان ناوی راسته قینه ی خوی (سه عید قرمزی توپراغ) بوو. کورده کانی تورکیا هه تا ئه مړوش به م خیانه ته ده لین شهید کردنی دوو سه عیده که، یاخود که پسی دوو سه عیده که. - وه رگیزی کوردی-

^۲ به پچی هه ندیک سه رچاوه، داوی ده سنگیرکردنیان هه موویان ده به نه ئه شکوه تی پافن و له وئ داوی گوله باران کردنیان هه موویان دمخه نه نیو یه کیک له چاله که وره کانی نار ئه شکوه ته که - وه رگیزی -

شارادایه له و باوه په دا بوو که بهرام بهر نه و کاره ی پاداشتی ده که ن و نه و خوی ده بیته سکر تیږی گشتی حزه که و به هر مه نده ده بیته له پش توانی سهرانی پارتی دیموکراتی کوردستان، به لام نه فسوس هموو هیواو ناواته کانی هره سیان هیتا، دکتور شقان بانگ کرا بې باره گای بارزانی له حاجی ئومهران، له وئ خوی و هاو پیکانی ده ستگیر کران و توپ درانه نیو. زیندانی رایات، پاش مانه وهی بې ماوه یه که له زیندان، خویی و هاو پیکانی به تومه تی کوشتنی سه عید ئالچی گوله باران کران، نه مهش بې شار دنه وهی نه و سه ره گه ورانه ی که ده ستیان هه بوو له په رته وازه کردنی کورده کانی تورکیا و بې شار دنه وهی راستی و نه و که سانه ی که هه ستان به کوشتنی سه عید ئالچی و سه رکرده کانی تری کوردی تورکیا^{۱۱}.

لیږه دا بې وه بیر هیتاوه، کاتیک دکتور شقانیان هیتا بې باره گای بارزانی له حاجی ئومهران، من نه مده ناسی، ویستیان له ژووره که ی مندا نه ویش ده سته سه ر بکه ن. نه و شه وه له ژووره که ی مندا زیندان بوو. کاتیک نه و که زانی من جه میل مه حوم ئیتر حه زی کرد قسه م له گه لدا بکات و گو تی: نه ی جه میلی برام به س رزگارم بې له م نه هامه تیه ی که ئیستا ئی کی که وتووم ئیشالا دیم بې لوبنان سه ردانت ده که م و پیکه وه هاوکار ده بین.

^{۱۱} له راستیدا له هه مان نه و ماوه یه دا سهرانی شۆږشی چه واشه ی دژه کورد، له گه ل ده زگای میتی تورکیا له دژی کوردستانی تورکیا هاوکار بوون. نه م کاره شیان به فه رمان و چار ساغی تورکیا و بې میتی تورکی نه نجام داوه. - وه رگیر ی کوردی -

له چوارچێوهی هه مان سیاسه تدا، سه رکردایه تی پارتی دیموکراتی کوردستان، دهستی له کاروباری ناوخوی حزبی له سوریا ش وهرده دا، ئه و حزبه ی سوریا یه ک حزب بوو که شه رعیه تی خۆی هه بوو^{۱۲}، رێگایان نه ده دا ئه و کاره سه ربگریت، بۆیه ده ستیان کرد به دروستکردنی هه ندێ بال و کوتله له ناو خودی حزبه که داو به ئاشکرا لایه نگری و پشتیوانی چه ند که سیکی کۆنه په رستیان ده کرد له ناو هۆزه کاندایه دژی ئه و تینکۆشه ره راسته قینانه ی که حزبه که یان دروست کردبوو. به داخه وه ئه م نه خشه تینکده رانه یه له گه ل ئه وانیشتا سه ریگرت و شینجا ناردیان به شوێن هه موو لایه نه ناکۆکه کانی ناو حزبه که بۆ ئه وه ی دووبه ره کی و کێشه کانیان بۆ چاره سه ر بکه ن. سه رکردایه تی حزب له سوریا به هۆی لاوازی هۆشیاری سیاسی خۆیان به و پیلانه یان نه ده زانی، هه روه ها له به ر قۆلبوونه وه ی ناکۆکییه حزبی و سیاسیه کانیان به ده م ئه و فره مان و داوایانه وه ده چوون که سه رکردایه تی بارزانی بۆی ده ناردن و ده چوون بۆ ناوچه کانی ژێر ده سه لاتێ. شۆرش، به لام له جیاتێ ئه وه ی کێشه کانیان

^{۱۲} پارتی دیموکراتی کورد له سوریا، یه که م حزبی کۆردی یوه له سوریا دامه زراوه، ئه وکاته هه مید ده رویش و ئۆسمان سه بری - عوسمان سه بری - و هه مزه نوێران ئه م حزبه یان به ناوی پارتی کوردانی دیموکرات (حزب الدیموقراطیین الاکرا د) دامه زران. به لام سالی ۱۹۶۲ به هۆی کته کردنی بارزانی و مه کته بی سیاسی پارتی ئه م حزبه بوو په دوو که رته مو دواتریش که رتیکی تریشمان لیجیا بۆه - وه رگیرێ کوردی -

چاره‌سەر بکەن و سەرکردایەتییه‌کی دانا پێکبینن که بتوانێت جلەوی کارەکان له دهستی خۆیدا بگرێت و بزوو تنه‌وه‌ی کورد له سوریا به‌ره‌و ئامانجه نه‌ته‌وايه‌تییه‌کانی خۆی به‌روا‌ت به‌ گرتنه‌به‌ری رێکاری دروست له‌ پێناو خزمه‌تکردنی به‌رژه‌وه‌ندی بالای گه‌لی کوردمان له‌ ولاتی سووریای برامان. له‌جیاتی هه‌موو ئه‌وانه‌ ئه‌و باله‌یان ده‌ستگیر ده‌کرد که دژ به‌ سیاسه‌ته‌ ناوخۆیی و ده‌ره‌کییه‌کانی خۆیان بوو، له‌وانه‌ش هه‌مید ده‌رویش، ره‌شید هه‌مو و جگه‌رخوین و هه‌ندێ له‌ لایه‌نگره‌کانیان، هه‌روه‌ها دانانی محه‌مه‌د نایق و سه‌لاح به‌دره‌دین له‌ بالی چه‌پی مارکسی و شیوعی له‌ ژێر مانه‌وه‌ی زۆره‌ملێدا له‌ حاجی ئۆمه‌ران و ده‌ربه‌ندی، دوا‌ی ئه‌وه‌ی پیلانه‌که‌یان سه‌ری گرت ئیتر خۆیان به‌ ته‌سکییه‌ی خۆیان که‌وتنه‌ پێکه‌یثانی سەرکردایه‌تی نوێی پار‌تی دیموکراتی کوردی سو‌ریا، له‌و که‌سانه‌ی که‌ خۆیان ده‌یان‌نوێستن به‌سه‌رۆکایه‌تی ده‌هام میرۆ^{١٢}، که‌ پیاویکی ساویلکه‌ی عه‌شایر بوو

^{١٢} ده‌هام میرۆ سالی ١٩٢٣ له‌ دیریکی سو‌ریا له‌دایک بووه. سالی ١٩٧٠ له‌ کۆنگره‌ی ئاوپردان مه‌لا مسته‌فا کوردی به‌ سکرته‌ری کاتیی پار‌تی دیموکراتی کورد له‌ سو‌ریا ئاسرا‌و به‌ البارتی. سالی ١٩٧٣-١٩٨١ زیندانی کرا له‌ سو‌ریا و دوا‌ی ئازاد کردنی وازی له‌ کاری سیاسی هێنا. سالی ٢٠١١ کۆچی دوا‌یی کرد. من له‌و باوه‌رهم ده‌ستپێشانی‌کردنی که‌سیکی له‌و جۆره‌ بێ به‌پێوه‌بردنی پارته‌که‌ له‌به‌ر ئه‌وه‌ بووه‌ که‌ به‌ئاره‌زووی خۆیان هه‌لیسو‌پێژن و پارته‌که‌ ب‌خه‌نه‌ خزمه‌ت مۆساده، هه‌ر له‌و ماوه‌یه‌شدا، ه‌کومه‌تی سو‌ریا تو‌پیکی جاسوسی ئه‌وانه‌ی ده‌ستگیرکردبوو، که‌ زانیاری سه‌ربازییان له‌سه‌ر سو‌پاسی سو‌ریا له‌ ناوچه‌ی ج‌ولان گر‌کردبووه‌.

وه‌رگێڕی کوردی -

هیچ شتیکی له سیاست نه‌ده‌زانی و چەندین جار خۆی به‌منی ده‌گوت که ناخوازی‌ت سه‌رکردایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردی سوریا بکات، به‌لام بارزانی ته‌وی دانابوو به‌ سه‌رۆکی پارتکه‌که له سوریا له‌سه‌ر داوای سه‌رکرده‌ عه‌شایره‌کانی ناو پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق، ته‌وانه‌ی تر که نوێنه‌ری بال و کوئله‌کانی تر بوون هه‌موویان یان به‌ زیندانی یان به‌ ده‌ستبه‌سه‌ری له ژێر مانه‌وه‌ی زۆره‌ملێدا دانرابوون.

حه‌بیب محهمه‌د که‌ریم به‌ رێکه‌وتن له‌گه‌ل سامی عه‌بدول رحمان و دارا توفیق، ده‌ستی هاوکاری بۆ سه‌لاح به‌دره‌دین درێژکرد و پاسپۆرتیکی ساخته‌یان بۆ په‌یداکرد و داوایان لێکرد که بپروات بۆ ئه‌وروپا، له‌به‌ر ته‌وه‌ی حه‌بیب محهمه‌د که‌ریم و دارا توفیق و سامی عه‌بدول رحمان له‌ سیاسه‌تی ده‌ره‌وه‌ی حزبدا مارکسی بوون و له‌ سیاسه‌تی ناوخۆی حزبیشتدا مه‌لایی بوون. له‌سه‌ره‌تادا محهمه‌د نایق و سه‌لاح به‌دره‌دینیان ده‌ستبه‌سه‌ر کردبوو، ناچاریان کردبوون له‌ژێر مانه‌وه‌ی زۆره‌ملێدا بمیتنه‌وه، له‌به‌ر ته‌وه‌ی دژی ده‌هام میرۆ بوون، له‌هه‌مان کاتدا، موچه‌یه‌کی ٦٠ دینار مانگانه‌یان بۆ هه‌ریه‌ک له‌وان بریپێوه، به‌و مه‌رجه‌ی بین به‌ سیخوپی ده‌زگای هه‌والگری مه‌سه‌عود بارزانی و بتوانن له‌ رێگای دواندن و قسه‌لێده‌ره‌هێتان هه‌موو ته‌و که‌سانه‌ی که کوردی سوریا و دینه‌ ناو شوپش، ته‌مان بتوانن بیروباوه‌رو بۆچوونیان بزانن، به‌م شیوازه‌ جه‌ه‌نه‌میه‌ش مه‌سه‌عود ته‌وانی

سالم له ناو زیندانه ترسناکهکانی ئەواندا به سەر برد. له ناو زیندانه شتدارو تهنگه به ره کهمدا چرچ جهسته می ده پرنی و خوینمی دهخواردوه، بۆیه به ئەمانهت و دلسۆزییهوه دهنوسمهوه و بهروون ئاشکرای قسان بۆ هه موو رۆلهکانی گهلی کوردی تیکۆشهرو هه موو هاوڕێ و دلسۆزانم ده کهم که لایهنگریم ده کهن له خه باتمدا. له پێناوی هه موو ئەواندا وینهیهکی راسته قینه ده کێشم له باره ی ئەو دوو به ره کیهی له نێوان من و سه رکردهکانی پارتی دیموکراتی کوردستان له عێراق رویاندا. ههروهها ورده کاری هه موو ئەو چاوپێکهوتنهانم یاس ده کهم که له گه لیاندا کردومه و هه موو ئەو شتانهی که به درێژی چوارسال له ناو زیندان و دهرهوهی زیندانه ترسناکهکانیاندا به سه رمدا هاتوون. به بێ هیچ ترس و راپایهک و به بێ شتواندن و به لاریدا بردنی راستیهکان وینهیهکی زیندووتان لهو بارهوه نیشان ددهم با گهلی کورد خۆی بپاردهر بێت.

دروستکردن و پیکهیتانی حزب له لوبنان

له م به شه دا یاسی دروستبوون و پیکهیتانی حزبه که ده کهم له لوبنان. مانگی گه لاویژی سالی ۱۹۶۰ بوو، کاتیک به شیوهیهکی نهێنی دهستمان به چالاکی حزبی کرد. ئەو کاتهی له سالی ۱۹۶۱ شۆڕشی کورد له عێراق به دهستپێکی شۆڕشگیرانهی نهتهوهیی هه لگیرسا، یه کهم شت که رای گشتی لوبنانمان

پیتسه‌رسام کرد ئه‌وه بوو که یه‌که‌م به‌یانی خۆمان بۆ لایه‌نگری شۆرش دهرکرد. به‌هه‌موو برپاوه‌تیکی پاکی خۆمانه‌وه به‌شێوه‌یه‌کی ته‌واو نه‌هێنی ده‌ستمان به‌خه‌باتی درێژخایه‌ن و سه‌ختی نه‌ته‌وايه‌تی و سیاسیی کرد، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌و سه‌رده‌مه‌دا (نوسینگه‌ی دووهم)^{۱۵} حوکمی ولاتی به‌ ئاگرو ئاسن ده‌کرد و به‌شوین خه‌باتگیرانه‌وه بوو به‌بێ جیاوازی کردن.

له‌ ناوه‌راستی سالی ۱۹۶۲ یه‌که‌م نوێنه‌ری شۆرشی کورد به‌ناوی ئه‌حمه‌د توفیق هات بۆ لوبنان و هه‌مید ده‌رویش^{۱۶}

^{۱۵} نوسینگه‌ی دووهم یاخود (المكتب الثاني) یاخود (الشعبة الثانية) به‌ ناوه‌ی ده‌سه‌لاتی ره‌هه‌ای ده‌زگای هه‌واگری سه‌ربازی لوبنان ده‌وتریت که به‌ته‌واوی دامه‌زراوه‌کانی ده‌سه‌لاتی به‌رپه‌رده‌وه، ئه‌م ده‌سه‌لاتی سێپه‌زه‌ که‌وه‌کو ده‌سه‌لاتی ده‌وله‌تی قول بووه له‌ لوبنان له‌ نیوان سالی ۱۹۴۵-۱۹۸۲ به‌رده‌وام بووه. سالی ۱۹۸۲ به‌هه‌ی هاتنه‌ ژووره‌وه‌ی ئیسرائیل بۆ ناو لوبنان و به‌رده‌وام بوونی شه‌پی ناوخۆ کورتایی هاتووه. - وه‌رگیرێ کوردی -.

^{۱۶} هه‌مید ده‌رویش سالی ۱۹۳۶ له‌ شاری هه‌سه‌که له‌دایک بووه، خۆیندکاری کۆلیژی یاسا بوو به‌لام له‌به‌ر دۆخی سیاسیی نه‌یتوانی ته‌واوی بکات. چهندین جار زیندانی کراوه. له‌ نیوان سالی ۱۹۹۰-۱۹۹۴ وه‌ک که‌سایه‌تی سه‌ربه‌خۆ بۆته‌ ئه‌ندامی په‌رله‌مانی سوریا، سه‌روکایه‌تی وه‌ده‌ی کوردی کردووه له‌ گفتوگۆکانی چنیف-۲ له‌ سالی ۲۰۱۴. سیاسه‌تمه‌داریکی زرنگ و میانپه‌وه‌ بووه، چهند جارێک له‌ بنه‌کی سه‌ربازی حمیمیم له‌گه‌ل روسه‌کان له‌ لازقیه‌ داوای میانگیری ئه‌وانی کردووه له‌ ئیوان کوردو حکومه‌تی سوریا، نازناوی تاله‌بانی سوریا هه‌بووه، ئه‌مه‌ش به‌هه‌ی زرنگ بوونی له‌ سیاسه‌ت و نزیکه‌بوونیشی له‌ جه‌لال تاله‌بانی، مانگی ئۆکتۆبه‌ری ۲۰۱۹ له‌ قامیشلو له‌ ته‌مه‌نی ۸۲ سالی‌دا کۆچی دوا‌ی کردووه، دوا‌ی که‌رت بوونی پارته‌ی کوردانی سوریا له‌ سالی ۱۹۶۲، پارته‌ی دیموکراتی پێشکه‌وتن خوازی کورد له‌ سوریا (پێشقه‌رق) دروست ده‌بیته‌ و هه‌مید ده‌رویش له‌ سالی ۱۹۶۶ به‌دواوه‌ هه‌تا مردنی سه‌روکی ئه‌م پارته‌ بوو. ئه‌م پارته‌ خه‌بات ده‌کات بۆ به‌ده‌سته‌په‌تانی ماله‌کانی

سکرتیزی پارتی دیموکراتی کوردی سوریا له گه لیدا هاتبوو. به
 نهینی سهردانیان کردم بق مالهوه و خویان و پلهکانیان به من
 ناساند، منیش زور به گرمی به خیرهاتتم کردن و به و جورهی بق
 هر میوانیک پیویسته، پیشوازی و میوانداریم کردن. یه که مجارم
 بوو له ژیانمدا پیشوازی له نوینه رانی بارزانی بکه م. له کاتی
 دیدارو گفتوگوانماندا نه حمه د توفیق پئی گوتم که ئو هیچ
 که سیک له لوبنان ناناسیت و بهرپرسیانی شورش رایان سپاردووم
 که په یوهندی به تۆوه بکه م. ئیمه زۆرمان له سهر تق و خهباتی
 سیاسی و نه ته وهیبت له خزمهت مه سه له ی کورد بیستووه، بۆیه
 پیویستم به هاوکاری تق هه یه بق ئه وهی هه ندی به یان و بلا فوک
 بق لایه نگری شورش کورد له دزی ده سه لاتی قاسم چاپ بکه یین.
 منیش پیمگوت: چیت له من ئه ویت بۆت بکه م؟ گوته ژووریک
 تایبه تم ده ویت بق خۆم، هه روه ها ده یبت ئامیریک سیتینسل و
 تایپکردن بکپین، پیمگوت پارهت پتیه بق کرینی ئه و که لوپه لانه؟ به
 نه خیر وهلامی دامه وه. ئیتر من کاره که م به ته واوی له نه ستوی
 خۆم گرت، ژووریکم به کرئ بۆگرت و ئه و ئامیرانه شم بق کری
 که داوا ی کردبوون و به ناوی حمید ده رویش تۆمارم کردن.
 هه تا ئیستاش ئه و ئامیرانه م لای خۆم بق یادگاری و بق میژوو
 پاراستووه.

گه لی کورد له سوریا له چوارچینه ی ده ستوریکه عه لمانی که مافه کانی گه لی کورد
 به سه له یبت، - وه رگیزی کوردی -

ھەر لەو ماوەیەدا لە ئەوروپاوە عسمەت شەریف وائلی لەسەر
 داواى نوێنەرى شۆرش گەیشتە بەیروت^{۱۷}. ئیتر ھەموومان
 کۆبووینەووە پێکەووە دەستمان کرد بە نووسین و چاپکردن و
 بلاوکردنەوێ نوێنەری نەیتی بۆ پشتیوانی شۆرشى کورد. ھەر
 لە مالى خۆمان دەستمان کرد بە نووسینی بەیاننامە و وتار و ھەر
 لە ژوورەكەى خۆم چاپم دەکردن. بەیاننامەى یەكەم بەناوى
 مستەفا بارزانیهو لە لوبنان دەرچوو. بەدەستى خۆم ویتەیهكى
 بارزانیم نەخشاندن و بەیانەكەمان پێتزازاندەووە. دەستمان کرد بە
 دابەشکردن و بلاوکردنەوێ بەیانى یەكەم بەسەر رۆژنامە
 ناوخییەكان و ئازانسەكانى ھەوال لە ناوخوا و دەرەو. ھەر
 بلاوکردنەوێ ئەو بەیانە لە نێوھەندە سیاسى و رۆژنامەوانى و
 كۆمەلایەتیهكاندا ھەرایەكى زۆر گەورەى نایەو كە ھەرگیز
 پێشبینیمان نەكردبوو، لەیەكەم بلاوكراو ھەماندا لەسەر شۆرشى

^{۱۷} پروفیسۆر عسمەت شەریف وائلی (۱۹۲۴-۲۰۱۱) تێكشەریكى ناوڤارى كوردە،
 بەرھەڵەك لەو كوردانەى باكووری كوردستان كە ئاوارەى سووریا بوون. داواى
 تەواوكردنى خویندنى ئامادەیی لە بەیروت دەست بە خویندنى ئەندازىارى دەكات
 بەلام لەبەر ئەوێ زیاتر ھەزى لە سیاسەت و فەلسەفە بوو واز لەو خویندە
 دەھێنیت. سالى ۱۹۴۸ رووبەكاتە سوپسراو لە شارى لێزان نیشەجە دەبیت و ھەر
 لەوێ كۆلیژی یاسا دەخوینیت. سالى ۱۹۵۶ كۆمەلەى خوینتەكارانى كورد لەكەل
 ھاوپەیکانیاد دروست دەكات. سالى ۱۹۷۶ لەلایەن دەزگای ھەوالگری عێراق ھێرشى
 كرایە سەر و لە مالهەكێ خۆیدا لە سوپسرا بە سەختى بریندار كرا. لە نیوان سالانى
 ۱۹۹۹-۲۰۰۳ سەرۆكى كۆنگرەى نەتەوێى كوردستان بوو. بە پەكێك لە
 ئەندازىارەكانى گریدانى پەيوەندى نیوان كورد و ئیسرائیل ئەژمار كراوە - وەرگێنێرى
 كوردی-

کوردستانی عێراق سەرکەوتن یارمان بوو. که لەم کارەمان تەواو
 بووین ئەحمەد توفیق بپاریدا لە لوبنان نەمیشت و لەرێگای
 شامەو، هاوێج لەگەڵ رۆژنامەنوسی ئەمەریکی 'دان شمدت'
 سەفەر بکاتەو بۆ کوردستانی عێراق. ئەو یەکەم جاربوو که
 رۆژنامەنوسیکی بیگانه تەواو بە نەینی لە رێگای سوریاو لەگەڵ
 نوێنەری ئەو کاتە یارزانی ئەحمەد توفیق، سەردانی شۆرش
 کورد بکات. نوێنەری شۆرش ویستی نمونەی ئەو بلافلۆک و
 بەیاننامانەش لەگەڵ خۆیدا بەریتەو که لە بەیروت چاپمان
 کردبوون، بۆ ئەم کارەش بەتەواوەتی پشتی بە پارتی دیموکراتی
 کورد لە سوریا بەستبوو. بۆ ئەم مەبەستە کەسیک تەرخانکرا بە
 ناوی مەجید حاجق، که ئەندامیکی بالای ئەو حزبە بوو. کاتیک
 ئیتر هەموو ئامادەکاریەکان کران بۆ ئەوەی نوسراوەکان لەگەڵ
 ئەحمەد توفیق روانە بکەین، کەوتنە رێگا، کاتیک دەگەنە ناوچەی
 زحلە یەکسەرەبێ هێچ پاساوێک مەجید حاجق لە کارەکه
 پەشیمان دەیتەو واز دێنیت و هەموو نوسراوەکان لە زحلە
 بەجێدێنیت و بەرەو سوریا هەڵدیت، بەبێ ئەوەی هێچ کەسیک
 هۆکاری ئەوە بزانی. ئەحمەد توفیق بەناچاری هێچی بۆ
 نامێنیتەو و ناتوانیت بلاوکراوەکان بگۆزیتەو بۆیە بەناچاری
 تەنها ئەوەی بۆ دەمێنیتەو که بگەریتەو بۆ بەیروت. لە بەیروت
 چاوم پێکەوتەو هەموو شتیکی بۆ باس کردم و لۆمە ی پارتی
 دیموکراتی کوردی لە سوریا دەکرد و پێی گوتم: کەسیک نیە

جگه له تۆ بتوانیت هاوکارم بیت و ئه و شتانه بگه یه نمه سوریا، هه لویسته که بۆمن زۆر دژوار بوو، پیشبینی ئه و هم نه کردبوو، بۆیه له ناخی خۆمدا وتم به هه ر نرخیک بووه ده بیت به زووترین کات ئه و کاره بکه م. خۆم کۆکرده وه و پشتم به خودا به سبت. داوام له هاوسهره که م کرد که هاو به شم بوو له خه بات، له گه ل ژنیکی تری خزمی خۆم که له گه لمدا بێن. رۆشتین بۆ زحله نوسراوه کانم کرد به دوو به شه وه، به شی کم دا به هاوژینه که م و به شه که ی تریش به و ژنه ی تر، ئیتر به سه لامه تی گه یشتین به بی ئه وه ی که س ریگرمان بیت و ئیواره گه راینه وه بۆ به یروت.

دوای سه رکه وتنی خۆم و هاوژینه که م و ئه و ژنه ی دۆستان، پارتی دیموکراتی کوردستان له عیترق نامه یه کی سو پاسگوزاری بۆ نار دین، له پای ئه و خزمه ت و قوربانیدانه ی که له پێناوی شۆرش و گه لدا پیشکه شمان کرد.

له و ده مه یدا، واته له سه ره وه ندی پێکه یێنانی حزب له لوبنان، بارودۆخی حزبمان له هه موو ئاسته جیاوازه کاندا ئه وه نده خراپ بوو مایه ی به زه یی بوو. زۆربه ی کورده کانی لوبنان ه یچ بایه خیای بۆ کورد بوونی خۆیان نه بوو، ته نه ات نه شیانه گوت که ئه واته پشتاو پشت کوردن، تاکه غه میان په یدا کردنی پاروه نان و به رژه وه ندی ته سکی خۆیان بوو. ه یچ خواستیکی نه ته وایه تیایان نه بوو، هه ر که سه و ته نها بایه خی به خۆی ده داو بایه خی به که سی تر نه ده دا. هه ندیکیان ئازان بوون و به کریگراوی نوسینگه ی

دووهم بوون، یان سهر به پیاوانی ئاسایشی گشتی بوون و جاسوسییان به سهر رۆله کانی گهلی کوردی بهش مهینه تهوه دهکرد. ئهو بارودوخه سهرشۆپانهیهی که گهلی کوردی خرابووه ناو له ناو دهرونمدا کاری دهکرد و کاریگهری زۆری ههبوو له سهرم، بۆیه مکوڕبووم له سهر تیکۆشان. خهباتی خۆم بێتپهروا دهکرد و قوربانیم به ههموو شتیک دهدا. نو سینم بلاو دهکردهوهو به یاننامهی نهینیم بۆ پشتیوانی شۆپشی کورد له عێراق، به ناوی کوردهکانی لوبنانهوه دهنوسی. ورده ورده سهرنجهکان کهوتنه سهر ئهو چالاکیانهی ئه نجامم دهدان، ئه مه جگه لهو کاریگهریهی که به پروونی دیار بوو به سهر ناوهنده سیاسیهکانهوه. ئه مه وایلیکردم چالاکیهکانم چترکه مهوه، گفتوگۆ و چاوپێکهوتن له گهڵ بهرپرسیانی حزب بکهه له سوریا له پیناوی خزمهتکردنی رۆله کانی گهلی کوردمان و پشتیوانیکردنی شۆپشی کورد. ههروهها له گهڵ نوینه رانی شۆپش له ههر ولاتیکی ئه وروپا که هه بوون، په یوه ندیمان گریدا.

په یوه ندی نامه گۆپینهوه که بهرپرسه کوردهکان ئه نجامیاندهدا، له رینگای ئیمهوه له ئه وروپاوه بۆ سوریا و له ویشه وه بۆ ناو شۆپش و به پێچهوانه شهوه، هه مووی له رینگای ئیمهوه دهکران. هه ندیجار ناچار دهبووم که خۆم بخرمه بهردهم گه وره ترین مه ترسی، بۆ ئهو کارانهی که دهخرانه ئه ستۆم دهچووم بۆ قامیشلو که نزیک بوو له سنوری نیوان

عێراق و تورکیا. وهک ته ته به ییدی شۆڤش ده گواستهوه. هه ندی په راوم ئاماده کردبوو به ناوی خاچی سوری نیتوده وه له تی و ناوی دیله کانی سوپای عێراق تیدا تۆمار کردبوو. به و ئهرکانه هه لده ستام و یترای ته وه ی که زۆر قورس و مه ترسیدار بوون و ته و به رپر سياریه تیه ی که به هۆیانه وه ده هاته گۆڕی. ته و کارانه م به خواستی خۆم نه جامده دا و ویزدانم ئاسوده بوو، چونکه بپوای ته واوم به وه هه بوو که من بۆ خزمه تکردنی گه ل و نه ته وه ی خۆم ته و کاره ده که م، شانازی م پێوه ده کردن و شانازی شم به شۆڤشی پیرۆزمانه وه ده کرد. هه موو تیچوونه کانی ته و کارانه شم له گیرفانی خۆم و ئاره قه ی نیتوچاوانی خۆم ده دان. لیژهدا رووداوێک ته گۆڤمه وه له نیتوان من و عسمه ت شه ریف وانلی رویدا، که نوێنه ری شۆڤش و پارتي دیموکراتی کوردستانی عێراق بوو له ته وروپا، هه روه ها نوێنه ری ره سمی کۆمیسینی مافه کانی گه لی کورد بوو له ته وروپا. په یوه ندیم له گه لیدا ئاسایی بوو، رێژمه گرت و خۆشم ته ویست و ریزی ولاته پره وری ته وم ده گرت و هێچ داوایه کیم ره ت نه ده کرده وه. سالی ۱۹۶۲ عسمه ت هات بۆ به یروت بۆ لام و هه ندی نامه و به یاننامه ی خاچی سوری نیتوده وه له تی له گه ل خۆیدا هینابوو، داوی لێکردم به سه لامه تی ته وانه بگه یه نمه ده ستی مه لا مسته فاه له ریگای نوێنه ری پارتي له سوریا و ته ویش لای خۆیه وه به شتیه که ی سه لامه ت بگه یه نیت به باره گای شۆڤشی کورد له عێراق. ده بوو پاش ته سلیمکردنی

نامه‌كان و به‌ريده‌كه وهك داب و نه‌ريتي حزب ده‌خوازيټ
 به‌لگه‌نامه‌يه‌كي ره‌سمي وه‌رېگرم كه بيسه‌لميتټ من ئه‌و
 ئه‌مانه‌تانه‌م ته‌سليم به شويټي خوي كردوه. بئ ئه‌و مه‌به‌سته
 دوو رۆژ چاوه‌پوان بووم هه‌تا به‌ريدي شۆرش گه‌شته‌وه‌و
 وېرئاي هه‌ندئ نامه‌ي تاييه‌ت به حزب ئه‌و به‌لگه‌نامه‌يه‌شي تي‌دا
 هاتبوو كه به‌ريده‌كه گه‌شته‌ته شويټي مه‌به‌ست. يه‌كسه‌ر له‌گه‌ل
 گه‌شته‌وه‌م بئ به‌يروت چووم بئ ئه‌و هۆټيله‌ي كه عسمه‌ت تي‌دا
 دابه‌زيبوو. فه‌رمانبه‌ري هۆټيله‌كه پتي راكه‌ياندم ئه‌و پاپۆره‌ي كه
 عسمه‌ت گه‌شته‌كه‌ي خوي پي‌ده‌كات كاتزمير شه‌شي ئي‌واره
 ده‌رده‌چيټ، بزيه به په‌له به‌ره‌و به‌نده‌ره‌كه به‌ريكه‌وتم. داواي
 مۆله‌تم كرد بئ چوونه ژووره‌وه‌ي هۆلي مسافيره‌كان، سه‌يرم
 كرد پاپۆره‌كه ئاماده‌يه بئ رۆشتن. داوام له به‌رپرسانى پاپۆره‌كه
 كرد چهند ساتيټك بوه‌ستن و هاوكاريم بكن بئ كاريټكي
 زۆرگرنگ. به‌رپرسان به‌وپه‌ري حورمه‌ت و سنگفراواني داواكه‌يان
 په‌سه‌ند كردم، كه لي‌ره‌دا زۆر زۆر سوپاسگوزاريانم، بانگي
 عسمه‌تيان كرد بۆم، هاته ده‌روازه‌ي پاپۆره‌كه، به‌ده‌ستي به‌ريدي
 شۆرش و پسۆله‌ي ته‌سليم كردنى به‌ريده‌كه‌م پي‌دا. مائثاواييم
 لي‌كرد و رۆشت له‌سه‌ر خوا سه‌فه‌ري خيټري بيټ، به‌لام پيش
 ئه‌وه‌ي جيا بينه‌وه پتي گوتم: ئه‌ي جه‌ميلي برام ئه‌گه‌ر چهند
 كه‌سيټكي دلسۆز و تي‌كۆشه‌ري وهك تئ له‌ريزي گه‌له‌كه‌ماندا
 هه‌بوايه ئه‌وا زۆر ده‌ميټك بوو رزگارمان ببوو!.

دادگایی کردنم په ناوانی جاسوسی

رووداوێکم وهبیر دیتهوه که به سه رمدا هات. مانگی پێنجی سالی ۱۹۶۲، سکریتی پارتی دیموکراتی کورد له سوریا، په یوه ندی پتوه کردم و گوتی حزبان له سوریا به نیاز به یاننامه یهک دژی حکومه تی عێراق و سوریا ده ربکات، به لام توانای داراییان نیه، بۆیه داوایان له من کرد که هاوکارییان بکه، منیش به وه قایل بووم. به یانه که وه لامێک بوو بۆ وه زیری ئه وده مه ی ناوخری سوریا "ئه سه ده محاسن" که زۆر به توندی په لاماری کورد و مه سه له ی کوردی دابوو، گوتبووی کوردستان ئیسرا ئیلی دوومه له ناو دلی نه ته وه ی عه ره ب. کاتی که بیرۆکه ی ده رکردنی به یاننامه که ی پێگوتم زۆرم پێخۆش بوو. به بی هیچ دردی نگییه ک تیچوونی چاپکردن و بلاو کردنه وه ی به یاننامه که م گرت ئه ستۆی خۆم. که له نو سین و چاپکردنی ته واو بووین، تکای لیکردم که بۆی بگه یه نمه سوریا، منیش پێمگوتن: بۆچی له گه ل خۆتاندا نایه نه وه بۆ سوریا؟ له وه لامدا گوتی به راستی پێت بلیم بویری ته واومان بۆ ئه و کاره مه تر سیداره نیه، منیش ناچار بووم خۆم کۆکه مه وه و پشتیوان به خوا ی گه وره و به ئیمانی ته واو به ره وایه تی مه سه له ی کورد به بویری ته واوه وه کاره که بکه م.

پیره ژنیکی خزمی خۆم برد و هه ندی له بلاو کراوه کانم به ریکو پێکی خسته ناو جله کانی ئه و، له گیرفانی خوشمدا به ریدی شۆرشم هه لگرت که له ئه و روپاوه هاتبوو، پشتیوان به خوا له به یروته وه به ره و شام رۆشتین.

گەيشتینه ناوچهی (زهر البیدر)، خالێکی پشکنینی سەربازی
 لەوێ هەبوو زۆر بە توندی پشکنینی هاتوان و رۆشتوانی دەکرد،
 چونکە تازە کودەتایەکی شکست خواردوو لە لایەن پارتی
 نەتەوەیی سووری ئەنجام درابوو. پشکنینەکە بەبێ جیاوازی بۆ
 هەموو کەسێک بوو لە هەموو لوبنان. بەشوێن چەک و ئەو
 کەسانەدا دەگەڕان کە ئەندامی بزوتنەوێک کودەتایەکی بوون. لە
 کاتی پشکنیندا پیرەژنەکان ئاشکرا بوو، دواي ئەو منیش ئاشکرا
 بووم داوايان لە من کرد کە لەگەڵیاندا بچم بۆ ژووری پشکنین.
 هەموو بەرید و ئەو نامانە بۆ بارزانی و سەرکردهکانی شۆرش
 هاتبوون کەوتە دەستیان. یەکیەک لەو کەسانە بۆ کە لە خالی
 پشکنینەکاندا بوو بە توندی پرسیاوی لێکردم: تۆ جاسوسی
 بارزانییت؟ وەلامم داوە: نەخێر من جاسوس نیم من کوردی
 لوبنانم. پەيوەندییان بە پۆلیسی "شەتوێ" کرد، کاتژمێر لە
 دوازدە نێوەی نزیکی دەبۆو. هەتا کاتژمێر یەک بەتەنها لە
 ژوورێکدا منیان هێشتەو، دواي ئەو دەستیان بە لێکۆڵینەوە کرد
 لەگەڵم، بۆ ئەوێ بزانی کێ بەرپرسی ئەو کارە و ئەوانە کێن
 کە ئەو نامەو بلاوکراوانە وەرەگرن لە سووریا. یەک و شەم بۆ
 نەدرکاندن بۆیە بەشیوازی تاییبەتی خۆیان دەستیانکرد بە
 جێبوودن و لێدان و بەشیوێکی زۆر وەحشیانە تێبەربوون. ئەو
 شیوازه ئێشکەنجانەش هێندە تر یاخی و رۆژستوری کردم،
 بۆیە خۆم گرت و هیچم نەدرکاند. بەهەموو شیوازی هەوڵیاندا

له گه لمدا سودی نه بوو، بویه په نایان برد بڼ شیتوازی مریشکی
 برژاو و جوره ها ته شکنه چی تر که له سه ده کانی ناوهر پاست
 په پړه و کرابوون. هه تا کاتژمیر حوتی ئیواره بهرده وام بوون له
 ته شکنه دانه. خوپاگر مامه وه و بیرو باوه پی به هیژکه هیچ
 ملکه چی و ته سلیمبوونیک ناناسیت، پشتیوانم بوو.

به ره به یانی رۆژی دوهم بردیانم بڼ دادگای سهر بازی، له
 کاتی گواستنه وهم له ' شهر البیدر' بڼ به یروت، ئوتق مبیله که له
 هر بنکه یه کی پؤلیس ده وه ستا و ده یانپرسی کیتان له گه لدایه،
 ده یانگوت جاسوسی کی کوردی بارزانی. گه یشتنه دادگای
 سهر بازی له به یروت، بهر له دادگایی کردنم شش رۆژ له
 ژووریکی تاک نه فهری زیندان مامه وه. ۲۳ که سی فله سستینم
 له گه لدابوو له گروپی حاجی نه مین نه لحوسه ینی، دواى نه وه
 گوازامه وه بڼ سه که نه ی سهر بازی 'امیل حلو'، که خه لکانی
 ده ستگیر کراوی جوله که و فله سستینی لیږوو، هموو رۆژیک
 به یانپان بهر پرسی زیندان بانگی ده کردم و ده یگوت: وهره کاپرای
 کورد، ئینجا فرمانی ده کرد بڼ ماوه ی پتر له یه ک کاژیر
 ته والیته کان پاک بکه مه وه، دواتر ده یبردم بڼ پاک کردنه وه ی
 ژووری سهر بازه کان، دواى نه وه ده یبردم بڼ نان دیتنه که بڼ
 پاک کردنه وه ی هر چی مه نجه ل و قاپ هیه هه تا ئیواره، دواتر
 ده یکه پاندمه وه بڼ ژووری تاک نه فهریه که م. به مجسوره له
 سه که نه ی امیل حلو هه ژده رۆژم به سهر برد. دواى نه وه بانگ کرام

بۆ لىكۆلىنەو ۋە ئىنجا فەرمانى گواستىنەو ۋە بۆ زىندانى "الرملى"
 دەرچوۋ. لەۋىش مانگ و نىۋىك مامەو، دواى ئەو ۋە بەرامبەر بە
 پىندانى بېرەپارەيەك ۋەك كەفالىتى مانەو، ئازادىيان كىردىم.
 كەسوكارم پارىزەرى بەناۋيانگ "محسن سليم" ۋ ھاۋپىشەيەكى
 خۆى بەناۋى مامۇستا "يوسف سوبەرە" يان بۆ گرتىۋوم. گەلى
 كورد ۋ.خودى كەسايەتى خۆم ھەرگىز ھول ۋ ھىمەتى
 پارىزەرى گەرە محسن سليم لەياد ناكەن، پىاۋىك بو ۋە ۋەپەرى
 راستگۆيى ۋ دلسۆزى لە ھەموو دانشتەكانى دادگادا، بەرگرى لە
 خۆم ۋ مەسەلى كورد كورد.

لە زىندان دەرچوۋم سەربارى ھەموو ئەشكەنجە ۋ ئازارىك،
 ئىمان ۋ باۋەرو مكوپىۋوم بۆ بەردەوامبۈون لەسەر خەبات ۋ
 تىكۆشان، پتەوترىۋو. بە دەروونىكى تازەو لە زىندان ھاتمە دەر.
 سكرتېرى پارتى دىموكراتى كورد لە سوريا ھىشتا لە لوبنان
 مابوو، زۆر بە پەرۋشەو چاۋەپوانى ئازادبۈونى منى دەكرد، بۆ
 ئەۋەى ھەندى گەتوگۆى تايبەت بە كاروبارى حزب بگەين. لەو
 ماۋەدا بەرىكەوت لە رىگەى عوسمان سەبرىيەو باۋە "توما
 بىربوۋام ناسى. دواى دەرچوۋم لە زىندان بە ماۋەيەكى كورت
 ناكۆكى توند كەوتە نىۋان من ۋ پارتى دىموكراتى كورد لە
 سوريا، ھۆكارى ئەۋەش جىاۋازى بىروبۆچوونمان بوو.
 سىياسەتى ئەوان جۆرىك لە دژايەتى بارزانى تىدابوو، منىش ئەو
 ھەلوپىستە دوژمنكارانەيەم بە پىۋىست نەدەزانى. بەھۆى ئەم

ناکلکییه وه په یوه نندیه سیاسیه کانی نیوانمان برآ. وپرای
 هیرشکرده سهر بارزانی، پارتی دیموکراتی کورد له سوریا
 بارزانیان به کونه په رست و عه شایر تومه تبارده کرد، له کاتیکدا
 من به پیروزترین مرقفی کوردم دهزانی له سهر روی زهوی، بق
 خزمه تی مه سه له ی کورد، به لام ددان به وهدا ده نیم که هه له بووم،
 له و کاته دا زورم نازار چه شت چونکه خوم به یه کیک له لایه نگره
 ههره دلسوز و دلگه رمه کانی بارزانی و سیاسه تی حکیمانه و
 دلسوزانه ی بق کورد دهزانی. سه رکرده کانی حزب له سوریا هه تا
 نه و راده یه ناجوامیر بن که بویری نه و هیان هه بیت بارزانی به
 عه شایر و کونه په رست و نه خوینده وار تومه تبار بکن، له بهر
 نه و هی خویان بانگه شه ی بیروباوه ری هاورده کراویان ده کرد و
 له گه ل بالیکی مه کته بی سیاسی له دژی بارزانی ریککه وتبوون.
 کاتیکیش ناکلکی له نیوان هردوو حزبی لوبنانی و سوری توند
 بقوه، نه وان ده ستیان کرد به هونینه وه ی پیلان له دژی من و
 ناردنی راپورتی درق بق مه کته بی سیاسی پارتی دیموکراتی
 کوردستانی عیراق. پاساویشیان نه وه بوو که چه میل مه حق
 به هیزترین و زمان پاراوترین که سه و لایه نگریکی به هیزی
 بارزانییه و له بهر نه وه ی سه کرده یه کی لیها توو به چه رگه ده توانی
 به ئاسانی چه ماوه ری کورد بجولیتیت و کوسپی سهر ریگامانه له
 بلاوکرده وه ی بیروباوه په کانماندا، بویه ده بیت تیکبیشکینین. له و
 کاته دا سی به شی نه دمانی سه رکرده تی شقرش، له پیش

هه‌مووشیان‌ه‌وه ئیبراهیم ئەحمەد و جەلال تالەبانی دروشمی
مارکسی و ماوییان بەرز دەکەردە‌وه و لە‌ناو شۆرشدایانگە‌شیان
بق دەکرد.

تا ئەم ساتە‌ش هێشتا نی‌وه‌ی ئەندامانی لیژنە‌ی مە‌رکە‌زی
پارتی دیموکراتی کوردستان لە‌و کە‌سانە‌ن کە‌بە‌دوای بیروبا‌وه‌پی
هاورده‌کراون و لە‌پشت ئە‌و شتە‌وه‌ خۆیان حە‌شاردا‌وه کە‌ پێ‌ی
دە‌گوتریت (شۆ‌رشی کورد) و بارزانی سەرکە‌ردە‌ی. لە‌‌ناو
شۆ‌رش بانگە‌شە‌ی بارزانی بوونیان دە‌کرد و لە‌ دەر‌ه‌وه‌ش
بانگە‌شە‌ی مارکسیە‌ت، بە‌لام بە‌داختکی زۆ‌ره‌وه‌ دۆ‌لاریک لە‌‌کن
ئە‌وانە‌ زۆ‌ر لە‌ بیروبا‌وه‌پی مارکسیە‌ت بە‌هێ‌تر بوو، بە‌تایبە‌ت
سە‌بارە‌ت بە‌ کە‌سایە‌تی حە‌یبب محە‌مە‌د کە‌ریم و هاو‌پێ‌کانی،
لە‌‌وانە‌ش سامی عە‌بدول رحمان، عە‌بدول رحمان محە‌مود، دارا
توفیق، صالح یوسفی و عە‌زیز عە‌قراوی و چە‌ندانی تر لە‌‌وانە‌ی
کە‌ بە‌درۆ و دە‌له‌‌سە‌ خۆیان کە‌رد‌بو‌وه سەرکە‌ردە‌ لە‌‌ناو پارتی
دیموکراتی کوردستان لە‌ عێ‌راق، هه‌‌مووشیان لە‌‌بە‌ردە‌م دۆ‌لارو
کلکایە‌تی بۆ ئیمپریالیزمی نێ‌ودە‌‌ولە‌تی ملی خۆیان کە‌چ دە‌کرد.
حە‌یبب کە‌ریم ساڵی ١٩٧٣ لە‌‌روژ‌نامە‌ی "الجمهورية"ی می‌س‌ردا
وت‌بو‌وی: لە‌ راستیدا ئێ‌مه‌ بە‌ یە‌‌کێ‌تی سۆ‌قیە‌ت و دە‌‌ولە‌‌ته‌
سۆ‌شیالیستە‌‌کان دە‌‌سخە‌‌پۆ‌بو‌وین' ئە‌م لێ‌‌دوانە‌ دوا‌ی ئە‌‌وه‌ دێ‌‌ت
کە‌ بێ‌‌یکی زۆ‌ر پارە‌ی دۆ‌لاریان وەر‌گرت‌بو‌و.

پە‌ی‌وه‌‌ندییە‌‌کانی خۆمان لە‌‌گە‌‌ل سەرکە‌ردە‌‌کانی پارتی دیموکراتی
کورد لە‌‌ سوریا ب‌‌ری، بە‌‌هۆ‌ی لە‌‌ریگا‌‌لادان و گوم‌‌رابوونی عوسمان

سەبەری، لە هێڵی سیاسی حزب و بیروباوەڕە کوردستانییهکانی. ئەو بە رۆاڵەت خۆی لە پشتی ئامانج و بیروباوەڕەکانی حزبەوه حەشارداو، بەلام خزمەتی بە بیروباوەڕ و فکری کۆنەپەرستی دەکرد، لەگەڵ هاوشتیوەکانی خۆشی لە گومراکانی عێراق پەيوەندی توندوتلێی هەبوو. ئەو بیروباوەڕانە زۆر دوور بوون لە بیروباوەڕی ئامانجەکانی گەلی کوردمان کە هەمیشە بانگەوازی ئازادی و دیموکراسیەتی دەکرد.

هەرچەندە پەيوەندییهکانی خۆمان لەگەڵ هەموو رێکخراوە کوردییەکاندا بێی لە سوریا و ئەوروپاش، سەرگردایەتی "شۆرش" یش لای خۆیەوه هەموو پەيوەندییهکانی لەگەڵ ئێمەدا لە لوبنان هەڵپەسارد، ئەمەش دیارە بەهۆی ئەو راپۆرتە درۆینانەیی کە سەرانی حزب لە سوریاوە بۆ هاوڕێکانی خۆیان دەنارد، بێگومان و بە ئاگاداری و هاوشاھەنگی لەگەڵ مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان، بەبێ ئەوەی مستەفا بارزانی ئاگای لەو هەموو پیلانە بیت کە لە چوار دەوریدا هەبوون لەناوخۆی و دەرەوه لە لایەن ئەو بەکرێگیراوانەیی خۆیان لە پال دروشمە بریقەدارەکانەوه دەشاردەوهو شۆرشیش لەوانە بێ بەری بوو. لە رێگای عسمەت شەریفەوه دەمتوانی پەيوەندی بە کوردەکانی ئەوروپاوە بکەم، چونکە ئەو نوێنەری شۆرش و پارتە کوردستانیەکان بوو لە ئەوروپا.

ناشتپوونهوه له گهل عوسمان سه بری

جەلال تالەبانی هاوڕێی لە گهل شهوکهت عهقراوی له قاهیرهوه هاتبوون بۆ لوبنان و له هۆتیلی بریستۆل دابه زیبوون. داوايانکردبوو له گهلدا دانیشن، منیش هیچ لایم نه بوو. له گهلاندا دانیشتم و زۆر راشکاوانه قسه مان کرد. یه کهم جارم بوو چاویم به تالەبانی بکهوێت. بۆتان ئه گێرمه وه باسی چیمان کرد، بۆ ئه وهی هه له تیگهشتن و ناپۆشینی دروست نه بیست راشکاوانه و به ئه مانه ته وه هه موو شتیک ئه گێرمه وه. بابەتی بنه پره تی، ناکوکییه کانمان بوو له گهل سه رکرده کانی حزبه کوردیه که ی سوریا . زۆر بابەتیانه و به درێژیی باسی راستینه ی ناکوکییه کان و پالنه ره کان و هویه کانم بۆ روونکردنه وه. گفتوگوکانمان ئه رینی بوون، به وه پهری ریزو حورمه ته وه به رپۆه ده چوون. داوی ئه وهی هه موو شته کانم باس کرد، جەلال تالەبانی داوا ی لیکردم جارێکی تر به ئاماده بوونی سکرتیری حزبی کوردی سوریا له و کاته دا عوسمان سه بری دیسان کۆبینه وه. له کاتی دیاریکراودا له گهل عوسمان سه بری له ژووره که ی جەلال له هۆتیل بریستۆل کۆبووینه وه. به وردو درشتی باسی ناکوکییه کان و هه لوێستی خۆم کرد سه باره ت به شۆرش، وهک ئه وهی که پتی ناسراوم، هه روه ها سه باره ت به هه موو پارته دیموکراته کانی تری کورد، که من لایه نگرو پشتیوانی هه موویانم به بی هیچ مه رجیک، چونکه ئامانجی هه موومان هه ر یه که و هه مووشمان له ژێر سه رکرده یه تی و زه عامه تی بارزانی کۆبووینه ته وه، چونکه ئه و سه ری شۆرشه و

تاكه سهركردهيهتى. ريگاي نه دام بهردهوام بم له وتهكانم، جهلال
 قسهكاني پيترپيم و گوتي: زورتان ههولدا دووبههركي و ئاژاوه
 بخه نه نيتو كوردهكاني سوريا، ئيستاش تهتانه وييت چالاكييهكاني
 خوتان بگويزنه وه بۆ لوبنان و ليرهش ئاژاوه بخه نه ناو
 كوردهكانه وه. له بيرم ديت كاتيک خوتان كانديد كرد بۆ
 ههليژاردنهكاني سوريا، بۆچووني خۆم راشكاوانه بۆ دهبرپريت،
 ئيستاش دهتانه وييت تووي دووبههركي له ناو كوردهكاندا بچينن^{١٨}.
 ليتهدا عوسمان سهبري بهرگري له من كرد و گوتي: كاك جهلال
 بهخوتاندا بچنه وه، جهميل زۆر به توندي هاوكاري عسمهت
 شهريف دهكات و له پيئاوي شۆرشدا چالاكي و پاگهندهي زۆر
 دهكات، ئه و بهرۆژ و شهو كار بۆ بارزاني دهكات. ليتهدا
 قسهكانمان تهواو كرد. ئايا ئه م گفتوگو راشكاوانه بهد حاالي
 بووني رهوانده وه؟ ئايا له کوتايي قسهكاندا بهري ئاشتبوونه وه
 دهچينه وه له نيتوان من و عوسمان سهبري به سهبرپرشتي و
 ئاماده بووني جهلال تالهباني؟ كه له ههتييله كه هاتينه دهروه وه
 ههركه سهو به رهو كاري خۆي چو، من بيرم له وه دهكرده وه.

^{١٨} ههست تهكه م ليتهدا ههلهيك له چاپهكهدا ههيه، چونكه جهميل مهحق لوبناني
 بووه، ئيتير چون خۆي كانديد دهكات بۆ پههلهماني سوريا، ههروهها مهحق خۆي
 ليتهدا دهليت يهكه مجارم بووه تالهباني ببينم، ئهگه رايه چون پيشتير بۆچووني خۆي
 بۆ باسكردووه له سهبر مهسهلهي خۆي كانديد كردني. ليتهدا دوو ئهگه ههيه، يان
 ئه وه تا جهميل مهحق خۆي كانديد كردووه و بۆ پههلهماني لوبنان و دهههچووه، يان
 ئه وه تا له م چاپهدا شتيك پهريوه و تالهباني رووي دهسي قسهكاني له ههردوكيان
 بووه. - وهريگيرتي كوردی -

ليٽره دا زور راستگويانه ٿو ته ناشارمه وه ڪه دل ۾ نيا نه ٿيو ٻڌ
 ٿو ٿاڻڻيون ٿو ره رواله تڪرارانه، ڪومانم له راستي و دروستي
 ٿو ٿاڻڻيون ٿو ره هه ٻيو، هرگيز ٿاڻڻيون نه ٿيون، ڇو ڪه
 عوسمان سهبريم باش دهناسي، دهمزاني خاوهني چ دهرونيڪي
 نه خوشه. له ناخي خومه وه له و باوه دهر دهر ٻيو ڪه دانانينشيت و
 دهست ٿاڻڻيون به پيلانگيري. دروست ٻڌڻيون ڪه من راست
 دهر چو، ڇو ڪه من ڪه سيني دل سوز ٻيو، هزم ڪرڻ به وپهري
 دل سوزي و له خوبرو ردهيه وه هه موو ناڪو ڪيه ڪان چاره سر
 بڪم ٻڌ ٿو هه هه موومان ٻڌ ٿاڻڻيون ڪه وره ڪه ڪار بڪين،
 ٿو وڃي به ڪريزي حزب و رزگار ڪرڻي گهلي ڪورڊ ٻيو له
 نه هاهه تي و ڪو ڪرڻه وي له چوار چيو هه نه ته وهيه ڪي به ڪگرتو
 ڪه بتوانيت گه شه بڪات و ڏيانيني شه ره فمه ندانه ٻڌي.

خوماڪ (غريزه) شه له ناخي عوسمان سهبري هيري
 خوي له شه يتان وهرده گرت. هه روه ها ٿاڻڻيون تيشي
 هاورده ڪراو ٻيو، ٻڌي هرگيز دانه دهنشيت، به لڪو به رده وام
 خهريڪي نه خشه ڪيشاني پيلان و ملشڪانڊن ٻيو. به شيوازيڪي
 نامه ردانه تووي دوو به ره ڪي له ناو حزب ڪه ماندا له لوبنان
 داده چاند، خهريڪو هه ندي ٿاڻڻيون خوي به دهست بيتيت، ٻڌي
 ناچار ٻيو هه موو ٿو ڪادره حزبيانه ڪه عوسمان سهبري
 دهسخره ٻڌي ڪرڻ ٻيو له حزب دووريان بخه مه وه به ته واوي
 دهر يان بڪم.

کاتیک حزب به پیلانه کانی ئەوی زانی، هه موو ئەو یارمه تیانە ی بری که بق مەسره فی تایبەتی خۆی پێمانده دا، هه رچه نده ئەو سکرتیری حزب بوو له سوریا به لام ئیمه یارمه تیمان ددها. ههروه ها کرێی مانگانه ی ژووره کهشی که بۆمان گرتبوو له به یروت ئەویشمان بری. ههروه ها حزبی له سوریا هه موو هاوکاریه کانی ئەوی بری. دوا ی بریاری حزب له لوبنان، کورده کانی لوبنان ورده ورده له و کشانه وه، بۆیه ئیتر ئەو له پرووی مادی و سیاسیشه وه مایه پوچ ده رچوو. هیچ ده ره تانیکی بق نه مایه وه ته نها ئەوه نده نه ییت که به روا ته وه بق سوریا، هه رچه نده پێشتر پاگه نده ی ئەوه ی ده کرد که ئەو له سوریا له لایه ن ده سه لاتدارانه وه داوا کراوه، به لام رۆشته وه بق ئەوی.

به گه شته وه ی بق سوریا که وته ناو بۆسه ی هاو پێکانی خۆی، ئەو په نده به ناو بانگه ی به سه ردا هات که ده لیت (پاداشتی خراپه، خراپه یه کی وه ک خۆیه تی)^{۱۹}، ئەو هه قالانه له حزب باشیان ده ناسی و ئاگاداری ره فتاره نابه ره رسه کانی بوون له لوبنان، بۆیه له لایه ن حزبه وه دادگایی کرا و له نه جامدا له سکرتاریه تی ها رتی دیموکراتی کوردی سوریا ده رکراو که سیکی تر خرایه شوینی. چه ند جا ریکی تر هه ولیدابوو ده ست به سه ز حزبه که دا بگرێته وه، به لام دوو چما ری شکست هاتبوو، چونکه هه له ی زۆری کردبوو

^{۱۹} (جزاء سیئه، سیئه ملها) رهنگه ته گه ر ئەم ئیدی زمه بکه ین به کوردی باشتربیت بنوسین (له جینی سندان قوزه لفرته) - وه رگێری کوردی -

نەیدەیتوانى بەرپرسيارىيەتى ھەلگىرىت لە كاتىكدا ئەو لەلوتكەى
ھەرەمى حەزىدا بوو.

چىرۆكەكەم لەگەل سەلاح يەدرەدين

قۇناغىك لە قۇناغەكانى ژيانى حەزىم بەوجۆرە تىپەراند كە
بەوپەرى دلسۆزى و راستگوى دەينوسمەو، لىرەدا روداوىكى
تر دىتەو ە يادم پىمخۆشە وەكو خۆى بۆتان بگىرەمەو ئەمەش لە
پىناو خەمەتكردن بە مېژوو بە گىرەنەو ە راستىەكان كە رەنگە
ھاوكار بىت بۆ ئەو تىكۆشەرانەى كە دواى ئىمە دىن بتوان
رېيازەكەمان تەواو بكن، بە سىنگىكى فراوان بۆتان دەگىرەمەو،
ئەمەش لە باوەرمان بە پىرۆزى ئەو ئامانجەى كە ھەولەى بۆ
دەدەين و قوربانيمان بەھەموو شتىكى بەنرخى خۇماندا لەپىناو
بەرز راگرتنى وشەى كوردستان، بەھىواى يەكگرتنى كورد بە
ئىزنى خودا و بە ھەول و ھىمەتى تىكۆشەرانى ئەم مەلەتە
شكۆمەندە.

سالى ۱۹۷۰ بوو، لە شوىنى كارى خۆم دانىشتبوم، كەسىكى
گەنج پرسىارى جەمىل مەخۆى دەكرد، پىشتەر ئەم گەنجەم
نەدەناسى، پىمگوت جەمىل مەخۆت پىشتەر ناسىو؟ گوتى نەخىر،
پىمگوت چىت لەو دەوئىت؟ گوتى دەمەوئىت خۆمى پىنناسىتم.
منىش پىمگوت فەرموو بەخىرىبىت من جەمىل مەخۆم خۆم
پىناسانىت، ئەى تۆ خۆت كىتت براى شىرنىم؟ پىكەنى و گوتى: من

سه‌لاح به‌دره‌دینم سکریتیژی تازه‌ی پارتی دیموکراتی کورد له
 سوریا. پیمگوت هیئده‌ی من بزانم سکریتیژی حزب عوسمان
 سه‌برییه. پیتی وتم؛ عوسمان سه‌بری کاری ته‌واو بووه، له‌سه‌ر
 شانۆی سیاسی کوردی سوریا نه‌ماوه، به‌هۆی ره‌فتار و کرده‌وه
 تیکده‌ره‌کانی له‌ناو ریزه‌کانی حزب له‌ سوریاو لوبنان ده‌رکراوه،
 ئه‌گه‌ر راستگۆیم له‌ گه‌لتا ئه‌و بوختانی بۆ تۆ ده‌کرد و هۆکاری
 ناکۆکییه‌کانی نیوانیشتان بوو، بۆیه‌ هاتووم لاپه‌ره‌ی رابوو‌ردو
 دابخه‌ین و ئاوی روونی کانی‌اوی کورد بخه‌ینه‌وه‌ سه‌ر
 ریزه‌وه‌که‌ی خۆی و به‌رده‌وامی به‌ په‌یوه‌ندییه‌کانمان بده‌ین.
 ده‌ییت هه‌موومان به‌ دلسۆزی هاوکاری یه‌کتر بین له‌ پینا‌و ئه‌و
 بیرو باوه‌ره‌ هاوبه‌شه‌ی که‌ هه‌موومان باوه‌رمان پێته‌ی.
 په‌یوه‌ندییه‌کانمان به‌رده‌وام پێیده‌ین و که‌سمان مافی
 ده‌ست‌وه‌ردانی له‌ کاروباری ناو‌خۆی حزبه‌که‌ی تره‌وه‌ نه‌ییت...
 له‌دوای قسه‌کردنی ئه‌و گه‌نجه‌ هه‌ستم به‌ ئارامیه‌کی پرگومان
 کرد، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی ژيانم به‌ تالی و شیرینه‌وه‌ به‌رێک‌ردبوو،
 راستینه‌ی زۆر که‌سم بۆ ده‌رکه‌وتبوو، له‌وانه‌ نه‌بووم. که‌ به‌ئاسنی
 فریو بخۆم، بۆیه‌ حه‌زم کرد به‌شێوه‌یه‌ک له‌ شێوه‌کان وه‌لامێکی
 بده‌مه‌وه‌ و پیمگوت: من تۆم دی‌بوو پێشتر به‌ریدی سه‌رکردایه‌تی
 حزبت ده‌هێنا‌وده‌برد، ئه‌رکی تۆ ته‌نها ئه‌وه‌بوو وه‌کو ته‌تر
 نامه‌کان یه‌نیت و بیان‌به‌یت، ئێستاش تۆیان هه‌لبژاردووه‌ وه‌ک
 سکریتیژی حزب له‌ سوریا جێگای سه‌رسوپرمانه‌ بۆمن. لام سه‌یره

پۆسته بەریکی حزب لە شه‌وورۆژێکدا ده‌بێت به‌ سکرتری حزب. گوێگره‌ برا با راشکاوانه‌ پێت بلێم، من پیاویکم تاقیکردنه‌وه‌ی ژيانم به‌ گۆشت و خوێن دیوه‌، خۆم ته‌رخان کردوه‌ بۆ کوردستان. پیاویکی به‌ باوه‌ڕم و ژيانێ حزبی به‌ تال و شیرینه‌وه‌ به‌ سه‌ربردوه‌، بۆیه‌ راشکاوانه‌ و به‌بی ئه‌ملاوه‌ لا قسه‌ ده‌که‌م، چونکه‌ له‌ کاروباری حزبی. و چاره‌نوسسازدا موجه‌ له‌ ناخوات. ئه‌گه‌ر ئێوه‌ له‌ سووریا به‌ راستی ده‌تانه‌وێت هاوکاری یه‌کتر بین به‌ دلسۆزی و به‌بی پیلانگێری، ده‌تانه‌وێت وه‌کو براهیه‌کی خاوه‌ن چاره‌نوس و ئامانجی هاوبه‌ش کار بکه‌ین و له‌ چواچه‌وه‌ی بیروباوه‌ڕی ئاشکراو رووندا له‌ پێناوی پرسای کوردستان کاربکه‌ین به‌بی هیچ لادانێک، ئه‌وا من به‌ لێنت پێده‌ده‌م لاپه‌ره‌ی ره‌شی کۆن دابخه‌ین و لاپه‌ره‌یه‌کی سپی و پرشنگدار له‌ گه‌ل حزبه‌که‌تان هه‌لده‌مه‌وه‌، هه‌موو توانا و وزه‌ی خۆشم له‌ خزمه‌تی ئه‌و ئامانج و بیروباوه‌ڕانه‌دا بخه‌مه‌گه‌ڕ که ئێمه‌ی کورد هه‌موومان بانگه‌شه‌ی بۆ ده‌که‌ین. ئه‌م قسانه‌ش راشکاوانه‌ و بی په‌رده‌بوون.

له‌ سه‌رئه‌و بنه‌مایانه‌ رێکه‌وتین و به‌ر له‌وه‌ی به‌روات پێی گوتم: ئه‌مه‌وێ کراسیک بکرم به‌لام پاره‌که‌م ته‌نها به‌شی کرێی گه‌ڕانه‌وه‌ ده‌کات. پێکه‌وه‌ رۆشتین بۆ بازار هه‌ندێ جلوه‌به‌رگ و پێداویستیم بۆ کرێ. له‌ هه‌تیلیکی گۆره‌پانی " الدباس " دابه‌زیبوو له‌ به‌یروت، پێش ئه‌وه‌ی سه‌فه‌ر کات گوتی: من سه‌فه‌ری ئه‌وروپا ده‌که‌م بۆ

ئەوئەى لەگەل خۆيتەندکاران کۆبوونەووە بکەم و باسى ئەو ھۆکارو پالەنرانە دەکەم کە وایان لە سەرکردایەتەى حزب کرد عوسمان سەبرى لە سکرتاریەتەى حزب لە سوریا دەربکات^{٢٠}.

ھەولێکى نەزۆک بۆ سەردانى بارەگای سەرکردایەتەى شۆپشى کورد لە ناوپردان:

نوێنەرى شۆپشى کورد، شەوکەت عەقراوى، لەدواى دابەشبوونە خۆتەواویەکەى پارتى دیموکراتى کوردستان لە عێراق، ھات بۆ لوبنان. سالى ١٩٦٤ بوو، بەھۆى دابەشبوونەکەوہ زۆرىنەى سەرکردایەتەى پارتى دەرکران، لەوانەش ئیبراھیم ئەحمەد، کە سکرتێرى حزب بوو، جەلال تالەبانی کە پیتشتەر باسم کردبوو، عومەر دەبابە، عەلى عەسکەرى و چەندانی تر لە سەرکردە سیاسى و سەربازییەکان. بارزانى ویستى حزبەکە پاک بکاتەوہ لە ھەموو ئەو مشەخۆر و پیلانگێرانەى کە حزبیان بۆ

^{٢٠}صلاح بەرەدین سالى ١٩٤٥ لە گوندی نەمەتلى لە خۆرھەلاتى قامشلو لەدایک بوو. سالى ١٩٦٩ ئۆسمان سەبرى لە حزب لادا و خۆى بوو بە سکرتێرى گشتى حزب، سالى ١٩٨٠ ناوی حزبەکیان گۆپی بۆ یەکیبەتێ گەلى کورد لەسوریا. لەوکاتە بەدواوە ئەو حزبە چەندین جار کەرت و پەرت بوو. سالى ٢٠٠٣ وازی لە کارى سیاسى ھێنا بە تەواوى لە پیرمام لە باشورى کوردستان نیشتەجى بوو. گومانیکی زۆرى لەسەرە بەوئەى کە دەستى تیکەل بوو لەگەل دەزگای ھەوالگری سوریا، عێراق، تورکیا. چەندین بەلگەى تەواوەتى لەم بارمەوہ بلاو کراونەتەوہ - وەرگێری کوردی -.

به رژه وهندی خویان به کار دهیتنا. له م نیه دا شه وکت عه قراوی
 کرا به نوینه رو و ته بیژی ره سمیی به ناوی شوپشه وه له دهره وهی
 ولات و باره گاکه شی له قاهره بوو. من و برای به ریز شه وکت
 عه قراوی هه تا ئاستیکی باش سه رنج و دیدگامان هاوبهش بوو،
 به تاییه ت له سه ر دڅخی شوپش و دژی ئه و په رتیوونه
 دروستکراوهی که ئیبراهیم ئه حمه د و جه لال تاله بانی جیه جییان
 کرد.

ورده ورده سه رله نوئ په یوه ندیم له گه ل شوپش له پښکای
 شه وکت عه قراوی پته و تر بڼوه، له بهر ئه وهی ئه و جوامیرو
 دلسوزبوو، هه سستی به لیپرسراویه تی حزبی ده کرد، به هوی
 ئه وه وه په یوه ندیم له گه ل شوپش هه تا ده هات پته و تر ده بوو.
 بارزانی هه نگاوی راستکردنه وهی هه ئناو شته کانی خسته وه سه ر
 ریچکه ی خوی و کاری حزبی به باشترین شیوه ریخه رایه وه.
 چاپه مه نی حزمان به ریگوپتی به ده ست ده گیشته.
 چاپه مه نیه کان له ناخوی شوپش و له لایه ن مه کته بی راگه یانندن
 چاپه کران، له وانه ش روژنامه ی خه بات زمانه عالی پارتی
 دیموکراتی کوردستان و چه ندان بلاوکراوه ی تر. منیش لای
 خومه وه، له پشناو بزووتنه وه شوپشگیرانه که مان، هه موو ئه و
 بلافوکانه مان له لوپنان سه رله نوئ چاپه ده کرده وه، له گه ل
 بلاوکردنه وهی وینه ی تیکوشه رانی کورد و به شیوازیکی ته و او

نهێنی دابه‌شمان ده‌کردن به‌سه‌ر خانه‌کانی په‌خش و نوسینگه‌و
بالتۆزخانه‌کان.

له‌و عیامه‌دا هه‌ندێ له‌ که‌سایه‌تییه‌ عێراقیه‌کان دواى روخانى
رژیمی کۆنه‌په‌رستی پادشایه‌تی له‌ لوبنان ده‌ژیان. ئه‌و
که‌سایه‌تییه‌ لایه‌نگری رژیمی کۆنه‌پاریزی پادشایه‌تییه‌وون له
عێراق. به‌ده‌رله‌خواستی من، بارودۆخه‌که‌ ناچارى ده‌کردم به‌هۆی
برای به‌پێژ شه‌وکه‌ت عه‌قراوی، هه‌ندیک له‌و که‌سایه‌تییه‌ بناسم.
شه‌وکه‌ت پارهی له‌وان وه‌رده‌گرت بۆ خه‌رجیی تایبه‌تی خۆی. من
راشکاوانه‌ پێشگوت که‌ هیچ په‌یوه‌ندییه‌کی حزبی به‌وانه‌وه‌م
نایه‌ستیته‌وه‌. ئه‌قلیه‌ت و بیروب‌اوه‌ری من ته‌واو پێچه‌وانه‌ی
ئه‌وانه‌یه‌، من ئه‌گه‌ر دۆستایه‌تی له‌گه‌ل ئه‌وانه‌دا ساز بکه‌م ته‌نها
له‌به‌ر ئه‌وه‌یه‌ که‌ لایه‌نگری له‌ ئێمه‌ بکه‌ن و پشتیوانیی مافه‌کان و
شۆپشمان بکه‌ن، ده‌مه‌ویته‌ ئه‌وانه‌ له‌ قازانجی مافه‌کانی شۆپشی
کورد له‌ عێراق به‌کاربه‌ن.

له‌سه‌ر ئه‌و بنه‌ما روون و ئاشکرایانه‌ له‌گه‌ل په‌کێک له‌وان
په‌یوه‌ندیم به‌هێزکرد. من له‌به‌رده‌می خوداو میژوودا شاهیدی
ده‌دم و ویژدانم ئارامه‌. ئه‌وکه‌سه‌ی پێتانه‌ناسینم و ناو ده‌بم
به‌ناوی عه‌بدولعه‌زیز، به‌ واتای وشه‌که‌ کورد بوو. زۆر
دڵسۆزبوو، خاوه‌نی قسه‌ی خۆی بوو، په‌یشمان بوونه‌وه‌ی نه‌بوو.
زۆر باوه‌ری به‌ بۆچوونه‌کانی خۆی هه‌بوو، ده‌ستی کراوه‌ بوو،
هاوکاری شۆپشی زۆر باش ده‌کرد. من خۆم له‌و باوه‌ره‌دا نیم

ئەو دەست كراوەبوونەوێ لە پێتاوخۆدەرخستن یان لە پێناوی
پۆست و پلەدا، یان ھەر ئامانجێکی تر كە من نەیزانم، بەلكو خۆی
ھەمیشە دەیگوت لەبەر ھەستکردنی قوڵی بوو بە كوردبوونی
خۆی، ئیتر خواش خۆی ئەزانێ.

خەلكانی تری كوردی عێراقی ھەبوون، یەكێك لەوانەش 'عەلی
كەمال' ناویك بوو، ئەم كەسە پرۆپوچەیی بەكرێگیراوی
كونەپەرستی ناوخۆ ئیمپریالیزمی جیھانی، ھەلۆیستەكانی
ھەمووی دژایەتیکردنی ھێزە نیشتمانییە كوردییەكان بوو. زۆر
بەتوندی دژی ھەلۆیستە سیاسییە چەسپاوەكانی من بوو، كاتیك
دەھاتمە دەست و رۆلی كونەپەرستان و ئیمپریالیزمی جیھانیم
رسوا دەكرد لە پیلانگیران لە دژی گەلی كورد و پرسی رەواكەیی،
بە تاییەتی لەسەر ئەو خالانە گفتوگۆی لەگەڵدا دەكردم، سەرەپای
ئەوێ بەكرێگراو بوونی ئەو بۆ ئیمپریالیزم و ئەو ھێزانەیی دژی
ماف و ئاواتەكانی گەلی كوردمان بوون، ئاشكرا بوو.

بەلام ئەوانەیی كە زۆریان ئەوت و بەناوی بارزانی و شۆپشی
كوردەو قسەیان دەكرد، وەكو شەوكەت عەقراوی، ھەمیشە
دیدارو كۆبوونەوێیان لەگەڵدا دەكردو بەناوی شۆپشەو
سەرانیان لێدەسەندن، لە كاتیكدا پەيوەندی من لەگەڵ عەبدول
عەزیز لەسەر بناغەی وەرگرتنی زانیاری زۆر دروست و
باوەرپێكراو بوو، كە بەسود بوو بۆ شۆپش، ئەمەش بێگومان
پەيوەندییەکی راستگۆیانە بوو كە زۆر بە نەیتی و بەبێ ئاگاداری
ھیچ كام لە ھاوڕێكانی یەكترمان دەبینی.

روژیک له روژان سەردانی کردم، بۆ ئەوەی هەندێ شتی زۆر
 نەیتنی و گەرنگم پێیلت، کە زۆر لە بەرژەوهەندی شۆرش کوردا
 بوو، هەروەها تکای لێکردم کە سەفەر بکەم بۆ کوردستان و
 چاوم بە بارزانی بگەوێت، بۆ ئەوەی هەندێ پێشنیازی ئەوەی
 پێرا بگەیهنم کە تایبەت بوو بە پەیداکردنی چەک بۆ شۆرش.
 چەندین جار یە کترمان بینی و رێکەوتین لەسەر ئەوەی کە لە
 رێگای ئێرانەوە گەشت بکەم بەرەو بارەگای شۆرش. رێکەوتنیکی
 نەیتیمان کرد لەسەر ئەوەی من چی بە بارزانی بڵێم. لەسەر
 حسابی خۆی تکتی روشتن و گەڕانەوهی ئێرانی بۆ کریم.

گەشتە فرۆکەخانەی تاران، ئۆتۆمبیلیکی تاکسیم بەکرێ گرت
 بۆ ئەوەی بمبات بۆ ئەو ناوێشانەیی کە عەبدولعەزیز پێی
 دا بوو. ناوێشانەکەم دۆزییەوە، چاوم بە کەسێک کەوت کە
 بەناوی فەیسەل بە ئێوەی دەناسینم، سەر بە خێزانی جاف بوو.
 نامەی هاوێشکەیی بەیروتم پێدا. زۆر بە گەرمی پێشوازی لێکردم و
 میواندارییەکی شایستەیی کردم. نەیهێشت لە هۆتیل دا بەزم، بە لکو
 سەر بوو لەسەر ئەوەی کە میوانی لای خۆی بم، بۆ ئەوەی هەر
 هیچ نەبێت بۆ ماوێهەک بە دوور بم لە چاوی پیاوانی دەزگای
 هەوالگری ئێران.

دوای ئەوەی سێ رۆژ لە میوانداری ئەودا مەسامەوه،
 مەڕەخەسیم لێخواست و داوام لێکرد بە شێوازی تایبەتی خۆی
 بۆ مەگەیهێتە بارەگای شۆرش کورد لە حاجی ئۆمەران، بە بێ

ئەوئەى ھىچ كەس بەوئە بزانئىت، چونكە يەكەم مەن خۆم لە ئىرانئەوئە
رئىگا شارەزا نەبووم بۆ بارەگائى شۆپش، دووئەمئىش ئەو كاتە مەن
ھىچ كەسئىكى كوردئى ئىرانم نەدەناسئى.

كاتئىكى زۆرى نەوئىست بۆ ئەوئەى دەزگائى ھەوالگىرى ئىران
بزانن كە مەن لائى ئەوم، ژمارەئەك لە ئەفسەرئانى دەزگائى
ھەوالگىرى ئىران ھاتن بۆ مائەكەئى و دەستئان كورد بە لئىكۆلئىنەوئە
لەگەلما. ھىچ چاوەپوانئى ئەوئە نەبووم كە روئىدا. نەزىكەئى دوو
سەعات لئىكۆلئىنەوئەئان لەگەلدا كورد، بۆ ئەوئەى ھۆكارئى روشتەم
بۆ بارەگائى بارزانئى بزانن. نەگەئىشتە ھىچ ئەنجامئىكى باش
لەگەلما، خۆم لە پەرسئارەكان دەدزئىيەوئە، ھەموو ھەولەكانئان
بەفئىرق چوو، نەئانئوانئى بگەنە ئەوئەى كە خۆئان دەئانوئىست. لە
كۆتائى لئىكۆلئىنەوئەكەدا ۲۴ سەعات مۆلەتئان پئىدام كە خاكئى ئىران
بەجئى بھئلم و بگەپئىمەوئە بۆ ئەو شوئىنەئى كە لئىوئەى ھاتووم ئان
بۆ ھەر شوئىنئىكى تەركە خۆم دەمەوئىت بۆرۆم، ئەگئنا ناچار دەبن
بمخەنە زئىندانەوئە.

ھەستم بە ھىچ تەرسئىك نەدەكرد، ھەرگئىز بئىرم لەوئە
نەدەكردەوئە كە پئىلانئىك لە گۆرئىدا بئىت لەدژم، بۆئە بپئارمدا
بەرەو لوبنان بگەپئىمەوئە. چەند سەعاتئىكى كەم بەر لەوئەى ئىران
بەجئىبھئلم، بە رئىگائى تائىبەتئى خۆم شوئىنئى نوئىنەرى شۆپشەم لە
تاران دۆزئىيەوئە كە ناوئى شەمسەدئىن موفتئى بوو، بە چەندئىن
شئىواز ھەولمادا چاوم پئىتى كەوئىت، بەلام بەخت ئارم نەبوو، بۆئە

نامه‌یه‌کی تاییه‌تم بق نارد و ئامانجی سەردانه‌که‌ی خۆم بق باس کرد و داوام لیکرد به زووترین کات وه‌لامی نامه‌که‌م بداته‌وه له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که بابه‌تی نامه‌که مه‌ترسیداره‌و ده‌بی بارزانی بزانیته‌و لایه‌نه‌کیه‌ به‌بی هیچ مه‌رجیک ده‌یه‌وئیت هاوکاریی سه‌ربازی پێشکەش بکات. دوا‌ی ئه‌وه گه‌پامه‌وه بق به‌یروت و له‌گه‌ل عەبدول عەزیزی هاو‌پیم کۆبوومه‌وه، هه‌موو ئه‌و شتانه‌م بق باسکرد که به‌سه‌رمدا هاتن.

دوا‌ی تێپه‌ر‌بوونی مانگیک به‌سه‌ر ئه‌و نامه‌یه‌ی که باسم کرد، بارزانی له‌ ریگای کوردیکی عێراقیه‌وه وه‌لامی نامه‌که‌ی بق ناردمه‌وه. ئه‌و که‌سه‌ هات بق شوینی کاره‌که‌م و وه‌لامی نامه‌که‌ی دایه‌ده‌ستم و داوا‌ی کرد بیخوینمه‌وه‌و بیده‌مه‌وه ده‌ستی.

دامنیشاند لای خۆم و هه‌ندێ ساردمه‌تیم پێدا و دواتر بو‌چهند ساتیک داوا‌ی یارمه‌تیم لیکرد بق ئه‌وه‌ی پاکه‌تیک جگه‌ره‌ بکرم و بگه‌پیمه‌وه. لای پاکه‌ت فروشه‌که ئامیزی کۆپیکردن هه‌بوو، نامه‌که‌م کۆپی کرد و به‌په‌له‌ گه‌پامه‌وه. له‌به‌رده‌می خۆیدا نامه‌که‌م خوینده‌وه و پاش ته‌واوبوونی دامه‌وه ده‌ستی. هه‌تا ئێستاش وینه‌یه‌کی ئه‌و نامه‌یه‌م بو‌یادگاری و بق میژوو هه‌لگرتوو. بارزانی له‌ وه‌لامی نامه‌که‌یدا ره‌زامه‌ندی ده‌رب‌پوو که سه‌ردانی بکه‌م، منیش سه‌ردانیم کرد، له‌و ریگایه‌وه من و بارزانی یه‌کترمان ناسی، پێشتر یه‌کترمان نه‌ده‌ناسی، پێش ئه‌وه له‌ ژياندا نه‌ من ئه‌وم دیوو نه‌ ئه‌و منی دیوو. ئه‌وه یه‌که‌مین

رۆژ رهنجیان دەداو کاریان دەکرد بۆ ئەوەی ژبانی خۆیان و
 نانی رۆژانهیان دابین بکەن و بە شەویش لە خۆپەندەنگەیی ئیواران
 دەیانخوێت. ئەمە جگە لەو هەموو تیچوونەیی کە دەهاتە سەرم بۆ
 چاپکردنی بلاڤۆک و چاپەمەنییەکانی حزب، هەموویم لەسەر
 گیرفانی خۆم دەدا لە کاتی کەدا من داهاتم دیاریکراو بوو، لە پێتێو
 ئامانجەکانی شۆڕشدا پارەیی خۆم سەرف دەکرد کە بەخواست
 و ویستی خۆم ژبانی بۆ تەرخان کردبوو. لێرەدا کە باسی ئەوە
 دەکەم بۆ خۆهەلکێشان و خۆ نواندن نیە، بەلکو تەنها بۆ ئەوەیە
 کە بیسەلمێتم من بە ئەرکیکی تیکۆشانی خەباتی شۆڕشگێڕانەیی
 خۆم هەستاوم و خۆم بۆ تەرخان کردبوو گوێم لەوە نەبوو بەج
 نرخیک و قوربانیانیک ئەوە دەکەم.

بە کورتی، هەروێنەریکی شۆڕش هاتیبێتە بەیروت من
 بایەخمپێداوە و هاوکاریم کردووە. بۆ نمونە شەوکەت عەقراوی
 کە وتەبێژی فەرمی و نوێنەریان بوو، لەو کاتەدا لە کۆماری
 عەرەبی یەکگرتوو نیشتهجێبوو، خێزانەکەیی لە بەیروت
 نیشتهجێبوو، لەسەر گیرفانی خۆم مالتیکم بۆ بەکرێگرتبوو،
 بەوجۆرەیی کە ئەرکی میوانداری پێویست بکات، وێرای ئەوەی
 داهاتم کەم بوو، درێفیم نەدەکرد. لەو کاتەدا زۆرم حەز دەکرد،
 لەسەر داوای هاوڕێم شەوکەت عەقراوی سەردانیکی میسر بکەم،
 بەلام بەهۆی نەبوونی پارەو نەمدەتوانی ئەو سەفەرە بکەم. لە
 بیرمە کاتیک لە بارەگای بارزانی دەستبەسەرکراووم، شەوکەت

عه قراوی به بهرده ممد تیده په پړی و وهک شه وهی هر نه مناسیت،
خری هله ده کرد و به بی قسه و سلاو تیده په پړی منیش
له بهر خومه وه ده مگوت: په نا به تو خواجه!

له هندی حالتدا که ناچار ده بووم به شداری له هندی
کونگره ی تاییه ت به شورش بکه م له نه وروپا، له ناچاریدا بڼ
کړکړدنه وهی نرخی بلیتی سه فده که م په نام بڼ هه قالانی حزبی و
کړکړدنه وهی پیتاک ده برد له هاوپیایان و دوستانم. لیره دا
روداوکی خوشم وه بیر دیته وه که به سه رمدا هات کاتیک
به شداری یه کیک له کونگره کانی یه کیتی قوتاییانم کرد له
ستوکه ولم سالی ۱۹۷۰. بارودوخه که به جوریک بوو کونگره که
چند روژیک دواخرا. زورم پتویست به پاره بوو بڼ شه وهی
پیداویستییه کانی خوم مه یسه بکه م له خواردن و خوتن. داوام
له یه کیک له بهر پرسانی قوتاییان کرد هندی پاره م به قهرز
بداتی و دواتر بوی بگه پیمه وه، به لام به ریزه وه داوای لیبور دنی
کرد و گوتی توانای دارایم ریگام نادات و پاره م نیه، که چی
له ملاوه حبیب محمه د که ریمم ده بیینی که چون دلار به سه ر
قوتاییاندا دابهش ده کات. به ناچاری ته نها شه وم له بهر ده مدا بوو
که بچم بڼ نه لمانیای خورثاوا بڼ لای کوپه که م، که ده یخویند و
کاریشی ده کرد له شاری میتشن. کوپه که وره م محمه د داواکه ی
جیبه جیکردم و شه وندی پیدام که بتوانم به ریگای وشکانی له
تورکیا وه بگه پیمه وه.

ئىمانىتىكى پاك و رەھام بە تىككوشانى سىياسى ھەبوو،
 بەتەواوۋەتى لايەنگرى ھەموو ھەلىكى بەردەوام بووم لە پىتائو
 شۇرشى پىرۆزى كورد، دووچارى چەندىن جۆر ئەشكەنجە و
 تىرۆرو ئازار بوومەو، چەندىن جار لە لوبنان دەستگىر كرام،
 دووچارى خراپترىن ئەشكەنجەو سووكايەتى بسوومەو،
 خۆراگر بووم و بەرگەئى ئەو ھەموو غەزاب و سووكايەتى و
 ئەشكەنجانەم بە سەبرو ئىمانەو دەگرت لە پىتائو سەرکەوتنى
 پرسە گەورەكەمان (يەككىتى كوردستان)، خۆم بۆ تەرخان
 كرىبوو، ھىوام دەخواست يەكەم شەھىدى ئەو رىگايە بم.

لىرەدا بۆ خۇبادان نا، بەلكو بۆ يادوۋەرو مېژوو دەلىم، زۆر
 جار ناچار دەبووم سەفەر بىكەم بۆ دەرەوۋى لوبنان و پارەى
 كرىج ئۆتۇمبىل نەبوو، لەگەل ھەندى ھەقائى خۆم كە باوۋەرمان بە
 ئامانجى شۇر شەكەمان ھەبوو، بەپىن بەناو شاخى ھەزار بەھەزار
 و شەوانى ئەنگۈستەچاو، لە سەرماي كەمەر شىكىنى زىستاندا،
 رىگامان دەپى بۆ ئامادەبوون لە كۆبوونەو نەپتىيەكانى حزب
 لەگەل ئەندامان و ھەقائى تىككوشەرى حزبدا. لەيەككىك لە
 سەردانەكاندا بە نەپتى بە ناسنامەيەكى ساختەو، ميوانى
 خزمىتى خۆم بووم، داوام لە ھەقائىم كرد ئامادەبن، دواى ئەو
 رۇشتىن بۆ شىۋىنىكى نەزانراو. نىۋەى شەو بوو، لە كاتى
 كۆبوونەوۋەدا ئەو خزمەم ئاگادارى كردم كە زانىبارى گەشتتە
 دەزگاي ھەوالگى و زانىويانە بە نەپتى ھاتووم بۆ ئىرە. كاتىك

ھاوپېښگانم ۽ ھه واله يان بېست، زور به خېرايې ئۆتۈمبېلېڭيان بۇ
پەيدا كىردىم. كاتارمىز يەك و نىوى شەو بوو، سوپاس بۇ خوا به
سەلامەتى گەپايەنەو به بى ئەوھى ھېچ كەس پېمان بزانىت.

لە بەغداوہ بۇ كۆشكى ئاشتى لە ناوپرادان

ژيانى تېكۆشەرىڭكى بەشەرەفى حزبى قورس و ئاقەتېرۈكىتە،
تەنھا ۽ كەسانە دەتوانن لەو رېگايەدا بەردەوام بن كە خاوەنى
ويژدانىڭكى پەر لە خەبات و قوربانىدانن، لە پېتاو نمونەى بەرزى
نەتەوھى خۇيان كە باوہپيان پېتەتى.

رۆزى راگەياندىنى بەيانى يازدەى ئازار، رۆژىڭكى شىكۈمەند و
مېژوويى بوو. رۆزى ھەلھاتنى خۆرى ئازادى و تېكشكاندىنى كۆت
و بەندى كۆيلايەتى بوو لەگەردنى گەلى كوردى رەسەنمان. شەر
لە نىوان سوپاي عىراق و تېكۆشەرانى كورد راوہستا. رۆژىڭكى
جوان بوو، بە خۆگراتن و قوربانىدان لە پېتاو ۽ بەھا
ھاوبەشەى كە ھەردوولاي شەپكەر بانگەوازيان بۇ دەكرد.
رۆژىڭكى مېژوويى گەرموگور بوو، خۇشى و كامەرانى دلى
عەرەب و كوردى داگرتبوو. بەسۈنەى ۽ رووداوە مەزن
وشكۈمەندەوہ، ھەستايىن بە رېكخستنى ئاھەنگى جەماوہرىى لە
چەندىن شوپىنى جىاوازي لوبنان، بۇ ئاھەنگ گىتپان بەو بۇنە
نەمرو پىرۈزە لە مېژوويى خەباتى رەسەن، بەرەو ئامانجە
نەتەوايەتپيەكانمان. رۆشتىن بۇ بالىوزخانەى عىراق بۇ ئەوھى لە

ناخی دلتیکی پاکه وه به ئه رکى پێرۆزبایی ههستین، که ههلقولاوی
 خهسلهت و رهسه نایهتی گهلی کوردی شکومه ندمان بوو، بۆ
 ئه وهی ههستی خۆمان ده ربهرین به رامبهه سه ره که و تێی برایه تی
 کورد و عه ره ب به سه ره هێزی ئه هه ریمه ن و کۆنه په رستی و
 کۆتایی هێنان به شه پی خۆکوژی له نێوان ئه و دوو گه له
 شکومه ند و ره سه نه و راگرتهی رشتنی ئه و هه موو خویته پاک و
 بێگه رده ی هه ردوو گه لی برای کورد و عه ره ب.

دوای ئه و برایه تیه دلسۆزانه یه له نێوان هه ردوو لایه نی کورد
 و عه ره ب، دوای تێپه ربوونی مانگیك به سه ره ئاهه نگ و
 خوشیه کانه له لوبنان، که تیایدا هه موو کورده کان هه ستی
 راستگۆیه نه ی خۆیان ده ربهری، حزبه مان له لوبنان به تیکرای ده نگ
 داوایان لیکه ردم سه ردهانی عێراق بکه م و چاوم به زه عیمی
 شۆرش، بارزانی بکه ویت. له سه ره ئه و کۆده نگیه، به رپاری
 سه فه رمه دا و رۆشتم بۆ بالێۆزخانه ی عێراق، بۆ ئه وه ی کاری
 پێویست بکه م بۆ وه رگرتهی فیزا و رۆشته ن بۆ عێراق.

توشی بێهیه واییه کی زۆر بووم کاتیک له بالێۆزخانه ی عێراق
 پێشانیگۆتم که من که سه تکی نا په سه ندم له لایه ن ده سه لاتدارانی
 عێراقه وه، کاتیک گوێبیستی ئه وه بووم زه رده خه نه گرتمی و هیه
 غه مبه ار نه بووم به ره تکرده نه وه ی داواکه م.

چارێکیان به ریکه وت دارا توفیق ترانزیتی هه بوو له به یرو ت
 به ره و ئه وروپا، له شویتنی کاره که ی خۆم سه ردهانی کردم، سه لاح

به دره دینی له گه لدا بوو. باسی زور شتمان پتکه وه کرد، له ناویاندا چیرۆکه کهم له گه ل بالیو زخانه ی عێراق و په سهند نه بوونم بق رۆشتنه ناو خاکی عێراق. ئه وه لویسته ی پتیاخوش بوو، به دبلق ماسیه ت و زمان پاراوی خوی داوای لیتوردنی کرد. هه موو توانای خوی له گه ل بالیو زخانه ی عێراقدا به کارهینا له پتیاو ئه وه ی فیزا بۆمن دابین بکات. له دوا ی هه ولێکی زور و په یوه ندی کردنیکی زور فیزام وه رگرت و سوپاسم کرد بق ئه وه کاره ی.

برپاری سه فه رمدا و گه ی شتمه فرۆکه خانه ی به غدا. زور سه رم سوپما کاتیک له لایه ن ده زگای ئاسایشه وه نزیکه ی یه ک سه عات راگیرام و زوریان لیکۆلینه وه له گه لدا کردم، تا له کو تایدا ریگیان پتدام داخلی عێراق بم. به رێکه وت له ناو فرۆکه که دا که سیکم ناسی پاشناوی قه زاز بوو، سه ره چلی برای و ته واوی ئه ندامانی خێزانه که ی له به ره وه ی فرۆکه خانه چاوه رپیان ده کرد. ده ستی هاوکار بیان بق درێژ کردم و له گه ل خویاندا گه یاندیانمه یه کێک له هۆتیه کان. رۆژی دواتر به یانییه که ی برای هیژا کاک سه ره چل قه زاز هات به شوینمداو له گه ل خویدا بردمی بق نویسنه که ی و ریزی زور لێنام. دواتر له گه ل خویدا بردمی بق لای هه ندی له وه زیره کورده کان، که به گوێره ی رێکه وتنی یازده ی ئازار له وه زاره ته عێراقیه کانددا دامه زرینرا بوون. دلم خۆش بوو که دوو رۆژم له به غدا به سه ره بردو له و ماوه یه دا زۆرێک له برا باشه کورده کانم ناسی.

سەرچل حەزى كورد يارمەتيم بدات، بۆيە يەككىك لە بەرپرسەكانى لقى پىنجى پارتىي راسپارد، كە ئەندازيارى ناسراو محەمەد ئەمىن بوو، ئۆتۆمبىلىكى تايبەت و ياوەرىكم بۆ دابىن بىكات بۆ ئەوئەى رىگا بگرىنەبەر بەرەو كوردستان بۆ ناوچەى گەلەلە. لە هەمان ئەو ھۆتىلەى كە تاييدا دابەزىيووم، سەردار ئاغاي كۆرەمامى ئىدرىس بارزانيم ناسى.

نيوئەى شەو كاتىك گەيشتىنە گەلەلە، ياوەرەكەم دەيزانى كە ھەندى لە قوتابيانى كورد ھاتوون بۆ سەردانى كوردستان، منى برد بۆ لايان و بەوانى ناساندم. دواى ئەوئە پەيوەندى گىرا بە بارەگاي مەكتەبى سياسى لە ناوپردان. دواى ماوەيەكى كەم بە ئۆتۆمبىلىكى سەربازى ھاتن بە شوپىنداو برديانم بۆ كۆشكى ئاشتى لە ناوپردان كە مەكتەبى سياسيش ھەر لەوئە بوو.

كۆشكى ئاشتى پىشتىر خويندنگەيەك بوو كە چوار ژوور بوو، بەلام كاتىك كە سەدام حسين لەگەل بارزانى كۆدەيىتەو و دانوستانەكان بە جوانترين شىئە دەچوونە پىشەو و بەيانى يازدەى ئازار مۆركرا، ئەم قوتابخانەى بوو بە بارەگا و ناويان ليتا كۆشكى ئاشتى لە ناوپردان، كە شاخى بەرز ئەملاو ئەولاي تەنيو، جگە لە چەند روبارو دارستان و رىگاي تەنگەبەر. ئەم زانيارىيانە بۆمىژوو دەھىنمە گۆ، چونكە لەم بىرەوئەريانەمەدا دەمەويت بە ئەمانەتەو و پتەيەكى راستگويانە بگويزمەو، من خۆم بە پىساوانى مۆژوو نوس نازانم، بەلكو تىكۆشەرىكم

شه رافه تمه ندانه و راستگويانه دهنوسم. به دريژايي ته مهنی خه بات و تيگوشاني حزبيم به بي هيچ پرده و لادان و هه لگيرانه وهی راستی رو دواوه کان و له پيئاوی واقع و راستیدا دهنوسم.

له بیرم دئ که گه يشتمه کوردستان ريک له دواي يه که م روژي گه يشتم، چاوم به دکتور مه حمود عوسمان، ئەندامي ليژنه‌ی مه رکەزی و ئەندامي مه کتەبی سياسي پارتی کهوت. ئەو يه کيک بوو له و سه رکرده سياسيانه‌ی له باره گاي خوی بينيم، که وه کو خندهق له ژيتر زه ويدا بوو، بۆ به هه له دابردنی دوژمن چادرێکی له سه‌ر دانرابوو. دواتر له گه‌ل حەبيب محەمەد کوبوومه وه، له يه که م ساتي چاوپيکەوتتم له گه‌ليدا، لوتبه‌رزانه دهستی کرد به فەلسەفە لێدان. جانتايه‌کی به دهسته وه بوو هه‌ر رايدە وه‌شاند و قسه‌ی ده‌کرد: ئيمه زورمان بيستوه له سه‌ر که سيکی تيگوشه‌ر به ناوی جه ميل مه‌حق، به خيهرهاتي بۆناو براکاني خۆت.

دواي ئەوه به ماوه يه‌کی که م ره‌زامه‌نديم بۆ ديتنی بارزانی بۆهات، ليتره هيچ که سيک ناتوانييت به بي ره‌زامه‌ندی مه‌کتەبی سياسي دیداری بارزانی بکات، دواي ئەوه‌ش ده‌بيت بارزانی خۆی به شه‌خسی له سه‌ر ئەو که سه‌ بۆچوونی خۆی بدات، ئيتر يان په‌سه‌ندی ده‌کات، يان ره‌تی ده‌کاته وه، چوومه باره‌گاکه يان له قه‌سری، که شوينيکی زۆر جوانه، به‌تاييه‌ت له زستاندا که ده‌شت و دول و شاخه‌کان زۆر جوان ده‌نوین. باره‌گای ئيدريس

و مه سعو دیش هر له وی بوو. دواى ئه وه مه مو وه وه
 دیداره که م بق سازکراو چاوم کهوت به ئیدریس و مه سعو
 بارزانی. ئه مه ش یه که مجار بوو له ته مه نی خه بات و حزیمدا.
 دواى پیشوازی ئه وان گه یاندیانم بق باره گای باوکیان، زه عیمی
 شوپشی کورد مه لا بارزانی له گوندی دیلمان. هه تا کاتزمیر
 دووی شهو چاوه پوانی ئه و بووین تا نۆرم هات بق دیداره که،
 عاده تی سه رکرده ی شوپش وابوو که هه رگیز به رۆژان
 پیشوازی له کهس نه ده کرد.

که نۆرم هات هه ستم به دلخوشیه کی له راده به رکرد بق
 دیتنی مرقفیک وهک ئه وه ی له جیهانیکی تر بم. ئه و گه وره پیاوه ی
 که من زۆر په رۆش بووم بق دیدارو زیاره تی، ئه و مرقفه مه زنه ی
 که من قوربانیمدا به هه موو مولک و مالم له پیتاوه مه سه له یه کدا که
 ئه و بوون و مانه وه یه تی، به بی ئه وه ی پیشتر شه ره فی ناسین و
 قسه کردنم له گه لیدا هه بوو بیت. زۆر راستگویانه ددان به وه دا
 ده نیم کاتیک به و گه شتم و له نیو ده سه ته کانیدا بووم، له شم که وه
 له رزین و توشی حاله تیکی سۆفیانه بووم کاتیک ده یینم. له به رده م.
 ئیمامی جیهاددام، هه موو هه ست و سۆزی داگیرکردم، له قولایی
 ناخمه وه گوتم ئه مه له دواى سه لاهه دینی ئه یوبی، له ئه ولیاکانی
 جیهادی پیروزه له پیتساو به رزراگرتنسی وشسه ی هه ق و
 دادپه روه ری، ئه وه ی ئیسلام بانگه وازی بق ده کات. له نزیکیه وه
 دانیشتم، پتیکه و دل و ئیمانم بلند بوونه وه، هه ستم کرد

سەرلەنۆی تازە لە دایک دەبمەو، ئەویش لەو پەڕی سادەیدا بوو، زۆر راستگۆ و دلسۆزانه ناخی خۆی دەردەبەری ئەو لە چاوانی مندا گەورە گەورە بوو. بە دلێکی بێگەردەو و باسی کوردەکانی لوبنان و پرسی کوردمان بە گشتی دەکرد. قسەکانمان لە دڵەو بۆ دڵ بوو، سادە و بێ پەردە بوو، خۆرسکانه لە قولاوی دڵ دەهاته دەری. خوشی ویستم، ریزمگرت، پڕ بە دڵ خوشم ویست. دیدارەکه مان نزیکەی سێ سەعاتی خایاند، بەلام وەک سێ خولەک و سێ چرکە بوون. چاوپێکەوتنەکه بە ئامادەبوونی هەردوو کۆپەکهی ئیدریس و مەسعود و یاوەرەکهی من بوو.

لەکاتی قسەکردنماندا ئەو بیروباوەرپانەی ئالوگۆرمان کردن لە جەوهەر و ناوەرۆکدا هاوشێوە بوون. دواي کوتایي کۆبوونەوه که مان، بارزانی پێیخۆش بوو شەرەفمەندم بکات بە دیداری دووهم و بۆ جارێکی تر لە رۆژی دادی بۆ بەیانییه کهی لە خزمەتیدا بم، ئەمەشی بۆ ئەو بوو که بەگرتنی وێنەیهک بۆ یادگار و بۆ میژوو پێکهوه ریزملێبێت وەک دەربرپینی خوشەویستی خۆی و وهفایهک بۆ تیکۆشانم لە پێناو کوردستان. لە ناخی دلمەوه ههستم بهوه دهکرد که ئەو پیاو به تهواوی له من تێگهشت و زۆر باشی ناسیم و ههڵیسهنگاندم، هه ربۆیه من بوومه بندهی چونکه ئەو پێکهی منی زانی و به و تهو کردار شەرەفمەندیکردم و ریزی لێنام.

رۆژی دووهم چاوه پوانم کرد تا پاش نیوه پۆ هات و به
 ئاماده بوونی خۆی هه ندی وینه مان چرکاند که به درێژایی ژیانم
 شانازی پێکوه ده کم و شه ره فمه ندیم به و به سه رکردنه وه
 جوامێرانه یه، ههستم ده کرد دلم گه وره ده بیت. دواتر هه ر به
 یاوه ری خۆی رۆشتین بۆ باره گای ئیدریس له قه سرێ، که
 گه یشتینه باره گا له ئۆتۆمبیله که دابه زی و منیش به دوایدا
 رۆشتم. ویستی وه ک ریزلیتان من له پێش ئه و بچمه ژووره وه.
 فه رمانیدا پێشیکه وم، به لام زۆر مکو پانه ره تمکرده وه پێش ئه و
 بچمه ژووره وه، له کاتیکدا ئه و پێشه نگمانه و ئیمه ش شوینکه وتووی
 ئه وین و رییازه که ی ده گرینه به ر. مرقیکی باش و به پێزیو،
 نمونه ی ره وشت به رزی بوو به رامبه ر به میوانه غه واره کانی.

چوینه باره گای ئیدریس و له ناو هۆله که دانیشترین و هه ندی له
 سه رکرده کانی شۆرش له وێ ئاماده بوون. بارزانی دهستی به
 قسان کرد: ئه م پیاوه ئیکۆشه ره کاک جه میل مه حویه، سه کرتیری
 پارتی دیموکراتی کورد له لوبنان، ئه وه یه که مجار بوو به ئاشکرا
 و له بهرده م سه رکرده کانی حزیدا ئاماژه بۆ ئه وه بکات که من
 به پرسای یه که می کورده کانی لوبنانم. داوی قسه کردن له سه ر
 کاروباری گهشتی کوردان، داوی مه ره خه سیم له سه رکرده ی
 شۆرش، بارزانی کرد، که به سه رزیکی باوکه نه ی گه رمه وه
 ریزلیتام و گوتم: داواتان لێده کم ریگام به دن که ئیتر من
 به رپێکه ومه وه به ره و ولاتی خۆم لوبنان، ئیتر ئه ویش هه تا لای

ئۆتۆمبىلەكە بىق مائىتاوايىكىردن ھات لەگەلمدا و ھىواى سەرکەوتنى
 بىق خواستم و گەرايەوہ بىق ناو ھۆلەكە بىق تەواوکردنى
 كۆيوونەوہكە، رۆشتم بىق ناوپردان بىق مەكتەبى سىياسى،
 لەوئىشەوہ بەرەو بەغداو دواتریش بىق ولاتەكەى خۆم لوبنان.

مىواندارىم لە كۆنگرەى ھەشتى پارتى ديموكراتى كوردستان لە ناوپردان

دواى تىپەربوونى چەند مانگىك و رىكەوتى ۲۳-۵-۱۹۷۰ لە
 شوپنى كارەكەى خۆم بووم، كەسىك ھاتە زوورەوہو سلاوى
 لىكردم. ناوى سەلاح بەدرەدىن بوو. پىكەوہ كەوتىنە ناو
 قسەوباس لەسەر كاروبارى سىياسى و بارودۆخى كورد بە
 شىئەيەكى گشتى. پىتى گوتم بەم نزيكانە كۆنگرەى ھەشتەمى
 پارتى ديموكراتى كوردستان دەبەستريت، تۆ رات چىيە؟ وىستى
 بەرچاوروونى لەمن وەرېگريت لەو بارەوہ داخوا دەتوانم لە
 كۆنگرەكە ئامادەبم يان نا. منىش راشكاوانە وەلامم دايەوہ و زۆر
 سادە گوتم: ئەگەر بانگھىشت بکړيم بىق بەشداری ئەوہ كىشەم
 نىو و زۆر بەخوشحالىيەوہ پەسەندى دەكەم و پىتمخۆش دەبىت.

سەلاح بەدرەدىن پىتى گوتم لەو كۆنگرەيەدا كە لە عێراق
 دەبەستريت، نوێنەرێكى پارتى ديموكراتى كورد لە سوريا بەشدار
 دەبىت و منىش بە نوێنەرايەتى پارتى ديموكراتى كوردى لە
 لوبنان بەشدار دەبم. لە قسەوباسەكانماندا زۆر پرسى سياسىيمان

تاوتوتی کرد. بلاوکراوهیه کی پیدام که زور به توندی هیرشی ده کرده سەر قوتاییانی کورد له ئه وروپا. بلاوکراوه که به ناوی خوازارا و نوسرابوو، داوانی له من کرد له چوارچێوهی بلاوکراوه حزبییه کاندای که دهریانده کهین ئه ویش بلاو بکه مه وه، دواي ئه وه روخسه تی لێخواستم و پێی گوتم ئه و پێش من خوی ئاماده ی سه فەر ده کات و له وێ یه کتر ده بینینه وه له و کۆنگره یه ی که بارزانی به ته مایه بیبه ستیت.

دواي سه فەرکردنی سه لاح به دره دین بقی به غداد به روژیک، که سیک هات بلام که هیچ دۆستایه تی و په یوه ندییه کمان پیکه وه نه بوو، پێشتر نه مدیوو، چه فته و عه گالیکي به سه ره وه بوو. به دهم و له بزیکي پاراو قسه ی ده کرد و گوته: به پێز جه میل مه حق له کوینی؟ پیمگوت چیت له و ده وێ؟ کارت هه یه له گه لیدا؟ ده یناسیت؟ گوته نه خیر نایناسم، گوتم تۆ کیتیت؟ وتی من پرسیار ی جه میل مه حق ده که م. ئیتر له و کاته دا پیمگوت فره موو من جه میل مه حق، چیت ده ویت و تۆ کیتیت؟ ده ستمان به قسان کرد هیچی تینه گه شتم ئینجا وتی: تۆ ده زانیت من کیم؟ پیمگوت نه خیر هیشتا شه ره فمه ند نه بووم به ناسیت. گوته ناوم مسته فا بارزانییه. پیمگوت مه به ستت ئه وه یه که تۆ رابه ری شوێشی کوردیت؟ گوته نه خیر به لام من له خیزانی بارزانیم و ناوم مسته فا بارزانییه. ده ستی کرد به گیرفانیدا و ناسنامه یه کی عێراقی به و ناوه ده ره ینا و پیشانیدام، ئینجا گوته: من له رێگه ی سوریا وه هاتووم بقی

سەردانت، چونكە زۆرم لەسەر تۆ بیستوو، لەسەر خەبات و لەسەر لایەنگری بیسنورت بۆ بارزانی، وانیە؟ دواتر راستییەکی پێگوتم و دەرکەوت کە ناوی راستەقینەی خۆی مستەفا محەمەد جەمیل بەگە، کاتیک ناوی خۆی بۆ ئاشکرا کردم، کەوتەوێ بیرم و زۆر باشم ناسی، چونکە برائانی پارێ دیموکراتی کورد لە سوریا وایان لەمن گەیاندبوو کە ئەم کەسە ئازانیکی بەکرێگیراوی دەزگای هەوالگرییە و جاسوسی بەسەر ئازادیخوازانەو دەکات، بە تاییەت ئەوانەی کە حزبین، ئیتەر بە شێوەیەکی دراماتیکی دەستیکرد بە گێڕانەوێ چیرۆکی ژانی خۆی و براکەیی کە چۆن پشتیوانی بارزانی بوون و چۆن براکەیی لە شەڕیکدا بۆ بەرگری لە ژانی بارزانی زامدار بوو، منیش لینگەڕام لەسەر قسەکانی بەردەوام بیت بەبێ ئەوێ بایەخیکی ئەوتۆی بدەم، ئەوێش لەبەر هۆکاریکی سادە کە ئەوێ بوو لایەنگری بارزانی بوو، من لەو باوەڕدا بووم ئەوانەی کە باسی بارزانی بە خراپی ناکەن دوژمنی ئەو نین، بۆیە من مامەلەم لەگەڵدا کرد بۆ ئەوێ راستینەیی ئەو کەسە بناسم ویزانم. بۆچی هاتوو.

کەسیک لە بەیروت دەژیا ناوی مستەفا جاف بوو، کوردی عێراق بوو، بەشێوەی هەمیشەیی لە لوبنان و بەدیاریکراویش لە بەیروت نیشتەجێ بوو. ئەم کەسە وەکۆ من دەمناسی مرقفێکی راپاری بێ بڕیارو بێ باوەڕ بوو، جگە لە بەرژەوێندی تاییەتی خۆی هیچ شتیک بۆ ئەو بایەخی نەبوو، لەگەڵ سەرکردایەتی

پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق کاری دهکرد، بۆ ههموو کهسیکیش ناسراو بوو که مهیلی چهپگهراییی ههبوو، بۆیه زۆربهی سهرکردهکانی شۆڕشی کورد، وهکو دارا توفیق، سامی، حهیب و چهندانی تر که دههاتن بۆ بهیرووت پێش ئهوهی بچن بۆ سهردانی هیچ کهسیک لهمالی ئهم سیخوره دوو سهرهیه دهمانهوه، ئهم پیاوه لهسهر دووپهت یاری دهکرد. ههمیشه که دههاته سهردانم وهکو کهسیکی بیلایهن له بهیرووت خۆی دهردهخست.

ئهو کهسه ژێر به ژێر لهگهڵ دوژمنانی بزووتنهوهی کورد له لوبنان کاری دهکرد، دوژمنایهتییهکی شاراهوی بۆ من ههبوو، بهردهوام دژی من بوو، منیش ئهوهم زۆر به باشی دهزانی و ئاگاداری وردو درشتی کارهکانی بووم، بهلام لهبردهمی خۆیدا خۆم ههله دهکرد. رۆژیکیان هات بۆ سهردانم و ههڕهشهی ئهوهی دهکرد که واز له سیاسهت دینیت و له مالهوه دادهنیشیت وهک بیلایهنیک بهرامبهر ئهوهی که تۆمهتباری نهکه، بهلام زۆر باشم دهناسی، دهمزانی که دووزمان و جادوگهرو هیچ و پوچه. به ریکهوت ماوهیهکی کهم بهر لهوهی بێژم بۆ بهشداریبون له کۆنگرهی ههشتمی پارتی دیموکراتی کوردستان چاوم پێکهوت، داوای لێکردم سهردانی بکه بۆ مالهوه بۆ ئهوهی ههندی شستی گرنگم بۆ باس بکات، منیش داواکهیم پهسهند کرد. کاتیک چوومه مالهکهی بینیم ژمارهیهکی زۆر لهو کوردانهی لوبنان که به

ئاشكرا دژايەتى بارزانبيان دەکرد لە ھۆلەكەدا دانىشتبوون و بەشپۆھەيكى گشتى باسى بارودۆخى كورد لە لوبنان و حزيان دەکرد.

يەكێكيان دەستی كرد بە باسکردنى ئەو كەسەى ناوى مستەفا محەمەد جەمیل بەگ بوو، گوتى: ئەو كەسە وەكو سىخوڕ و ئاژان ناسراوە. دواى بېستنى ئەو قسانە ھەستام و رۆشتمەوہ بۆ شوپىنى كارەكەم. ناردم بە شوپىن مستەفا محەمەد جەمیل بەگ و بە درىژى ھەموو شتانەم بۆ گىترایەوہ كە لەمالى ئەو كەسە جافە بېستبووم، راشكاوانە داواشم لىكرد كە خۆى يەكلا بكاتەوہو بەرگرى لە خۆى بكات، دەنا من ھەرگىز ناھيتم لەگەلمدا بێت بۆ عىراق كە ئەو بەوجۆرە ناوبانگى خراپ بێت. ئيتىر منىش ئەوم لەگەل خۆمدا بردو پێكەوہ رۆشتىن بۆ مالى ئەو كەسە جافە. كاتێك جاف چاوى بە من كەوت ترس داىگرت. منىش كەمێك ترسەكەيم رەواندەوہ و گوتم: ئەمە ئەو پیاوہە كە ئێوہ تۆمەتبارى دەكەن بە سىخوڕى، ئىستام من بەجێتان ديلم بۆ ئەوہى خۆتان ئەو بابەتە يەكلا بكەنەوہ. كاتێك گويىستى ئەوہ بوو دەموچاوى مستەفا جاف تىكچوو، چاوەپوانى ئەوہى نەدەكرد، سورھەلگەراپوو بە دەنگىكى تىكەلوپێكەل وتى: كە من باسى ئەوم كرد تەنھا ئەو قسانەم دەگوتەوہ كە لەخەلكم بېستبوون، من خۆم نايناسم. بەر لەوہى لە مالەكەشى برۆم پىمگوت من بەم نزىكانە سەفەر دەكەم بۆ عىراق بۆ بەشداریكردن

له کۆنگره‌ی هه‌شتی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق. مسته‌فاش کوتی: منیش له‌گه‌ڵتا دێم خۆ ئیستا ئیتر په‌سه‌ندی ده‌که‌یت؟ منیش له‌وه‌لامدا گوتم نه‌خێر ده‌توانیت بفرموویت له‌گه‌ڵما بییت.

پیش سه‌فه‌رکردنمان بۆ کوردستانی عێراق، هه‌ندێ بلوکراوه‌ی حزبم ئاماده‌کردبوو، له‌گه‌ڵ هه‌ندی بلاڤۆکی تر، بۆئوه‌ی دابه‌شی که‌م به‌سه‌ر ئەندامانی کۆنگره‌دا، هه‌موو ئه‌و بلوکراوانه‌شم خستبووه‌ ژێر جله‌کانمه‌وه. پیش ئه‌وه‌ی سواری فرۆکه‌ بین لێم نزیک بۆوه‌و کوتی: هه‌ندێ بلوکراوه‌ی تایبته‌ به‌ حزب له‌گه‌ڵ خۆتا هه‌تاوه‌؟ گوتم به‌لێ هه‌ندێ شتم له‌گه‌ڵ خۆما هه‌تاوه‌.

کاتیک فرۆکه‌ هه‌ستاو ده‌ستی به‌ فرین کرد، به‌ هاوریکه‌م وت به‌لکو که‌می‌ک یارمه‌تیم بده‌یت و هه‌ندێ له‌و چاپه‌مه‌نی و بلوکراوانه‌ی که‌ هه‌لمگرتوون بده‌م به‌ تو، ئیتر ده‌موچاوی زه‌رد هه‌لگه‌را و نیشانه‌کانی شله‌ژاندنی لێده‌رکه‌وتن. و له‌ ترسان هه‌لده‌له‌رزی، منیش ئارام ده‌کرده‌وه‌و هانم. ده‌دا تا دواجار قایلم کرد، ئه‌ویش هه‌یج ده‌ره‌تانیکم له‌به‌رده‌مدا نه‌ما ئه‌وه‌ نه‌بیته‌ که‌ پێمگوت: یان به‌شیک له‌ بلوکراوه‌کان هه‌لده‌گریت یان لێم دوورکه‌وه‌و ئیتر نه‌تبینمه‌وه. ئیتر ئه‌ویش غیره‌تی دایه‌ به‌ر خۆی و هه‌ندێ له‌ بلوکراوه‌کانی هه‌لگرت و ئاخنییه‌ نێو جله‌کانی. هه‌ستم کرد هه‌یج دلخۆش نییه‌ به‌و ئه‌رکه‌ و شله‌ژان به‌ سیمایه‌وه‌

ديار بوو، به دريژايي گه شته که مان يهک وشه قسه ي نه کرد.
 کاتيک گه يشتينه فرۆکه خانه پيمگوت: پيشمکه وه بق ژووره وه بق
 مۆرکردني پاسپورته که، هيچ کارو کرده وه يهک نه که يت ئاماژه
 بيت بق ئه وه ي که يه کتر دهناسين و پيکه وه مين هه تا دواي
 مۆرکردني پاسپورته که. له کاتي پشکيندا روداويکي خوشم
 به سهرداها، هه ندئ له که لوپه له کانم له جانتا که به ربوونه وه بق
 سه رزه وي منيش هيچ خۆم تيکنه داو خۆم نه وي نه کرد بق
 هه لگرتنه وه يان له ترسي ئه وه ي نه بادا کاره که مان ئاشکرا بيت،
 ناچار که لوپه له کانم له سه ر زه وي، هه ر له شويني خوياندا
 به جيپيشت، کاتيک هاوپيکه م ئه و روداوه ي بيني که به سه رمدا
 ها، له ترساندا هه موو گياني که وتبووه له رزين. له فرۆکه خانه
 چوينه دهره وه و به ره و يه کتيک له هۆتيله کاني پايتخت رۆشتين
 که ناوي سنديباد بوو. له به غدا مسته فا جه ميل پيئي وتم:
 به دريژايي ژيانم هيچ کاتي دوو چاري هه لويسي ئاوا ناخوش
 نه بوومه ته وه.

مسته فا دهويست سه رداني هه ندئ له و هاوپيانه ي خوي
 بکات که له سوريا هه له اتبون، ئه واني دهناسي و زۆربه شيان
 سه ربه هۆزي شه مر بوون، کاتيک ئتواره گه رايه وه پيپراگه ياندم
 که سايبيري کوپي بارزاني و عه بدول موه يمه ن، له گه ل هه ندیک
 له ئه ندamani خيزانه کانياندا له به غدان، هه روه ها زانيم که سبه ي
 ئه وانه ده گه رينه وه بق کوردستان، پيتچونه ئيمه ش له گه ل ئه واندا

بېړۍ، دواى شهوى لقى پېنجى پارتى ديموكراتى كوردستان،
 بهلگه نامه پشنگيريمان بى دهكات و ئۆتومبيلمان بى دابين دهكەن
 له بهغداوه بمانبات بى هوليتر. رۆژى دادى سوارى ئۆتومبيله كەى
 سابير و عەبدول موهمەن بووين. له رېگا كه ميك لامانداو
 هەندى وېنهى يادگاريمان چركاند.

كاتيك گەيشتینه هوليتر، زانيمان كه دكتور مهمود عوسمان
 و مهسعود بارزانى به ناوچه گوندنشينه كاندا دهگه پېن و ئيواره
 دهگه نه هوليتر و له وېشه وه رېگای حاجى ئۆمه ران دهگر نه بهر.
 چاره پېنى نهوانمانكرد و دواتر له گه لياندا رويشتين بى لقى دووى
 پارتى له هوليتر و هەندى وېنهى يادگاريمان چركاند. تاريكى كرد
 و له يه كېك له هۆتيله كانى هوليتر ماينه وه، سه رله به يانى نه و
 رۆژه له يه كېك له گۆره پانه گشتييه كاندا ئاههنگيك ساز دهكرا.
 جه ماوه رېكى زور ئاماده بوون، دكتور مهمود عوسمان و
 مهسعود بارزانى و پاريزگارى هوليتر كه له لايه ن دهسلاندارانى
 عيراقه وه دانرابوو. له دواى كوتايى وتاره كان، پېكه وه رويشتين بى
 يانهى. نهفسه ران بى خوانى نيوه پى. ژماره يه كى زور له
 گه وره پياوانى كورد و عيراقى كه له هوليتر بوون، بانگه يشت
 كرابوون.

دواى نمانخواردن، ئاماده كارى كرا بى رويشتن به ره و
 ناوچه كانى ژير دهسلاتى شۆپش. مسته فا جه ميل رويشت و له ناو
 ئۆتومبيله كەى مهسعود بارزانى دانويشت، منيش به ته نها مامه وه و

كەس بانگى نەكردم بۇ ناو ئۆتۈمبىلى خۇي، بۆيە منىش بە ناچارى چوومە ناو يەككىك لە ئۆتۈمبىلە جىيەكان كە تاييەت بووبە پاسەوانەكانى مەسعود بارزانى و جگە لە خۇم ھەشت كەسى ترى تىدابوو. مستەفا محەمەد جەمىل لە تەنشت مەسعود بارزانى دانشتبوو، رىكۆدەر رادىيۆيەكى پىشكەش بە مەسعود بارزانى كرىدبوو، كە لە لوبنان كرىپووى و ھىشتا پارەكەشى نەدابوو، بە بيانوى ئەوھى كە بەو نزيكانە دەگەرپىتەوھو نرەكەكى دەدات.

شەر لە يەغدا و ئازاۋە لە ناوپردان

گەيشتىنە ھاويىنەھەۋارى سەلاھەدىن، ئۆتۈمبىلەكە ۋەستا. مەسعود بارزانى و دىكتور مەخمۇد عوسمان و عەزىز عەقراۋى دابەزىن بۇ ئەۋھى كۆبۈنەۋە بە خەلك بىكەن. مەسعود ۋەستا و بەو بۆنەيەۋە وتارىكى پىشكەشكرد. عەزىز عەقراۋى دواى ئەو وتارىكى خويندەۋەو كۆتايى بە كۆبۈنەۋەكە ھىتا و ھەموويان سواری ئۆتۈمبىلەكان بوونەۋە و منىش سواری ھەمان ئۆتۈمبىلى (جىيى سەربازى) بوومەۋە. بەھۋى تەنگوتروسكى ئۆتۈمبىلەكەۋە خەرىك بوو دەخىكام. ھىتدەم ئارەقە لىدەچۆرا، جلەكانم ھەمووى خوسابوون. ئىۋارەكەى گەيشتىنە حاجى ئۆمەرەن. مەن ھىزم تيا نەمايوو. زۆر بىزارو ماندوو بووم، لە كاتىكدا مستەفاى محەمەد جەمىل زۆر بە كەيف و سەفا بوو، ئەۋەشى دەزانى كە

بارزانییه‌کان پێشتر ئه‌ویان ناسیوه، چونکه له ره‌چه‌له‌کی خێزانی به‌گزاده‌کان بوو، بقیه‌ی بارزانییه‌کان زۆریان رێژلێده‌گرت، له کاتیگدا مامه‌له‌ی منیان به‌وجۆره‌ نه‌ده‌کرد، چونکه ده‌یانزانی من له ره‌چه‌له‌کی به‌گزاده‌کان نیم، بۆیه وایانکرد له ناو ئۆتۆمبیلی پاسه‌وانه‌کاندا بم و به‌و جۆره‌ له‌ هه‌ولێره‌وه هه‌تا حاجی ئۆمه‌ران به‌هه‌لاکه‌تم به‌رن.

میوانی باره‌گای بارزانی بووم، له‌وێ شیخ محهمه‌د عیساام بینی، که یه‌که‌م جار بوو سه‌ردانی کوردستانی ده‌کرد، ئه‌وه‌ش له‌سه‌ر بنه‌مای پێشنیازی من بوو له‌ سه‌فه‌ری پێشوومدا، که داوام له‌ بارزانی کرد بانگه‌یشتی بکات. پێشتر شیخ محهمه‌د عیسا داوای له‌ من کرد نامه‌یه‌کی ئه‌و بگه‌یه‌نم به‌ بارزانی، کاتیگ که‌رامه‌وه وه‌لامی بارزانیم بۆ هات که تیایدا ره‌زامه‌ندی ئه‌وه‌ی ده‌برپرسیوو. من و مسته‌فا جه‌میل به‌گ پێکه‌وه ده‌ماینه‌وه و ده‌نوستین. ژووریکی تاییه‌ت بۆ هه‌ردو کمان ئاماده‌کرا بوو.

لێره‌دا ده‌مه‌وی‌ت سوپاس و پێزانینی خۆم بۆ مه‌لا مسته‌فای بارزانی تۆماریکه‌م، که میواندارییه‌کی زۆر گه‌رم و شه‌ره‌فه‌ندی کردم. رۆژانه سه‌ردانیم ده‌کرد، پێکه‌وه هه‌تا ده‌مه‌و ئێواران به‌ناو چیا جوان و ئه‌فسوناوییه‌کانی کوردستاندا ده‌گه‌راین. جگه‌ له‌و میوانداری و به‌سۆزییه‌ی، زۆر رێز و پێزانینی هه‌بوو بۆم، ئه‌مه‌ش له‌به‌ر ئه‌وه‌ بوو که من هه‌لوێستی راستگۆیانه و پاکم هه‌بوو به‌رامبه‌ر به‌ خودی خۆی، ئه‌ویش له‌ ناخی خۆیدا هه‌ستی

بهو سۆزدارييهى من دهکرد، بۆيه پهيوه نديم له گهل زه عيمى شوپش و رۆحى شوپشه که له سه ر بنه ماى رۆزو حورمهت بوو. نزیکه ی پازده رۆژم له ميواندارى بارزانی به سه ر برد، ریکه وتى به ستنى کۆنگره که دوواخرا. رۆژى ۱۴/۶/۱۹۷۰ بارزانی به ياوه رى برا گه وره کهى، شێخ بابو، شه ره فمه ندی کردم به سه ردانیکردنم له ژووره کهى خۆم. ئه وه يه که مجار بوو بارزانی له ژووره کهى خۆم به سه رم بکاته وه. به ریکه وت مسته فا محمه د جه ميل به گ له وى بوو، له سه ر زه وى دانیشتين، قسه وباسمان له سه ر چه ندين پرسى جياواز کرد. له ژووره کهى به رامبه رمدا سه لاح به دره دين و شێخ محمه د عيسا چاره وړانى بارزانی بوون تا چاويان پیکه ویت و قسه ی له گهلدا بکن. پيش ئه وه ی بارزانی بچيته ده ره وه پيمکووت: گه وره م ماوه ی مانه وه و ئيقامه که م خه ریکه ته واو ده بيه ت و کۆنگره ش دوواخراوه، داواکارم له جه تابتان ریکه م بده ن بچم بۆ به غدا بۆ ئه وه ی ئيقامه که م نوئ بکه مه وه و دواتر بگه ريمه وه بۆ کوردستان.

ليزه دا بارزانی گالته يه کى دۆستانه ی له گهلدا کردم و پى گوتم: جا ئه وه نده ت پاره پينه؟ له وه لامدا گوتم به لى گه وره م پارهم پينه، که چى ده ستیکرد به گيرفانمداو جزدانى پاره که مى ده ره يتنا و ته ماشاى کرد و گوته ی ئه وه ی له ناو جزدانه کتدايه ئه وه نده نيه به شى رۆشتن و گه رانه وه و خه رجى خۆت بکات. ئينجا ده ستى برد بۆ گيرفانى خۆى و برىکى باشى پاره خسته ناو جزدانه که م و گوته:

نامه‌یه‌کی خۆمت ده‌ده‌مێ بێده به‌ده‌ست وه‌زیری
 ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ی باکور سامی عه‌بدول ره‌حمان که له‌سه‌ره‌پشکی
 شۆپش دانراوه، بۆ ئه‌وه‌ی هاوکاریت بکات و ئاسانکاریت بۆ
 بکات و کاری ئیقامه‌که‌ت بۆ جێیه‌جێ بکات. سوپاسی ئه‌و
 ده‌ستپێشخه‌رییه‌ جوانه‌م لێکرد و گوتم نه‌خێر تکایه‌ نامه‌وێت
 به‌پێژت به‌و کارانه‌وه‌ بێزار بکه‌م. و نامه‌م بۆ بنوسیت، من خۆم
 باش ده‌یناسم و ئه‌ویش زۆر باش من ده‌ناسیت، که‌چی گوئی:
 برام جه‌میل، تۆ پێش ئه‌وه‌ی بێت به‌ وه‌زیر ناسیوته، ئێستا
 وه‌زیره‌ کورده‌کانمان که به‌و پله‌یه‌ گه‌یشتون له‌وه‌تای بوون به
 وه‌زیر که‌س ناناسن. ئێتر دواتر ئه‌و رۆشت بۆ نوسینگه‌که‌ی
 خۆی و له‌گه‌ڵ شیخ عیسا و سه‌لاح به‌دره‌دین ده‌ستی به‌ قسان
 کرد. گویمان له‌ده‌نگی بوو که هاواری ده‌کرد به‌سه‌ر سه‌لاح
 به‌دره‌دین و هه‌ره‌شه‌ی لێده‌کرد و هێرشێ ده‌کرده‌ سه‌ر
 بیروباوه‌ره‌ هاورده‌کراوه‌کانیان و جێتۆی پێده‌داو ده‌یگوت: سه‌گی
 کوپی سه‌گ.

وه‌کو گوێراپه‌لی بۆ فه‌رمانی جه‌نابی بارزانی، به‌ سوپاسه‌وه
 نامه‌که‌م وه‌رگرت که بۆ وه‌زیری ئاوه‌دانکردنه‌وه‌ ئاراسته‌کرا‌بوو.
 رۆژی دادی چووم بۆ دیوانی وه‌زاره‌ت و له‌ چاوه‌پوانی هاتنی
 وه‌زیری به‌پێژدا‌بووم. له‌و کاته‌دا له‌به‌رده‌م ده‌رگای ده‌ره‌وه‌دا
 بووم. کاتژمێر هه‌شتی ته‌واو به‌ ئۆتۆمبێله‌ حکومه‌یه‌که‌ی گه‌یشت
 و دابه‌زی. ده‌ستی سلاوم به‌رزکرده‌وه‌: رۆژباش کاک سامی،

به لام به داخوه وه لامي سلاوه که می نه دایه وه، لوتبه رزانه سه ری
 به رز کرده وه و چاویلکه ی له چا و کردبوو. زور به خیرایی یه کتیک
 له پاسه وانه کان ده رگای ته سانسوره که ی بق کرده وه، منیش به
 خیرایی دوا ی که وتم و له هۆلی چاوه پروانی له به یانیه وه هه تا
 کوتایی دهوام چاوه پیمکرد. هه رچه نده نامه که ی بارزانیم به ده ست
 که یاندبوو، ههروه ها ده یزانی من له هۆلی چاوه پروانی دانیشتووم.
 کاتی دهوام کوتایی هات و بانگی نه کردم، رۆژی دووه
 رۆشتمه وه بارودوخه که به هه مان شتیه بوو، رهفتاره که ی هه مان
 جور بوو. زور توپه بووم نه متوانی زیاتر به رگی ته و لوتبه رزی
 و پۆزلیدانه ی بگرم، ئیتر دهستم کرد به هات و هاوارو جیتیودان
 به وه زیرو به کوردو به وکه سه شسی که تهوی داناوه به وه زیر بق
 تهوه ی نوینه رایه تی کورد بکات له و پۆسته هه ستیاره دا. به توندی
 هاوارم ده کرد تا جیگره که ی هات و رۆشته وه هه واله که ی بق
 وه زیر برده وه و پیتیگوتبوو که ته و ئاژاوه یه هه مووی
 سه رچاوه که ی جه میل مه حویه. فه رمانی پیدابوو که بانگم کاته
 ژووره وه، له کاتی پیشوا زیمدا هاتبووه ئه و دیو نوسینگه که ی و به
 زمانی کوردی پتی وتم: ته و توپه بوونه ی بۆچییه، ئینجا دانیشتین
 بۆ قسه کردن و پتی گوتم:

هۆکاری چییه تۆ به یان و بلا و کراوه له دژی ئیمه ده رده که یه ت؟
 منیش وتم ته ی هۆکاری چییه ئتوه هه لویستی نادرست له دژی
 حزبی ئیمه ده نویتن له لوبنان؟ بیده نگ بوو، هیچ وه لامیکی

نەدامەوە. ئىنجا بانگى كۆپە خالەكەي كۆرد كە لەھەمان كاتىشدا
 جىگىرى بوو، بۇ ئەوھى بمبات بۇ بەشى پاسپۇرت. لەوئى دۇسىنى
 جەمىل مەحقىيان ھەلدایەو، سەرۆكى بەشەكە پىنى گۆتم؛ تۆیت
 جەمىل مەحق؟ گۆتم بەلى. ئىنجا گۆتى: تۇ چۆن داخلى ئەم ولاتە
 بوویت؟ پىمگوت بە پاسپۇرتى لوبنانى. گۆتى: بۇ تۇ قەدەغەيە
 ھەرگىز پىن پخەیتە ناو خاکی عىراق، مە ماوھى ۲۴ كاژىرت بۇ
 دادەنیم بۇ ئەوھى دەستبەجى ولات بەجىبىلەیت، بەپىچەوانەو
 ئەگەر نەپۆیت ئەوھى یاسا رەچاوکراوھكانت لەبەرامبەر جىبەجى
 دەكەم و دەتخەمە زىندانەو. كە ئەوھم بیست گەرامەو بۇ
 دیوانى وەزىرو ھەموو شىتیکم بۇ گىتاپەو. ئەویش لەگەل
 ھاوپىشەى خۆى وەزىرى ناوخۇ قسەى كۆرد و پىنگوت كە بە
 گۆیرەى رىكەوتنى یازدەى ئازار ھەموو كۆتوبەندەكان لەسەر
 كۆرد ھەلگىراون. جەمىل مەحق بۇ بەشدارىكۆردن لە كۆنگرەى
 ھەشتى حزبدا ھاتووە، بەلام لەبەر ھۆكارى نەخوازراو
 كۆنگرەكەمان كەمێك دواخراو، بۆیە داوا لە پایەدارى بەپۆزتان
 دەكەم، بەپەلە ئەو كارەمان بۇ مەیسەرىكەن و مافى مانەوھى
 تەنھا یەك مانگى بدەنن.

بەلام سەبارەت بە دۇسىتیکەم و ئەو راپۆرتانەى لە
 بەرپۆبەرایەتى ئاسایش و بەشى ھەوالگىرى عىراقسى لەسەرم.
 ھەبوون، ھەر باس ناكریت، دۇسىتەكى زۆر ئەستور و قەبە لە
 ناوھۆكدا، یاوەرەكەم كە كۆردىكى عىراقى بوو گۆتى: كا

جەمیل دواى ئەوھى كە مەلەفەكەى خۆتت بىنى بەوجۆرە، ھەز ئەكەیت وینەھەكى ئەو مەلەفەت بۆ كۆپى بكەم؟ پىمگوت نا پىویست بەوھ ناكات، چونكە من لە عىراق نىشتەجى نىم و نامەوێت كێشە بۆ ئێوھ دروست بكەم، سوپاسى خەمخۆرى و پىشتىوانیت ئەكەم.

دواى ئەوھى پىست رۆژ مافى مانەوھم بۆ تازە كرايەوھ، ھەزم كرد كەمىك بگەپىم و ماندوو بوونى خۆم بپەوینمەوھ. رۆشتم بۆ شەقامى رەشىد، كە گەورەترین شەقامى عىراقە و گەشتە بازارپىك كە ھەموو جۆرە كەلوپەلىكى تىدا دەفرۆشرا. كەسىكم بىنى دووربىنىكى گەورەى بەدەستەوھ بوو دەيفرۆشت. پرسیارى نرخەكەیم كرد داواى ٢٣ دینارى دەكرد، لە راستیدا نرخى راستەقىنەى خۆى زۆر لەوھ زیاتر بوو. زۆر بە خوشحالىیەوھ كسپىم و گەرامەوھ بۆ حاجى ئۆمەرەن و ھەك دیارىیەكى سادە پىشكەشم كرد بە بارزانى. كە چاوم پىكەوت زۆر دلخۆش بوو بە دیارىیەكە و زۆر سوپاسى كردم و پى و تەم: كە گەرايتەوھ بۆ لوبنان ئەبى دووربىنىكى ئەوروپىم بۆ بكريت، ناویشان و خەسلەتەكانى پىدام، خۆشى دووربىنىكى روسى زۆر باشى ھەبوو. لە مانەوھمدا لە خەمەتیدا بەردەوام لەگەل خۆیدا دەبیردم بۆ گەران، بەسەر شاخ و لوتكە جوانەكاندا دەپۆشستىن، سەیرى ئەسپى رەسەنمان دەكرد. لەم سەروپەندەدا چەندىن شاند و رىكخراوى كوردی لە ناوخۆى عىراق و ولاتانى جیاوازیوھ

دههاتن بۆ ناوپردان بۆ مهكتهبی سیاسی پارتی دیموكراتی كوردستان، بۆ ئهوهی بهشداری له كۆنگرهدا بکهن. هه‌موو رێكخراوه‌كان به‌گوێره‌ی بانگه‌ش‌تنامه‌ی ره‌سمی مه‌كته‌بی سیاسی ده‌هاتن، ته‌نها جه‌میل مه‌حق نه‌بیست كه به‌بێ هیچ بانگه‌ش‌تیکی ره‌سمی هاتبووه كوردستان، چونكه بۆ هه‌موو كه‌سێك ئاشكرا بوو كه ئه‌و له‌لایه‌ن زه‌عیمی شۆرشه‌وه، مه‌لا مسته‌فای بارزانی پێگهی تایبه‌تی خۆی هه‌یه. له‌به‌ر دلسۆزی و چه‌سپاری بیروباوه‌رم به‌رامبه‌ر به‌سه‌ركرده‌ی شۆرش، كه‌وتبوومه‌ به‌ر نه‌فره‌تی مه‌كته‌بی سیاسی. له‌نیۆ ئه‌و شانده‌نی كه بانگه‌ش‌تی كۆنگره‌ كرابوون، شانیدی پارتی دیموكراتی كوردی سوریا بوو له‌گه‌ل ژماره‌یه‌کی تر له‌و كوردانه‌ی سوریا كه نوێنه‌رایه‌تی هه‌ندێ رێكخراوی كوردییان ده‌کرد له سوریا.

به‌ر له‌وه‌ی سه‌لاح به‌دره‌دین سه‌فه‌ر بكات بۆ عێراق، بۆ به‌شداری‌كردن له كۆنگره‌ی حزب له ناوپردان، له نیوان من و ئه‌ودا رێكه‌وتنیکی سیاسی له لوبنان كۆا، هه‌روه‌ها به‌یانیدی پێدام كه به‌ناویکی خوازاو نوسرابوو بۆ ئه‌وه‌ی له بلاوكراوه‌ی حزبییدا له لوبنان بلاوبیته‌وه‌و له كاتی كۆنگره‌دا دابه‌ش بكریت به‌سه‌ر ئاماده‌بواندا، كه تیا‌دا هێرش ده‌كاته سه‌ر قوتابیانی ئه‌وروپا. له‌گه‌ل كه‌یشتنی به‌ باره‌گای حزب و باره‌گای مه‌كته‌بی سیاسی له ناوپردان، له‌گه‌ل هه‌ریه‌كه‌ له‌ حه‌یب محمه‌د كه‌ریم و محمه‌د محمود عه‌بدول ره‌حمان، ناسراو به‌ سامی عه‌بدول ره‌حمان و

دارا توفیق عه تار، له گه لیاندا ریککه وتبوو که بروسکه یه ک رهوانه بکهن بق لوبنان تا که سیکی ته لقه له گوینی خویان بانگه یشت بکهن گویا نوینه رایه تی پارتی دیموکراتی کورد له لوبنان دهکات. ئامانجی ته مه ته وه بوو که فرسه ت بق مین نه میتیت بق به شداریکردن له کونگره ی حزب، له بهر ته وه ی من نزیکم له بارزانی. من ئاگام له م پیلانه نه بوو که به وجۆره داپژراوه له دژم. ته وه ی زۆر جینگای سه رسورمان و هه لوه سه ته کردن بوو بۆم ته وه بوو که سی رۆژ بهر له ده سه تپیکردنی کونگره بیستم یه کیک له ته لقه له گویکانی خویان گه یشتوته ته وئ و چه ند کوردیکی لوبنانیشی له گه ل خۆیدا هیناوه، که دوورو نزیک له کۆره پانی تیکوشانی نه ته وایه تیدا نه بوون، ته مه جگه له وه ی که هه موویان به وه ناسرابوون که دژی ئازادیخوازان و خه باتکاران بوون و کلکی ده زگا هه والگریه کان بوون له دژی ته و حزبه ی که من سه رکردایه تیم ده کرد و دژی شۆرش کورد بوون له عێراق.

هه ر به گویره ی پیلانه که ی خویان، زۆربه ی به کریگیراوه کان هاتبوون، ههروه ها شانیدیکی قوتاییانی ته وروپاش هاتبوو. دوا ی ته وه ی پیلانه که یان به وجۆره داپشتبوو، هه موویان پیکه وه له دژی من یه کیان گرتبوو، سه رباری ته وه ی که ده یانزانی من له میوانداری بارزانیدا بووم و ده یانزانی من چ پیکه یه کم لای زه عیمی شۆرش هه یه. سه رباری هه موو ته وانه ش فره مانیان به

ئەلقە لە گۆيىكانى خۇيان دابوو كە لە ئاۋ كۆنگرە دەنگۈى ئەۋە بلاۋ
 بىكەنەۋە گوايا جەمىل مەحق لە لوپنان لە ئاۋ حزبدا زۆر
 پەسەندىكراۋ نىيە بۆيە بانگەيشت نامەى بۆ رەۋانە نە كراۋە. كاتتىك
 ئەم ھەۋالانە دەگاتەۋە بە گۆيى زەئىمى شۆپش زۆر تۈرپە دەبىت
 ۋ فەرمانىكى زۆر توند بۆ مەكتەبى سىياسى دەردەكات كە بە پەلە
 بانگەيشت نامەيەكى تايبەت ۋ رەسمىي ئاراستە بىكەن بۆ
 بەشدارى لە كۆنگرە، ئەگەر نا ئەۋا خۇى ناچار دەبىت بانگەيشت
 نامەى خۇيم بۆ رەۋانە بىكات، ئەگەر تەنھا يەك رۆزىش مابىت بۆ
 بەستنى كۆنگرە. ئا بەۋ جۆرە بوۋە كە من بانگەيشت نامەيەكى
 زارەكى (شەفەۋىم) بۆ بەشدارى لە كۆنگرە پىگەيشت.

ۋتارەكەم كۆنگرەى پارتى دىموكراتى كوردستانى ھەژاندا
 لە ژوورەكەمدا بە تەنھا بووم، ۋەك ئەۋەى لە خەلوەتدا بىم،
 خۇم ئامادە دەكرد بۆ نوسىنى ئەۋ گوتارەى كە لە كۆنگرەكەدا
 دەمخوئىندەۋە. ئىدىرىس بارزانى خەلوەتەكەى بېرىم ۋ ھات بۆلام تا
 بزانى چى ئەكەم، منىش لەۋەلامدا گونم خەرىكى ئامادەكردنى ئەۋ
 ۋتارەم كە بە نىيازەم لە كوردنەۋەى كۆنگرەدا بىخوئىتمەۋە. داۋاى
 لىكردم بۆى بخوئىتمەۋە تا بزانىت چىم نوسىۋە. داۋاكەىم
 بەجىتەتتا، كە لە خوئىندەۋەى ۋتارەكە تەۋاۋ بووم، لاپەرپەيەكى
 ھەلگرت ۋ ئەم دەستەۋاژەيەى لەسەر نوسى: دەبىت پارتى
 دىموكراتى كوردستان پاك بىكەينەۋە لە خەلگانى گومانلىكراۋ،

ئىنجا دەستىگىز بە ۋەسەف و پىياھەلدانى ھىزبى بە ۋەسى ۋەھىبى
 سۆشپالىست و شۆرپىشى ۱۷-۲۰ گە لاۋىژ. كاتىك ئىۋەم خويىندەۋە
 كە نوسىپوۋى، ھەستىم كىرەس دەخزىتە ناۋ دىلمەۋە. لەۋ
 باۋەردا بۇرۇم كە ئىۋ دەھىۋىت تاقىم بىكەتەۋە، بىق ئىۋەى بىزانىت
 مەن ھەلۋىستىم چى دەھىت. بەر لەۋەى لە ژوۋرەكە بىرۋاتە دەرەۋە،
 بانگى شىنخ مەھمەد عىسەى كىرە، كە بە رەچەلەك كوردى سۇرىا
 بۇ، داۋاى لىكەرد ھاۋكارىم بىكات لە داپشەتنى وتارەكە
 بەۋجۇرەى كە مەبەستى بۇۋ لە ۋەسەف كوردى ھىزبى بە ۋەسى
 عىراقى و پىياھەلدان پىپىداۋ بە خەباتى نەتەۋاھەتپىدا، پاشان ھىزەش
 كىرەنە سەر سەر كىرەدەھەتى پارتى دىمۇكراتى كوردەستان. لەگەل
 شىنخ مەھمەد عىسە بە چى ھىشەتم و رۇشەت. شىنخ دەستى بە
 نوسىن كىرە تا تەۋاۋى كىرە و پاشان رۇشەت بىق لای ئىدىرىس
 بارزانى و پىشانىدا. ئىدىرىس بە تەۋاۋى رەزەمەند بۇۋ بە وتارەكە،
 ئىتر مەنىش دەستەمكەرد بە نوسىنى وتارەكە بە دەستۇخەتى خۇم،
 بەلام ھەمۇۋ ئىۋ رەشەنوسەنەم لای خۇم ھەلگىرت كە بە خەتى
 ئىدىرىس و شىنخ مەھمەد عىسە نوسراپوۋن، لەبەر ئىۋەى لە دلى
 خۇمدا دەمگوت رەنگە رۇژىك لە رۇژان بارۋدۇخىك بىتە پىشەۋە
 پىۋىستىم پىيان بىت. ھەر بەۋجۇرەش كەۋتەۋە.

عەسەرانى ھەمۇۋ رۇژىك بارزانى ھەزى دەكەرد لەگەلپىدا بىم،
 سۇارى ئۇتۇمبىل دەبۇۋىن و دەچۇۋىن بىق ئىۋ شاخ و كىۋانە و
 سەپرى رەھىتەننى ئىسەپى رەسەنمان دەكەرد لە نىۋان خۇى و

ئەوانەى لەگەڵیدا بوون. دیمەنى ئەسپسواری زۆر جوانمان
 دەبینى، هەتا کاتى خۆرئاوا بوون تەماشای پێشبرکتى
 ئەسپەکانمان دەکرد. ئێوارە لە کاتى گەرانهووەماندا، لەسەر
 کورسییەکی دووایە لەپال بارزانیدا دانیشتبووم، شێخ بابۆی بۆ
 لەگەڵ شۆفێرەکەدا بوو. لەکاتى قسەکردنماندا کتوپر بێرۆکەى بۆ
 بۆ هات و پێمگوت: گەرەم ئەوە وتارەکەمە بۆ کۆنگرە
 ئامادەم کردووە بێخوینمەو، لەسەر رێتمایى کاک ئیدریس
 نوسیومە، رێتمایى جەنابتان چى بۆ ئەوەى باشترى بگەین،
 ئەگەر پێویستیش بکات وتارەکە بە تەواوى دەگۆڕین.
 لێئەرگرتم، دواى ئەوە گەرەمە بۆ ژوورەکەى خۆم. بێرۆ
 دەکردهو پرسیاری زۆرم لە خۆم دەکرد، بە تاییەت کە رۆشتم
 بۆ بەغدا و هەواڵگەری عێراق ئامادە نەبوو ئیقامەکەم بۆ درێژ
 بکاتەو بە بیانوی ئەوەى کە من کەسیکی پەسەندکراو نیم لە
 عێراق، ئینجا دواتر وەزیری ئاوەدانکردنەوێ باکور خۆی دێتە
 گۆپێ و داوا لە وەزیری ناوخب دەکات و تەنها بیست رۆژم بۆ
 نوێ دەبێتەو. لە بەیروت بالێوزخانەى عێراقى ئامادە نابێت
 فیزەم بەداتی لەبەر ئەوەى من بۆم نە سەفەر بۆ عێراق بکەم
 چونکە کەسیکی مەترسیدارم! ئەى ئێستا چۆنە ئیدریس خۆی دێت
 و داوام لێدەکات وەسفی حزبى بەعسى عێراقى بکەم و هێرش
 بکەمە سەر سەرکردایەتى شۆرشى کورد؟

به دريژايي شه و گفتوگوم له گهل خؤمدا ده کرد، چاوه کانم هيچ نه چوونه خه. له بهر خؤمه وه ده مگوت ئهم کاره بکه م يان نا؟ به لام ئه و شه يتانه ي که ناوی ئيدريس بوو، ئامانجتي که ئه هريمه نانه ي هه بوو، ده يو يست له ريگای جه ميل مه خؤوه، زه بر له هه ندی که سانی سه رکردايه تي بوه شينيت، ئه مه ش وایکرد بترسم له وه ی که بکريمه قوربانی ململانتيکانی ناوخوی خویان. له کاتيکدا من دؤشدامابووم و له ناو ئه و خه يالانه دا کينگم ده دا، پاسه وانه که ی مه لا بارزانی که ناوی ئه حمه د بوو، په تی خه ياله کانی بچريم و وتاره که می به ده سته وه بوو که له ناو ئۆتۆمبيله که دا دابووم به بارزانی بؤ ئه وه ی رينمايی خوی و سه رنجه کانی بخاته سه ری. زه رفه که م کرده وه، ته ماشام کرد مه لا مسته فا بارزانی به بی هيچ ره خنه يه ک وتاره که ی وه ک خوی په سه ند کردوه، له کاتيکدا مه سه ود و دارا توفيق له ريگای به يروته وه سه فه ری ئه وروپايان کردبوو.

بؤ به يانی رۆژی دواتر، که رۆژی به ستنی کۆنگره بوو، خؤم ئاماده ده کرد بچم بؤ شويني کۆنگره، ئيدريس بارزانی بانگی کردم تا به ئۆتۆمبيله سوره بچووه که که ی خوی، له گه ليدا بېروم بؤ شويني به ستنی کۆنگره له ناوپردان. ئه وه فرسه تيکی باش بوو بؤ ئه وه ی هه ندی وینه ی يادگاری بچرکيتين. من هه ميشه دوور ده مروانی، وینه م ده گرت بؤ رۆژی حساب. دواي ئه وه که وتينه ري. که گه يشينه ناوپردان، بينيمان شانده کان و که سايه تيبه کان

بهر یځاوهن بڼی ئاماده بوونی کونگره. هه مووان له بهردهم
 ره شماليکدا وهستا بوون که بڼی پشوودان ته رخان کرابوو.
 شاندهکان دهستان کرد به چوونه ژووره وه بڼی هولي کونگره، که
 بریتی بوو له خپوهننکی گوره له ناو گوره پانی قوتابخانه ی
 ناوپردان له نزیك کوشکی ئاشتی دانرابوو. هه موو ئه ندامانی
 کونگره ش کاردی بانگه یشتنامه که یان به دهسته وه بوو، بڼی نه وه ی
 ماوه ی چوونه ژووره وه یان پییدریت، ته نها من نه بیئت که هیچ
 به لگه نامه یه کی ره سمیم له لایه ن مه کته بی سیاسی پارتی
 دیموکراتی کوردستان بڼی نه کرابوو. گه یشته بهردهم ده رگا که،
 هه ریه که له فرانسوا هه ریری و محمه د عه زیز و چه ن دین
 بهر پرس ی تری ده زگای هه والگری پاراستن له بهردهم ده رگا که دا
 وهستا بوون، هه ر که سیک بانگه یشت نامه ی به دهسته وه نه بوایه
 ریگای چوونه ژووره وه یان نه ده دا. کاتیک ئه وانه منیان بین ی
 فرانسوا هه ریری به پرتاو هات بڼی پیشوا زیم، سه رکرده کانی
 تریش هاتن و پیشوا زییه کی زور گه رمیان لی کردم، له گه لمد ا هاتن
 بڼی هولي کونگره و له ریزی پیشه وه له نزیك کورسییه که ی مه لا
 مسته فای بارزانی منیان دانیشاند. له و سه رویه نه ده ا ئیتر ورده
 ورده ئه ندامانی ئه و شانده ده رکه وتن که له لوبنان و سوریا وه
 بانگ کرابوو، هه روه ها شاندى قوتابیانی ئه وروپا. هه رهه موویان
 کاردی ره سمی خویان پیوو. له ریزی پیشه وه له نزیك منه وه
 سه رکرده کانی پارتی دیموکراتی کوردستان دانیشتبوون،

ههروه‌ها نوێنهری حزبی به‌عسی عه‌ره‌بی سۆشیالیست و هه‌ندی
شانده‌ و که‌سه‌یه‌تی ره‌سمی و دیاری ئه‌وروپا که‌ سۆزیان بۆ
پرسی کورد هه‌بوو، دانیشتیوون.

کۆنگره‌ ده‌ستی به‌ کاره‌کانی کرد، یه‌که‌مین که‌س که‌ وته‌ی
پێشکه‌شکرد سکرته‌ری پارتی دیموکراتی کوردستان، حه‌یب
محهمه‌د که‌ریم بوو، دوا‌ی ئه‌ویش به‌رپرسه‌کانی هه‌ندیک له‌
ریکخراوه‌کانی پارتی. دواتر نۆره‌ هاته‌ سه‌ر نوێنهری پارتی
دیموکراتی کورد له‌ سوریا، سه‌لاح به‌دره‌دین ئه‌م وتاره‌ی
پێشکه‌ش کرد. ریگاش نه‌درا که‌ هه‌ریه‌که‌ له‌ حه‌مید ده‌رویش و
جگه‌ر خوین و چه‌ند که‌سه‌یکێ تر له‌ سه‌رکرده‌کانی حزب له‌
سوریا، له‌و کۆنگره‌یه‌ وتار پێشکه‌ش بکه‌ن.

دوا‌ی ئه‌وه‌ بیژه‌ره‌که‌ رایگه‌یانه‌: ئیستاش وتاریکمان بۆ هاته‌وه‌
له‌ لایه‌ن ریکخراوی پارتی دیموکراتی کورد له‌ لوبنان، که‌ له‌جیاتی
ئهو پێشکه‌شخانه‌ی ده‌که‌ین. ئهو که‌سه‌ کورده‌ی له‌ لوبنانه‌وه‌ هاتبوو
بۆ کۆنگره‌ نه‌یده‌توانی خۆی وتار بخوینێته‌وه‌ چونکه‌ نه‌خوینده‌وار
بوو، له‌سه‌ر داوا‌ی حه‌یب محهمه‌د که‌ریم و سه‌لاح به‌دره‌دین.
هاتبوو. هه‌موو ئهو کارانه‌ ناره‌حه‌تیان کردم. به‌ ئانقه‌ست ئه‌وه‌یان
کردبوو بۆ ئه‌وه‌ی من په‌راویز و گۆشه‌گیر بکه‌ن.

دوا‌ی ماوه‌یه‌کی کورت، بیژه‌ره‌که‌ هاته‌وه‌و مایکروفۆنه‌که‌ی
گرت و رایگه‌یانه‌ که‌ سکرته‌ری ریکخراوی لاوانی دیموکراتی
کورد له‌ سوریا و لوبنان، به‌پێز جه‌میل مه‌حق، وتاری پارتی

دیموکراتی کورد له لوبنان پیشکesh دهکات. له هولهکدا بوو به چهپله ریزان. زور به شانازی وسهربهرزانه چوومه سهر مینبهرهکه و له بهردهم ئامادهبووانی کونگره دهستم کرد به خویندنهوهی وتارهکهه. له وتهکهمدا زور به توندی و له بهردهم نوینهرانی کورد و له ناوچه رگهی بارهگاکانی خویاندا له ناوپردان، هیرش دهکهه سهر ههندی له سهرانی پارتی.

ئهمانه هه مووی به ئامادهبوونی رابه ری شۆرش مهلا مستهفای بارزانی بوو، کاتی له وتارهکهمدا ئاماژهه بق گرنگی پاککردنهوهی سهرکردایهتی پارتی دیموکراتی کوردستان کرد له خه لکانی ناپهسهند و گومانلیکراو. له ناو هولی کونگرهه بوو به چهپله پیزانیککی زور و بهردهوام بق چهند جاریک. دوی تهواو بوونم له خویندنهوهی وتارهکهه، ههستمکرد له سیمای بارزانیدا زور به روونی و ئاشکرا دیار بوو که خوشحال بووه، ههروهها له سیمای زوریک له ئامادهبووانیشدا ههرا بوو، بهلام سهرانی حزب سیمایان گوپابوو، دهموچاویان گرژ ببوو. کاتیک بهشی یهکهمی کارهکانی کونگره تهواو بوو، یهکهه کهس که هات بق گفتوگوکردن له سهر ناوهپوکی وتارهکهه سهردار ئاغای ژنبرای ئیدریس بارزانی بوو. له یهک کاتدا ههستم دهکرد مهلول و پهشوکاو بوو، گوتی: کساک جهمیل شهوه چیهه؟ شهونده بویر بوویت بهو شیهویه وهسفی حزبی بهعس بکهیت و شهونده توند و شهپانگیزانه هیرش بکهیته سهر سهرکردایهتی شۆرش؟ به

کورتی وه لایم دایه وه گوتم: نکات لینده کم کاک سەردار له
 باره وه دەم گیر مه که له دەمم، چونکه من کاری خۆم و
 بهرپرسیاریهتی خۆم زۆر باشتر له هەر کەسیکی تر ده زانم. ئیتر
 یهک وشه ی نهوت و شوینه که ی به جیهیشت. دوا ی ئه وه عه زیز
 عه قراوی هات، هه ولیدا هۆکارو پالنه ره کانی ئه وه هێرشه تونده م
 بۆ سهرکردایه تی حزبه که یان و ئه وه هه موو وه سف و پیا مه لدانه م
 بۆ حزبی به عس بزانیته. پیمگوت: ئه گه ر پیتانخۆشه گفتوگۆ له و
 باره وه بکه ین ئه وه من هیچ لایم له وه نییه و ئاماده م به لام به
 مه رجیک سکرته یری حزبه که تان ئاماده بینت. دوا ی ئه وه چووم بۆ
 سەردانی شاندى قوتاییانی کورد، ئه وانه ی ئاماده ی کۆنگره که
 ببون، که چوومه باره گا که یان، سه یرمکرد سه لحه یوسفی ئه ندای
 مه کته بی سیاسى و لیژنه ی ناوه ندی پارتی دیموکراتی کوردستان
 له وێ بوو. له گه ل قوتاییه کانه د سهرقالی باسکردنی کاروباری
 شوپش و بارودۆخ و مه سه له ی کورد بوو، شیخ محهمه د عیسی
 که کوردیکی سوریا بوو ئه ویش له پالیدا بوو که خۆی به ده ستی
 خۆی و له سه ر داواو رینه یایی ئیدریس وتاره که ی بۆ نویسیووم.
 شیخ عیسا ش له به رده م قوتاییه کانه ده ستی کرد به هێرشکردنه
 سه رم به هۆی وتاره که مه وه، تاوه کو رووی ناشرینی خۆی سه ی
 بکاته وه، له کاتیکدا به ده سه تکه کانی خۆی وتاره که ی نویسیوو.
 سه لام لیکردن. و له ناویاندا دانیشتم، ئیتر ده ستی به قسان کرد و
 په رسیاری هۆکاری هێرش کردنه سه ریانه م له کۆنگره ده کرد،

منیش به ناچارى له گه لیدا که وتمه گفتوگو. هه ندیج له سه کرده کانی قوتایانیش له ئەوروپا له وئ بوون. به دوورودریژی و زۆر به رونی ئەو هۆکارانەم بۆ روونکردووه که وایانکرد من به و جۆره ههلوێست بنوێتم و پێمگوتن: کۆنگره که له بنه مای گیانی برایه تی کورد و ئەو دیموکراسییه ته راسته قینه یه لایداوه که له دروشمه پێناوه پۆک و پوچه کانیانه وه بانگه شه یان بۆ ده کرد، به لگه شم بۆ ئەمه ئەوه یه که نیوه ی ئاماده بووانی کۆنگره که ئازان و جاسوسن.

له دواى کوتایى کۆنگره، ئەندامانى مه کته بى سیاسى پارتى دیموکراتى کوردستان، ده ستیان به جوله کرد، ململانێکان له نێوان کادرانى حزبدا به ئاشکرا ده ستیان به ته قینه وه کرد. ده ستکرا به داڕشتنى پیلان و دروستکردنى بال و کوتله له نێوان ئەندامانى مه کته بى سیاسى و ده ره وه یدا. ئەم کۆنگره یه هۆکارێک و بۆنه یه ک بوو بۆ من بۆ گوتنى ئەوه ی که پێمخۆش بوو بیلیم به ئاشکرا و له به رده م سه رکرده و به رپرسه گه وه رکاندا، ره خنه ی لادان و کرده وه دزیوه کانیان بکه م له دژی گه لی کوردی تیکۆشه رمان، گه به ر له هه موو شت پێویستی به سه رکرده ی به شه ره ف و میزخاس هه یوو که بتوانن خه بات بکه ن له پێناوی به رزکردنه وه ی پێگه یی و کۆکردنه وه ی له چوارچێوه ی به ره یه کی نیشتمانى دیموکراتیدا^{۲۱}.

^{۲۱} ئەوه ی جێگه ی سه رنجه چه میل مه حق به هه یج شیوه یه ک ئاماژه بۆ دیوه ئه ینى و شاراره کانی ئەم کۆنگره یه ناکات. ئایا نه یویستوه باسی بکات یاخود هه ر ئاگادار

دژایه تیگردنی به ئاشکرا له دژی من، له لایه ن ئه ندامانی مه کته بی سیاسی دهستی پیکرد. مکور بووم له سه ره لویسته کانم، دلسوز و خوراگر بووم بۆ بیروباوه پم، گرنگیم به هیچ کام له سه رکرده و به پر سه کان نه ده دا ته نانه ت بۆ حه بیب محمه د که ریمی سکرتری حزبی. باوه پم به وه هه بوو که رابه ری شوپش و زه عیمه که ی مسته فا پارزانی و هه ردوو کوره که ی لایه نگریم ده که ن و زۆر به باشی ده زانن که چه نده دلسوزیانم. هیچ کاریکم به بی ره زامه ندی ئه وان نه ده کرد، به بی پرس و راویژ به وان هیچ نه ده کرد، په یوه ندی سیاسیم له که لیا نده له باشتین دۆخدا بوو. زۆر دلسوزانه له پیتاوی حزبا، ئاره زوه سیاسیه کان و رینماییه کانی ئه وانم جیه جی ده کرد. قه ناعه تیکی ویژدانی زۆر به هیزم هه بوو به وه ی که مه لا مسته فا و ئیدریسی کورپی هه رگیز واز له هاوکاری و هاوسۆزی من ناهیتن، متمانه یه کی زۆر کوێرانه و بی سنورم به بارزانی هه بوو. له و

نه بووه؟ به بۆچوونی من ئاگاداری نه بینیه کانی ئه و کۆنگره یه نه بووه، ده نا به دوورو نزیک نه بوو که مینگ باسی بکرده با، یان هه ره هیچ نه بوایه به یه ک دیریش بوایه ئاماژه ی بۆ بکرده با، ئه م کۆنگره یه یه که م هه نکاوی عه مه لی بوو له لایه ن بارزانییه وه بۆ ته ورێسکرانی حزب و تاپۆگردنی له سه ره کوره کانی، بۆیه له و کۆنگره یه دا ته زویر بۆ ئیدریس و مه سه وود کرا بۆ ئه وه ی ده نگیان وه کو یه ک بێت، تا کێشه بۆ به مه له دروست نه بن وه کو جۆرجیس فه تحولا باسی ده کات، چو ته برا یه کی ٤٥٠ ده نگی وه کو یه کیان مینا و که یشتنه لوتکه ی ناوه ندی بریار. پروانه جرجیس فتح الله، زیارة الماضي القریب، ستوکه ولم، دار الشمس للطباعة و النشر، ص ٦٧ - وه رگیتری کوردی -

باوه په دابووم که نه و دقستی هه موو کورده به بی هیچ جیاکاری و جیاکردنه وه یه ک. نه وه من بووم که ناوی بارزانی و شۆرش کوردم له گۆره پانی لوبنانیدا چه سپاند.

له دوا رۆژه کانی کۆنگره دا چاوم به شیخ بابو، برا گه وره ی بارزانی که وت، دواي نه وه ی وه کو ریزیک بق پایه و پله ی هه ستامه سه ره پ و سلووم لیکرد، گوته: کاک چه میل ناوه پوکی وتاره که ت له کۆنگره زور جوان و گرنگ بوو، هه موو که سیك باسی ده کات و ستایشه ده که ن له سه ری. منیش پیمگو ت زور سوپاست ده که م گه وزه م بق نه و شایه تیه که له لای من زور به نرخه و شانازی پیوه ده که م.

بق ئیواره که ی رۆشتم بق باره گای سه روکی شۆرش بق نه وه ی مه ره خه سی لیبخوازم و بگه پیمه وه بق ولاتی خوم، لوبنان. ره زامه ندی خوی بق نه وه دامی و شه ره فمه ندی کردم به پیدانی ریگاپیدانیکی ره سمی به ناوی خوی که به خه تی ئیدریسی کوپی نو سه را بوو، بق نه وه ی من وته بیژی ره سمی نه و بم له لوبنان. هه تا نه مرقش به شانازییه وه نه و ریگاپیدانه م لای خوم پاراستوه. هه روه ها تکای نه و هم لیکرد که هه ندی نامه م بق بنوسیت بق هه ندی له که سایه تییه کانی لوبنان بق سوپاسکردنیا ن به رامبه ر به هه لویتسه کانیان له هه مبه ر پشتگیریکردن و پشتیوانیا ن بق شۆرشه که مان له ناوه نده نیوده وله تییه کانه دا. نه و داوا یه شی پی سه ند کردم. هه روه ها داوام لیکرد نامه یه کی تاییه ت بق سه روک

کۆماری ئوکاتەى لوبنان بەرپرز شارل حلو بنوسیت، که لیئوردنیکی تایبەتى بۆ یەکیک لە ھاوالاتییە کۆردەکان دەرکرد، که بە ۱۵ سال زیندانی حوکمی درابوو. لە کۆبوونەوهیەکی تایبەتدا ھەموو ئەو نامانەمان نوسی. دواى ئەو ھەستەفا بارزانی بانگی کردم بۆ ئەو ھەى بە تەنها بمیینیت. چوار نامەى دامى و رێنمایى ئەو ھەى کردم که پەيوەندى من و ئەو ئیتر راستەوخو دەیت بەبى ھیچ میانگیریک. دواى ئەوانە ئیتر مەرەخەسیم لە بارزانی خواست بۆ سەفەر، رۆژى دادى بەبى ئەو ھەى سەردانى ھیچ کەسێکی مەکتەب سیاسى بکەم، حاجى ئۆمەرەمان، بەرەو لوبنان بەجێھێشت.

سەرەنای پیلانگیرى لە دۆم

دواى گەشتەو ھەم بۆ لوبنان، کارتێکی بانگھێشتى رەسمیم لەلایەن یەکیتى قوتابیانى ئەوروپاوە بەدەست گەشت، بۆ ئامادە بوون لە کۆنگرەى سیازدەى ریکخراوەکەیان لە ستۆکھۆلم. داو ھەتنامەکەم خستە بەردەم سەرکردایەتى حزب و رەزامەندى لەسەر درا. بلیتى سەفەرم بە فرۆکە لە بەیروت بپری، لە گەشتەندا، ھەندێ قوتابى لە پیشوازیمدا بوون و بەو بۆنەى ھە ئاھەنگیان گیرا و لە یەکیک لە ھۆتێلەکان میواندارییان کردم. بە ریکەوت بەر لە دەستپیکردنى کۆنگرە بە رۆژیک ھەوالى گەشتنى مەھمەد حەیبب کەریم وەک نوێنەرى پارتى دیموکراتى

کوردستانم بیست. له بهرپرسه بالاکانی قوتابیان هر یه که له
 شاخهوان نهحمهه و عهزیز رهزا هاتن بق لام و داوایان لیکردم
 لهگه لیاندا بچم بق سهردانی حهیب محهمهه کهریم له یه کیک
 له هۆتیه کانی پایتهخت. به سوپاسهوه داواکه یانم پهسهند کرد و
 رۆشتین بق نهو هۆتیهی که حهیب محهمهه کهریم و هه ئالینکی
 لێیدا به زیوون. که میک قسه و باسمان کرد و دواى نهوه له
 هۆتیه که چوینه دهره وه دهستان به گهپان کرد به شه قامه کانی
 پایتهختدا تا گه یشتینه یه کیک له قاوه خانه کان. چوینه ژووره وه
 دانیشتین و قسه و باسی زۆرمان کرد له سهر کاروباری حزبی،
 هه تا نۆره هاته سهر قسه کردن له باره ی پارتی دیموکراتی کورد
 له لوبنان. حهیب دهستیکرد به قسه کردن و به زاراوه عیراقیه که
 وتی: کاکه که ی دهگه پێتته وه بق لوبنان تا بتوانین له وێ یه کتر
 ببینین و هه ندی قسه بکهین، منیش پێمگوت: ده توانم هۆکاری
 هاتنت بق لوبنان بزانم بق نهوه ی له وێ قسه له گه لدا بکهیت؟
 گوتی: ده مه وێت له گه ل هه ندی له کادری حزبه که تان قسه بکه و
 ناکۆکیه کانتان چاره سهر بکه م. که نهو قسانه م بیست. پێمگوت:
 زۆر سوپاسی په رۆشی زۆرت ده که م بق کورده کانی لوبنان، به لام
 به داخه وه له نیوان کورده کانی لوبناندا هیچ ناکۆکیه ک بوونی نه.
 به درێژایی قسه کردنم له گه لیدا دلخۆش و دم به خهنده بوو. له
 جۆری قسه کردن و شیوازی دهر پێنیدا خۆی به پیاوینکی
 پایه بهرز و ده ستر و یشتوو ده زانی له ناو سهر کردایه تی بارزانیدا،

منیش دەستمکرد بە گیرفانمدا و ئەو رینگە پێدانه رەسمییەم
 پێشاندا کە زەعیمی شۆرش بارزانی پێدا بووم کە منی وەک
 نوێنەر و تەبێژی رەسمی خۆی دەستیشان کردبوو.
 رینگە پێدانه کە ی لێ وەرگرتم و دەستیکرد بە خوێندنەوەی،
 دەموچاوی گرژبوو و ئارەقە بە نیوچاوانیدا دەهاته خوارەوه.
 هەرگیز چاوەپوانی ئەو نەبوو، ئینجا گوتی: بەهەر حال لە دوا
 تەواو بوونی ئەو کۆنگرە دەپۆمەوه بۆ کوردستانی عێراق و
 لەگەڵ بارزانی لە سەر ئەو بابەتە قسە دەکەین کە تایبەت بوو بە
 پارتی دیموکراتی کورد لە لوبنان. لێزەدا بەرێز شاخەوان ئەحمەد
 قسەکانی پێپێری و گوتی "کاک جەمیل وتاریکی ئامادە کردووە بۆ
 کۆنگرە بە منی گوت کە پیلانگێڕی سەرانی پارتی دیموکراتی
 کورد لە سوریا رسوا دەکات و بە توندی هێرش دەکاتە سەریان،
 لە سەر و هەموویانەوه سەلاح بەدرەدین، ئێ رات چییە کاک
 خەیب؟" کە گوتییستی ئەو بوو لە کاک شاخەوان ئەحمەد،
 داوای لێکردم دەقی وتارەکە ی پێشانبدەم کە بە نیازم لە
 کۆنگرە کەدا بیخوێنمەوه. بە گوێم کرد و وینەیەک لە وتارە کەم
 خستە بەردەمی. هەندێ دەستەواژە ی لا برد کە تیایدا باسی
 سەلاح بەدرەدین کرابوو، هەروەها هەندێ شتی تری سڕییەوه،
 دیسانەوه هەموو ئەو وشانە ی لا بردن کە من بۆ ستایشکردنی
 بارزانی نوسی بووم، لە کۆتاییدا کار گەیشتە ئەوێ کە سی
 لاپەرە ی سڕییەوه و تەنها یەک لاپەرە ی بۆ هیشتەوه. ھۆکاری

قایل بوونیشم بهوه ئهوه بوو که نه مده ویست له سئوکهولم دووبه ره کییه کان بته قینه وه. دواى ئهوه رۆژنامه یه کی دهنگی کوردی هه لگرت که زمانحالی حزبه که مان بوو له لوبنان، دهستی کرد به خویندنه وهی و دهستی کرد به ره خه گرتن له هه ندی سهر کرده ی پارتی دیموکراتی کوردستانی عێراق.

دواى کوتایی کۆنگره، مه لا مسته فا پارزانیم ئاگادار کرده وه له وهی که هه بیب محمه د که ریم چی له وتاره که م کردو وه و دامه دهستی بق ئه وهی نییه تی هه ندی له سهر کرده کانی خوی بزانیست. دواى گه رانه وه م له سئوکهولم و به شدار بوونم له کۆنگره ی قوتاییان، خوالیخوشبوو که مال جونبولات²² وه زیری ناوخو بوو، پیترا گه یاندم که هه ندی له و پارت و ریکخراوانه یی که له رابووردو دا به بی مۆله ت کاریان کردو وه، مۆله تی ره سمییان له وه زاره تی ناوخو وه رگرتو وه. منیش ویستم ئه وه له زیترینه بقۆز مه وه بق ئه وهی سودی لیوه ربگرین و بتوانین کاروباری حزبیی خۆمان به ئاشکرا ئه نجام بدهین. هاوړی له گه ل شاندىکی حزبیی گه ورده دا، سهر دانی به پیز که مال جونبولاتم کرد له کوشکی موختاره. کۆبوونه وه مان له گه لدا کرد و پرسى خۆمان و داواکارییه کانی ره وه ندی کور دیمان له لوبنان بق باسکرد و داواى

²² که مال جونبولات (۱۹۱۷-۱۹۷۷) رابه ری دروزه کانی لوبنان بوو، دامه زینه ری حزبی پێشکه و تنخوازی سۆشیالیست بوو. سهر کرده یه کی بیرمه ند و که سایه تیه کی به ناوبانگی لوبنانی بوو. سالی ۱۹۷۷ تیرور کراو وه لید جونبولادی کوړی شوینی نه وی گرتو وه. - وه رگپری کوردی -

مۆلەتپەندانی رەسمیمان کرد بۆ ئەوەی بتوانین کارو چالاکییە سیاسیی و حزبییەکانی خۆمان، وەکو هەموو حزب و ریکخراوەکانی تر، بە ئاشکراو بەشیوەیەکی یاسایی ئەنجام بدەین. لێرەدا بە پێویستی دەزانم بەناوی خۆم و بەناوی هەموو کوردەکانی لوبنان سوپاسی ئەو تیگەشتنە بەرپێز کە مال جۆنبولات بکەم، بۆ داواکارییە رەواکانمان و ئاگاداربوونی لە هەموو کێشەکانمان و رەزامەندی پیشاندا بە پێدانی مۆلەتی رەسمی و زۆری لیکردم بۆ ئەوەی پەلە بکەم لە دەستپێکردنی داواکەدا و لە ماوەی دوو رۆژ تەواوی بکەم، پیش ئەوەی حکومەت هەرس بێت. بە پەلە داوايەکم بەرزکردەوه هاوپیچ لەگەڵیدا پەڕپەوی ناوخر و پرۆگرامی حزبەکم بەرزکردەوه، وێڕای هەندێ ئاستەنگ کە لەلایەن رەوێندی کوردەوه بۆمان دروستکرا.

دواجار رۆژی ٢٤ی ئەیلوولی ١٩٧٠ بوو، لەو رۆژەدا مۆلەتنامەی رەسمیم بۆ پارتی دیموکراتی کورد لە لوبنان لە وەزارەتی ناوخر بەدەستھێنا. ئەو رۆژە بە رۆژیکی میژووویی دەزانم، خۆشترین رۆژی ژيانم بوو، دواي تیگۆشانیکی بێوچان لە پێناوی کوردی لوبنان و پشتیوانی کردنی پرسای کورد ئەوەمان بەدەستھێنا... مۆلەتەکشمان لە رۆژنامەی رەسمیدا بلوو کردەوه.

دوای ههفتهیهک له وهرگرتنی مۆله تنامه‌ی ره‌سمیی به‌ریاری سه‌فه‌رکردنم دا بۆ کوردستانی عێراق، بۆ ئه‌وه‌ی چاوَم به‌ بارزانی و سه‌رکرده‌کانی شۆپش بکه‌وێت و ئه‌و مزگینیه‌ی خوشه‌یان پێیده‌م، مزگینیه‌ک که خۆم و هه‌موو کورده‌ شه‌ره‌قمه‌نده‌کانی لوبنان له‌ سه‌رئاگر بووین له‌ چاوه‌روانیماندا بۆی، تا بتوانین تیکۆشان و خه‌پاتی خۆمان به‌ ئاشکرا بکه‌ین.

که‌ گه‌یشتمه‌ فرۆکه‌خانه‌ی به‌غدا، به‌رێکه‌وت به‌رێز بوره‌هان جاف و خێزانه‌که‌ی خاتوو توبا خانم بینی، که‌ پێشتر له‌ لوبنان ئه‌وانم ناسیبوو. زۆر خوشحال بوون به‌ هاتنم و رێکه‌یان پێنده‌دام له‌ هۆتیل دابه‌زم، به‌لکه‌ خوشحال بوون که‌ میوانی ئه‌وان بم، به‌سوپاسه‌وه‌ بۆ میوانداری و پێشوازییه‌که‌یان، داواکه‌یانم جێیه‌جێ کرد. هه‌زم کرد هۆکاری سه‌فه‌رکردنه‌که‌ میان بۆ کوردستان بۆ باس بکه‌م. پێمراکه‌یاندن که‌ له‌ لایه‌ن وه‌زاره‌تی ناوخۆه‌ مۆله‌ تنامه‌ی ره‌سمیم بۆ پارته‌ی دیموکراتی کورد له‌ لوبنان وه‌رگرتووه‌ بۆ ئه‌وه‌ی له‌ مه‌ودوا به‌ ئاشکرا کاره‌کانی خۆمان بکه‌ین و هۆکاری هاتنه‌که‌شم بۆ باسکردن، که‌ ده‌مه‌وێت ئه‌و مزگینیه‌ی به‌ برا کورده‌کانمان له‌ کوردستان بکه‌ینم و دیدار له‌ گه‌ل سه‌رکرده‌کانی شۆپش بکه‌م و راویژیان له‌ گه‌لدا بکه‌م بۆ ئه‌وه‌ی پێکه‌وه‌ هاوکاری یه‌ک بێن له‌ پێتاو به‌رژوه‌ندییه‌ی بالاکانی گه‌لی کورد له‌ هه‌ر کوێ بیت. ئه‌وه‌یان زۆر پێخۆش بوو، گوێیان بپێکه‌یه‌کی زۆر باشه‌، هه‌موو که‌سیک ئاماده‌یه‌ به‌ زووترین کات

و به‌بێ هیچ مەرجێک، دەستی هاوکاری درێژ بکات، بە تایبەت کە مۆلەتی پارتی دیموکراتی کورد لە لوبنان روداویکی زۆر میژووێ و مەزنە و رینگاخۆشکەر دەبێت بۆ خەبات و تیکۆشانمان لە پێناو بەدەستەپێنانی ئامانجە نەتەوەییەکانمان و سەرکەوتنە بۆ هەموو کورد بە شیوەیەکی گشتی.

روژی دواتر بەرەو کوردستان سەفەرم کرد، گەیشتمە حاجی ئۆمەران و رۆشتم بۆ بارەگای بارزانی، چووم بۆ دیوانی بارەگا، لە هۆلی چاوەپوانی مەسعود بارزانی و حەبیب محەمەد کەریم دانیشتبوون، سلاوم لیکردن بەلام بە شیوەیەکی زۆر لەخۆبایی و لوتبەرزانە وەلامیان دامەو، لە نزیکیانەو دانیشتم. حەبیب ئاوێ دایەو بۆ ئەوێ قسەم لەگەڵدا بکات، بەلام من زۆر رووم پێنەدا. دەستیکرد بە قسان و وتی: بێگومان تۆ بەهۆی ئەو بروسکەییەو هاتویت کە بۆمان ناردیت وایە؟ پێمگوت: هیچ شتێک لەبارەو ئەو بروسکەییەو نازانم کە تۆ باسی دەکەیت. هۆکاری سەرەکی هاتنم بۆ ئێرە ئەوێە کە ئەمەوێت پێتان رابگەیەنم پارتی دیموکراتی کورد لە لوبنان مۆلەتنامەوێ رەسمى لە وەزارەتی ناوخب وەرگرتوو، ئێستا ئێتر دەتوانین بە ئاشکرا کارەکانی خۆمان بکەین. هەندێ لەو نوسراوانەم بڕیبوون لە رۆژنامەکان کە لەسەر مۆلەتنامە رەسمییە کە نوسرابوون و لەگەڵ خۆما هێنابووم، حەبیب وەرگیرتن و دەستکرد بە خوێندنەوێان، ئێتر رەنگوپووی گسێرا و شەلەزانی پێوێ دیار بوو، دواو تەواو بوونی لە

خوێندنهوهيان دایه دهستی مهسعود بارزانی بۆ ئهوهی نهوێش تهماشایان بکات. دواى ماوهیهکی کورت هۆلهکهیان بهجێهێشت بهبێ ئهوهی یهک وشه بڵێن. دواى ئهوه سهبارهت به مۆلهتنامهکه مهلا مستهفا بارزانییم ئاگادار کردهوه زۆری پێخۆش بوو.

له گهڕانهوهیدا بۆ کوردستان له دواى کۆنگرهی قوتابیان، حهیبب محهمهد کهڕیم، راپۆرتێکی خراپی له سهر من دا. بووه مهلا مستهفا، له گهڕ ههندێ له بلاوکراوهکانی حزبمان که ئهوکاته بهناوی "دهنگی رێکخراوی دیموکراتی کورد له سوریا و لوبنان" دهڕهکرا و تیایدا ههندێ وێنهى کاریکاتیرمان له سهر کۆنگرهکه بلاو کردبووه. که رۆشتم بۆ کوردستان سههرکردایهتی زۆر لێم توپه و نیگهزان بوو، وهکو چاران پێشوازییم لێنهکرا، نه مهدهزانی هۆکاری ئهوه چیه. سێ دانه رۆژ له دیوهخانی بارزانی دانرام بهبێ ئهوهی که سێک پرسیاى هۆکاری هاتم بکات. رۆژی چوارهم نامهیهکم بۆ بارزانی نوسی و مۆلهتی چاوپێکهوتنییم داوا کرد. له ئیوارهدا رهزامهندی هات و لهیهکیک له ژوورهکانی بارهگا له گهڕیدا کۆبوومهوه، شیخ بابۆی برا گهروهی و ههندێ له خزمان و مستهفا جهمیل بهگ لهوێ بوون، ههموومان له خزمهتی مهلا مستهفا بارزانی دانیشتیین. نزیکهى سهعاتیک له لای ماینهوه، به درێژایی ئهوکاته خۆی سهرفال کردبوو به ههندێ کاری سوکهوه وهک ههڵکۆلینی ههندێ شت^{٢٢}، بهبێ ئهوهی هیچ

^{٢٢} بارزانی پهڕهوام خهريکی داتاشين و دروستکردنی دار سهبیلى جگههه بوو، رهنکه ئهوهی نوسهه لێرهها ئاماژهی بۆ دهکات دار سهبیلى ییت. رۆژنامه نوسی

قسه‌یه‌کم به یه‌ک وشه‌ش له‌گه‌لدا بکات. ته‌ماشایه‌کی شیخ بابوی
 براگه‌وره‌یم کرد و داوام لیکرد قسه‌یه‌کم لای بارزانی بۆ بکات،
 ئه‌ویش به بارزانی گوت: مه‌لا مسته‌فا ئه‌وه بۆ ئیش و کاری
 جه‌میل ته‌واو ناکه‌یت بۆ ئه‌وه‌ی بتوانیت زوو بگه‌رسته‌وه بۆ
 لوبنان. بارزانی وه‌لامی دایه‌وه و گوئی: له‌نیتوان هه‌ردوو لایاندا
 گیرم خواردوو، یان ئه‌وه‌تا ده‌ست له‌کار کێشانه‌وه‌ی حه‌یب
 محمه‌د که‌ریم و دکتور محمود عوسمان له‌ کاری سه‌رکردایه‌تی
 حزب په‌سه‌ند بکه‌م، یان ئه‌وه‌تا ریگه‌پێدانه ره‌سمیه‌که‌ی خۆم له
 جه‌میل وه‌ربگره‌وه، ئینجا به‌رده‌وام بوو له قسه‌کردن و گوئی:
 جه‌میل دلسۆزترین کوردی لوبنانه بۆ شوێرش و بۆ مه‌سه‌له‌ی
 کورد، نامه‌وێت هه‌رگیز ده‌ستبه‌رداری یم، هه‌مان شتیش له‌باره‌ی
 حه‌یب محمه‌د که‌ریم و دکتور محمود عوسمان ده‌لێم، ئه‌وانیش
 دلسۆزی شوێرش، کاتیک به‌ بۆمبی ناپالم بۆردومانیان ده‌کردین
 له‌ گه‌لمدا مانه‌وه. کاتیک گوئیستی قسه‌کانی بارزانی بووم، ئیتر
 وینه‌ی پیلانه‌که له‌به‌رچاوم به‌ ته‌واوی ئاشکرا بوو، دُنیا بوومه‌وه
 که مه‌کته‌بی سیاسی پیلانیکی ترسناکی بۆ داهشتووم بۆ ئه‌وه‌ی
 فشار بخه‌نه سه‌ر بارزانی بیخه‌نه به‌رده‌م دیفاکتوی ئه‌وه‌ی یان
 ده‌ست له‌کارکێشانه‌وه یان وه‌رگرته‌وه‌ی ریگه‌پێدانه‌که‌ی من.

به‌ناوبانگی کورد کامه‌ران قه‌رده‌اغی له‌ چارپێگه‌وتنیدا له‌گه‌ل پێگه‌ی درج له‌ رۆژی
 ۲۵-۳-۲۰۱۹ سه‌باره‌ت به‌ دار سه‌بێله‌کانی مه‌لا مسته‌فا ده‌لیت: بارزانی به‌رده‌وام
 خه‌ریکی داتاشینی قامیش بوو نه‌شته‌ریکی نیژی به‌ده‌سته‌وه بوو، داره‌که‌ی
 هه‌له‌کۆلی. کاتیک قسه‌ی له‌گه‌ل میوانه‌کاندا ده‌کرد چاوی هه‌ر له‌سه‌ر دار سه‌بێله‌کان
 بوو، سه‌یری میوانه‌کانی نه‌ده‌کرد. به‌روانه‌ پێگه‌ی درج کامه‌ران قه‌رده‌اغی، شاهد علی
 ثوره‌ الکرد، ۶، مازقنا مع ایران و مع انفسنا. - وه‌رگێری کوردی -

نەمتوانى لەو زياتر بېدەنگ بىم رووم كرده مەلا مستەھا بارزانى و گوتىم: گەرەم ھىچ زانىيارىم لەسەر ئەو نەبوو كە مەكتەبى سىياسى حزبەكەتان سىياسەتتىكى ئەوئەندە دوژمنانەي بەرامبەر من گرتوتە بەر، ناشزانم ھۆكارى چىيە. داوا دەكەم رىگەم پېدەن كە لەگەلياندا گفتوگۆ بكەم و بزانم ھۆكارەكان چىن و راستىيەكان لەبەردەم جەنابتاندا روون بېتەو، من ئامادەم رووبەرووى ھەموويان بوەستم و وەلاميان بدەمەو. كە لە قسەكانم بوومەو مەلا مستەفا لە ژوورەكەي رۆشتە دەرەو بەيئ ئەوھى ھىچ بلى، منىش دواي ئەو رۆشتەم بۆ ژوورى نوستن.

رۆژى دواتر بەيانى زوو، پاسەوانەكەي ئىدرىس لە دەرگايدا، داواي لىكردم لەسەر جادەكە چاوەروان بىم، بەيئ ئەوھى ھىچى تر بلىت. بىرم لەو دەرەو كە پېي گوتىم، ئىتر دلەپاوكە دايگرتىم. رەنگە بارزانى فەرمانى دەستگيركردنم بدات لەبەر ئەوھى كە پىمگوت ئالنگارى مەكتەبى سىياسى دەكەم ئەگەر بىن گفتوگۆم لەگەلدا بىكەن. ساتىك لەسەر جادەكە وەستم، دواي ئەو ئىدرىسم بىنى بە ئۆتۆمبىلە بچوكە سىورەكەي خۆي ھاى و داواي لىكردم لەگەلدا سەرگەوم بۆ ناوپردان بۆ بارەگاي مەكتەبى سىياسى. داوام لىكرد بۆم روونبكاتەو كە بۆچى دەبىت لەگەل ئەودا بۆم؟ پىيگوتىم: من فەرمانى باوكم جىبەجى دەكەم، دەتەم بۆ بارەگاي مەكتەبى سىياسى تاوەكو پىكەو گفتوگۆ بكەن و بتوانن ناكوكى و ھەلە تىگەيشتنەكانى نيوانتان چارەسەر بكەن و راستىيەكان ئاشكرا بكريئ. ھەستم بە ئاسودەي ناخم كرد

کاتی گویم له وه بوو، زانیم که ده ستگیرنه کراوم، به لکو مه لا
 مسته فا بارزانی پتی خوش بووه ئه وه جیبه جی بکات که من داوام
 لیکرد بۆ ئه وهی راستییه کان ئاشکرا بکړین. ئه سعه د خوشه وی
 له گه لماندا بوو، گه شستینه ناوپردان، ئیدریس داوای لیکردم جاری
 له دهره وه چاوه پروان یم، هه تا بانگی ژووره وه م ده کهن. نزیکه ی
 یه ک سهعات و نیو له ژیر هه تاودا هه لپروکام تا بۆ دواچار
 فه رمان دهرکراو یه کیک له پاسه وانه کانی مه کته بی سیاسی هات و
 داوای چوونه ژووره وهی لیکردم. رښتمه ژووره وه، ئیدریس و
 حه بیب محهمه د که ریم و دکتور محمود عوسمان، که هه موویان
 ئه ندامانی مه کته ب سیاسی بوون، دانیشتیوون. وهک داب و
 نه بریتی ریز، سلوم لیکردن، به لام به داخه وه که سیان هه لنه ستانه
 سه ره ی و له شوینی خویاندا نه جولان و سلویان نه سه نده وه.
 راسته وخۆ له نزیک حه بیبه وه دانیشتم. به بی هیچ پیشه کییه ک
 ده ستیان به قسان کرد و منیش پیمکوتن: ده بیته گفتوگۆکانمان
 له سه ر بانه مای دیموکراسیه ت بیته و له گفتوگۆکانماندا ریزی
 ئازادی راده برپین و وشه بگرین، ئه گه ر نا ئه وا من بیته دنگ
 ده میتم و یه ک وشه ش قسه ناکه م. دکتور محمود عوسمان
 وه لامی دایه وه گوته: ئازادی ره هات هه یه بۆ قسه کردن و
 دهر برپینی بۆ چوونه کانی خۆت. حه بیب وینه یه کی له په یره وی
 ناوخۆی حزه که مانی پتیوو، لاپه ره کانی ئه مدیوئه و دیو ده کرد و
 ده یخوینده وه و به ده موپله ناسراوه که ی خۆی گوته: ئه وه لیته دا
 ئه و وشه یه ی سۆشیالزمه چییه له ناو په یره وه که تاندا هاتوو، تۆ

سۆشیاالیستی؟ منیش له وه لامدا گوتم، ئەگەر تۆ وشەى
سۆشیاالزەمە کهت لا پەسەند نیه، ئەوه ریگام پێدە که پێت بلیم
نیوهى سەرکردایەتى حزبە که تان شیوعین و تۆش خۆت یەکیکی
لهوان. دکتۆر مەحمود بە وه لامە که م خەنى و گوتى بەراستی
گفتوگوکانمان بە گیانیکی وەرزشیانەى دروست و له کهشیکی
تەواو دیموکراسیانەدا بەپێوه دەچیت. ئینجا نۆرەى حەبیب که ریم
هات بۆ قسەکردن و بە ئیدریسی گوت: ئەزبەنى ئیستا نۆرەى
تۆیه بۆ قسەکردن، ئیدریس دەستى کرد بە قسەکردن و پێیگوتم:
جەمیل دواى ئەوهى ریگاتان پێدراوه بە شیۆهیهکی یاسایی
چالاکی سیاسى خۆتان بگەن، پارتى دواى لیکۆلینه وه لهو بابەتە
لهو باوەڕەداپە که ئێوه ئیتر پێویستیان بەو ریگەپێدانه نەماوه که
مەلا مستەفا بە ئێوهى داوه، بۆیه دەبێت بۆمانى بگەرێتێتهوه.
منیش پێمگوت لاریم لهوه نیه که بۆتان بگەرێنمه وه بەلام
بەداخه وه له گەل خۆما نەمەیتاوه و له لوبنان جێمەیتشتوه، چونکه
ئەگەر من له گەل ئێوهدا بم لیترە پێویستیم بەوه نابێت. له راستیدا
ریگەپێدانه کهم له گەل خۆمدا هینابوو، بە ئانقەست پێمگوتن که
نەمەیتاوه بۆ ئەوهى بتوانم وێنەیهکی راستەقینەى له بەر بگرمه وه
و فۆتۆگرافی بکه. حەبیب جاریکی تر دەستى کردەوه بە قسە و
گوتى: ئەزبەنى ریگە بدە عەزیز عەقراوى که بە نیازی
سەفەرکردنه بۆ ئەوروپا، سەرێک له لوبنان بدات و ریگەپێدانه که
له کاک جەمیل وەرگیرێتهوه.

مه به سستی ئەم هه موو کۆبوونه وه و قسه کردن و پێچ لێدانه
 ئه وه بوو که به ههر شتیه یه که له شتیه کان بتوانن رینگه پێدانه که
 له من وه رېگرته وه، ئه ویش له تۆ له ی ئه وه ی که من له کۆنگره که دا
 ئه وانم به جۆریک رسوا کرد که دهنگدان وه یه کی فراوانی هه بوو
 له ناو ئه ندامانی کۆنگره. بهر له وه ی قسه کانمان کۆتایی بیت، داوام
 لێکردن هاوکاری دارایی پێشکesh به حزبه که مان بکن، له و
 ساته دا هه موو ئه وانیه ی له کۆبوونه وه که دا بوون ته ماشای
 یه کتریان ده کرد به یی ئه وه ی هه ی وه لامیکم بده نه وه. هه ی به لێتیکم
 بۆ هاوکاریکردن له وانیه وه وه رنه گرت، ته نها هه یته نه بیت که
 عه زیز عه قراوی ده نێرن بۆ ئه وئ و به گوێره ی رینماییه کانی
 شوێرش قسه م له گه لدا ده کات.

دوا ی هه فته یه که عه زیز عه قراوی گه یشته لوبنان، بهر له وه ی
 په یوه ندیم پتوه بکات، له گه ل هه ندیک له و کورده سوریا نه ی که
 نه یشته جێی لوبنان بوون کۆبوونه وه ی کرد بوو، له گه لیاندا
 ریکه وتبوو بۆ ئه وه ی له کاتیکی گونجاودا پیلانیک له دژی من
 جێبه جێ بکن. دوا ی ئه وه په یوه ندی پتوه کردم و هات بۆ لام بۆ
 ماله وه. چه ندین قسه و باس مان کرد، یه که م شت که داوا ی کرد
 ئه وه بوو که ئه و رینگه پێدانیه ی بده مه وه که بارزانی پێیدا بووم.
 دوا ی دلنیا بوون له وه رگرته وه ی، قسه کانی ته واو کردو گوئی:
 بهر له وه ی له گه ل تۆ کۆبوومه وه له گه ل هه ندی کوردی دیکه دا
 کۆبوومه وه، من سه فه ری ئه وروپا ده که م ده توانیت کورده کان

ئاگاداربكەيتەو ھەنئان بەدەيت بۆ ئەو ھى بېنە ناو ھىزبەو ھە. دواى
 ماو ھى مانگىك لە دەرچوونى بەياننامەى رەسمىى ھىزب،
 كۆنگرەيەك ساز دەكەين و سەرکردايەتى نوڭ بە گوڭرەى دىدو
 بۆچوونى شوپش بۆ ھىزبەك ھەلدەبژىرەين، تا ئەو كاتەش من لە
 سەفەر دىمەو ھە ناوى سەرکردە نوڭيەكان وەر دەگرم. دواى
 سەفەر كردنى ئەو بەياننامەو پانگەوازىكمان بۆ كوردەكانى لوبنان
 دەركرد، تايىدا ھانماندان كە بېنە ناو ھىزبەو ھە. دواى تىپەپبوونى
 مانگىك بەسەر بەيانى ناوبراودا، بە گوڭرەى رىكەوتنم لەكەل
 سەرکردايەتى شوپشى كورد كۆنگرەمان گرېدا، خۆم وردو
 درشتى ئەوپىلانەم دەزانى كە داينرشتبوو بۆ ئەو ھى لە لوبنان
 جىيەجىيە بكن لەرڭكاي ھەلبژاردنى سەرکردايەتى نوڭ بەبەين من.
 ھەلبژاردن بە رىورەسمى ئاسايى ئەنجامدرا، سەرکردايەتى
 نوڭ لەو كەسانە دروستكرا كە ناويان لە وەزارەتى ناوخۆ
 تۆماركراو ھە مۆلەتەكە بە ناويانەو ھەرگىراو ھە، ئەمە بەگوڭرەى
 ياسا پەپرەو كراو ھەكانى ناوخۆى لوبنان. دواى ئەو ھى غەزىز
 ھەقراوى گەراپەو ھە بۆ لوبنان و كۆنگرەو ھەلبژاردن ئەنجام
 درابوون، پىشپىنى ئەو ھى نەكردبوو كە ئەنجامى ھەلبژاردنەكان
 بەو جۆرە بىت، ئەمە بۆ ئەو شوڭكىكى گەرە بوو. تەماشاي ناوى
 دەرچوو ھەكانى كرد ھىچ كام لەو كەسانەى تىدا نەبوو كە
 بەكرڭگىراوى سەرکردايەتى پارتى بوون، بۆيە ئەنجامى

هه‌لبژاردنه‌کانی په‌سهند نه‌کرد و به‌توندی گوتی: من هه‌رگیز ددان به‌شهرعیه‌تی نه‌و سه‌رکردایه‌تییه‌دا نانێم.

گفتوگۆیه‌کی توند له‌ نێوانماندا رویدا، به‌هۆی ئه‌وه‌وه‌ په‌یوه‌ندی کرد به‌حه‌یب که‌ریمی سه‌کرته‌ری پارتی له‌ به‌غداد و باسی بارودۆخه‌که‌و سه‌رکردایه‌تی نوێی حزبی له‌ لوبنان بۆ کرد، ئینجا هه‌یه‌که‌ی داخسته‌وه‌و به‌ره‌و عێراق که‌پایه‌وه‌، به‌ره‌له‌وه‌ی لوبنان به‌جێبه‌یشت هات بۆ لام و گوتی: ئێمه‌ له‌ سه‌رکردایه‌تی پارتی دیموکراتی کوردستان له‌ عێراق، هه‌رگیز ددان به‌شهرعیه‌تی سه‌رکردایه‌تی تازه‌ی حه‌زبه‌که‌تان نانێین، ته‌نها له‌ حاڵه‌تی‌که‌دا نه‌بیست که‌ ئه‌ویش ئه‌وه‌یه‌ ره‌زانه‌ند بن به‌ زیاده‌کردنی هه‌ندێ که‌س بۆ ده‌سته‌ی سه‌رکردایه‌تی به‌گۆیره‌ی خواست و ئێرا ده‌و رێنمایی ئێمه‌. پێشگوت ده‌توانم بزانم ئه‌وانه‌ کێن که‌ تۆ به‌ ده‌ستپه‌یوه‌ندی خۆتانی ده‌زانن؟ گوتی: ده‌بیست چوار که‌سی کوردی سووریا بخه‌نه‌ نێو لیستی سه‌رکردایه‌تی خۆتان، منیش زۆر بابه‌تیانه‌ بۆم باسکرد که‌ ئه‌مه‌ ناگرێت و یاسا‌کانی لوبنان رێگه‌ی پێنا‌ده‌ن، هه‌وکاری ئه‌وه‌ش ئه‌وه‌یه‌ که‌ ئه‌و حه‌زبه‌ کوردیه‌ی لوبنانه‌یه‌ نه‌ک حزبه‌یکی نه‌هێنی سووری و عێراقی تا هه‌ندێ له‌ سه‌رکرده‌کانی کوردی غه‌یره‌ لوبنانه‌ی بن، جگه‌ له‌ هه‌موو ئه‌وانه‌ش په‌یره‌وی ناو‌خۆی حه‌زبه‌که‌ رێگا نادات، له‌وه‌لامدا گوتی: ئه‌وه‌ کۆتا داخوازی ئێمه‌یه‌ و ده‌ستبه‌رداری نابین، ئه‌گه‌ر په‌سه‌ندی نه‌که‌یت ئه‌وه‌ ده‌بیست له‌که‌لامدا بیست بۆ ناو‌پردان له‌وێ گفتو له‌باره‌ی

کیشەکانمانەو دەکەین لەبەردەمی بارزانی خۆی، پێمگوت بەراستی پێت بڵێم من ناتوانم هەموو رۆژیک سەفەر بکەم و بچم و بڕۆم پارەى سەفەرم نیه. گوتی ئەگەر ئەو هۆکار پێت ئەوێ من ئامادەم پارەى تێچوونی هاتن و رۆشتنەوێت بۆ مەیسەر بکەم. منیش کۆبوونەوێههکی ناکاوم لەگەڵ سەرکردایەتی حزبدا ئەنجامدا، رینگایان پێدام لەگەڵ عەقراوی بچم بۆ ناوپردان. پیلانەکه ئەو بوو که ئێرادەى خۆیان بەسەرماندا زال بکەن تا بتوانن دەسلەلاتى خۆیان بەسەر حزب و کوردی لوبناندا بسەپێنن.

هەولێکی نەزۆک بۆ تێکدانى ئەو حزبەى که من سەرکردایەتى دەکەم له لوبنان

سێ رۆژ بەر لەوێ عەزیز عەقراوی لە گەشتەکى خۆى له ئەوروپاوه بۆ لوبنان بگەڕێتەوه، له شوێنى کارهکەم بووم، کتۆپر کەسیک هاته ژوورهوه و داواى دیتنى جەمیل مەحقى کرد. فەرمووم لێکرد و دامنیشاندا. پێمگوت جەمیل مەحقى بۆ چیه؟ گوتی له عێراقهوه هاتووم و نامەیهکم له عوبیدولا بارزانی هاوێتی بۆ هێناوه، که زانیویهتی ئەم کەسه سەفەرى لوبنان دەکات داواى لێکردوه ئەم نامەیهى بۆ بگەیهنێت. نامەکهم وەرگرت و خوێندەمەوه. نامەکه له راستیدا له لایەن عوبیدولا کوپه گەورەى بارزانی ئیمزا کرابوو. داوام لێکرد سلاوم بگەیهنێت به شیخ عوبیدولا، بەلام وەلامى نامەکهم نەدایەوه.

کاتیک عەزیز عەقراوی ھات، داواى لىکرىم لەگەلیدا بېرۆم بۆ
 کوردستان. لەگەلیدا رۆشتم بۆ ئەوێ بارزانى ھىچ بېرۆکەيەکی
 خراپى لا دروست نەبێت لەسەرم، ھەرۆھا رۆشتم بۆ ئەوێ
 بەرگری لەخۆم بکەم و ناوەرۆکی ئەو ھەموو راپۆرتە درۆینانە
 راست بکەمەوێ کە مەکتەبى سیاسى پارتى دیموکراتى کوردستان
 لە عێراق لە دۆى مەن بۆ بارزانیان بەرز کردبۆوێ. بەر لەوێ
 بېرۆین ھەندێ رۆژنامەى لوبنانى دەنگوباسیکیان لەسەر ھەولێکی
 تیرۆر کردنى ئیدریس بارزانیان لە بەغدا، بلالو کردبۆوێ.
 گەشتینە بەغداد و لە یەکیک لە ھۆتیلەکانى بەغداد دابەزین. بۆ
 بەیانى عەزیز عەقراوی بە تەنھا لە ھۆتیلەکە بەجێ ھێشتم و
 رۆشتبوو بۆ بارەگای رۆژنامەى (التاخي - برايەتى) بۆ ئەوێ
 لەگەل حەیب محەمەد کەرىم کۆبیتەوێ. داواى ماوێیەکی کەم،
 چەند کەسێک ھاتن بۆ ھۆتیل و ھەوالى عەزیز عەقراوییان
 لێپرسیم. داواى ئەوێ لەگەلیاندا رۆشتم بۆ نەخشخانەى
 جەمھورى بۆ دلیابوون لە تەندروستى بەروارى کە یاوێ
 ئیدریس بوو، قاچى زامدار بېو لە ئەنجامى ھەولى تیرۆرکردنى
 ئیدریسدا، کە چوومە ژوورەوێ چاوم بە سالەح یوسفى و ھەندێ
 لە سەرکردەکانى پارتى کەوت. داواى دلیابوون لە تەندروستى
 بریندارەکە، پێکەوێ گەپاينەوێ بۆ ھۆتیلەکە بۆ ئەوێ چاوەروانى
 گەپانەوێ عەزیز عەقراوی بێن. کاتى کە پاش نیوەرۆک گەپاينەوێ
 ھەموو پێکەوێ نانى نیوەرۆمان خوارد. داواى تەواو بوونمان

عەزیز عەقراوی داواى لىڭکردم ياوهرى بىم بىق بەسەرکردنەوهى
 کاروبارى پارتى لە کەرکوک. کە گەيشتىنە ئەوئ لە ميوانداری
 بارەگادا بووین. منیان لە ژووریکدا دانا لەژێر چاودێرى توندا.
 سى رۆژ لە کەرکوک ماینەوه و دواتر رۆشستین بىق هەولێر کە
 بارەگای حزبى لىبوو. لەوئ سەردانى پارێزگار عەبدول وەهاب
 ئەتروشىمان کرد، دواتر هەستاین بە سەردانى بەرپۆتیهى پۆلیس
 شیخ رەزا، داواى ئەوه بەردەوام بووین لە رۆشتن بەرەو گەلالە.
 ئێوارە گەيشتىنە ئەوئ و لە یەکیک لە هۆتیلەکان دابەزین. بەرە
 بەیانى رۆژى دواتر لە هۆتیلەکە دەرچووین و لەنێو شەقامەکانى
 گەلالە پیاسەمان کرد و هەندێ وێنەمان بىق یادگارى و بىق میژوو
 چرکەند. بە رێکەوت چوینە ناو دوکانیکەوه بىق کپینى کەلوپەل،
 لەناو دوکانەکە سەبرى بۆتانیمان بینى لەگەل کەسێکى تر کە
 بەرپرستیکی مەکتەب سیاسى بوو. لە نێوان سەبرى بۆتانی و
 عەزیز عەقراوی گفتوگۆیهکی سەرپێش کرا، بەرپرەسەکە ئاوپێکی
 دایەوه و بە عەزیز عەقراوی و ت کە بارزانى بە فرمانیکى تاییبەت
 لىبوردنى بىق هەریەکە لە جەلال تالەبانى و ئیبراهیم ئەحمەد و
 عومەر دەبابەو عەلى عەسکەرى دەرکردووه و رێگای داوون کە
 بێنە ناوچەکانى ژێر دەسەلاتى شۆرش و لە کۆشکى باخۆس
 بمێننەوه. عەزیز عەقراوی وەلامى دایەوهو گوتى: من بە توندی لە
 دژی گەڕانەوهى ئیبراهیم ئەحمەد و جەلال تالەبانیم بىق ناو
 شۆرش. ئەگەر بارزانى لەوانە بوراوهو قایل بووه کە بگەڕێنەوه،

ئەو مان واز لە شوپش دینم، چونکە باشترە حەمالی بکەم وەک
 لەوەی لەناو شوپشدا بێم. کاتێک بینیم کە گفتوگۆکە بەرەو
 دەمارگیری دەهروات رووی دەمم کردە عەزیز عەقراوی و گوتم:
 پێشنیاز دەکەم لە جیاتی ئەوەی حەمالی بکەیت بێت بۆلامان بۆ
 لوبنان لەوێ بە ئەندامی حزب وەرت دەگرین. ئێتر هەموویان بۆ
 ئەو پێشنیازە دەستیان کرد بە پێکەنین و کەشتیکی خوش هاتە
 ئاراو گفتوگۆکان هیمن بوونەو. دواي ئەو بەرەو ناوپردان
 کەوتینە رێ. کە گەیشتی ئەوێ چاومان بە ئەندامانی مەکتەبی
 سیاسی کەوت و لەوێ لە ژوورێکی تایبەت بە خۆیان لە ژێر
 چاودێری توندای میوانداری کرام، هەستم بەوە نەکرد کە ئەوانە
 دەیانەوێت ناکۆکییەکانمان چارەسەر بکەین.

عەزیز عەقراوی منی دەستگیرکرد و بە یەخسیری منی دایە
 دەست مەکتەبی سیاسی. لەو کاتەدا دنیا زۆر سارد بوو، بەفر بە
 چەری دەباری. لەناخی خۆما هیچ ئاسودە نەبووم، بەلکو بێزارو
 دلەپاوکەم بوو. یەک هەفتەی رەبەق لە ژوورەکەدا منیان زیندان
 کرد بەبێ ئەوەی هۆکارەکی بزانم. دواتر بە شیوازی تایبەتی
 خۆم ئەوهم زانی کە عەزیز عەقراوی راپۆرتێکی وردو درشتی
 داوە بە مەکتەبی سیاسی بەهۆی گریڤدانی کۆنگرەیی تازەیی
 حزبەکەمان. لە راپۆرتەکەدا سەرکردایەتی تازەیی حزبمان
 رەتدەکاتەو، کە دەرەنجامی کۆنگرەو هەلبژاردن دەستیشیان
 کران و بە گوێرەیی رێنمایی و یاسا پەڕه و کراوەکانی لوبنان

ده‌ستگیرکردنم به‌و شیوه‌یه درێژه ده‌کێشیت، بۆیه بریارمدا
 نامه‌یه‌ک بۆ بارزانی بنوسم و به‌ دوورو درێژی هۆکاره‌کانی
 ناکۆکیم له‌گه‌ڵ ئەندامانی مه‌کته‌بی سیاسی روون بکه‌مه‌وه و
 هه‌موو پیلانگێڕیه‌کانیان له‌ دژی من و له‌ دژی حزب له‌ لوبنان،
 ئاشکرا بکه‌م. هه‌روه‌ها باسی ئه‌و راپۆرته‌ بکه‌م که‌ عه‌زیز
 عه‌قراوی له‌ دژی من به‌رزى کردۆته‌وه، هه‌مووی بیرو بۆچونی
 خۆیه‌تی و من هیچ ناچمه‌ ژێر باری ئه‌وه‌ هه‌تا گفتوگۆیه‌کی
 ره‌سمی له‌و باره‌وه‌ نه‌کړیت و بۆچوونی هه‌ردولامان به‌ به‌لگه‌ و
 بوره‌انه‌وه‌ نه‌خړیته‌ به‌رده‌م. نامه‌که‌م زۆر کاریه‌گره‌بوو لای
 بارزانی و ده‌ستبه‌جێ دواى گه‌یشتنی نامه‌که‌ به‌ ماوه‌یه‌کی که‌م،
 مه‌کته‌بی سیاسی ره‌زامه‌ندی ده‌ربڕیبوو بۆ دیدارم له‌گه‌ڵ
 بارزانی.

له‌ باره‌گای مه‌کته‌بی سیاسیه‌وه‌ له‌ ناوپردان، به‌ ئۆتۆمبیلیکی
 سه‌ربازی رۆیشتم بۆ دیلمان، سه‌رۆکی ده‌زگای هه‌والگری
 ئه‌وکاته‌ شه‌کیب عه‌قراوی و دارا توفیق عه‌تار و سابیری کوپی
 بارزانیم له‌گه‌ڵدا بوون. ئێواره‌ گه‌یشتیته‌ ئه‌وێ و له‌ دیوه‌خان
 منیان دانا. له‌وێ چاوم به‌ به‌پێز فاخرمێرگه‌ سووری و شه‌فیع
 ئاغا و شیخ محه‌مد عیسی که‌وت که‌ ده‌هاتنه‌ ژووره‌وه‌. مسته‌فا
 به‌گ له‌و کاته‌دا ببوو به‌ یاریده‌ده‌ری بارزانی، ناوی میوان و
 سه‌ردانکه‌رانی بۆ ده‌برده‌ ژووره‌وه‌. که‌ له‌ دیوه‌خانه‌که‌ هاته
 ده‌ره‌وه‌ پێمگوت مه‌وعیدی چاوپێکه‌وتنم هه‌یه‌ له‌گه‌ڵ بارزانی و

دهیئت به تهنه قسه بکهین چونکه کاری تاییه ته. مستهفا بهگ
 رویش و دواى نیو سعات هاته وه و خلی نزدیک خسته وه لیم
 و چرپاندی به گویمدا: عوبیدولا سلاوی هیه بۆت و دهلیت
 نهکەى هەرگیز نهکەى لای بارزانی باسی ئه و کهسه بکهیت که
 ناردم بۆ لات بۆ بهیروت. پیمگوت: مستهفا چون دهیئت من ئه و
 شته له سه رکردهی شۆرش بشارمه وه و پئی نه لیم، ئه و متمانه ی
 زۆری به من هیه، ئه مه واتای ئه وه یه که من شایه نی ئه و
 متمانه یه نیم. مستهفا به گیش کوتی: گوینگره جه میل، ئه و
 په یوه ندیه تاییه ته ی نیتوان تۆ و عوبیدولا ناییت هیچ کهس
 هەرگیز بیزانیت. ئینجا زۆری هه ولدا له گه لمد بۆ ئه وه ی قایلیم
 بکات لای بارزانی باسی نه کهم. له و کاته دا بۆچوونم گۆپا و
 باوه ری پهیتم که هیچ لای بارزانی باس نه کهم و ده ست نه خمه
 نیو کاروباری ناوخی ئه وانه وه. مستهفا به گ ئه وه ی پیکوتم و
 منیش نه مده زانی ئه و ناکوکیه چییه له نیتوان عوبیدولا و بارزانی
 باوکیدا.

هه ر به کاره شه یتانییه کانی خۆی، مستهفا به گ داوا ی لیکردم
 که به ئه ندامی حزب وه ریگرم، دوو وینه ی دامی، منیش فۆرمی
 ئه ندامیتیم هه میشه له جانتاکه ی خۆمدا هه لده گرت، له گه ل
 ناسنامه ی ئه ندامیتی. ناسنامه ی حزبم پێدا و ئه ویش ئیمزای کرد.
 فۆرمی ئه ندام بوونی ئه و ژماره ۸۲ ی رۆژی ۲۰-۱۰-۱۹۷۰ ی
 له سه ر بوو.

به گویره‌ی ئه‌وه‌ی که من نوێنه‌ری بارزانی بووم له‌ لوبنان، پتوێستی ده‌کرد که خۆی یاخود ئیدریس و مه‌سعود که سێکیان له‌ ناکوکیه‌کانی خۆیان و عوبیدولا ئاگاداریان بکردمایه‌ته‌وه، به‌لام منیان به‌ ئاگری ناکوکیه‌کانی خۆیان سوتاند. به‌بێ ئه‌وه‌ی هیچ ئاگادار بم و هیچ په‌یوه‌ندییه‌کم هه‌بێت به‌و قسانه‌ی که ده‌گوتران له‌سه‌ر جولانه‌وه‌ی شیخ عوبیدولا له‌ دژی باوکی یاخود له‌ دژی شوێش.

دیداره‌که‌م له‌گه‌ل بارزانی کرد. به‌ هیچ جوړیک باسی ئه‌و راپۆرت نه‌کرا که عه‌زیز عه‌قراوی له‌ دژی من نووسیبووی، به‌لام ئیدریس به‌ شیخ محمه‌د عیسای گوت که مه‌کته‌بی سیاسی چه‌میلی ده‌ستگیر کردووه و ئێمه‌ش له‌ چنگی ئاسنینی ئه‌وان رزگارمان کردووه. رۆژی دواتر ئیدریس هات بۆ لام و پێی گوتم که ئه‌ندامانی مه‌کته‌بی سیاسی راپۆرته‌که‌ی عه‌زیز عه‌قراویان بپنێوه و به‌ریاریانداوه که نوێنه‌ریکی مه‌کته‌بی سیاسی ره‌وانه‌ بکه‌ن بۆ به‌یروث بۆ ئه‌وه‌ی ناکوکیه‌کانتان چاره‌سه‌ر بکات. دوا‌ی ئه‌وه‌ نامه‌یه‌کی دامی بۆ ئه‌وه‌ی بیده‌م به‌ دکتۆر مه‌حمود عوسمان، که من چاوم پێی که‌وت پێکه‌وه‌ گفتوگومان کرد و له‌سه‌ر چه‌ند خالێک رێکه‌وتین که گرنگترینیان ئه‌وه‌ بوو به‌ گه‌رانه‌وه‌ی من بۆ لوبنان کێشه‌کانمان چاره‌سه‌ر بکه‌ین و ده‌قی رێکه‌وتنه‌که‌شی پێدام. زیاتر له‌وه‌ی چاوه‌پێم ده‌کرد له‌ کوردستان مامه‌وه، پارهم هیچ پێنه‌ما‌بوو. داوام له‌ دکتۆر مه‌حمود عوسمان کرد ١٥ دینارم

بداتی، به‌وه توانیم بگه‌پیمه‌وه بۆ لوبنان. له ژیر روشنایی نه‌وهی که له نیتوانماندا رویدا له‌و باوه‌په‌دا بووم که ئیمه ناگه‌ینه هیچ چاره‌سه‌ریکی بته‌په‌تی بۆ کیشه‌کان. ته‌نها شتیک که نه‌وان به منیان گوت نه‌وه بوو که‌سێک ره‌وانه‌ی به‌یروت ده‌کن بۆ چاره‌سه‌ری کیشه‌کان.

له کاتی ده‌ستبه‌سه‌ریبونماندا له باره‌گای مه‌کته‌بی سیاسی له ناوپردان، له‌گه‌ل پاسه‌وانه‌کاندا قسه‌م ده‌کرد. نه‌وان راشکاوانه به منیان ده‌گوت که مانگانه بپری پینچ دینار موچه وه‌رده‌گرن. وێرای نه‌و موچه که‌مه نه‌وان ره‌زامه‌ند بوون به‌و جۆره ژیانه. به‌کێکیان گوتی: به‌داخه‌وه هه‌رچه‌نده ئیمه پێشمه‌رگه‌ین به‌لام هیچ جۆره ریزیکمان له‌کن نه‌ندامانی مه‌کته‌بی سیاسی نه‌، کاتیک که‌سێکیان به‌لاماندا تێپه‌ر ده‌بیت، به‌وپه‌ری خورمه‌ته‌وه سلاری لێده‌که‌ین، به‌لام به‌داخه‌وه نه‌وان سلار ناسه‌ننه‌وه. کاتیک حه‌بییب محمه‌د که‌ریم به‌لاماندا ده‌پوات نه‌وه‌نده لوت به‌رزو له‌خۆباییه خۆی به هه‌موو شت ده‌زانیت.

گه‌پامه‌وه بۆ به‌یروت، له دوا‌ی تێپه‌ریبون‌ی پازده رۆژ به‌سه‌ر گه‌پانه‌وه‌مه‌دا، له‌گه‌ل نه‌ندامانی لیژنه‌ی ناوه‌ندی حزبدا کۆبوونه‌وه‌م کرد، هه‌رچه‌یم به‌سه‌ردا هاتبوو له کوردستان، هه‌ر هه‌مویم باس کرد. ئینجا دارا توفیق وه‌ک نوێنه‌ر گه‌یشه‌ لوبنان و له‌لایه‌ن مه‌کته‌بی سیاسی پارتی به‌لگه‌نامه‌یه‌کی ره‌سمی بۆ‌کرا‌بوو، که مه‌لا مسته‌فا بارزانی ئیمزای کردبوو، وێنه‌یه‌کی نه‌و رێکه‌وتنه‌که‌شی

له‌گه‌لدا هاوپیچ کرابوو که له نیوان من و ئەواندا کرابوو به
ئامانجی چاره‌سەرکردنی ئەو خالانەی که له ناوپردان له‌سەری
کۆک نه‌بووین به ئاماده‌بوونی هەریه‌که له حەیب محەمه‌د
که‌ریم و دکتور مه‌حمود عوسمان و ئیدریس بارزانی.

به‌گه‌یشتنی دارا بۆ فرۆکه‌خانه‌ی به‌یروت، ته‌له‌فونی بۆ کردم
و نامه‌که‌ی مه‌کته‌بی سیاسی دایم، که ده‌قی رێکه‌وتنه‌که‌ی
نیوانمانی تێدا بوو به‌مجۆره‌ی خواره‌وه:

1. نوێنه‌ری شوپش دیت بۆ لوبنان، بۆ ئەوه‌ی هاوکاری
حزب بکات و له‌گه‌ل هه‌موو کورده‌کانی لوبنان کۆبوونه‌وه بکات
و هانیان بدات بۆ بوونه‌ ئەندام له‌ حزب و هاوکاریکردنی
سکرتیری گشتی ئەو حزبه‌ به‌پێژ جه‌میل مه‌حق.

2. داوی ره‌تکردنه‌وه‌ی ده‌ره‌نجامی کۆنگره‌ی یه‌که‌م،
کۆنگره‌یه‌کی تازه‌ ده‌به‌ستری‌ت و سه‌رکردایه‌تییه‌کی نوێ بۆ
حزبه‌که‌ هه‌لده‌بژێردری‌ت، به‌ ئاماده‌بوونی نوێنه‌ری شوپش و
رێکه‌وتن له‌ نیوان نوێنه‌ری ئێمه‌و به‌پێژ جه‌میل مه‌حق بۆ
دیاریکردنی سه‌رکردایه‌تی نوێ.

داوی ئەوه‌ی هه‌موو نامه‌کانم له‌ مه‌لا مسته‌فا بارزانی و
مه‌کته‌بی سیاسی وه‌رگرت به‌هه‌موو بنده‌کانی رێکه‌وتنه‌که‌ قایل
بووم. دارا توفیق عه‌تار داوی ئەوه‌ی لێکردم که رێکه‌پێدانیکێ به
ده‌ستوخه‌ت بۆ بنوسم به‌ناوی حزبه‌وه بۆ ئەوه‌ی بتوانی‌ت به
ئاره‌زووی خۆی و سه‌ربه‌ستانه‌ هه‌موو ئەو شوێنانه‌ بگه‌رێت که

کوردی تیدا نیشته جیتی، ههروهه ها داواى لیکردم کۆبوونه وه له گهل سه رکردایه تی حزب و هه موو ئەندامه کانیدا بکات. ئەوهی پێویست بوو لهو باره وه فرماندا جێبه جێ بکریته.

کۆبوونه وه که له مالى دارا توفیق نوێنه ری شۆرش کرا. له کاتی کۆبوونه وه که دا داواى لیکردم به هیج جۆریک هیج قسه یه ک نه کهم، بۆ ئەوهی ماوه ی پێشدهم خۆی له گهل هه ری که له ئەندامه کان قسه بکات، به ئامانجی ئەوهی به دید و بۆچوونی هه موویان ئاشنا بیت و گفتوگۆیان له گهلدا بکات. پروپاگهنده ی بێ سه رو به ره ی ئەوه یان بلاوکردبۆوه که گرایا جه میل مه حق له حزبه که دا دهستی به سه ر هه موو شتی که دا گرتووه و هه رچی به ک خۆی بیه ویت ئەوه ده کات به بێ گه رانه وه بۆ ئەنجومه نی سه رکردایه تی و حزب بۆ راویژ و ئالوگۆپی بیروپا. له به ر هه موو ئەوانه ده یویست به ته نها له گهل یه که یه که ی ئەندامانی حزبه که دا قسه بکات و بزانیته تاچه نده ئەو پروپاگهنده نه راستن، بۆیه یه که یه که له گهل یاندا قسه ی کرد. وه کو نوێنه ری شۆرش به ئاماده بوونی سه کرتیری گشتی حزب جه میل مه حق، له گهل یه که به یه کی ئەندامانی ئەنجومه نی سه رکردایه تیدا قسه ی کرد.

دارا دهستی کرد به قسه کردن له گهل یاندا، هه ندێ پرسیا ری لێده کردن که له ده ره وه ی با به ته که دا بوو، دوور بسوو لهو ریکه وتنه ی که ئیمزا کرابوو. ئایا سه کرتیری حزب ئاگادارتان ده کاته وه لهو کارانه ی که ئەنجامی ده دات؟ وه لام : به لی ئاگاداری

هه موو شتیکن، سکرتری گشتی ئه و بپیارانه جیبه جی دهکات که لیژنه ی ناوهندی حزب له سهری ریک دهکه ویت. ئینجا دواى ئه وه ناو و ناویشان و سالی په یوهندی کردنی هه موویان و چه ندین زانیاری تری تۆمار کرد. دواى ته واو بوونی له کۆبوونه وه که و بهر له وه ی هۆله که به جیبه یلیت، ئاماده بووان داویان لیکرد ئه و لاپه ره یه بدپیتیت که ناو و ناویشانی ئه وانی تیدا تۆمار کردوه. چاوهروانی ئه و هه لۆیسته ی له وان نه ده کرد، بۆیه به رقه وه لاپه ره که ی دراند و به توپه ییه وه روی له وان کردو پیتی وتن : به جاسوسم ده زانن؟

دارا عه تار له به یروت مانگیك مایه وه، به چه ندین ریگا هه ولیدا ته خشه پیلانگی پیه که ی خوی جیبه جی بکات بق له ناو بردنی حزبه که ی لوبنان و چاندنی تۆوی دووبه ره کی له نیوان کوردهکانی ئه ویدا. به درێژی مانه وه ی هیچ ده رفه ت و بۆنه یه ک نه ما نه یقوزیته وه بق هیرشکردنه سهر من و حزبه که، درۆی هه لده به ست، پروپاگهنده ی خراپی بلاو ده کرده وه به ئامانجی ئه وه ی دووبه ره کی بخاته نیو ریزهکانی کورده وه. زۆری هه ولدا به نه ینی په یوهندی بکات به یه که یه که ی ئه ندامانی حزبه وه بق ئه وه ی واز له حزبه که بیتن و پشت بکه نه سکرتری حزب، گوایا ئه مه له بهر بهر ژه وهندی گه لی کورد دهکات.

ئهم به کریگیراوه زیانیکی زۆر ئاسوده و ده ست بلاوی به سهر ده برد، له گرانتترین و جوانترین هۆتیهکانی به یروت ده ژیا له

(الروشة)^{٢٤} . کۆرەکهی شیخ محمود به ریکهوت له هه مان هۆتیل بوو، پێم گوت: دارا توفیق بۆ ریش هاتوووه سمیلێشی نایه بان^{٢٥}. ئه و ته له فۆنی بۆ یه که یه کهی کوردهکانی لوبنان ده کرد، به لام ناکام ده بوو سه رکه وتوو نه ده بوو له تێپه راندنی پیلانهکانیدا و شکستی ده خوارد. پێمراگه یه ندرا که ئه و ده ستیکردبوو به جموجولی تیکده رانه له ئێو ریزی کوردهکانی لوبنان، په یوه ندی به زۆریک له سه رکرده کان و کادره حزبییه کان و ئه ندامانی لقی ناوچه کان کردبوو. کاتی که دلهیا بووم ئه و کرده وه تیکده رانانه ی ئه و به پێچه وانه ی ئه و ریکه وتنه یه که مۆرمان کردوو له گه ل سه رکرده یه تی شوێش، پێمخۆش بوو به شیوه یه کی سیاسییانه مامه له بکه م، رێنمایم دا به هه ندیک له و ئه ندامانه ی حزب که جێگه ی متمانم بوون، وه لامی داخوازییهکانی دارا بده نه وه و له گه لیدا کۆبی نه وه. داوام لیکردن زۆر به تونده ی هێرش بکه نه سه رم، بۆ ئه وه ی بتوانم له ریگایه وه نیازه چه په له کانی تێبگه م که به کورتی برییتی بوو له تیکدانی په کپیزی کورد و دردن گکردنی خه لک له بوونه ئه ندام له

^{٢٤} رهوشه له شاری بهیروت یه کی که له ناوچه هه ره گران و جوانهکان، ده که ریته سه ر که ناری ده ریای سه ی ناوه راست و به شیکی گرنه له کپرنیشی بهیروت. - وه رگیزی کۆردی - .

^{٢٥} له راستیدا نوسه ر ئیددی مێکی عه ره بی لوبنانی به کار هێناوه (خرج من تحت الدلف لتحت المزراب) له به رامبه ر ئه مه دا رهنه گه ئه و ئیددی مه ی من به کارم هێناوه نزیکترین بێت - وه رگیزی کۆردی - .

حزبیکدا که بهرگری له بهرژه و هندیه کانی ته وان ده کرد بۆ ئەو هی ئاواته کانیان بهیینه دی به مەرازی نه ته وه یی خویان بگه ن. هەرچی له دهستی هات کردی بۆ ئەو هی زۆرینه ی کورده کان له گه ل خۆیدا کۆبکاته وه و بتوانیت له کاتی هه لبژاردنه کاندای من که نارگیر بکات و به ته و اه ته ی له حزب وه ده رم نیت و به چه ندین تۆمه ت تاوانبارم بکات.

به لام شکستی ده خوارد، پیلانگیریه کانی شکستیان خوارد، سه رباری هه موو ده م چه ورکردن و به لینه کانی ش، نه ی توانی وه و پیزانین و خۆشه و یستی کورده کانی لوبنان بۆ من تیکبشکینیت. هه رچه نده له هه موو کۆپو کۆبوونه وه و دانیشته کانی دا ئامازه ی بۆ ئەوه ده کرد که ئەو نوینه ی شه رعی بارزانییه، به لام زۆربه ی جاره کان ئەندامانی حزب رووبه رووی ده وه ستانه وه کاتیک ناوی منی ده برد و به توندی هێرش ده کرده سه رم. هه میشه دووباره ی ده کرده وه که شۆرش ناخوازیت جه میل مه حق سکرتیری حزب بیت، ده بیث که سیکی تر بدۆزینه وه بۆ شوینی ئەو، من له سه ر داوای سه رکردایه تی شۆرش لیڤه م.

دارا توفیق عه تار به ناو به یروتدا ده سووپایه وه، به چه پ و راستدا هێرش ده کرده سه رم، منیش داوام لیکرد به گوێره ی ریکه وتنه که ی نیتوان حزبی ئێمه و سه رکردایه تی شۆرش با کۆنگره یه کی نوێ ساز بکه ی ن و هه لبژاردنیک به سه ره رشتی خۆت ساز بکه ی ن و به مه ش کوتایی به وتی وتی بیتین، که چی

له‌وه‌لامدا گوتی: 'من ددان به‌و ریکه‌وتنه‌ی نیتوان تـ و سهرکردایه‌تی شۆرشدا نانیم'. له‌و وه‌لامه‌یدا تیگه‌شتم که ئه‌و به‌ نیازه‌ سهرکردایه‌تی تازه‌ی حزب به‌ ته‌سکییه‌ی خۆی بیت و چوار کوردی سوریاشی تیدا بیت. له‌ گه‌ل ئه‌و بۆ‌چوونه‌دا نه‌بووم، چونکه‌ نایاسایی بوو، بۆم روون ده‌کرده‌وه‌ که ئه‌وه‌ په‌سه‌ند نیه‌، چونکه‌ له‌ پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی حزیدا پاس کراوه‌ که سهرکردایه‌تی به‌ هه‌لبژاردنیکی ئازاد و خاوی‌ن هه‌لده‌بژێردریت. دارا لی‌ره‌دا ددانی به‌وه‌دا نا که ئه‌گه‌ر بیتو هه‌لبژاردن به‌ سهرپه‌رشته‌ی خۆشی بکری‌ت ئه‌وه‌ له‌سه‌دا سه‌د ئه‌نجامه‌که‌ی له‌ به‌رژه‌وه‌ندی من ده‌ییت، بۆیه‌ سهرکردایه‌تی شۆرش سهرله‌نوێ به‌ توندی فهرمانی کردووه‌ به‌ دارا عه‌تار که سهرکردایه‌تییه‌کی نوێ به‌ ته‌سکیه‌ دروست بکری‌ت. به‌مجۆره‌ ئه‌و ته‌نها به‌وه‌ قایل ده‌بوو که خۆی ده‌یه‌وی‌ت و ریکه‌تنه‌که‌ ته‌نها به‌ مه‌ره‌که‌بی سهر وه‌ره‌قه‌ ده‌زانیت.

دارا توفیق عه‌تار له‌ ناوه‌پۆکی ریکه‌وتنه‌که‌ لایدا جگه‌ له‌وه‌ی به‌ ئاشکرا پێشپێکی پرۆگرام و په‌یره‌وی ناوخۆی حزبی ده‌کرد، له‌ گیانی برایه‌تی نیتوان کوردان و دیموکراسیه‌ت، که‌ حزبه‌ کۆنه‌په‌سته‌که‌ی بانگه‌شه‌ی بۆ ده‌کرد، لایده‌دا. به‌رده‌وام بوو له‌سه‌ر پیلانگێڕان وکرده‌وه‌ تیکده‌ره‌کانی خۆی. نامه‌و بروسکه‌ی یه‌ک له‌دوای یه‌ک بۆ باره‌گای رۆژنامه‌ی برایه‌تی و حه‌یب محمه‌د که‌ریمی سکرته‌یری پارته‌ی دیموکراتی کوردستان ده‌ناردن.

ههنگاو به ههنگاو پیلانهکانی خۆی له دژی حزب و سكرتیری
 حزبهكه دهناارد. راپۆرتی درۆینه و ههلبهستراوی دهناارد كه
 دووربوون له راستیهوه، بۆ ئهوانی دهنوسی كه گوايا ههموو
 كوردهكانی لوبنان له گهڵیدان دژی جهمیل مهحق. كاتیکیش
 له گهڵیدا دادهنیشتم و دهكهوتمه گفتوگۆ له سههر ئه و راپۆرتانهی
 كه رهوانهیان دهكات، دهیگوت: تق ئیستا به تنها ماویتهوه و
 كهست له حزیدا له گهڵ نه ماوه! منیش زۆر به سادهیی وهلامم
 ده دایه وه و دههگوت ئه گهر وایه و من به تنها خۆم ماومه ته وه
 وه ره با ههلبێژاردنیک بکهین و ئاشکرا بیت بۆ رایگشتی کورد له
 لوبنان و دهروهی لوبنان كه جهمیل مهحق به تنها ماوه ته وه و
 شایه نی دهركردنه.

ههیشه پیمدهگوت: دارا تق بۆچی خۆت له راستیهكان
 ده دزیسته وه، بۆچی ههڵدیت له بهردهم شهه رعیهت و
 دیموکراسیهی راسته قینه؟ وهلامی ده دامه وه و دهیگوت: ئه گهر
 مل كه چی فره مانه كانی شۆرش نه بیت، ئه وه حزب له لوبنان وهك
 داریکی وشکی بێ گه لاو بێ بهر ده بیت. بۆ ئه وهی قولترو چرتر
 دژایه تیم بكات و پیلانگیریه كانی ته واو بكات، په یوه ندی به
 سه روکی پارته لوبنانهی كان و هیزه سیاسیه كانی لوبنانه وه
 ده كرد و بۆی روون ده كرنه وه كه شۆرشی كورد و رابه ره كه ی
 مسته فا بارزانی، ددان به پارتی دیموکراتی كورد له لوبان نانین
 به سه ركردایه تی جهمیل مهحق، وێرای ئه وهش هیچ په یوه ندییهك

له نیتوان شوږش و جه میل مهوډا بوونی نیه. بیخه به رچاوی
 خوټان نه و هموو ژهره ی له دژی گهلی کورد و له دژی من بلاو
 ده کرده و، که تنها له خزمهت دوژمنه کائماندا بوو، ناموژگاریم
 ده کرد که واز له و پروپاگنده بی شهرمانه یه بیتیت. به گیانیکی
 برایانه ی راستگو قسم له گه لدا ده کرد، به لام به داخوه هیچ
 کاریگر نه بوو له سهری، به لکو هموو به هاو نه ریته کانی ژیر پی
 خستبوو، کوتا جار پیمگوت دارا گوینگره: من گوی به هیچکام له
 سهر کرده کانتان نادهم، مل که چی بریاری هیچ که سیک نابم جگه
 له رابه ری شوږش؛ بارزانی، نه گهر به راست نه وهی ئیوه ده یلین
 راوبوچوونی بارزانییه، نه و من نامادهم دیدو بوچوونی نه و
 په سهند بکه م، چونکه له و باوه ردها بووم که بارزانی
 سهر کرده یه کی ژیری شوږشه و راستییه کان به وردی ده زانیت و
 نه وهش ده زانیت که لوینان ده وله تیکی سهر به خوی خاوه ن
 سهر وه ریبه، ده ستور و قهواره و یاسای خوی هیه که ریگا
 نادات له ناو حزبیکی لوینانیدا خه لکانی غهیره لوینانی تیدا بیت،
 چونکه هر حزبیک له لوینان ده بیت ملکه چی یاساکان بیت.
 خوشم به ته وای و به بی هیچ گومانیک له و باوه ردها بووم
 بارزانی پیاویتی هه قانییه و باوه پی به ئاژاوه و گیره شیوینی نیه
 و ده ست وهر نادات له کاروباری هیچ لایه نیکی کورد له دهره وه،
 باوه پی ره هام به وه هه بوو. چهن دین جار که من خوی له
 خزمه تیدا بووم له حاجی ئومهران، گویم له وه بووه که زور دژی

ئەو بوو پارتى ديموكراتى كوردستان دەست وەربەدات لە كاروبارى حزبە كوردییەكانى دەرەوێ شۆپش، بۆیە لەو باوەڕەدا بووم كە بارزانی ئەو گرتییە چارەسەر دەكات كە ئەندامانى مەكتەبى سیاسى حزبەكەى دروستیان كردووە، بەبێ ئەوێ پرسىارى بۆچوونى ئەویان كردبێت یاخود ئاگاداریان كردبێت. بڕوایەكی تەواوی قول و وێژدانیم هەبوو بەوێ كە ئەگەر بێتو هەر هەلەتیگەشتنێك یاخود بەركەوتنێك لە نێوان من و مەكتەبى سیاسیدا رووبەدات ئەو بە دڵنیاییەو بارزانی لایەنگرى من دەكات، چونكە باوەڕەم وا بوو كە مەلا مستەفا بارزانی سەركردهیەكی مەزنى دوور بین بوو، فریادپەرسى گەل بوو.

دارا توفیق عەتار شكستی خوارد لە جێبەجێکردنى پیلانەكەى و ئەركە تێكەدرانەكەى لە دژی حزبەكەمان، هەروەك چۆن شكستی هێنا لەوێ كە بتوانیت كوردەكانى سوریا و توركیا و عێراق، ئەوانەى نیشتەجێی لوبنان بوون، لە دژی ئێمە هانبدات. شكستی هێنا لە كوردەو گومانیلكراوەكانیدا بۆ تێكدانى یەكپیزی كوردەكانى لوبنان بە سەركردایەتى حزبەكەیان و لێدان لە كەرامەتى جەمیل مەحسۇى سكرتێرى حزب. سەربارى ئەوێ كە شۆپشى كورد و هێزە كۆنەپەرستەكانى ناوخۆ پشتیوانى بوون، تەنانتە هەندێ لایەنیش كە خۆیان بە چەپ دەزانى، لەبەر ئەوێ دارا عەتار راڤا بوو، چەندین روخسارى جیاوازی هەبوو.

له بهردهم شیوعییه چه په کاندای بانگه شهی ئه وهی ده کرد که خوی مارکسییه و سه رکردایه تی پارتی دیموکراتی کوردستانیش چه ندین که سی مارکسی له خۆ ده گرت له وانهش حهیب محهمه که ریم، ساله ح یوسفی، دارا توفیق، نوری شاوهیس و سامی عه بدول ره حمان و چهندانی تر که به نهیانی و به ئاشکرا و به گوێزهی بارودوخ مارکسی بوون و له هه مان کاتیشدا به کریگی راوی ئیمپریالیزم و هیزه کۆنه په رسته کانی دنیا بوون. دارا عه تار له یه ک کاتدا به دوو کارت گه مه ی ده کرد، یه که میان له دژی حزبه که مان و دووه میس له پیتاو ده رکردنی جه میل مه حق و دامالینی له پله ی سکرتری حزب.

وێرای ئه وهی هیزه کانی چه پ و راست هاوکاری دارا بوون به و پێیه ی که ئه و نوینه ری شوپشی کورد بوو له عێراق، به لام هه موو ئه و پیلانانه ی که به نهیانی له دژی من دایان پشستبوو، شکستی خوارد، ئیراده ی گه لی کورد له لوبنان به هیزو یه کریز مایه وه و له دلسۆزی و تیگه شتیناندا لایه نگری من بوون. ئه و ئیراده پته وه به هیتر بوو له پیلانه چه په له کانیان، به هیتر بوو له ده ستوه ردا نه راسته وخۆ کانیان له کاروباری ناوخری حزبه که مان. کاتی دارا عه تار بقی ئاشکرا بوو که له ئه رکه که یدا سه رکه وتوو نابیت، راپورتیکی دووردریژی نارد بقی سه رکردایه تییه که یان و داوای کردبوو که بارزانی خۆی بیته ناو کاره که، بقی ئه وهی راده یه ک بقی کاریگه ری و فراوانبوونی لایه نگرانی خه لک له و حزبه

دابرنیت، داوایان له مهلا مستهفا بارزانی کردبوو که خوی
هرمانیک بنوسیت و داوام لیکات مه رجه کانی دارا عهتار په سهند
بکه م بق ئه وهی ئابروی خوی بپاریزیت.

داوای ئه وهی که شهکات بوو، گه پشته ئه و باوه پهری که
ناتوانیت ئه و حزبه بروختیت و زه فەر به پیگهی حزبی من
به ریت، په نای بق فیلیکی تر برد که هیچ که مترو سه فیلتر نه بوو
له وانی تر. روژیکیان له ئه پارتمانته که ی خوی وه ته له فونی بق
کردم و داوای کرد پیکه وه لای خوی له (الروشة) به ته نها
کوبینه وه و گفتوگۆ پیکه وه بکه ین بق ئه وهی سنوریک بق ناکوکی
و هه له تیگه شتن دابرنیت و چاره سه ریکی عادیلانه بق ئه و قهیرانه
بدوزینه وه که له نیتوان حزبه که ی لوبنانمان و پارتی دیموکراتی
کوردستانی عیراق هاتو ته ئاراوه، ئه مه ش له به رژه وهندی
شۆرش کورد و نه هیتشتنی ناکوبیه کان و پیکه وه کاریک بکه ین
بق هه موو لایه ک به خیر بگه ریته وه و بق پیشه وه به ره و ئه و
ئامانجانه ی که هه موومان بانگه وازی بق ده که ین له پیتاو
پاراستنی شۆرش و سه رکه وتنیدا له تیکو شانی نه ته وه یی
هاوبه ش. که گویم له قسه کانی بوو له ته له فوندا، له دلی خۆمدا
پیکه نینم به و قسه جوانانه ده هات. داواکه یم په سهند کرد به
سو پاسه وه بق خه مخوړی به رامبه ر به شۆرش و ئامانجه

نه ته وهییه کانی و سه ره که وتنی له گۆره پانی سیاسیدا. قایل بووم به وهی که له رهوشه له باله خانهی (البوتاجی) له گه لیدا دانیشم و گفتوگۆ بکه م.

لێره دا من راشکاوانه ددان به وه دا. ده نێم که باوه زم به نییه ت پاکی ئه و نه بوو، بۆیه دهستم کرد به بیرکردنه وه، زۆر به قولی بیرم ده کرده وه تا بزانی له دوائی هه موو ئه و شتانهی که کردنی و له دوائی ئه و هه موو پیلانانهی که دایر شستن و ئه و هه موو چه و اشه کاریبانه، به ته مای چیه. له دلی خۆمدا گوتم جا له وه زیاتر که کردونی ده بیته چی تر بکات، له کاتیکدا من نه فسیه ت و بۆچوون و نیازه کانی ده زانی، گوتم گرنگ نییه، به لام کتوهر بیرۆکه یه کم بۆ هات. پیش ئه وهی بچم بۆ دانیشتن و قسه کردن له گه لیدا رویشتم بۆ فرۆشگایه ک ئامیژیکی بچکۆلهی تۆمارکردنی ده نگم کړی که له گیرفاندا داده نریت. فرۆشیاره که سیفاته کان و چۆنییه تی به کاره یان و دانانی له هه ر شوێنکدا بۆ باسکردم. کاتیک فرۆشیاره که باسی خه سه له ته کانی ئه و ئامیژی تۆمارکردنه ی بۆ باسکردم، ئه وه نده دل خۆش بووم وه ک دلخۆشبووم به دیاری جه ژن ئه و کاته ی مندا لێکی بچوک بووم. هه لمگرت، زۆر دلخۆش و شاگه شکه بووم. به فرۆشیاره که گوتم ئه گه ر له ناو جانتاکه مدا دایینیم هه ر ده نگ تۆمار ده کات؟ پێیگوتم به لی بیگومان، ئیتر دلخۆشییه که م زیاتر بوو. له ناو جانتاکه مدا خسته م ئیو لاپه ره و به لگه کانمه وه. له کاتی دیاریکراودا چووم بۆ شوێنی کۆبوونه وه که و ئامیژی تۆماره که شم کرده وه. مه بهستم

له مه ئهوه بوو هه موو وته کانی خۆم و هه موو قسه کانی ئه ویش
 تۆمار بکه، بۆ ئه وهی ئه و تۆماره به لگهی حاشاهه ئه نگر بیت و
 هه موو ئه و قسه و گفتوگۆ یانه مان به بی که م و زیاد و لادان
 تۆمار بیت. گفتوگۆ له نیتوانماندا دهستی پیکرد. ئامیزی تۆماره که
 هه موو ئه و شتانهی که له نیتوانماندا وترا تۆمار ده کرد. دارا
 دهستی کرد به هێرشکردنه سه ر حزه که مان و به دهنگی بهرز
 گوئی (من لێره له لوبنان نوێنه ری شۆرشم من بارزانیم). قسه ی
 زۆر توندی ده کرد به واتای ئه وهی که جه میل مه حق دوور ده بیت
 له هه مسوو بسزوو تنه وه و حزبیکی کتوردی ته گه ر ملکه چستی
 فه رمانه کانه مان نه بیت. به ریکه وت هه ندی له ئاژانه کانی خۆی له
 کورده کانی سوریا له و ئ بوون، به جۆریک خسته بوو یه میشتکی
 ئه مانه وه که ئه و ده توانیت هه موویان بخاته ناو سه ر کردایه تی
 حزه به وه له لوبنان، ئه مانه ماستاوچی بوون و وه ک سیبه ری
 خۆی به رۆژ و شه و به دوا وهی بوون. له م کۆبوونه وه یه دا
 نه گه یشتینه هیه تیکه شتتیک و هیه چ چاره سه ریکی گونجاو بۆ
 نزیککردنه وهی دیدو بۆچوونه کان. دارا وه کو پیشه ی جارانی
 پێداگر بوو له سه ر قسه کانی خۆی، سوربوو له سه ر ئه وهی که
 ده بیت کورده کانی سوریا به ته سکیه بخزینه ناو سه ر کردایه تی
 حزه به وه. منیش له لایه ن خۆمه وه به هیه چ شتیه یه ک قایل نه بووم
 به وهی که ئه و ده یویست به ناوی شۆرشه وه به سه ر منیدا
 بسه پتیت به و پتیه ی که ئه و نوێنه ری شۆرشه و خۆی به بارزانی
 ده زانی و ده بوو ئه وهی که ئه و ده خوازیت به بی هیه چ سی و

دوویه‌ک جیبه‌جی بکریت، ئه‌وه‌ی به‌راستی جیگای سه‌رسوهرمان
 بوو بۆم ئه‌وه‌ بوو که دارا عه‌تار و حه‌یب محهمه‌د که‌ریم و هر
 یه‌کیک له‌ ئه‌ندامانی سه‌رکردایه‌تی له‌ ناو پارتیدا خۆی به‌وه
 ده‌زانی که‌ گه‌شتۆته‌ پله‌یه‌کی زانستی به‌رز، پرسیارم له‌ خۆم
 ده‌کرد بۆچی ئه‌وه‌نده‌ سوورن له‌ سه‌ر ئه‌وه‌ی که‌ شه‌ری لایه‌لا به
 حزبی ئیمه‌ بفروشن، به‌تاییه‌ت که‌ بزووتنه‌وه‌که‌ی ئیمه‌ هه‌شتا
 سه‌ره‌تای بوو، ئیمه‌ش له‌ پێناوی هه‌مان رێپازدا خه‌باتمان ده‌کرد
 که‌ شۆرش خه‌باتی بۆ ده‌کات. پرسیارم له‌ خۆم ده‌کرد که‌ داخۆ
 هۆکاری نژایه‌تیکردنی ئیمه‌ ده‌ییت چی ییت، بۆچی هه‌ول ده‌ده‌ن
 ده‌ست به‌ سه‌ر کاروباری ناوخۆی حزبی ئیمه‌دا بگرن؟ به‌لام
 نه‌ده‌گه‌یشتمه‌ هیچ ده‌رئه‌نجامیک. دوا‌ی ئه‌وه‌ی بۆم ده‌رکه‌وت
 هاوکاری له‌ نیوان ئیمه‌و نوێنه‌ری شۆرشدا بیسوده‌، په‌یوه‌ندی
 نیوان هه‌ردوو حزب په‌چرا، چونکه‌ من هیچ هیوایه‌کم به‌ هاوکاری
 ئه‌وان نه‌ما، له‌ گه‌ل ئه‌وه‌شدا من هیچ رێگایه‌ک نه‌مایه‌وه‌ په‌نای بۆ
 نه‌بم بۆ ئه‌وه‌ی دید و بۆچوونه‌کانمان نزیک بکه‌مه‌وه‌ و پێکه‌وه
 له‌ رێگای تێکشانی هاوبه‌ش له‌ پێناو گه‌لی کورد به‌رده‌وام بین.
 له‌و باوه‌ڕه‌دا بووم له‌ چوارچێوه‌ی توانا‌کانی خۆمان له‌ لوبنان
 به‌وپه‌ڕی دلسۆزی و خۆشه‌ویستییه‌وه‌ کار بکه‌ین. چوار که‌سی
 ئه‌ندامی حزمان که‌ خاوه‌نی پێگه‌و ناویانگی باش بوون له‌ نیو
 ره‌وه‌ندی کورد له‌ لوبنان و هه‌موو هاو‌لاتیه‌ شه‌ره‌فمه‌نده‌کانی
 لوبنان، ته‌رخانه‌کرد بۆ ئه‌وه‌ی له‌ سه‌رتا سه‌ری لوبنان و له‌هر
 شوێنیک که‌ کوردی تێدا‌یه‌، ده‌ست به‌ گه‌ڕان بکه‌ن بۆ کۆکردنه‌وه‌ی

پیتاک و رونکردنه‌وهی ئەو ناکۆکییانی که سەرکرده‌کانی شۆڕشی کورد له پیش هه‌موویانه‌وه دارا توفیق عه‌تاری تێکده‌ر په‌یره‌وی ده‌که‌ن و لادانیان له بیروباوه‌ری راسته‌قینه‌ی براهیه‌تی نێو کوردان.

به‌خت یارمان بوو، ئەو که‌سانه‌ی بۆ ئەو کاره‌ ئه‌رکدار کرابوون، توانیویان پیتاک کۆبکه‌نه‌وه و هۆکاری ناکۆکیه‌کان رون بکه‌نه‌وه و کاره‌که‌ی خۆیانمان به‌ باشترین شیوه‌ جێبه‌جێ کردبوو، ئەنجامه‌که‌ی زۆر باش و به‌سود بوو. له‌ناوچه‌ی (القنطاری) باره‌گایه‌کمان بۆ حزب به‌کری گرت. له‌ مه‌راسیمێکدا به‌ ره‌سمی ئاهه‌نگی کردنه‌وه‌مان گێرا. بۆ ئاهه‌نگی کردنه‌وه‌که‌ چه‌ندین که‌سایه‌تی سیاسی و خانه‌دانی لوبنانیمان بانگه‌یشت کرد، بۆ ئەوه‌ی له‌م بۆنه‌ خوشه‌دا به‌شداریمان بکه‌ن. له‌ناو بانگه‌راوه‌کاندا شیخ (بیار الجمیل)^{٣٦} سه‌روکی پارته‌ی که‌تائییی لوبنانه‌ی و سەرکرده‌کانی تری حزبه‌که‌ و (فرید جبران) به‌ نوینه‌رایه‌تی که‌مال به‌گی جوبولات و هه‌ندێ له‌ ئه‌ندامانی مه‌که‌ته‌بی سیاسیی پارته‌ی کوته‌ی نیشتمانی و نوینه‌رانی هه‌ندی له‌ پارت و رێکخراوه‌ ره‌سمیه‌کانی لوبنان ئاماده‌ بوون.

^{٣٦} حزبی که‌تائییی لوبنانه‌ی ساڵی ١٩٣٦ دروست بوو. له‌ سه‌رده‌می خۆیدا په‌کێک بوو له‌ حزبه‌ راسته‌مه‌وه‌ به‌هێزه‌کانی لوبنان. له‌ دوا‌ی چه‌نگی ناوخۆی لوبنان، ئەم حزبه‌ ورده‌ ورده‌ رۆلی که‌م بۆوه، به‌ تاییه‌ت دوا‌ی ئەوه‌ی دامه‌زرێنه‌ره‌که‌ی (بیار الجمیل) له‌ ساڵی ١٩٨٤ کۆچی دوا‌یی کردو له‌ دوا‌ی ئەمیش به‌هۆی کۆژرانی چه‌ند که‌سایه‌تییه‌کی دیاری حزبه‌که‌، ئیتر ئەو حزبه‌ په‌رته‌وازه‌و لاوا‌ز مایه‌وه‌ و تا ئیستاش هه‌ر به‌ لاوا‌زی له‌ گۆره‌پانی سیاسی لوبناندا کار ده‌کات. - وه‌رگێڕی کوردی -.

له هه مان ئه و رۆژهدا دارا عه تار ئاههنگی هه وشیوهی له مائی په کێک له کوردهکانی سوریا له نزیک بارهگای ئیمه ساز کردبوو، دارا له و به ره وه له سه ر شوستهی بهرام بهر بارهگا که مان به چاوی خۆی دهیبینی که چۆن که سایهتییه سیاسی و ره سمی و حزبییهکان دین بۆ بارهگای حزبه که مان، ئه ویش له و لاوه چهند که سێکی غه واره ی ناردبووه بهردهم بارهگای حزبه که مان بۆ ئه وهی شوینی مانه وهی نوێنه ری شوێشی کوردیان پیشان بدات. ئه م مانقهره مندالانه یه شکستی خوارد. سه رکه وتی ئاههنگه که مان زۆر زۆر جوان و قه شه نگ بوو. بهر له وهی بارهگای حزبه که مان بکهینه وه دوو بروسکه م نارد، دانه یه ک بۆ حزبی به عسی عێراق و دووه میش بۆ پارتهی دیموکراتی کوردستان بۆ ئه وهی به شداربین له که لمان له کردنه وهی بارهگا دا. حزبی به عس داواکه مانی په سه ند کرد و شانیدیکی ره سمی خۆی نارد، به لام پارتهی دیموکراتی کوردستان هیچ نوێنه ریکی خۆی نه نارد، هه ر ئه وهشی باشت بوو.

دوای ئه وهی کردنه وهی بارهگا که مان به و شیوه یه به پێوه چوو که، چهندین که سایه تی سیاسی و خانه دان بۆ پیرۆزبایی هاتبوون، ئاشکرمان کرد که ئیمه ئیتر سه ربه خۆ بووین له هه موو بزوتنه وه کوردیهکانی ده ره وه. دارا توفیق نه یه توانی زیاتر له لوبنان بمیته وه، وێرای داپه شتی ئه و هه موو پیلانه و بلاو کردنه وهی ئه و هه موو پروپاگه نده پوچانه، لوبنانی جیهیشت و به ده ست به تالی که پرایه یه بۆ عێراق. چهندین راپۆرتی پوچ و

چروکی له دژی من و حزبه کهم بق مهکتبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان له عێراق پێشکەش کردبوو. له کاتانه دا ئازانیکی تری ئیدریس هه‌بوو به‌ناوی که‌مال جه‌میل ئاغا، که کوردی سوریا بوو، له به‌رژه‌وه‌ندی شوێشی کورد کاری ده‌کرد. هاوژینه‌که‌ی ژنیکی ئه‌لمانی بوو که له به‌یروت نیشته‌جی بوو. ئه‌م پیاوه له نێوان به‌یروت و به‌غدا و کوردستان به‌رده‌وام له هاتوچو دا بوو، زانیاری کۆده‌کرده‌و ده‌یبرد بق باره‌گای بارزانی. کاتی‌ک ئه‌م ئازانه ده‌که‌پایه‌وه بق به‌یروت، به‌رده‌وام ده‌هات بق سه‌ردانم بق ئه‌وه‌ی چه‌نده بتوانیت زانیاری وه‌ربگریت و بیتی‌ریت بق ناو‌پردان له کوردستان.

تۆمه‌تبار‌کردنم به‌خیانه‌تی که‌وره‌و به‌کزی‌گی‌زی

دوای ئه‌وه‌ی دارا توفیق عه‌تار به‌هیاوا برا‌وی سه‌فه‌ری کرده‌وه بق به‌غدا، دووباره‌ که‌پایه‌وه بق به‌یروت، ئه‌م جاره‌یان نامه‌یه‌کی به‌ خه‌تی بارزانی هێتابوو. نامه‌که‌ی دام‌ و خۆیندمه‌وه، بارزانی دا‌وای کردبوو که له جیاتی چوار که‌س، دوو که‌س له کورده‌کانی سوریا له سه‌رکردایه‌تی حزب له لوبنان په‌سه‌ند بکه‌م. له کۆتایی نامه‌که‌دا بارزانی دا‌وای کردبوو سه‌ردانی بکه‌م بق کوردستان. دوای ئه‌وه‌ی له خۆیندنه‌وه‌ی نامه‌که‌ بوومه‌وه، زۆر به‌ جدی بیرم کرده‌وه، له ناخی خۆمدا پرسیارم ده‌کرد، ئایا ره‌وایه‌ رابه‌ری شوێش پشتگیری ئه‌و سه‌رکردایه‌تییه‌ گنده‌له‌ لاده‌ره‌ بکات، که

پیلان له دژی ماف و ئاواته کانی گهلی کوردمان دهگیریت له
 لوپنان؟ ئهوه راسته بارزانی کاریکی ئاوا دهکات؟ پرسیارگه لیکي
 زۆر به خه یالدا دههات، به بی ئهوهی هیچ وهلامیکیان هه بییت.
 زۆر سهرم سوپما بوو. ناچار بووم کۆبوونه وهیه کی نااسایی به
 سه رکردایه تی حزب بکه م بۆ گفتوگۆکردنی ئه و پرسه مه ترسیداره
 بزانی قایل بین یاخود نا. له و کۆبوونه وهیه دا زۆرینه له دژی
 ئه وه بوون که سه فهر بکه م بۆ کوردستان، ته نها سی که س له
 ئه ندیمان قایل بوون به و سه فهره. کورده کانی سوریا بۆ چوونیک
 تایبه تیان هه بوو به وهی که سه رکردایه تی حزب پێویسته هاوکاری
 دارایی له ههر سه رچاوه یه که وه بییت په سه ند بکات، بۆ ئه وهی
 حزبه که بتوانیت خه رچی و مه سه ره فه کانی خۆی بدات، یان ئه وه تا
 ده بییت به بی هیچ چه ندو چونیک بچیته ژێر رکیفی فه رمانه کانی
 شۆرشه وه. هه ندی پیتاکمان کۆکرده وه و تکی فڕۆکه م به یی بۆ
 گه شت کردن له به یروته وه بۆ به غدا. که سیکی کوردی سوریا
 به ناوی عه بدولکه ریم ئیبراهیم ناسراو به عه بدی ئیبراهیم داوی
 لێکردم یاوه ریم بکات، بۆ ئه وهی وهک شایه تیک له گه لما بییت
 له سه ر ره فته ره دوژمنکاره کانی دارا توفیق عه تار له دژی
 پارتی که مان پارتی دیموکراتی کورد له لوپنان، بۆ ئه و مه به سه
 رۆشت بۆ باره گای شۆرش. به ر له وهی سه فهر بکه ین له
 رۆژنامه که ماندا (دهنگی کورد) له لاپه په ی یه که میدا ئه م هه واله مان
 بلاو کرده وه " گه شتی سکرتهیری گشتی حزب به یاوه ری شان دیک
 بۆ عێراق. له گه ل گه یشتنمان بۆ به غدا، ته له فوئم بۆ رۆژنامه ی

(التآخي)، زمان حالی پارتی کرد، حەبیب محەمد کەریم داوای لێکردم بەرلەوێ بەرۆم بۆ باکور، سەردانیکی بکەم. گەنجیکی عێراقی بەناوی حەسێن ئەحمەد کە لەیەکیک لە زانکۆکانی بەیروت دەبوو و تازە پەڕیوەندی کردبوو بە حزبەوێ کردبوومان بە سەرۆکی یەکیی قوتاییانی حزبمان، بۆ پشوو گەڕابووێ بۆ بەغدا، بە گەیشتم تەلەفۆنم بۆ کرد و ئەویش هات بۆ لام بۆ هۆتێل و داوای لێکردم لەگەڵدا سەفەر بکات بۆ کوردستان بۆ ئەوێ راشکاوێ لەبەردەم بەرپرسیانی سەركردایەتی شۆرش بۆچوونی خۆی لەسەر دارا توفیق عەتار دەربرێت و پێیان بڵێت ئەوێ کە ئەو دەیکات تەنھا کاریکی تیکدەرانیە لە دەرەوێ گیانی بڕایەتی کوردان و بەرژەوێندی نەتەوایەتیمانە، کە زۆر بە پەرۆشەوێ دەپاریزێن و دەمانەوێت بەهێزی بکەین. پێمگوت کە من لە رۆژنامە (التآخي) مەوعیدی کۆبوونەوێ هەیه لەگەڵ حەبیب محەمد کەریم، خواستی خۆی پێشاندام بۆ ئەوێ چاوی بەویش بکەوێت. لەگەڵ حەسێن ئەحمەد لە کاتی دیاریکراوێ رۆیشتم. چوینە نوسینگە حەبیب محەمد کەریم و سلۆمان کردو دانیشتین. لە پاش کەمێک عەلی عەبدولڵا هاتە ژوورەوێ، بەبێ ئەوێ هێچ سلۆیکمان لێکات، هەرۆک چۆن پێشتریش حەبیب محەمد کەریم سلۆیکە نەسەندینەوێ، گۆمان پێندەدان. بە حەبیب محەمد کەریم گوت: نامەیهکم بۆ ناردبوویت و تیایدا باروێخی لوبنانم بۆت نوسیویو، بەلام هێچ وەلامیکی نامەکم وەرەنەگرتەوێ. لە وەلامدا گوتی: نامەکت درەنگ گەیشتم دەستم.

بۆ زانیاری من نامه‌یه‌کی نوور و دریتژم به دهستی کوپه مامی
 سامی عه‌بدول رحمان، وه‌زیری ئاوه‌دانگردنه‌وه‌ی باکور، که بۆ
 کناری تایبته هه‌تایه‌وه به‌یسروت، بۆ ناردبوو. له کساتی
 گفتوگۆکانماندا باسی چه‌ندین پرس و پرژه‌ی حزبیان کرد، ئه‌و
 فرسه‌ته‌م به‌هه‌ل زانی و بۆ‌چوونی تایبته‌ی خۆم دابه‌ه‌بیب
 محمه‌د که‌ریم، که ئه‌ویش ئه‌وه بوو دارا توفیق عه‌تار و عه‌زیز
 عه‌قراوی بگۆڕین به‌و خه‌لکه‌ حزبیانه‌ی که ناسراون به
 ده‌سه‌تپاکی و دلسۆزیان بۆ رێبازی بارزانی، نه‌ک ئه‌وانه‌ی که
 بانگه‌شه بۆ بیروباوه‌ری هاورده‌کراو ده‌که‌ن. هه‌روه‌ها داوام
 لێکرد که خۆی به‌ شه‌خسی بیت بۆ لوبنان، بۆ رێکه‌وتن و
 لابردنی هه‌موو ئه‌و ئاسته‌نگانه‌ی که دێته‌ رێگامان و ده‌بیت
 هه‌موومان پێکه‌وه یه‌ک ده‌ست بین.

کاتیک به‌ سه‌رسوپانه‌وه هۆکاری نه‌هاتینم بۆ لوبنان لێپرسی
 گوتی: کاکه‌ تۆ بارزانی نیت تۆ لوبنانیت. پێمگوت: به‌لێ شانازی
 به‌ لوبنانی بوونمه‌وه ده‌که‌م، به‌لام که ده‌لێیت من بارزانی نیم،
 ئه‌وه راسته‌ که من سه‌ر به‌ خێلی بارزانی نیم، به‌لام شانازی به
 بارزانیه‌وه ده‌که‌م، وه‌ک سه‌رکرده‌و پالەوان و فریاده‌سی
 گه‌لێکی مه‌زن بپروام پێته‌تی. که گوتی له‌م قسانه‌ بوو، ده‌ستی کرد
 به‌ پێکه‌نین و بپه‌سانه‌وه قاقای لێده‌دا، وه‌ک مرقطیک که ئه‌قلی
 خۆی له‌ ده‌ست دا‌بیت، ئینجا به‌و په‌ری پرۆپوچی ده‌ستی کرد
 به‌ قسه‌ که مایه‌ی پێکه‌نین بوو. پێمگوت: هه‌بیب ئه‌وه چیت
 به‌سه‌ره‌اتوه‌، هه‌یج هۆکاریک هه‌یه بۆ ئه‌و پێکه‌نینه‌ هه‌ستیه‌ت؟

با ئیمەش لە گەلتا پێکەنین. ئینجا وازی لە قاقا هەسترییەکانی خۆی
 هێناو دەموچاوی گرژ کرد و بە شتوازه بەدپەفتارەکی خۆی
 گوتی: دەبێت برۆیت بۆ باکور منیش خۆم لەدوای دوو رۆژی تر
 دێم.

کە لە نوسینگەکەی ئەو چوووە دەرەووە لە رۆژنامەی
 (التآخ)، لە دەرەووە ئەو قوتابییهی کە لە گەلمدا بوو ئەحمەد
 حسین، چاوەروانی دەکرد. ئەویشیان بانگ کردە ژوورەووە بۆ لای
 حەیب، ماوێهەک لە نوسینگەکەی حەیب مایەووە دواتر هاتە
 دەرەووە و داوای لیپوردنی لێکردم کە ناتوانیت لە گەلمدا بێت بۆ
 کوردستان، چونکە ئۆتۆمبیلەکەی بەرگی ئەو هەموو هەلبەزو
 دابەزەیی شاخەکان ناگریت. پێدەچوو حەیب محەمەد کەریم
 زۆری بۆ هێتاییت و هەپەشەیی دەستگیرکردنی لێکردبێت ئەگەر
 لە گەلمدا بپروات بۆ کوردستان، بەلام ئەو قوتابییه هیچ شتیکی
 لەبارەی وتووێژەکانی لە گەل حەیب محەمەد کەریم بۆ باس
 نەکردم، دواتر بۆم دەرکەوت کە ئەو کەسە ناپاک بوو، چونکە
 ئەگەر راستیی قسەکانی نێوان خویی و حەیبی بۆ باس بکردماید
 ئەو پەشیمان دەبوومەووە لە روێشتن بۆ کوردستان و هەر
 لەوێ، لە بەغداوە دەگەرێمەوە بۆ بەیروت. لێرەووە بۆم ئاشکرا
 بوو کە حسین ئەحمەد خیانتی لێکردم. نەهانتی ئەو لە گەلمدا بۆ
 کوردستان لە چوارچێوەی هەمان ئەو پیلانگیرییەدا بوو کە
 حەیب محەمەد کەریم و تاقمەکەی لە مەکتەبی سیاسی بۆیان
 داپشتبووم. سەبارەت بە خۆشم ئامانجی سەفەرەکم بۆ

کوردستان ئەوە بـسوو که دانوستاڤیکی ئەرێنسی بکەم، دێدو
بۆچوونی خۆم بە بارزانی بگەیهنم سەبارەت بە بارودۆخی کورد
و حزبەکه مان لە لوبنان.

بەپارمدا بڕۆم بۆ ناوپردان، لەوێشەوێ بۆ مەکتەبی سیاسی.
لەوێ کەمێک لەسەر پردەکه وەستام. ئۆتۆمبیلێکی سەرپازی
بەبەردەمدا تێپەڕی کە ئیدریس و مەسعود بارزانی تێدا بوو. کە
منیان بینی ئۆتۆمبیلەکهیان لەبەردەمدا راگرت. سلۆم لێکردن،
ئیدریس وەلامی دامەوێ بەلام مەسعود فزەوی نەکرد، هەروەک
ئەوێ نەمناسیت. ئیدریس داوای لێکردم دەستبەجێ بڕۆم بۆ
دەر بەندی، دوایی خۆی لەوێو دەمبات بۆ ناوپردان. داواکهی
ئیدریسم بەجێهێشتا و بەپارمدا بچم بۆ دەر بەندی، کە گوندیکی
جوانی کوردستان بوو، دیمەنێکی دلرفیتی جوانی هەبوو. گەشتە
دەر بەندی و خەیاڵم هەر لای حسین ئەحمەد بوو، کە سەرەتا
زۆر گەرم و گۆڕ و پەڕۆش بوو، کەچی لەپەر بەشیوەیهک گۆڕا
کە جێگای سەرسورمان بوو، بەتایبەت داوای ئەوێ کە حەبیب
بانگی کرد. نازانم رۆڵی ئەحمەد حسین لەو پیلاندا چییە و داوای
چییان لێکردووه. هەموو ئەو خەیاڵانە سەرەتا وەکوو شریتیکی
سینەمایێ دەهاتە بەرچاوم کە هیچ پەیوەست نەبوون بەیهکەو،
بەلکوو هەمووی دیمەن و راستی بوون کە بیرکردنەوێ قولیان
دەویست تاوێکو مرقوف کۆدەکانیان بکاتەوێ و بتوانیت ئەو ئامانج
و مەبەستانە بزانییت کە مەکتەبی سیاسی دەخوازیت بەدەستیان
بیتیت.

له دلی خۆمدا گوتم 'چسی ده بیست با بیست، خۆم کرد به قاره خانه په کدا بۆ ئه وهی کوپیک قاوه بخۆمه وه. له وی چاوم کهوت به ژماره په کی زۆر له کورده کانی سوریا، له ئەندامانی سه رکردایه تی پارتی دیموکراتی کورد له سوریا، به ههردوو بالی راست و چه په وه، له گه ل کوتله ی ناوه راست و چه ندین که سی تریش که خۆیان به سه رکرده و به رپرس ده زانی. هۆکاری هاتنیان ئه وه بوو که ناکوکییه کانی نیوانیان چاره سه ر بکه ن (بیگومان له ئەنجامی پیلانگێڕی مه کته بی سیاسی)، که نه یان توانیبوو له نیوان خۆیاندا به شیوه په کی دیموکراسی و ته ندروست چاره سه ری بکه ن، بۆیه په نایان هینابوو بۆ بارزانی بۆ ئه وهی چاره سه ریک بۆ ئه و ناکوکیانه ی نیوانیان بدۆزیته وه، که مه کته بی سیاسی سه رکه وتوانه بۆی دروست کردبوون. رهنگه مه کته بی سیاسی شایه نی سوپاس بیست له پای تیکدانی برایه تی نیوان کوردان و خیا نه تکردنی له مه سه له ی کورد که له هه ول و تیکۆشاندا بوو له پیناو مافه ره واکانیدا. هه رچی ئەندامانی چه پی کورده کانی سوریا ش بوون له ژێر چاودێری توندا بوون، یاخود ده سته سه ر کرابوون. پیلانه تیکده رانه که ی مه کته بی سیاسی به وچه ره بوو.

روژی ۱۹-۵-۱۹۷۱ له گه ل ئیدریس له باره گای مه کته بی سیاسی مه وعیدم هه بوو له ناوپردان، به لایه نی په یوه ندارم راگه یاند که من هاتووم و له نزیک باره گای دکتۆر مه حمود عوسمانم.

دوای ماوه یه کی کورت، یه کتیک له پاسه وانه کان هات و بانگی
 کردمه ژووره وه و سلوم کرد. هه ریه که له ئیدریس و حبیب و
 دکتور مه حمود عوسمان و مه سعود له وئ بوون، که هه موویان
 ئەندامی مه کتبی سیاسی بوون. دانیشتم و دهستمان به قسان
 کرد و چەندین پرسى حزبیمان باس کرد. مه سعود پرسى یارى
 لیکردم و گوتی: کاک چه میل به رای تۆ هۆکارى ئەوه چیه که نا
 ئیستا ئیمه نه مان توانیوه له گهل تۆ بگهینه ئەنجامیک بق
 چاره سه رکردنی ئەو کیشانه ی که له نێوانماندا سه ریه له داوه؟
 ده توانی ئەوه م بق شیکه یته وه، به بی ئەوه ی هیچ که سیک
 میانگیریمان بکات. به لکو له م دانیشتنه دا بتوانین کیشه کان
 چاره سه ر بکه ین و کوتایی به کاره که بێنین. پیکه نیم و به
 مه سعودم گوت: پرسى یارى هۆکاره کانم لیده که ییت وانیه؟ ئیستا من
 به و په پى راشکاو ی قسه ده که م، ناکوکیه کانى نێوانمان ئەو
 هه موو پێچ و په نایه ی ناویت. ئەگەر نییه تى دلسۆزانه مان هه بیته
 له پێناو خزمه تکردنی مه سه له گه وره کاند، ئەو کاته باب ته که ته نها
 یه ک دانیشتنی راستگۆیانه ی ده ویت، ئیتر دلمان پاک ده بیته وه و
 هه موو پیکه وه ده ست له ناو ده ست له پێناو به دیه پێتانی ئامانجه
 نه ته وه ییه کانماندا به و په پى دل گه رمى و دلسۆزى و تیگه شته وه
 کار ده که ین.

کاک مه سعود باش گویم لێگره؛ نوینه ره کانى ئیوه که دین بق
 لوبنان، نه ئەده بی دانوستان ده زانن نه ریساو شیتواز و
 سیاسه ته کانیشی، لێره دا من نمونه یه کی ژیرانه تان بق ده هینمه وه

بۆ ئۇەى دىدو بۆچوونى من بزانن. نامەوېت دەستدرېژى بىكەمە
 سەر كەس، بۆ سەلماندنى ئۇەش دەلېم گەورەترین پارېزەر
 ئۇە نىيە كە بەرگىرى لە پىرسىكى گەورە بىكات، بەلكو ئۇە كەسەيە
 كە بەلگەو دۆكىومىنتى وا پىشكەش دەكات ئۇەقل نەتوانىت
 پەسەندى نەكات، ئۇەش ھەر بۆخۆى دەبىتە راستىيەكى رەھا،
 بۆيە ئىستا بەدەنگى خۆى ئۇەتان دەخەمە بەردەم كە
 نوینەرەكەتان دارا توفىق لە كاتى گەتوگۆو دانوستاندا بەناوى
 ئىئوۋە چى دەلېت، دوايى خۆتان حوكم بەدن. لىرەدا ئامىزى
 تۆماركردنەكەم بۆ كردنەۋە بەدەنگى دارا توفىق، دەستيان كرد بە
 گوئى گرتنى، ھەر ھەموويان بە جۆرىك بېدەنگ بوون وەك
 ئۇەى خۆلى مردوو بەسەرياندا كرايىت، كىشومات، گوئيان
 شلكردبوو بۆ قسەكان. دەموچاويانم دەبىنى رەنگى دەھىناو
 رەنگى دەبرد. ھەموويان گوئىيىستى ئۇە بوون كە بە ناويانەۋە
 دەگوتىت، بە تايپەت كە ھاۋارى دەكرد و ھەپەشەى لە حزبى
 كوردىيى لوېنان دەكرد، دەيگوت و دەيگوتەۋە، وا دەكەم و ئۇە
 دەكەم ... تاد.

لە سەروبەندى ئەم سوپرايەدا كە ھىچ كەس پىشېبىنى
 نەدەكرد، ھەبىپ خۆى لار كىردەۋەو چىپاندى بە گوئى
 مەسعوددا، كە بەتەۋاۋى گوئى قولاغى كاسىتەكە بوو، زۆر بە
 بايەخەۋە گوئىيىستى ھەموو وشەيەك دەبوو كە دارا توفىق ەتار
 دەيگوتن لە ھەپەشە و ھاش و ھوش، مەسعود ئاۋپى بۆ
 دامەۋەو گوتى: كاك جەمىل چۆن بە نەپتى دەنگى نوینەرى

شۆپرش تۆمۈر دەكەيت؟ بە تورە بوونىكى رىزدارەوہ گوتم! منىش نوپنەرى بارزانىم و دەيتت ھەموومان دلسۆزو ملکہچ بين لە پىناو مەسەلەى كورد، شۆپرش مولکىک نىيە ھەر کەسىک بىت و بتوانىت لە پىناو بەرژەوہندى و ئارەزووہکانى خۇيدا بەکارى بىتت. بەم تۆمارکردنە وىستم تەنھا جارىک بەشۆپەيەكى ئەقلمەندانە و لۆزىكى ئەو تىگەن ھۆکارى ئەوہى کە ناگەينە ھىچ ئەنجامىک لە بەرژەوہندى شۆپشماندا ئەوہى کە خەلکانى نمونەى دارا عەتار دەننەرن بۆ گفتوگۆ کە ھىچ لە ئەدەبى گفتوگۆ و زمان پاراوى و سىياسەت نازانى.

ئەو کەسانەى بە نوپنەر رەوانەى لوبنان دەکرین و بەناوى شۆپشى پىرۆزمانەوہ قسە دەکەن، دین بۆ تىکدان و گىرەشۆپىنى و پىلانگىران لە دۆى جەمىل مەحق و حزبەکەى و لەناو بردنى ھەردوکیان پىکەوہ، ئىنجا کاتىک لە لوبنان دەگەرپنەوہ دەست دەکەن بە نوپىنى راپۆرتى پرۆپوچ و بى بنەما کە ھىچ راستىيەک لەحق ناگرىت، بەلگەى ئەوہش قسەکانى نوپنەرەکان بۆو کە گوپتان لىگرت. با ئىتر پىلانگىرى وەلا بىنەن و واز لە خۆخۆرى و ئاژاوە بەناوى شۆپشەوہ بىنەن. ئىستا کاتى ئەوہى ھەلەکان راست کەينەوہ، راستى بخەينە سەر رىچکەى خۆى ھەموو دەست لەناو دەست بين لە پىناو خەباتىكى ديموکراتىيانەى شەرەقمەندانە بۆ بەدەستپەتانی مافەکانى گەلى کوردمان، ئىتر با بەس بىت جادوکردن با بەس بىت درۆکردن و رىاکارى.

مه‌سعود ده‌ستی بىر بى دوگمه‌ى ئامپره‌كه و ده‌نگه‌كه‌ى وه‌ستاند. ده‌موچاوپان سور هه‌لگه‌پابوو، ئاره‌قه له نىو چاوى ئاماده‌بووان ده‌چوپاوه، له‌وانه‌ش مه‌سعود. له‌م كاته‌دا يه‌كێك له پاسه‌وانه‌كان هات و بانگى كردى بى نان خواردن. قسه‌كانمان وه‌ستاند و هه‌موو هه‌ستايى بى سهر خوان. داوى ته‌واو بوونمان، مه‌سعود داواى لێكردم جارێكى تر له رۆژى دادى كۆبوونه‌وه بگه‌ين.

رۆژى دواتر كه رێكه‌وتى ۲۰-۵-۱۹۷۱ بوو، من و ئیدريس و مه‌سعود، له باره‌گای خۆيان له قه‌سرى كۆبووینه‌وه. كاك ئیدريس ده‌ستى به قسان كرد و گوتى: كاك جه‌میل چۆن هاتیت بى ناو شۆرش؟ گوتم له رێگای به‌غداوه، گوتى له‌گه‌ل سه‌دام حسين كۆبوونه‌وه‌ت كرد؟ گوتم نه‌خێر له‌به‌ر ئه‌وه‌ى يه‌كتر ناناسين، به‌لام ئه‌گه‌ر ئێوه هه‌ر ئه‌ركێك له پێناوى شۆرشدا به‌من بسپێرن كه په‌يوه‌ندى به سه‌دام حسينه‌وه هه‌ييت، من هه‌رگيز دووا ناكه‌وم له جێبه‌جێكردنى ئه‌و ئه‌ركه‌و ئاماده‌م و داواى چاوپێكه‌وتنى ده‌كه‌م. من به‌هېچ شتێه‌يه‌ك نه‌مده‌زانى مه‌به‌ستى ئیدريس چيه. ئه‌ويش ته‌ماشايه‌كى مه‌سعودى براى كرد و ده‌ستى كرد به پێكه‌نين. منيش به‌سهر سوپماوى ته‌ماشای هه‌ردوکیانم ده‌کرد، چونكه هېچ شتێك له قسه‌كانمدا شايه‌نى ئه‌وه نه‌بوو كه ئه‌وان پێكه‌نن، هه‌روه‌ها به‌هېچ شتێه‌يه‌ك مه‌به‌ستى پرسيا به‌كه‌يم نه‌ده‌زانى. ته‌ماشای من و مه‌سعودى ده‌کرد و بێپسانه‌وه پێده‌كه‌نى به‌وه‌ى كه من گوتم ئاماده‌م له‌گه‌ل سه‌دام

حسین کۆبیمه وه له پێشواوی شۆڕشدا ئەگەر ئێتوه به و کاره قایل بن. بۆ زانیاری له کۆنگره ی هه شته می پارتیدا، ئیدریس خۆی به ره زامه ندی بارزانی داوای لێکردم که ستایشی حزبی به عس بکه م و هێرش بکه مه سه ر هه ندێ له ئەندامانی سه رکردایه تی، بۆیه هیچ گومانیکهی خراپم به رامبه ر به نییه ته کانی ئیدریس و مه سعود نه بوو، له راستیدا ئەمه ته وای پێچه وانه بوو، چونکه نیازه کانی ئیدریس و مه سعود به رامبه ر به من زۆر خراپ بوو، به لام ئەوه م به خه یالدا نه ده هات.

کاتی له کۆبوونه وه ی دووه می ش ته وای بووین، به یی هیچ ئەنجامێک گه رامه وه بۆ ده ربه ندی و نه گه یشته یه هیچ چاره سه ریکهی گونجاو که بتوانیت رێره یی روو داوه کان راست بکاته وه، سه رباری ئەوه ی چه ندین به لگه و سه لماندنی لۆژیکیم خسته به رده ستیان. پاداشته که م ئەوه یو له گه ل کورده کانی سوریا هه تا رۆژی ۲۴-۵-۱۹۷۱ ده ست به سه ر کرام. دواتر له هه ندێ که سم بیست که مه لا مسته فا دێت بۆ کوشکی ناشتی و له گه ل هه مووماندا به کۆمه ل کۆده بیته وه بۆ ئەوه ی ناکوکییه کانی هه موومان چاره سه ر بکات.

ئیدریس هات بۆ لام و داوای لێکردم له و کۆبوونه وه یه دا به شدار بم. پێکه وه رۆشتین بۆ کوشکی ناشتی، کاتژمێر یازده ی پێش نیوه رۆی بوو. که ژاوه ی ئۆتۆمبیله کانی بارزانی گه یشته، هه موو کورده کانی سوریا له گه لیدا چوونه ژووره وه بۆ هۆلی کۆبوونه وه. ئیدریس منی له گه ل خۆیدا هێشته وه و داوای لێکردم

که به تهنه‌ها له‌گه‌لی‌سدا له ژووریکسی شه‌وبه‌ره‌وه کۆبمه‌وه، به گوتیمکرد و چوینه ژووره‌وه، سه‌یرم کرد مه‌سعودیش له‌و ژووره دانیشقووه، بووین به‌سێ که‌س، ده‌ستمان به‌قسان کرد. ئیدریس گوتی: بۆچی عه‌بدی ئیبراهیمت له‌گه‌ل خۆتا هه‌تاوه‌ بۆ ئێره؟ پیمگوت: ئه‌وه چی تێدایه؟ بۆچی ئه‌و نه‌یه‌ت هه‌یچی له‌سه‌ره؟ گوتی زانیاریمان هه‌یه که ئه‌وه به‌کرێگیراویکی هه‌والگریسی سوریایه و مسته‌فا به‌گ زۆر باشی ده‌یناسیت و زانیاری ته‌واوی هه‌یه له‌سه‌ری که ئه‌و که‌سیکی گومان لێکراوه، هه‌روه‌ها چه‌ند که‌سیکی پارته‌ی دیموکراتی کورد له‌ سوریا راپۆرتیان له‌سه‌ری داوه. لێره‌دا داوام له ئیدریس کرد بانگی عه‌بدی بکه‌ن بۆ کۆبوونه‌وه‌که بۆ ئه‌وه‌ی به‌رگری له‌ خۆی بکات و وه‌لامی ئه‌و تۆمه‌تانه‌ بده‌ته‌وه که بۆی دروست کراوه و له‌به‌رده‌می ئه‌واندا به‌رگری له‌ خۆی بکات. ئیدریس به‌وه قایل بوو، عه‌بدی ئیبراهیم هاته ژووره‌وه‌و گفتوگۆ ده‌ستیپێکرد.

که لێکۆلینه‌وه له‌گه‌لیدا ته‌واو بوو، ئیدریس ئاوێری دایه‌وه بۆ مه‌سعود و به ئیبراهیمی گوت: تۆ بۆچی ده‌ره‌وه من کۆبوونه‌وه‌یه‌کی تایبه‌تم له‌گه‌ل کاک جه‌میل هه‌یه.

دوای چوونه‌ ده‌ره‌وه‌ی له‌ کۆبوونه‌وه‌که ئیدریس گوتی: کاک جه‌میل تۆ پیاویکی شه‌ره‌فمه‌ند و دلسۆزیت، ده‌زانین که تۆ مرقفیکی راستگۆیت له‌گه‌لماندا، به‌لام هه‌ندێ پرسیاوت لێده‌که‌ین ده‌ماونه‌وێت زۆر راشکاوانه و به‌وپه‌ری دلسۆزی و راستی وه‌لامان بده‌یه‌ته‌وه. پیمگوت: فهرموو من ئاماده‌م پرسیاوه‌که

چیه؟ مانگیٹک له مه و بهر پیاوٹک هات بۆلات بق بهیروت. منیش
گوتم چهن دین کس هاتوون بق لام. گوتم: ئه م ههفتهیه له
بهیروت له گهل کتیدا کۆبوونه وهت کردووه؟ گوتم له گهل سه ده ها
کهسی کورد و غهیره کورد. گوتم زیاتر بۆت روون ده که مه وه:
نامهیهک که وتۆته ده ستمان ئاراسته کراوه بق عوبیدولای برامان
و ناوی تۆی له سه ر بووه. گوتم: ده کریت بزائم نامه که به دهستی
کیوه بووه؟ گوتم که سه که ده ناسین ئه و پیاوی ده زگای
هه والگری عیراقه. گوتم به لی که سیک له لایه ن عوبیدولای
براتانه وه هاتووه بۆلای من و نامهیهکی ئه وی بق هیتاوم، به لام
من ئه و که سه ی که نامه که ی هیتاوه نه مده ناسی، پرسیاریشم لی.
نه کرد داخو کورده یان عه ره به، ئه وهنده نه بیته هات بق لام بق
شوینی کاره که م له بهیروت و پیتی گوتم تۆیت جه میل مه خو؟
پیمگوت جه میل مه خو ئه ناسیت؟ گوتم نه خیر، پیمگوت چیت له و
ده ویت؟ گوتم نامهیهکی عوبیدولام هیتاوه. ئه و کاته ئینجا من
پیمگوت ئه وه ی به رده منت منم جه میل مه خو. نامه که م لیوه رگرت و
که میک دانیشته و هه ندی باسی بارو دۆخی عیراق و ئه و
شته نه مان کرد. له کاتی قسه کا نماندا پیمگوت رهنگه من چهن
روژیکێ تر برۆم بق کوردستانی عیراق، ئه وه هه موو ئه و قسانه
بوو که له نیوان من و ئه و که سه دا کران، سه بارهت به و نامهیه ی
که تق باسی ده که یته، با له عوبیدولاشه وه هاتیته بۆم چی تیدا یه؟
عوبیدولا برای ئیوه یه و من هیچ په یوه ندیییه کی سیاسیم له گه لیدا
نیه، ته نها ریزو خو شه ویستی نه بیته، من ئه و په ری ریزم هه یه

بۆی چونکه دووچار ئه و كوپى سهرۆك بارزانییه. گوتى: راسته
 ئه و براى گه و ره مانه به لام ئه و له دژى به رژه وه ندى ئیمه كار
 دهكات، ئه و ئیستا دهستبه سهره و له لایه ن بارزانییه وه خراوه
 ژیر چاودیری تونده وه. كاتیک نامه كه كه وته دهستان و
 نوسرابوو كه عوبیدولا داوى هاتنى تق دهكات بۆ كوردستان
 به بی ئه وهى ئیمه ئاگاداریین له وه، گومانمان له تق كرد و له و
 باوه ردا بووین كه تق په یوه ندى سیاسیت ه بیته له گه لیدا، ته نها
 ئه وه نده یه. پیمگوت ئه وه راست نیه، په یوه ندى من له گه لیدا
 سیاسى نییه ته نها ئه وه نده یه كه ئه و كوپى بارزانییه و منیش
 بارزانیم زۆر خو ش ده ویت و زۆریش ریزی ده گرم. مه سعود
 وه لامى دامه وه و گوتى: هاوكاریکردنى تق بۆ عوبیدولا خیا نه تیکى
 كه و ره یه و لیخو ش بوونى نیه!!

سروشتى په یوه ندىم به عوبیدولا وه بۆ باسکردن، به رگرم
 له خو م ده كرد بۆ ئه وهى راستیه كان روون بكه مه وه، پیمگوتن من
 هاوكارى عوبیدولا نیم و په یوه ندىیه كه شم له گه لیدا ته نها
 دۆستانه و شه خسیه. ئه گه ر ئیوه له و باوه ردا ن كه ئه و
 په یوه ندىیه له گه ل برا گه و ره كه تاندا خیا نه ته ئه وه راست نییه،
 چونكه من رینمایى حزبى و سیاسى له باره گای بارزانییه وه
 وه رده گرم، ئه وه ش به سیف تهى ئه وهى كه من سكرتیری حزب و
 نوین ته رى ئیوه م له لوبنان له چوار چیه ی پارتى دیموكراتى كورد
 له لوبنان، كه خو م دامه زرینه رى ئه و پارته م و له و ریگایه دا پتر
 له بیست سالى ره به ق تیکو شام، دوو چارى چه ندىن جۆرى ئازار

و ئەشكەنجە و زیندان بوومەتەو، لە پێشواو شۆرشە مەزنەكەمان
 و مەسەلە نەتەوايەتییە رەواكەماندا، چەندین جار من ھاتوومەتە
 ئێرە بۆ بارەگای شۆرش، ئێوە منتان دەبینی زۆر بە سادەیی و
 بەپروونی لەگەڵ عوبیدولای براتان قسەم کردوو، بەبێ ترس و
 بەبێ ئەملاو ئەولا، چەندین جار دیوومە یاوهری باوكتان بوو
 لەمەسر و ئەوسەری كوردستان. ئەگەر دەتانزانی ئەو لە دژی
 شۆرش كار دەكات بۆچی ئاگادارتان نەكردمەو؟ بۆیە رینگەم
 پێدەن كە پێتان بڵێم ئێوەش ھەلەن. لە كاتێكدا كە گفتوگۆكان
 لەو پەڕی گەرمیدا بوو، یەكێك لە پاسەوانەكان ھاتە ژوورەو
 بانگی كردین بۆ نانخواردن.

لەسەر میزی خوانەكە، ھەموو كوردەكانی سوریاام بینی كە
 مەلا مستەفا لە ناوھەراستیاندا دانیشتبوو، زۆریەیی سەر كوردەكانی
 شۆرش لەوێ بوون. شوێنەكەیی من لەسەر خوانی نانەكە
 بەرامبەر بە ئیدریس بوو. لەو بارودۆخە ناھەموارەدا دڵم
 گیرابوو، نیشانەكانی بیتزاری و جارس بوون بە دەموچاومەو
 دیار بوو، دواي ئەوێ ئەو قسانەم لە ئیدریس و مەسعود
 گوتیلبوو، ھیچ ئارەزووم بۆ نان خواردن نەبوو، بە درێژایی
 ژيانی سیاسیم ئەو یەكەمجار بوو شتی وا ببیستم. ئیدریس
 ھەستی بەو كرد كە بیتزارم دەستیکرد بە دواندن و قسەیی
 خوش، بە زیادەو ریزی لێدەگرتم، لەبەر چاوی ھەموانەو پارچە
 گۆشتی دەخستە بەردەم و ریزیکی زۆر تاییبەتی نیشان دەدا.

که له نانخوارن بووینه وه، چوومه دهره وه بڼی خوښه ی
 کوشکه که، مسته فا به گ دوام کهوت و به سهرسوپماوی و وهک
 جوړیک له سهرزه نشتکردن، پرسپاری ته وهی کرد که بڼی
 له گهل ئیدریس و مه سعود ته وهنده مان له کڅبوونه وه که پیچوو؟
 پیمگوت همووی خه تایی تویه، به سهر سوپمانه وه گوتی بڼی
 من؟ له ترساندا دهله رزی و گوتی باسی منت نه کردو وه؟ ناوت
 بردم؟ گوتم نه خیر، گوتی کاک جه میل تکات لینده که م به هیچ
 جوړیک ناوی من مه به، خوم به شینوازی تاییه تی خوم بارزانی
 قایل ده که م به زووترین کات ئازادت بکات، به لیتت پیده ده م
 چونکه ئو متمانه ی به من هیه، من خوم دهرانم چون له و
 باره وه قسه ی له گهلدا ده که م. که ته وانه ی پیگوتم باوه ږم پیکرد،
 پیده نگ مامه وه هرگیز ناوی ئوم نه هیتا، له کاتیکدا ئو هوکاری
 سهره کی بوو له و هموو کیشانه ی که بوم دروست بوو.
 چیروکی مسته فا به گ و خیانه ته که ی به شینکی تاییه تی ده ویت، من
 له شویتنکی تر له م کتیه دا به وردو درشتی باسی ده که م.

که ږامه وه بڼی دهر به ندی، له وچ له گهل کورده کانی سوریا بووم.
 له میانه ی گفتوگوگانماندا توانیم هوکاری ناکوکی و ناته بایی
 له نیوان سهرکرده کانی پارتی دیموکراتی کورد له سوریا، له ږوه
 جیاوازه کانی سیاسی و حزبیه وه بدوزمه وه.

مملانیی زور توند له نیوانیاندا هه بوو، کاتیک له گهل بارزانی
 کوډه بڼه وه، بارزانی هه ږه شه ی کوشتن له ئندامانی بالی چه پ
 ده کات، ته گهر بیتوو پابه ندی ږپاره کانی شؤږش نه بن و

جیبه‌جیی نه‌که‌ن. هه‌روه‌ها هه‌په‌شه‌ی له‌ئه‌ندامانی بایی
 دیموکراتی کوردی سوریا ی کردبوو که هه‌موویان ده‌ستگیر
 ده‌کات و له‌زیندانه‌کانی شۆرش توندیان ده‌کات، ئەگەر سور بن
 له‌سه‌ر باوه‌پێ خۆیان. نا‌کۆکیه‌کانیان زۆر توند و تیژ بوو،
 بارزانی که‌وتبووه‌ ناویانه‌وه‌ و بریاری سه‌پاندنی ده‌هام میرۆی
 دابوو وه‌ک سکرته‌ری گشتی پارتی دیموکراتی کورد له‌ سوریا.
 ئەم که‌سه‌ له‌ سوریا به‌ که‌سیکی نه‌خوینده‌وار ناسرابوو،
 خوینده‌وه‌و نویسنی نه‌ده‌زانی، جگه‌ له‌وه‌ش هیچ باوه‌پێ به
 دیموکراسیه‌ت نه‌بوو. هه‌روه‌ها بارزانی داوی له‌ هه‌ندێ
 سه‌رکرده‌ی بایی مارکسیی چه‌پ کردبوو که له‌ کوردستان
 بمه‌ینه‌وه‌، تا ئەو کاته‌ی بپیاره‌که‌ جیبه‌جی ده‌کریت و ده‌هام میرۆ
 سه‌رکرده‌یه‌تی حزب وه‌رده‌گریت.

بپیاره‌که‌ زۆر توند بوو بۆیه‌ هه‌موویان به‌بێ هیچ ئەملاو
 ئەولایه‌ک ملکه‌چ بوون. له‌ کوردستان رو‌یشتن و که‌رانه‌وه‌ بۆ
 سوریا، له‌وێ هه‌ناسه‌یه‌کی کامه‌راننیا هه‌لمژی و ئازادی خۆیان
 به‌ده‌ست هه‌تیایه‌وه‌، هه‌ر هه‌موویان په‌شیمان بووئه‌وه‌و له‌ نێوان
 خۆیاندا پێکهاتن له‌سه‌ر ئەوه‌ی که‌ پابه‌ندی رێکه‌وته‌که‌ نه‌بن،
 پاساویشیان ئەوه‌ بوو که‌ ئەوان له‌گه‌ل بارزانی‌دا به‌ ناچار
 رێکه‌وتنیا نۆز کردووه‌ چونکه‌ له‌ژێر هه‌ره‌شه‌و گوپه‌شه‌و
 چاوسورکردنه‌وه‌دا بوون له‌ ترسی ئەوه‌ی ده‌ستگیر نه‌کرین به
 ناچار ی ملیان داوه‌. له‌ ده‌ربه‌ندی بۆ یادگاری و بۆ میژوو هه‌ندی
 وینه‌مان چه‌رکانده‌.

بەر لەوەی بێم بۆ کوردستان، دووربینێکی گەورەم لە لوبنان
 بۆ بارزانی کەپیوو، چونکە لە کاتی هاتنم بۆ بەشداری لە
 کۆنگرەیی هەشت خۆی داوای لێکردم. کە گەیشتمە دەرەبەندی
 مستەفا بەگ هات بۆ سەردانم، دووربینەکەم دایە دەستی بۆ
 ئەوەی ببیات بۆ بارزانی، کەچی ئەو لە حیاتی ئەوەی بیدات بە
 بارزانی دابوو بە دەست ئیدریسەو و پیتی گوتبوو: جەمیل ئەو
 دووربینە بە دیاری بۆ عوبیدولا هێناوە.

لە ٢٨ ئایاری ١٩٧١ هەوالم پێدرا کە ئیدریس دێت بۆ
 کۆشکی ئاشتی بۆ ئەوەی چاریکی تر لە گەل کوردەکانی سوریا
 کۆبوونەو بکات، منیش بەبێ ئەوەی پێشتر مەوعیدم هەبێت لە
 گەل ئیدریس بریارمدا برۆم بۆ کۆشکی ئاشتی. لە دەرەوێ
 کۆشک لەسەر بەردێک دانیشتبوم. ئۆتۆمبیلیکی جێیی سەربازیم
 بینی ئیدریسی تێدا بوو، هەروەها چەند ئۆتۆمبیلیکی تری
 پاسەوان بە دوواوێ بوون. کە نزیک بوونەو بە رێزەو سلاوم
 لە ئیدریس کرد، وەلامی سلاوەکی ئەدایەو گوتی: کاک جەمیل
 باوکم دەیهوێت ئەمشەو لە حاجی ئۆمران لە گەلتا کۆبیتەو،
 دەبێت ئیستا سەرکەوێت بۆ ئەوەی ئێوارە کۆبیتەو لە گەلتا.
 کاتی گویم لەو داوایە بوو بە شتوازی فرمانکردن، دوودلی و
 گومانم لا دروست بوو، لە میتشکی خۆمدا دەمگوت دەبێت بارزانی
 چی لە من بویت؟ دەبێت لەو کۆبوونەوێدا چیم لە گەلتا باس
 بکات؟ بە تاییبەت کە بوختان و تۆمەتێکی زۆریان بۆ دروست
 کردبوم، گویا من دەستیکم لە ناو ئەو کارانەدا هەیه کە
 عوبیدولا دژی باوکی ئەنجامی داو. لێرەدا راشکاوانه دەلێم،

له بهرده می خوداو میژوودا سویتند دهخۆم که من هیچ په یوه ندیم به و کارانه وه نه بووه که عوبیدولا له دژی بارزانی باوکی نه جانی داو، په یوه نندیه که له گه لیدا شه خسی و هاوړتیانه بووه، هه روه که چۆن له گه ل ئیدریس و مه سعود په یوه ندیم هه بووه، شه وهی له نیوان من و عوبیدولا هه بووه هه شه وهنده بووه.

که پامه وه بق شوینی خۆم، له باریکی هه لچوونی ده رویندا بووم. به چاودیره کهم گوت که له سه ر داوای ئیدریس ده بیئت بچم بق حاجی ئۆمه ران. من له و کاته دا له ژیر چاودیری توندا بووم له لایه ن ده زگای هه والگری و پیاوه کانی ئیدریسه وه. زۆر بیرم ده کرده وه، له ناخی خۆمدا ده مگوت شه مجاره یان پرسه که زۆر ئالۆزو مه ترسیداره. بیرم له وه ده کرده وه که نه خشمه یه که دا بنیتم بق یاوه ره کهم، شه و کورده ی سوریا که له گه لمدا هاتبوو به ناوی عه بدول که ریم ئیبراهیم. پیمکوت من ئیواره ده پۆم بق حاجی ئۆمه ران بق دیداری بارزانی، پیمنه گوت که من تۆمه تبارکراوم به په یوه ندیم له گه ل عوبیدولا، به لکو پیمکوت بارزانی فره مانی ده سنگیرکردنی داوم، بۆیه ده بیئت تق هه لیییت به ر له وه ی بنگرن، هه روه ها گوتم کاتی ده گه ینه حاجی ئۆمه ران، تق یه کسه ر برۆ بق یه کیچ له هۆتیله کان، منیش راسته وخق ده پۆم بق دیوه خانی بارزانی، شه گه ر سبه ی نه گه پامه وه، شه وا ده بیئت تق یه کسه ر له هۆتیله که نه میییت و بگه ریته وه بق ده ره بندی، له وی هه ندی که لوپه لی ناو جانتاکه م به ره و رابکه بق گه لاله و هه مان رۆژ خۆت بگه یه نه هه ولیر.

ده سته سه رکړدن و ناسوړييه کانم

عبدال کريم ئيراهيمم له هژيتله که به جتهيتشت و روښتم
بق باره گای بارزانی، ته ماشام کرد هندی له هله پرسته کان
له وین. دانیستم و چاوړیمکرد هه تا نوره دیت. هه تا کاتزمیر یه ک
و نیوی شه و چاوړیمکرد، له و کاته دا ئیدریس هات و گوئی
باوکم دهیویت قسه ته له گه لدا بکات. هه ستام و شوین ئیدریس
که وتم، له و کاته دا دلم به ته وای توند بوو، باری دهر ونیم نا
جیگیر بوو، زور شتم به خه یالدا ده هات، پرسپاری زور شتم له
خوم ده کرد، ئیتر دواچار گوتم چی ده بیت با بیت. چومه
ژوروه به بق دیوه خانه که ی بارزانی، سلوم کرد، بارزانی هه ستاو
وه لامی سلوه که ی دامه وه، ئینجا ئه و دانیشت و منیش له
نزیکه وه دانیستم. له دیوه خانه که دکتور مه حمود عوسمان و
ئیدریس و مه سعودیش دانیشتیون، که شیکی زور ناله بار بوو.

بارزانی رووی قسه کانی کرده من، ده موچاوی کرژ بوو و
نیشانه کانی توره بوون به ئاشکرا به سیمایه وه دیار بوو، ئاوړی
بوم دایه وه و گوئی: ئه وه ی کوړی ئه وه، تو خائینیت، جاسوسیت،
له دژ شورش کار ده که یت، زیاتر له جاریک ئه و قسه
ناشرینانه ی دوباره کرده وه و پاشان گوئی (به م ده مانچه یه ی
دهستم ده تکزوم، هه روه ک چون پیش تو حمید عوسمان و چل
که سی ترم کوشتووه، تو ده بیت چل و یه که م). پیمگوت: بق ئه و
هه موو هیزشه ده که یته سهرم، هیچ تومه تیک باس ناکه یت جگه

له وهی که پټیم ده لیت من خائن و جاسوسم. نه گهر من خائن و جاسوس بم وهک خوتان ده لیتن نه وه فرمانه کانی تو و سهر کردایه تیم جیبه جی کردووه. نه گهر ئیوه له بهر نه و شتانه من تو مه تبار ده که ن به جاسوسی نه وه من ناچارم زور راشکاوانه بلیم ئیوه هه مووتان هاو به شی منن له جاسوسی و خیانه تدا. بارزانی به تور په ییه وه وه لامي دایه وه: (فلانی کورې فلان، تو کتیت تا بتوانیت داخوازییه کانی مه کته بی سیاسی ره تکه یته وه له لایه ک و ته نانه ت داخوازییه کانی منیش ره تکه یته وه له لایه کی تره وه؟ بریاره کانی شوړش ره تده که یته وه، چه ند مانگیکه تو پابه ند نابیت به فرمانه کانمانه وه، به لکو ره تیان ده که یته وه و ته نها به رای خوت کار ده که یته، به خوا ده بیت به م ده مانچه یه بتکوژم). دهستی خسته سهر ده مانچه که ی و له هه لچوون و داچووندا بوو، شاگر له چاوانی ده باری، دهستی به تور په ییه وه رانه وه شانند و له تور په بوونا ده له رزی. له و کاته دا پټمگوت: نه گهر به پراستی به لگه ی حاشا هه لنه گرت هه یه که من خائن و دژه شوړش یان دژی تو م نه وه پټمخوشه به و ده مانچه یه، به دهستی خوت بمکوژیت. من ئیستا تاریفی خومت بق نه که م: من جه میل مه خوم کوردی لوبنام، له دلسقزترین لایه نگرانی ئیوه بووم له سالی ۱۹۶۱ به دواوه هه تا شه مرق. له پیناوی شکومه ندی شوړشدا، خوم دوو چاری زیندان و نه شکه نجه و ئازار کردو ته وه، خوم بق ترخان کردووه، به نرخترین شتی ژبانی خوم پټشکه ش

کردوو، قوربانیم بۆ داوه. تۆمه تبارکردنم له لایهن جهنابتهوه که داخوازییهکانی ئێوهم جێبهجێ نهکردوو، بهوهی که کوردی سوریا بخرمه نێو سهرکردایهتی حزبهوه له لوبنان، ئهوه رینگه پێدیه که پێت راگهیهنم سهرکردایهتی حزبهکهتان له کوردستان ههلهیهکی کوشنده دهکات و من لهسهر ههقم.

بارزانی دیسان به توپههپوونهوه وهلامی دامهوه: تۆ سهگی کوپی سهگیت، جاسوسیت، کار بۆ عوبیدولای کوپم ئهکهیت، نامهیهکی تۆم لایه بۆ ئهوت ناردوو ناوی خۆتی لهسهره و بۆت نویسه که سهردانی کوردستان دهکهیت. ئهگەر ئهو نامهیه نهبایه ئیمه نهماندهزانی که تۆ هاتویت بۆ ئێره. پێمگوت: گهرهه سویندت بۆ دهخۆم هیچ پهپوهندی سیاسیم لهگهڵ عوبیدولا نهیه. پهپوهندییهکهه لهگهڵیدا تهنها دۆستانه و شهخسیه، لهبهر ئهوهی کوپه گهرهه تۆیه. زۆر به راستی من پێتان دهلیم ههرگیز نهزمانیوه ئهو له دژی ئێوه کار دهکات، من ههمیشه لهگهڵ تۆدا دهمبینی، ئهی بۆچی خۆت ئهوهت پێنهگوتم بۆ ئهوهی ههموو پهپوهندییهک له گهڵیدا بهچرم؟ چهنهین جار من هاتووم بۆ ئێره تۆ هیچت لهسهر ئهو بهمن نهگوتوو، منیش نوینهری تۆ بووم له لوبنان. وهلامی دامهوهو گوتی: نهماندهزانی که خائنه، ئینجا من گوتم: باشه ئهگەر ئێوه خۆتان نهزانن کوپهکهتان له دژی ئێوه کار دهکات و ههمیشه لهگهڵ خۆتاندا بووه، منیک که دوورم لێتان و له لوبنان دهژیم چۆن بزانی؟ هۆکاری هاتنهکشم بۆ ئێره

ئەو ھەيەكەل ناكۆكىيەكان چارەستە بگەين، ئەو ھەش لەسەر جىيەجىيەردىنى خواست و داۋاي تۇ بۇ چارەستە كردىنى ناكۆكىيەكان. ئەمەيىت ئەو ھەشت بۇ ئاشكرا بگەم كە مەكتەبى سىياسى ناتوانىت و نازانىت چۇن چۇنى گىروگرفتە ئالۇزەكانى ئەو كوردانەي دەرەۋەي ناۋچەكانى شۇرۇش چارەستە بگات، بەلكو بە پىچەۋانەۋە ئالۇزىتى دەكات و زياتر ئەيشىۋىنىت. ئەو ھەيەكەل دەمەيىت بۇت روون كەمەۋە كە خۇت بتوانىت لەسەر دەستى خۇت لەناۋ شۇرۇش نەك لە لوپنان گرفتەكان چارەستە بگەيت، چۈنكە سەر كەردەكانى مەكتەب سىياسىيەكەت خۇيان لە راستى و واقەكان دەدزىنەۋە، بۇيە مەن ھاتووم بۇ ئىترە، خۇشت نامەيەكت بۇ ناردىبووم داۋات لىكردىبووم بىم بۇ ئىترە بۇيە ھاتووم.

بارزانى باۋەپى بە قسەكانم نەدەكرد، بەلكو تۈپەبوون و ھەلچۈنى ھەر زىيادى دەكرد و كوتى: ئەۋەي كۈپى ئەۋە تۇ جاسوسىت، كار لەگەل عوبىدولا دەكەيت لە دۇى شۇرۇش، لە بەغدا پىش ئەۋەي بىتت بۇ لاي ئىمە لەگەل سەدام حسين كۈبوونەۋەت كردوۋە، وايە يان نا؟ كوتىم: سۈيىت بە خودا دەخۇم مەن نە سەدام حسين دەناسم و نە كۈبوونەۋەم لەگەل كردوۋە ھەتا ئەم ساقە، ھەرگىز، ئەو تۆمەتە ھىچ بىنەمايەكى نىيە و دوۋرە لە راستى، بەلام ئەگەر تۆمەتبارم دەكەن بەۋەي كە شاندى حزبى بەس بەشدار بوون لە ئاھەنگەكانى كەردنەۋەي بارەگاي حزبمان،

ئەمە کاریکی سروشتیە، بە گوێرە ی بە یانی یازدە ی ئازار و دوا ی
سە قامگیربونی باری ئاسایش ئەو هێچ رێگرییەک نیە لە گەل
هەر لایەنێکی عێراقی کۆبێنەو. ئێمە لە لوبنان حزبیکی کوردی
بێلایەنین، من سکرتیری ئەو حزبەم، هێچ کەسێک ناتوانیت
رێگریم لێکات بۆ کۆبوونەو لە گەل هەر کەسایەتییهکی لوبنانی و
دەرەوێ لوبنان. سەبارەت بە هۆکاری ئەوێ کە لە گەل
ئەندامانی مەکتەبی سیاسی حزبێک نەگەشتووینەتە هێچ
ئەنجامێک هۆکارەکی ئەوێ کە ئەوانە لە یاساو دەستوری
لوبنان تێناگەن کە بۆ هەموو حزب و رێکخراوەکان وەک یەکەو
رێگا نادات خەڵکانی غەیرە لوبنانی لەناو سەرکردایەتی هێچ
حزبێک یاخود رێکخراویکی لوبنانیدا بن کە پابەند کران لە
چوارچێوەی یاساکاندا کار بکەن، بەلام ئەندامانی مەکتەبی
سیاسی بە زۆر و بە فشار دەیانەوێت چوار کەس لە کوردەکانی
سوریا بە تەسکیە بخەنە ناو سەرکردایەتی، ئەمەش لەناو
یاساکانی لوبنادا هەرگیز رێگای نادریت، لەبەر ئەم هۆکارە
لۆژیکی و یاساییە من سور بووم لەسەر رەتکردنەوێ ئەو
داوایە و قایل نەدەبووم. ئینجا پێی گوتم: تۆ دەیت لە کوردستان
بمێنیتەو دەتخەمە ناو زیندان و دەستبەسەر دەکەم بە
پاسپۆرتی لوبنانیشت هەیت. پێمگوت هەرچەندە من پاسپۆرتی
لوبنانیم هەیە، بەلام لە کۆتایدا من لە بنەڕەتا کوردم و وەک کورد

له دایک بـووم، پیتشـوازی له هر شـتیک دهـکم که تـو نهـمر
بـفرمـوویت بهـوپـری ئاسـودهـیی ویژـدام.

گفتوگوکانمان سهعات و نیویکی خایاند، بهردهوام و بههمان
شیوه له کهشتیکی توند و تیژ و توپه بووندا بوو. هیچ کام له
ئendamانی مهکتهبی سیاسی بویری ئهوهیان تیدا نهبوو تاچه یهک
وشه له زاریان بپته دهرهوه، وهک ئهوهی خولی مردوو کراییت
به سهریاندا. گفتوگوکان تهنها له نیوان من و بارزانیدا بوو.
ههستم کرد پیلانه که زور توند و توله له سهرم، پشبینی ئهوهم
ندهکرد بارزانی بهو شیوهیه گفتوگوم له گهـلدا بکات و ئهـو
ههلوسته دوژمنکارانه یهـم له بهرامبهردا بنویتیت و تومه تبارم
بکات به خیانت و جاسوسی. گفتوگوکان هیچ شتیکی تری له خۆ
ندهگرت جگه له جاسوسی کردن له دژی ئهـو مهسهله یهـی که
بارزانی سهـرکردایهـتی دهکات. له کوتایدا بارزانی داوای له
ئیدریس کرد رهوانه ی زیندانی خهـلان بکـریم، پـیشتر نهـمهـزانی
زیندانیک بهـو ناوه بوونی ههیه.

له کوبوونه که وه بردیانم بق ژووریکی بهرامبهـر، که ژووری
نانخواردن بوو. له ناوه راستیدا میژیکی گهـوره دانرابوو که میش
ومه گهـزو مؤرانه یهـکی زوری به سهـرهـوه بوو. نزیکه ی سهعاتیک
لهـو ژووره مامه وه، ئینجا ئیدریس هاته ژووره وه له نزیکه وه
دانیشـت و زور به خوین ساردی دهستی به قسان کرد، وهک
ئهوهی هیچ شتیک رووی نه داییت. گوئی: کاک جهـمیل گوئی مهـده

ئەو قەسە ناخۇشسانەى كە باۋكەم پىتى گوتىت. كە بەتۋى دەگوت
 ئەۋەى كۆپى ئەۋە لەۋ پەپى تۈپەبۈۋى و ھەلچۈۋى دەرونىدا
 بۈۋ. ئەۋەى زىاتر ئەۋى دەھرى كەردۈۋە ئەۋەى كە عوبىدوللاى
 برامان لە دژى ئىمە ھەموومان كار دەكات. ئىمە ھەموومان
 كۆپى بارزانىن. ھەموومان دەزانىن بارزانى كىيە، ھەروەھا
 دەشزانىن كە كۆپە گەۋرەكەى پىلان لە دژى دەگىرەت. بۆيە
 دەبىت كەمىك ئارام بگىرەت و ددان بە خۇدا بگىرەت. ئىنجا ئىتر
 ئىدرىس دەستى كەرد بە قەسەى خۇش و دوۋاندەم بۆ ئەۋەى
 كەمىك دلم بىننەتەۋە.

لەۋ شەۋە پەر ئاشوبەدا، مەستەفا بەگ لە ترسى ئەۋەى ناۋى
 بەرم و كەردەۋەكانى ئاشكرا بىكەم رايكەرد بۆ ھەلەتەر و دۋاى
 مانگىك ئىنجا گەپايەۋە، دۋاى ئەۋەى دىنيا بىۋە لەۋەى كە من
 ناۋىم نەھىتاۋە ئەۋم نەخستۈتە ناۋ بابەتەكانەۋە.

دۋاى ئەۋەى ئىدرىس لە ژوۋرەكە چۈۋە دەرەۋە، لە نىۋە
 شەۋدا پاسەۋاننىكى دىۋەخانەكە ھات بەتانى و سەرپىننىكى بۆ
 ھىنام و گوتى: ئەمەشە دەبىت لىرەدا بىخەۋىت، نابىت بىچىتە ھىچ
 ژوۋرىكى تر. پىمگوت: چۈن دەتوانم لەم ژوۋرەدا بىخەۋم پەپەتى
 لە مېش و مەگەز؟ وتى سەرت بىخە ژىر بەتانىكە و ئىتر رۈپىشت.
 دەمەۋ بەيانى رۈژى دواتر، زوۋ لەخەۋ ھەستام و رۈپىشتەم بۆ
 گۆرەپانەكە بۆ ئەۋەى چاۋم بە عەبدى ئىبراھىم بىكەۋىت و
 ئاگادارى بىكەمەۋە كە چىم بەسەردا ھاتوۋە. كە گەشىتمە ئەۋى

بېنېم له سەر جاده که دهسوراپه وه و چاره پوانی ده کردم. پېمگوت
 : به زووترین کات له ناوچه ی حاجی ئومهران نه مېنیت، بگه رپوه
 بق دهر به ندى، شته کانی ناو جانتاکه م له گه ل خوتا به ره وه بل
 ئه وه ی له به یروت بیده یته وه دهستی که سوکارم، نه که یت ئامېری
 تومار کردنی دهنگه که ت له بیر بچیت ئه وه ی دهنگی دارا توفیق
 عه تارى تېدايه نه وه کو بیبه ن و له ناوی بهرن، چونکه بارزانی
 فرمانی دهستگیر کردنی منی به ئاماده بوونی ئه ندامانی مه کته بی
 سیاسى حربه که ی دهر کردو وه. کاتی له گه ل عه بدی قسه م ده کرد،
 پاسه وانه که هات بق لام و گوتی: کاک جه میل تو بقچی هاتویت
 بق ئیره، تو راگیراویت، بۆت نییه هه رگیز له دیوه خانه که بیتته
 دهر وه، ته نها به فرمانی ئیدریس بارزانی نه بیت. من به و جۆره
 فرمانیان پیکردووم. که پامه وه بق دیوه خانه که و عه بدی
 ئیبراهیمیش راسته وراست رۆیشتبوو بق دهر به ندى و هه موو ئه و
 شتانه ی هه لگرتبوو که پېمگوتبوو، له هه مان رۆژدا له کوردستان
 نه مابوو. بق ئیواره پاسه وانه که ی ئیدریس هات بق لام و گوتی
 عه بدول که ریم ئیبراهیم له کوئییه؟ گوتم نازانم، گوتی ئیدریس
 پرسىاری ئه و خائنه ده کات، ئه وه رايکردو وه و خوی دهر باز
 کردو وه، پېمگوت من هېچ نازانم چونکه که هاتم بق ئیره بق
 دیوه خانه که ئه و له هۆتيله که مابوو. ئینجا رۆیشتبوون بق
 هۆتيله که و پرسىاری ئه و یان کردبوو، خاوه ن هۆتيله که ش پنی
 گوتبوون له گه لاله وه رۆشتوو بق هه ولێتر.

له ناو دیوه‌خانه‌که‌دا، له‌و شوینځه‌ی که تیايدا ده‌ستبه‌سهر بووم،
 پیاسه‌م ده‌کرد، سه‌یرم کرد له‌ ژووریکي به‌رامبه‌ر به‌ ژووره‌که‌ی
 من دوو که‌سی تیدا، په‌رسپاری نه‌وانم کرد گوټیان نه‌وانه
 محمه‌د ئاغای میترکه‌ سوړی و فاخری کوپه‌تی به‌فرمانی
 بارزانی ده‌ستگیر کراون، چووم بق لایان و خومم پیتاساندن،
 په‌کترمان ناسی، کات زور به‌ هیواشی تپه‌پ ده‌بوو، بقیه‌ پیکه‌وه
 داده‌نیشترین و ده‌مه‌ته‌قیمان ده‌کرد، خواردنمان پیکه‌وه ده‌خوارد،
 هه‌ندی جار پیکه‌وه ده‌ماینه‌وه هه‌تا نیوه‌ی شه‌و قسه‌و باسما
 ده‌کرد. فرمانی زور توندیان به‌سه‌رماندا سه‌پاندبوو. بومان
 نه‌بوو ژووره‌کان جیټیلین و بچینه‌ دهره‌وه‌ی دیوه‌خانه‌که‌.

روژی ۶-۶-۱۹۷۱ له‌ دیوه‌خانه‌که‌ دانیشتبوم فاخر هات بق
 لام و گوټی وهره‌ با بچینه‌ دهره‌وه‌ی دیوه‌خانه‌که‌. رویشترینه
 دهره‌وه‌، بینیمان ده‌یان پاسه‌وانی بارزانی که‌ پرچه‌ک بوون،
 به‌سه‌ر شاخ و لوټکه‌کانه‌وه‌ بلالوه‌یان کردبوو، ده‌یانویست
 عوبیدولا بگرن. ته‌قه‌و توقیان بوو، هه‌رایه‌کی زوریان نابوو.

بارزانی داوای کردبوو عوبیدولا له‌ زیندانه‌که‌ی خویه‌وه‌ که
 له‌سه‌ر لوټکه‌ی په‌کټک له‌ شاخه‌کان بوو، له‌ ژیر چاودیریه‌کی
 توندا، به‌ینن بق دیوه‌خانه‌که‌ی خوی بق نه‌وه‌ی روژی ۷-۶-۱۹۷۱
 به‌ ئاماده‌بوون و سه‌ره‌رشتی خودی بارزانی خوی عوبیدولا و
 جه‌میل مه‌حق به‌ره‌وړوو بکرینه‌وه‌، بزانیټ داخو په‌یوه‌ندی له
 نټوانیاندا هه‌بووه؟ ئینجا له‌ دواي لیکولینه‌وه‌ نه‌گه‌ر ساغ کرایه‌وه‌

که ئەو دوانە پەيوەندیان هەبوو، ئەو بارزانی بە دەسانجەکی دەستی خۆی هەردووکیان لە هەمان کات و شوێندا دەکوژیت، ئەمە بە قسەی پاسەوانێک، کاتێک عوبیدوللا هێنرا بۆ ئێره، بۆ دیوێخانەکی باوکی، رۆژی ۶-۶-۱۹۷۱ بوو، پاسەوانێکی تر دەهات و دەیکوت ئەو زانیاری تەواوی لایە که چارەنوسی هەردوکتان سبە. گولە باران کردن دەبێت لە لایەن بارزانییەوه.

لەو رۆژەدا بارزانی بە یاوهری ئیدریس و مەسعود لە حاجی ئۆمەرەنەوه رۆیشتبوون بۆ کۆشکی ناشتی لە چۆمان، بۆ ئەوێ چاوپێکەوتنی رۆژنامەوانی لەگەڵ هەندێ رۆژنامەوانی بیتگانه بکەن. هەتا دوا نیوهرۆ لەوێ مابوونەوه. لەو ماوەیەدا عوبیدوللا نەخشەی راکردن دادەنێت. کاتژمێر نزیکەی چوار بوو، عوبیدوللا بە یەکیەک لە پاسەوانەکانی گوتبوو که دەیهوێت بپروات بۆ تەوالیّت، بۆیه رێگایان پێداوو بەبێ ئەوێ دواي کەون، لەبەر ئەوێ کۆره گەورە مەلا مستەفايە. بەلام لە جیاتی ئەوێ بچیت بۆ تەوالیّت، رۆیشتبوو سەر جادەکه، لەوێ ئۆتۆمبیلێکی جێبی سەربازی بینیوو، داوای لیکردبوون که بیگەیهنن بۆ سەر شاخەکه، لەوێ که یەکەم شوێنی دەستگیرکردنی خۆی بوو، هەندێ لایەنگرو دۆستی هەبوو و چۆتە لایان و پێیگوتوون: کێ لە ئێوه ئامادەیه لە دۆزەخی باوکم رابکات یا لەگەڵمدا بێت.

دواي ئەوێ عوبیدوللا ناگەریتەوه بۆ ژوورەکی و کاتێکی زۆری بەسەردا تێپەریوو، ئێتر پاسەوانەکان لە نێو خۆیاندا

دهست به مقق مقق دهكهن. كاتيك دهچنه توالیچهكه سهیر دهكهن هیچ كهس له وئ نییه. یهكك له پاسهوانهكان به تهلهفون ههوالهكه دهگهیهنیت به بارزانی. دهستهجن مهسعود بهخوی و ژمارهیهکی زۆر له پاسهوانهکانی خوی و باوکی دهگهنه ئهوی، فهرمانهکانی بارزانی توند و بی رحمانه بوون: به زووترین کات عوبیدولا به زیندوویی یان مردوویی بهینن بق بهرهمی. دهنگدانهوی راکردنی کوپه گهرهی بارزانی وهکو ئاگر كهوتنهوهی ناو پوش وابوو. بهخیرایی بروسكه دهیان پیشمهركه هاتنه شوینی رووداوهكه، ههموو ریگا ناوشاخهکانی سه سئوری نیوان عیراق و ئیرانیان ئابلوقه دا، سه ههموو بهرزاییهکانیان گرت. فهرمانی زۆر توند بق ههموو هیزهکانی شۆرش له ههموو کوردستاندا دهركرا: عوبیدولا به زیندوویی یاخود مردوویی، بههر شیوهیهك بووه دهستگیر بکریت.

راسستییهك ههیه كه لیڤه دا دهههویت باسی بکه، سهركیشیهكهی عوبیدولا بق راکردن، بویرانهترین و گهرهترین سهركیشی پالهوانانه بوو كه مهسهلهی كورد له میژووی خویدا دیبیتی، كه تیایدا تیکۆشهريکی بویری وهك عوبیدولا بارزانی ئهجامیدا، له کاتی راکردن و پهنابردنی بق لوتكهی شاخهكان، شهري چهكدارانهی قورس به تفهنگ و گولهپرژینی ئۆتوماتیکی له نیوان شیخ عوبیدولاو لایهنگرانی له لایهك و پاسهوانهکانی مهسعودی برای له لایهکی ترههتا خۆر ئاوابوون بهرهوام بووه،

به داهاقنی شبه و ئیتتر شه پره که وهستاوه. له کاتی نیوه شه ودا عوبیدولا و لایه نگرانی له حه شارگه ی نئو شاخه کان دینه ده ری و ریگای شاخاوی سهخت ده گرنه به رو چه ندین روژ و شه و ده برن تا به سه لامه تی ده گنه وه گونده که ی خویان له بارزان به بی شه وه ی که سه هه ست به هاتنی بکات و بیناسیته وه.^{۳۷}

^{۳۷} مملانی له نیوان باوک و کوپه کانی له پیناوی ده سه لات و پاره و چینی شیندا بوو. مه لا مسته فا به هاوبه شی ته و او له گه ل مه سه وود و ئیدریس، نه خشه ی له ناو بردنی هه رسن کوپه که ی تری خوی (عوبیدولا، سا بیر، لوقمان) ی دانابوو. عوبیدولا له هه مو بیان به هیز تر و ژیر تر بوو، دژی ته وریسکردن و به بنه ماله یی کردنی پار تی بوو، هه روه ها دژی ره فتاری هه ردوو برا که ی مه سه وود و ئیدریس بوو. له ریگای شه هید فاخر میر که سه رری ناشنایه تی به فکری چه پ په یداکر دبوو، بژی به سه ره تا له گه ل شه ده ستی پی کرد. مه لا مسته فا عوبیدولا بانگ ده کات شه گوته اهی ده خاته ته ستو که به نیازی کو ده تاه له دژی باوکی و ده ستی له گه ل رژی می به سه دا تیکه ل کردوو. عوبیدولا زور به و ته مه ته نیگه ران ده بیت و له گه ل باوکیدا ده میان له به کتر گیر ده بیت. کاتی که عوبیدولا ده ست بۆ بن پشتوینه که ی ده بات چه رخ ده ربیتیت و جگه ره به ک داگیر سی نیت، مه لا مسته فا زه نده تی ده چیت واده زانی عوبیدولا ده مانچه ی لیده ره که شی و ده یکوژی. مه لا مسته فا هاوار ده کات بۆ پاسه وانه کان فریای که ون. له م کاته دا عوبیدولا به باوکی ده لیت (په یوه ندیه که له نیوان کوپ و باوک دابه زی ته شه ئاستی بیتمانه یی چاوه پروانی چی لیده کریت، من ده مانچه م. پی نیه، ده مو یست چه رخه که م ده ربیتیم جگه ره به ک داگیر سی نیم) پاسه وانه کان عوبیدولا ده ستگیر ده کن. دواتر عوبیدولا وه کو لی ره دا باسی کراوه، راده کات بۆ ناوچه ی بارزان بۆ لای عوسمان بارزانی، به لام بارزانی هیز کو ده کاته وه به چیته سه ریان بۆ شه و، بژی به عوبیدولا به ناچار ی په نا ده بات بۆ حکو مه تی عیراق. دواتر له شار مو سل چه ته کانی بارزانی هه لده کوته سه ر ژنه که ی عوبیدولا و ده یکوژن. عوسمان بارزانی شه به هوکاری دوژمنا یه تی مه لا مسته فا له حوزه ی رانی ۱۹۷۴ له گه ل دوو کوپیدا په نا بۆ حکو مه تی عیراق ده بن، دواتر سالی ۱۹۸۳ حکو مه تی به عس هه رسن گیانی کوشت. به وانه شه یوب بارزانی، هوکانه وه ی سه رکه وتن، چیروکی به فیرو دانی ده ستگه وته کانی به یافنامه ی ۱۱ ئازار، له پره ۴۰-۴۵ - وه رگیزی کوردی -

زانساری له سهر عوبیدولا و لایه نگرانی به بهرده وامنی به
 باره گای بارزانی دهگیشته و دهیانزانی که ئه و گهراوه تهوه
 بارزان. من خۆم له ژووړه که ی خۆمه وه چاودیریم ده کرد و گویم
 لیتان بوو که قسه یان ده کرد و دهیانچرپاند. له دلی خۆمدا
 ده مگوت ههستانی شیخ عوبیدولا و بهم سهرکیشیه مه ترسیداره،
 ژیا نی منی له مردنیک میسۆگر رزگار کرد. هه چهنده من له
 دووړو نزیکه وه هیچ په یوه ندیم بهم کیشانه ی ناو خیزانی
 بارزانیه وه نه بوو، هه روهک چۆن هیچ په یوه ندیشم به شیخ
 عوبیدولا وه نه بوو، بهلام رهنګ بوو من له و نیوه دا بکریم به
 قوربانیه ی ئه و کیشانه ی که هیچ په یوه ندییان به منه وه نه بوو،

چاره نویسی لوقمان و سابیریش له وه باشت نه بوو، چهند روژیک پاش ناشبه تاله که ی
 مه لا مسته فا لوقمانی کوپی مه لا مسته فا نهیده ویست خۆی رادهستی عیراق بکات،
 بزیه مال و مولک و سامانی خۆی به جیهیشت و بریاریدا بچیت به هانای باوکیه وه له
 ئیران، بهلام مه لا مسته فا کاتیک چاوی به و ده که ویت، له میوانخانه ی ساواک له بهردهم
 نه فسه ره ئیرانیه کان و هه موو دانیشته وانه وه سابیر ده شکین و قسه ی ژور ناشیرینی
 پی ده لیت، نهویش یه کسه ر له وئ ده چیته ده روه و به ته ککسی ده پروت بـ
 بالیقزخانه ی عیراق له تاران و داوای پاسپورتیک ده کات تا پروت بـ یه کیک له ولاته
 نه وروپیه کان، بهلام ئه وان ره وانه ی به غدای ده که نه وه. سالی ۱۹۸۰ چهند روژیک
 دوا ی کوشتنی عوبیدولا سه دام حسین لوقمانیش ده کوژیت. سالی ۱۹۸۳ سابیر و
 چوار له نه وه کانی مه لا مسته فای کوشته. هه مان سهرچاوه لاپه ره ۵۰-۵۲.

سالی ۱۹۸۷ ئیدریس له ته مه نی ۴۲ سالی دا مرد، بهلام له راستیدا نه مرد به لگو کوژرا،
 دوا ی مردنی ئیدریس هیچ کوپیکی مه لا مسته فا له ژنه بارزانیه کانی له ژاندا نه مان.
 ئه و ململانیه هه تا نه مرو له نیوان بنه ماله ی مه لا مسته فا دریزه ی هیه، ململانی له
 نیوان نیچهیرقان ئیدریس و مه سرور مه سعود و کوپو کچه کانیا ن هه مووی
 دریز کوړه ی هه مان په رده ی شانۆن... وه رکیپی کوردی

ئەمە لە لایەك، لە لایەكى تریشەو بەهۆی دەستەردانی مەكتەبی سیاسی لە كاروباری ناوڤی پارتی دیموكراتی كورد لە لوبنان. وهك پشتر باسكرد، لە بارهگای بارزانی لە ژووری نان خواردنكه، كه پڕبوو لە میش و مەگەز و مۆرانه دەستبەسەر كرابووم. بە رۆژ و شەو لە ژێر چاودیری توندا بووم، نەمدەتوانی تامی خەویکی ئاسوده بكەم، بە چاودیری كردن جاپسیان كردهبووم، بە دزییهوه دههاتنه ناو ژوورهكەم، بۆ توالیت كردنیش پاسهوان به دوامهوه بوو، ئەگەر بمویستایه سەردانی فاخر بكەم لە ژوورهكەى خۆی، پاسهوانهكان لە گەلما دههاتنه ژوورهوه بۆ ئەوهی بزانی باسی چی دهكەین. شهوان و رۆژان تێدهپهپین، ئیتمه هەر بهوجۆره مایهوه دهستبەسەر و لهژێر چاودیری توند و بهردهوامدا.

رۆژیکیان زیا شەهەف خان هاتبوو بۆ دیداری بارزانی لە بارهگای خۆی، زۆر به گەرمی پیشوازی كرا. بارزانی هیچی دەربارهی ئەم كەسه نەدهزانی، هەموو كوردێك لە لوبنان و لە دەرۆهی لوبنان زۆر به باشی ئەم زیا شەهەف خانەى دهناسی. چەندین جار دههات بۆ سەردانی من بۆ بهیرووت دەرم دهكرد، لهبەر ئەوهی دهمزانی رابووردووی چیه و چی لهسەرە. كاتێك هات بۆ بارهگای شۆرش و منی بینی كه لهلایەن بارزانییهوه دەستگیر كراوم، كهچی خۆی بهختی یاره لای بارزانی. بۆ ئیواره شویتی نوستنی ئهویان هینایه ژوورهكەى من، كاتی خۆمان به

قسه كردن به سهر دهبرد. رۆژيكيان لىنى پرسىم: هيشتا هەر
 بىزارىت لىم؟ پىمگوت: ئىستا كاتى گلهيى نيه، با بگهريمهوه بى
 بهيروت ئهوسا ئىتر قسهى خۆم دهكهم. گوتى من ئامادهم
 هاوكارىت بكهم له حربهكهدا، گوتم بهههراحال با بگهريمهوه
 ئهوسا قسه دهكهم، به گويهرهى پرۆگرام و بهيرهوى حزب
 هاوكارى بهكتر دهكهم. ئىنجا گوتم: دهتوانم داواى يارمهتيت
 لىبكهم بى ئهوهى هيج نهبى كهسوكارم بزانن كهمن باشم و
 نامهيهكت پىدا رهوانه بكهم؟ گوتى بى نا بهسهرچاو من له
 خزمهتدام.

رۆژيك بهر لهوهى كوردستان بهجىيليت، نامهيهكم نوسى،
 بهلام زۆر دلنيا نهبووم له راستگويى قسهكانى، له دلى خۆمدا
 متمانهم بهو پياوه نهبوو، بۆيه لهناو نامهكهدا ههندى شتى وهك
 وهسف و ستايشى مهلا مستهفا و ئىدريسى كورپىم نوسى و
 گوتبووم (من زۆر باش و بهختهوهرم لىره، تهندروستىم باشه و
 له ميواندارى باوكى گهوره و تاد.....) و نامهكهم دا به دهستى.
 داواى ئهوهى نامهكهم دايه دهستى زۆرى نهبرد يهكيك له
 پاسهوانهكان هات و چرپانى به گوتىمداو گوتى: شهرف نامهكهى
 تۆى داوته دهستى ئىدرىس و گوتويهتى ئهوه نامهيهكه جهميل
 مهحق پىيداوم بى خىزانكهى له بهيروت، ئامانجىشى لهوه ئهوه
 بووه كه دلسۆزى و گويهرههلى خۆى بى ئىدرىس پيشان بدات و
 خۆى وهك پياويكى بهرزو دلسۆز دهربخات بهلكو له بهرامبهر

شەویدا چەند دیناریک پاداشت وەرگیریت. لە راستیشدا ئامانجی سەردانەکەى بۆ لای بارزانی ئەو بوو کە هەندێ پارەى دەستکەوت و کورسییەکی خۆندن لە ئەوروپا بۆ کۆپەکەى داوا بکات.

زۆری نەبرد دواى رۆیشتنى زیا شەرف خان، کە سێکی تریان هێنا بۆلام و لە ژوورەکەدا بوو بە میوان، لە میانی گفتوگۆکانماندا زانیم کە کوردی تورکیایە و پیشەى دکتۆرە و ناویشی دکتۆر شفان بوو، خەریکی ئامادەکردنى توێژینه‌وه‌یه‌ک بوو لەسەر شۆپشی کورد و زانیاری لەو بارە‌وه‌ کۆدە‌ک‌رده‌وه، بە نیاز بوو کتێتیک بە‌ناوی خۆی‌وه‌ لەو بارە‌وه‌ بنوسیت، هەندێ پرسىاری ئاراستە دە‌کردم و دواتر ناوینیشانى لە بە‌ی‌روت لێ‌وه‌رگرتم و بە‌لێتێ پێ‌دام کە سەردانم بکات و لە پێ‌ناو شۆپشی کوردا هاوکاریم بکات، ئینجا زیاتر گوتى: من زۆرم لە‌بارە‌ی تۆ‌وه‌ بیستووه، بە‌تایبەت لە‌سەر خەباتی سیاسیت، دواى چەند رۆژیکى کەم بیستم کە دکتۆر شفان بە‌تاوانى کوشتن لە‌گە‌ڵ هەندێ لە‌ هاو‌هە‌ل‌کانى دە‌ستگیر کراوه‌و هە‌موویان رە‌وانە‌ی زیندانى ترسناکى ریاات دە‌ک‌رین.

ناو بە‌ناو لە ژوورە‌کەى خۆم دە‌رده‌چووم و سەردانى تیکۆشەر فاخیر میر‌گە‌سورى و باوکیم دە‌کرد، بە‌هۆی رە‌وشتى بە‌رزیا‌نه‌وه‌ ئە‌وانم زۆر خۆش وىست، زۆر جار قسە‌مان دە‌کرد و قسە‌کان رايان‌ده‌کێ‌شاین بۆ سیاسەت و بارودۆخى شۆپش

به‌شيوه‌یه‌کی گشتی. له یه‌کێک له دانیشتنه‌کانماندا جارێکیان گوتی: کاک چه‌میل تق بۆچی هاتیت بۆ ئێره؟ نه‌ده‌زانی لێره یاسا نییه، له‌ژێر سیپه‌ری ئهم شۆرشه خێله‌کییه‌دا نازادی وشه بوونی نییه؟

روژێکیان عزه‌ت ئاغا که یه‌کێک بوو له هاورێکانی فاخر، نامه‌یه‌کی ئازاد بوونی به مۆری بارزانی بۆ هێشابوو، به‌ر له‌وه‌ی به‌روات بۆ خواحافیزی هاته لام و گوتی: کێشه‌که‌ی منیان چاره‌سه‌رکرد، هیوادارم نۆره‌ی تۆش بیت کاک چه‌میل به ئیزنی خوا بگه‌ڕێته‌وه بۆ مالی خۆت. هه‌روه‌ها گوتی له‌گه‌ل ئیدریس سه‌باره‌ت به‌من قسه‌ی کردووه و پێی گوتووه، هێشتنه‌وه‌ی کاک چه‌میل به‌و جوهره‌ باش نییه و له به‌رژه‌وه‌ندی شۆرش نییه. به‌ر له‌وه‌ی به‌روات ده‌ستی کرد به‌ گیرفانی‌داو پێنج دیناری بۆ خه‌رجی پێدام، زۆر سوپاسم بۆ هه‌ستی جوانی کرد، به‌لام ره‌تمکرده‌وه وه‌ری بگرم، هه‌رچه‌نده زۆر سووریو له‌سه‌ر ئه‌وه‌و زۆری لیکردم. به‌لام کۆتا جار به‌ر له‌وه‌ی به‌جێم بێلێت پێی وتم: ئهم رادیۆیه‌ت به‌ دیاری ده‌ده‌مێ وه‌ک یادگاری له‌ فاخره‌وه‌ بۆ چه‌میلی برای. رادیۆکه‌م لێوه‌رگرت و سوپاسم کرد، فرمێسک به‌ چاوی هه‌ردوکه‌ماندا هاته خواره‌وه.

مانگرتن له‌ خوارهن

دوای چه‌ند روژێک فه‌رمانیان ده‌رکرد که له‌و ژووره‌ به‌مگوێزنه‌وه بۆ دیوه‌خانه‌ کۆنه‌که‌ی مه‌لا مسته‌فا، له‌و ماوه‌یه‌ به‌

ریکهوت جاریکیان دارا عه‌تار و عه‌زیز ره‌زا هاتن بق دیوه‌خانی
 بارزانی بق ئه‌وه‌ی بق کاروباری خویان دیداری له‌گه‌لدا بکه‌ن. به
 ته‌نها خۆم له‌به‌رده‌رگای دیوه‌خانه‌که دانیشتیووم، خه‌یالم
 رویشتیوو، ته‌ماشام کرد دارا عه‌تارو عه‌زیز ره‌زا به‌ره‌و لای من
 دین، سلاویانکرد و داوام لیکردن دانیشن، دانیشن و ده‌ستمان
 کرد به‌قه‌سه‌کردن، دارا رووی کرده من و گوئی: بالیقزی عیراق
 له‌لوبنان پیتی گوتم که ده‌سه‌لاتدارانی عیراق، هاوکاری دارایی
 پیشکه‌ش ده‌که‌ن به‌پارتی دیموکراتی کورد له‌لوبنان بق
 ده‌رکردنی روژنامه‌ی 'ده‌نگی کورد'. پیمگوت ئه‌وه‌ راست نییه و
 جگه‌ له‌بوختان هیچی تر نییه. دارا گوئی: که‌واته بالیقزی عیراق
 درق ده‌کات، گوتم به‌لێ درق ده‌کات. ئینجا وتی گوايه ئیدریس
 رایسپاردوو به‌کاریک بچیت بق به‌غدا، هه‌روه‌ها راه‌ورتیکی
 ته‌واو له‌سه‌ر بارودق‌خی کورده‌کانی لوبنان ده‌نوسیت بق ئه‌وه‌ی
 له‌سه‌ر بنه‌مای ئه‌و راه‌ورته له‌گه‌ل جه‌میل مه‌حق دانوستان بکه‌ین.
 ئینجا وتی کاک جه‌میل ئه‌گه‌ر تق مارکسی بویتایه ده‌بویته
 به‌ناوبانگترین خه‌بانگیزی کورد له‌لوبنان، به‌شایه‌تی
 سه‌رکردایه‌تی شۆرش، به‌تایبه‌ت که‌ له‌ناو شۆرشدا زۆر که‌م
 که‌س ماون وه‌کو تق په‌یره‌وی بارزانیه‌ت بن. منیش پیمگوت: من
 له‌گه‌ل بیروباوه‌ری هاورده‌کراودا نیم، باوه‌رم ته‌نها به‌کوردستان
 هه‌یه به‌سه‌رکردایه‌تی بارزانی، ده‌ستیان کرد به‌پیکه‌نین و
 پیکه‌وه رویشتین بق چایخانه. له‌گۆره‌پانه‌که‌ی حاجی ئۆمه‌ران به

رېښکوت چاومان کهوت به شاعیری ناسراوی کورد 'هزاره'،
 ټویش پټی گوتم: کاک جه میل مه حق ټو دفره ی که تق ټاوی
 ناو بیره کهت دهرژانده ناوی سودی نه ماوه به سهر چووه. منیش
 یه کسر وه لامم دایه وه و گوتم: به پیچه وانه وه دسه لاتی نا
 دیمو کراس و زهوت کردنی ټازادی خه لک به سهر چوون، ټیتر
 قسه ی نه کرد و له گه ل دارا به ته نها رقیشتن بق چایخانه و منیان
 به جیته یشت.

کاتیک له دیوه خانی بارزانی بووم، چاودیرییه کی زور توندم
 له سهر بوو له لایه ن هه والگریه کانی سهر به مه سعود بارزانی.
 هه رکه سیک له گه لما دانیشتایه یان قسه ی بکردایه توشی
 لټی پیچینه وه ده بوو: بق له گه ل کاک جه میل دانیشتیت؟ چی
 پیگوتیت؟ له گه ل چه ندین پرسپاری تر، بویه بریارمدا به ته نها
 دانیشم، له راستیدا هیچ کهس نهیده وئرا لیمزیک بیتته وه. له و
 ماوه یه دا کهشی ټاو و هه وا خوش بوو، به شیوه یه کی نه پټی
 بیره وه ریه کانی خقم دهنوسییه وه، به تایبته که بوم هه لده کهوت
 ټه پویشتم بق ناو دره خته کان و به دوور ده بووم له چاوی
 چاودیران، که چی دوا ی ټه وه هه ستم کرد مه سعود تا بیت
 چاودیری له سهرم توندتر ده کات، که سیکی بارزانی ته رخان
 کرد بوو بق ژماردنی هه ناسه کانم وه ک چاودیر و وه ک جاسوس،
 ناوی جیهاد بوو، به روژ و شه و به دوامه وه بوو، بق کوئ
 بریویشتبام و چون بجولامایه شوینم ده کهوت. هه زی ده کرد

قسم له گه لدا بکات، نه هات هندی بابه تی سیاسی لا باس ده کړم
 بڼه وهی بمخاته قسه، منیش به زیره کانه خوم لی دهرباز ده کړد
 و هه میسه خوم دوور نه گرت لڼوهی و پټمه گوت من هیچ له
 سیاست نازانم، هه موو نه و شتانه ی که دهینوسم میژووی ژبانی
 خومه، له کوتایدا راشکاوانه تیمگه یاند که من مه کته بی سیاسی به
 هیچ نازانم و له ناو شوړشدا متمانم به هیچ که سټک نییه جگه له
 بارزانی.

کاتی له باره گا ده بووم، به ریکه وت زور که سایه تی کوردی
 دیارم ده بینی که پیشتر ده مناسین و په یوه ندیم دقستانه بوو
 له گه لیاندا، کاتیک رووم به روویان ده کوت خویان هه له ده کړد و
 وا خویان ده رته خست که نامناسن، به لام هه ندیکیشیان سلاویان
 ده کړد و له گه لما داده نیشتن. مسته فا به گ پټی ده گوتن توخنی
 جه میل مه حق نه که ون، پیاوټکی مه ترسیداره. له به رده م
 پاسه وانه کانداه مانه ی ده گوت، بڼه وهی خوی وهک دلسوزی
 بارزانی پیشان بدات، زور جار گوتبووی که حه ز نه کات جه میل
 مه حق له سیداره بدریت، چونکه شایه نی نه وهیه، که چی به
 دزییه وه که ده هات بڼه لام پټی ده گوتم چی له توانادا بیت ده یکات
 بڼه وهی بارزانی قایل بکات نازادم بکات، له بیریشی نه ده چوو
 هه موو جار ی له کوتایی قسه کانداه ده یگوت: خو ساوی منت
 نه بردووه؟ زور ده ترسا شتیک له سهر نه و بدرکیتنم، یان بری

دروست کهم، له کاتیکدا مستهفا بهگ هوکاری هره سهره کی
بوو له داوهی که تیوهی گلابووم.

کاتی پیخهفه که یان گواستهوه له ژووری نانخواردنهوه بق
دیوه خانی کونی بارزانی، دهیان پیشمه رگه لهوئ دهخوتن،
شهوان تا درهنگان خه ریکی یاری شه ترهنج بوون، دواتر زانیم که
مه لا مستهفا هزی لهو یارییه، هه ندی جار نیوه شهوان ئه
یارییهی له گهل ئهوانه ی ئهوئ کردوه. شه ویکیان بریارمدا هه تا
درهنگانی شهو دانیشم، ئهو شهوه بارزانی هات، له نزیک منهوه
دانیشت، به بی ئهوهی قسم له گهلدا بکات یاخود سلاو یکم لیتیکات،
له گهل په کیک له پیشمه رگه کان نزیکه ی سه عاتیک یاری کرد و
دواتر رویشت. که روژ بووه داوام له بهرپرسی دیوه خانه که کرد
پیخهفه کهم بگوازیتهوه بق جیگایه کی تر، بق ئهوهی بتوانم که میک
به ئاسوده یی بخوم، چونکه به روژ ریگیان به هیچ کهس نه ده دا
بخه ویت، به شهوانیش نه مده توانی بخوم له بهر هاوارو
هاتوچوی پیشمه رگه و پاسه وانه کان. داواکه یان جیبه جی کردم.
پیخهفه که میان گواستهوه بق دالانه که ی دهره وه، نزیک ناندینه که له
سهره ینگای گشتیدا. دهمو به یان کارگوزار و پاسه وانه کان
له خو هه لده ستان، دهستیان به پاککردنهوه ی زهوی و گسک
لیدان ده کرد، هه موو پیخهفه کهم و دهموچاوم ته پوتوزاوی ده بوو.
خول و ته پوتوز ده چوه ناو لومه وه، کاتیکیش شوینه کهم چول
ده کرد، پاسه وانه کان ژیر سهرین و ناو جیگاوه که لوپه له کانم
ده گه ران، به لکو راپورتیک، نامه یه ک شتیک بدوزنه وه.

رۆژی ۱۶ی تەموزی ۱۹۷۱ لەسەر جێگاگەم دانیشتبوو، گوێم
 لە یەکیەک لە پاسەوانەکان بوو لەسەر تەلەفۆن هەوالی بە ئیدریس
 بارزانی دەدا و دەیگوت: کۆرەکەئێ جەمیل مەحق هاتوو بەر
 سەردانی باوکی، بۆ ئەوەی رێنمایی لێوەربگرێت. فەرمانەکانی
 ئیدریس بەو شیوەیە بوو کە رێگای نەدەن چاوی بە باوکی
 بکەوێت هەتا لێکۆڵینەوەی لەگەڵدا نەکەن. دوو رۆژی رەبەقی
 چاوەڕوانی محەمەدی کوێم بووم وەک ئەوەی لەسەر پشکۆی
 ئاگر بم، کات زۆر بە هیواشی دەڕۆشت، وەک زانییم پتر لە دوو
 جار لەگەڵ ئیدریس و مەسعود لە بارەگای خۆیان، دانیشتوو و
 هەندێ زانیارییان لەسەر بارودۆخی کوردەکانی لوبنان
 لێوەرگرتوو. دواجار رێگیان پێدا کە بێتە سەردانم. هاتە
 ژوورەوە و کەسیکی لە دەزگای هەوالگری لەگەڵدا بوو بەناوی
 زاهیر. پشتم داو بوو بە سەرینەکەمەوه، بە محەمەدی کوێم گوت،
 خواردن دەخوات بۆی داواکەم؟ گوتی بەلێ. رۆشتنی زاهیرم
 قۆستەوهو بە خێرای قسەم لەگەڵدا کرد و زانییم لە کاتی
 لێکۆڵینەوەدا پرسکاری چیان لێکردوو، هەر بەخێرای هەندێ
 رێنۆینیم پێدا بۆ ئەوەی ئەگەر جاریکی تر پرساریان لێکرد بەو
 جۆرە وەلامیان بداتەوه کە من پێی دەلێم. خواردنەکیان هێنا،
 دواي تێپەربوونی هەندێ کات محەمەدی کوێم ژوورەکەئێ
 بەجێهێشت و چەند رۆژێک لە هۆتێلێکی حاجی ئۆمەرەن مایەوه.
 تکام لە ئیدریس کرد کە رێگا بە کۆرەکەم بدات دیداریکی بارزانی

بكات و سلاويكى لىبكات، ئەويش قايل بوو، كورەكەم چاوى بە بارزانى كەوتبوو، بارزانى ويستبووى پارەى رىگاگەى بداتەو، بەلام ئەو بە سوپاسەو رەتى كوردبۆو، كە لە ديوەخانەكە ھاتبووە دەرەو چاوى بە ئىدرىس كەوتبوو، پىي گوتبوو: بەشەرەفم سوپىند ئەخۇم باوكت دواى دە رۆژى تر لە بەيروت دەيىت.

دە رۆژم بەسەر برد، دواى ئەوھش دەيان و دەيان دە رۆژى ترى بەسەردا تىپەپى و ھىشتا من لە ژوورەكەى خۇم، لە ديوەخانەكەى بارزانى، لە ژىر چاودىرپىيەكى توندا دەست بەسەر بووم. ھەر كاتىكىش كۆبوونەو ھەيەكى مەكتەبى سىياسى ياخود ئەنجومەنى سەركردايەتى دەكرا، خۇم دلخۇش دەكرد بەو ھەي كە لەم كۆبوونەو ھەيدا بېريارى ئازاد كردنم دەدەن. ھەموو ئەو ھىوايانەم بەدەم باو دەپويشتن، خەيال پلاوى بوون، بى پەروا چاوەپوان بووم، سەبىرم دەگرت و خۇم بە تروسكەيەكى ھىواو دەھىشتەو، رۆژىكيان مەكتەبى سىياسى كۆبوونەو ھەي بوو لە بارەگەى بارزانى، لە ژوورەكەم چوومە دەرەو، لەبەردەم دەرگەى نان دىنەكەدا وەستام، چونكە رىگايان نەدەدا بچمە ناو گۆرەپانەكە و چاوەپوانى ئەندامانى سەركردايەتى بم، ئەو سەركردە گەندەل و بەدكارانە. لە كۆبوونەو ھاتنە دەرەو، بىنىم يەكەم كەس حەيبىب محەمەد كەرىم ھاتە دەرەو و دواى ئەو مەحمود عوسمان، بەرەو لای ئۆتۆمبيلە سەربازىيەكانيان

دهچوون، چواردهوريان به دهيان پاسهوان تهرابوو، رويشتمه
 بهردهميان و پيشم به حبيب محمده گرت و پيمگوت: کاک
 حبيب چي بوو، گهيشتنه کوي؟ پي و تم دواي ده روي
 دهگه پيپته وه ناو مالي خوت، لهو کاته دا دکتور محمود به قولی
 پيپته کني و تماشاي حبيبي دهکرد، ئينجا هر دوو دهسته کاني
 بهرز کرده وه و به ده په نجهي دهستي ثامازهي دهکرد و دهیگوت،
 ده روي تر و پيپته کني. پيمگوت: به خوا نه وه درويه. ليتره دا مه لا
 براي بهرپرسی پاسهوانه کاني بارزاني به پيکه نينه وه پي گوتم:
 کاک جه ميل بچي به و پياوه گوره يه که سکر تيري پارتی
 ديموکراتي کوردستانه ده ليتيت درون؟ پيمگوت کاک مه لا براي
 تم پياوه پسپوره له درو کردن و دوو بهرهي نانه وه. هه موو نه و
 پاسهوانانه ي که گوييستي قسه که م بوون ده ستیان کرد به
 پيکه نين.

له ئيوارهي هه مان نه و روي ده دا که مه کته بي سياسي
 کو بوونه وي کرد، يه کيک له پاسهوانه کان هات و پي گوتم:
 گوره م ده يه وي ت بتي ني ت. نه ريتي بارزاني و نه داماني خيزانه کي
 وابوو، کاتيک داواي ديداري يه کيک له زيندانيه کانيان دهکرد، و اتا
 نه وي ده گياند که نه و ئيتر ليبيوراوه وه هه موو شتيک کوتايي
 هاتووه و ئازادي ده کهن. لهو کاته دا داوا لهو که سه زيندانيه
 ده کهن نه و شوينه به جيتي ليت و نه گه پيپته وه. کاتي گويم له قسه ي
 نه و پاسهوانه بوو، ههستم به خوشيه کي زور کرد، له دلي خرما

وتم كه واته بۆيه ئيدريس داواى كرده ووم ئىواره دىندارى بكم
سوپاس بق خوا له كۆتاييدا داواى ئه وه موو ماوه دريژه
تيگه شتن كه من بيتوانم.

به مجۆره بق يه كه مجار بوو به شيويه كي رهسمى بچم بق
ديوه خانه كه وه گهل سهردانكه ران و ميوانه كاندا به بى دوودلى
دانيشم. هه مووشيان له ده موچاوياندا نيشانهى خوشى و
كامه رانييان پتوه ديار بوو، به وهى كه كيشه كه چاره سهر كراوه.
له گهل ئيدريس بارزاني دانيشتم و پنى وتم: كاك جه ميل ده بيت
سهر كردايه تى حربه كه له لوبنان فراوان بكهين، ئينجا داواى
بۆچوونى منى كرد له و باره وه كه چۆن بتوانين ليژنهى مهركه زى
حزب فراوان بكهين. منيش پيمگوت: من ئاماده م داخوازيه كانى
ئيه جيه جى بكم، له وهش گرنگتر ئه وه يه كه ئه كيشانه
به يه كجارى چاره سهر بكرين، چونكه زيانى يه كجار زۆره بق
پارتى. ئيتر به لتيان پندام له و باره وه ده سته كار بن، به لام من
هر به و جۆره مامه وه به بى ئه وهى هيچ به لتيكى خويان به نه
سهر.

روژى ٢٩- ئه يلول- ١٩٧١ كهش و ههوا زۆر خوش بوو،
شانديكى كورده كانى سوريا هاتبوون بق سهردانى مه لا مسته فا.
حه زمكرد له ژووره كه م ده رچم و كه ميگ پياسه به سهر جاده كاندا
بكم. چوومه لاي يه كيگ له و فرۆشگايانهى كه نزىك بوو له
ديوه خانه كهى بارزانيه وه، بۆ ئه وهى كه ميگ سارده مه نى بخۆم. له و

کاته‌دا به ریکه‌وت سی که‌س له کورده‌کانی سوریا به‌و ناوه‌دا
 تیده‌په‌پین، حه‌زم کرد خۆمیان پیناسینم. سلوم لیکردن و
 پرسیارم کرد که داخۆ ئەوان کوردی سوریان؟ گوتیان به‌لێ.
 یه‌کێکیان پرسیارى لیکردم که من کیم بۆ ئەوه‌ی ئەوانیش
 بناسن. پیمگوتن من جه‌میل مه‌حۆم کوردی لوبنانم. ئیتر زۆر
 خوشحال بوون و پیشوازی گه‌رمیان لیکردم و داویان لیکردم
 که‌میک له‌گه‌لێاندا به‌نیمه‌وه و به‌چین له‌ چایخانه‌که که‌میک قسه
 بکه‌ین و چایه‌ک به‌خۆینه‌وه. داوی لی‌بوردم لیکردن، چونکه من له
 ژێر چاودێریدام و ریکام نییه له‌گه‌ل هه‌چ که‌سیکه‌دا دانیشم و قسه
 بکه‌م. پیمگوتن ئەگه‌ر حه‌ز ئەکه‌ن هه‌ر به‌ده‌م ریکاو پیا‌سه به‌سه‌ر
 جاده‌که‌وه قسه ده‌که‌ین، ره‌نگه ئەوه باشتر بیت. له‌و کاته‌ی که
 قسه‌مان ده‌کرد، چه‌ند که‌سیکه‌مان بینى پیاوانی ئایینی بوون،
 شۆفێرێکی ئۆتۆمبیله‌که‌یان له‌گه‌لدا بوو، سه‌له‌ح به‌رزانی و
 مه‌جیدی نوسه‌ری ئیدریسیان له‌گه‌لدا بوو جانتا‌کانی ئەوانیان
 هه‌لگرته‌بوو. ئیمه‌ خۆرسکانه ته‌ماشای ئەوانمان ده‌کرد، جوله‌ی
 سه‌ر شه‌قامه‌که نا‌ئاسایی بوو. یه‌کێک له‌ مه‌لا‌کان فه‌رمانی به
 شۆفێره‌که کرد، ئۆتۆمبیله‌که به‌ئیتته به‌رده‌م دیوه‌خانه‌که. دواتر
 زانی‌مان ئەو ئۆتۆمبیله پێ بووه له‌ بۆمب و رۆکی‌ت و ئەو پیا‌وانه
 مه‌وعیدیان له‌گه‌ل بارزانی هه‌بووه. پیا‌وه ئایینییه‌کان رۆیشتنه
 ژووره‌وه بۆ کۆبوونه‌وه. دوا‌ی تێپه‌ر‌بوونی نزیکه‌ی نیو سه‌عات
 له‌ چوونه ژووره‌وه‌یان بۆ دیوه‌خانه‌که‌ی بارزانی، له‌ کاتیکه‌دا من
 له‌گه‌ل لاوانی کوردی سوریا سه‌رقالی قسه‌کردن بووم و له

شه قامه که دا هاتو چۆمان ده کرد، گوڤمان له ته قینه وهی بۆمبه کان بوو، له ناو دیوه خانه که شه وه زرمه یه کی گه وره هه ستا. هه موومان له و باوه رهدا بووین کوده تایه ک له دژی بارزانی له لایهن جه لال تاله بانی و گروپه که یه وه ئه نجام دراوه. که ته قینه وه روویدا، شله ژانیکێ زۆر له شه قام و گۆرپه پانه که دا دروست بوو. خه لکمان ده بیینی هه موو له ملاو ئه ولاره راکه پاره یان بوو. پاسه وانه کان هه موو که سیکیان ده ستگیر ده کرد که جلو به رگی سفیلیان له به ردا بوو. ئینجا هاتن به ره و لای ئه و گه نجه کوردانه ی که جلو به رگی سفیلیان له به ردا بوو، یه کیک له پاسه وانه کان هات بۆ ده ستگیر کردنیان، به لام خۆشه ختانه من ئه و پاسه وانه م ده ناسی پیاوینکی باش بوو، ئیتر تیمگه یانده که من ئه وانه ده ناسم و هیچ په یوه ندییان به و روداوه نیه و لیتره که س نانس و یه که م جاره هاتون. ئیتر که من تیمگه یانده، ئه ویش رویش و به روکی به ردان، به خیرایی چووین بۆ هۆتیه که، له کاتیدا له ناو باره گای بارزانی و له سه ر جاده که شه رو ئاشوب توند بوو. له دوا ی ره وینه وه ی زیرانه که، ئیتر ورده ورده راستیه کان ئاشکرا بوون. ده رکه وت ئه و که سانه ی که جلو به رگی پیاوانی ئایینیان له به ر کردبوو، تیکده رو به کریگیراو بوون، هاتبوون بۆ ئه وه ی پیلانیک بۆ کوشتنی بارزانی جیه جی بکن. هه موویان کوژران ته نها شۆفیره که نه بیته که زۆر به عه جایه بی له مردن رزگاری بوو^{٢٨}.

^{٢٨} له م رووداوه دا نو که س کوژران هه وت له پیاوانی ئاینی (عبد الجبار الاعظمی، عبد الوهاب الاعظمی، عبدالحسین الدخیلی، باقر المظفر، ابراهیم الخزاعی، غازی الدلیمی، احمد عبدالله یاسین الهیتی، نوری الحسینی، احمد محمد قاسم) و هه ربوو شۆفیره که

پیاوه ئایینییه کان بقمعیان له ژیر جله کانیانه وه شار دبۆوه، کاتییک بارزانی له گه لێاندا داده نیشیت و قسه یان بۆ ده کات، یه کسه ر بۆمبی ژیر جله کانیان ده ته قیته وه و هه موویان ده کوژرین. ههروه ها ئۆتۆمبیله که ی ده ره وه ش ده ته قیته وه و ده رگا و په نجه ره کان هه مووی تیکشکان، هه ر ده پیاوه ئایینییه که و سی پاسه وانی بارزانی کوژران. هه ندی که سیش بریندار بوون که به په له ره وانه ی ئێران کران. یه کیک له برینداره کان چاوی له ده ست دابوو پاسه وانی بارزانی بوو به ناوی زه کی، یه کیکێ تریشیان ناوی فارس مه سعود بوو که به ره چه له ک سریانی بسو. هه وله که ی کوشتنی بارزانی ئه مسه رو ئه وسه ری حاجی ئۆمه رانی هه ژاند.

دوای ئه و روداوه ناخۆشه، هێزه کانی پێشمه رگه که و تنه ره وشی ئاواره ته وه، گه ران و پشکنینیان زیاد کرد، هه ستان به ریکه ستنی ئێشکگرتنی توند و به رده وام. سوپاسی خودام کرد که له کاتی روداوه که دا من له ژووره که م دا نه بووم له ناو دیوه خانه که. خودای گه وره و میهره بان منی له ژیر ره حمه ت و چاودێری خقیدا دانابوو، ئه گه ر نا ره نگه منیش یه کیک بووما یه له کوژراوه بیتاوانه کان. دیوه خانه که به که لکی ژیان نه مابوو. دیوار و په نجه ره ی ژووره که م هه مووی تیکشکابوون. ئه و پاسه وانه ی که بۆ چاودێری و ئێشکگرتنی من دانرابوو، ئه ویش مرد. ئیتز به بن

به ناوه کانی سلیمان کوخی و محمد کامل اسماعیل که هه ر دوکیان ئه مسه ری ده زکای هه والگری عیراق بوون.

هیچ چاودیرییهک له هۆتیله کهدا دهنوستم. له ماوهی مانهوه م له هۆتیله کهدا هیچ کس له منی نه ده پرسی، هه ر له بیرى که سدا نه ما بووم. ئه و پیلانه تا رادهیهک بچ سهروبهرى و پاشاگهردانى لیکه وتبووه. یهک به دواى یهک شاندهکان له هه موو لایه که وه دههاتن بۆ پیرۆز بايى بارزانى به سه رسهلامهت بوونى. شاندهکان له هه ولێر و کهرکوک و سلیمانى و له هه موو قهزا و ناحیه و گوند و شارهکانى کوردستان و دهره وه دههاتن هه مووى دههات بۆ حاجى ئۆمه ران بۆ سه ردانى بارزانى.

روژێکیان له چایخانهیهک دانیشتیبووم، سه یرى ئه و شاندهانه م دهکرد که دههاتن و دهپویشن، زۆر جار زیاتر له چهند هاوڕێی دلسۆز پێیان دهگوتم، که ئه و هه له دهگمهنه بقۆزمه وه و سواری یهکێک له ئۆتۆمبیلهکان یان ئۆتۆمبیله که ی ئه و بم، بمبات بۆ هه ولێرو له ویشه وه بۆ هه ر شوێنێک که خۆم دهخوازم بهروم، بهمهش له زیندان رزگارم دهییت و ئازاد ده بم، هه موو جۆره داوایهکی له و جۆره م رهت دهکرده وه و ده مگوت: نامه ویت له حاجى ئۆمه ران و کوردستان به هه لهاتویى بهروم، به لکو ده مه ویت به ریکه وتن بهروم بۆ ئه وه ی پیکه وه به دلسۆزى هاوکارى یه کتر بین و هه ر جۆره خراپ تیگه شتنیک له نیوانماندا نه میتیت. کاتى ئه و قسانه م پێده گوتن ده یانگوت: تۆ له رووى بیرکردنه وه بێزارو ماندوویت. بارزانى ده یه ویت به یه کجارى له ناوت به ریت بۆ ئه وه ی له عینادى و مکۆر بوونى تۆ رزگار ی بیت، ئه مه هه لیکى به نرخه

بۇ ئۇ، باشتىر وايە بە ئۆتمىيىل لە گەلماندا بىتت، لەم بارودۇخ و
هەلومەرچەدا كەس بە كەس نىيە. ھەمىشە وەلامەكەم نەدەگۆپى
و دەمگوت: نەخىر نەخىر.

شازدە رۆژ لە ھۆتيلەكەدا مامەو، بارودۇخم زۆر لەو ە باشتىر
بوو كە لە ژوورى زىندانەكەدا بووم، مېش ومۆرانە تېم ئالابوون.
زۆر بە ئاسودەيى دەخەوتم. لە ھۆتيلەكەدا دوو كەسى ترم ناسى
كە كوردى توركييا بوون، ئەوانىش بەھۆى دكتور شىفانەو ە
تۆمەتباركرايوون و دەستبەسەر بوون. پىكەو ە لە حاجى
ئۆمەران پىاسەمان دەكرد، دەرقىشتىن و بە شاخەكاندا
ھەلدەگەراين، بەبى ئەو ەى ھىچ كەس پىمان بزانن، ئەگەر
مەبەستمان راكردن بوایە ئەوا لەو بارودۇخەدا لەو ە
ئاسانتىرەبوو. ئىمە ئەو كارانەمان دەكرد بەبى ھىچ ماندوو
بوونىك و زۆر بە ئاسانى، چونكە ھىچ پاسەوان و چاودىرىكمان
بەسەرەو ە نەبوو، بەلام وىژدانمان ھەرگىز رىگای ئەو كارەى
پىنەدەداين. زۆر جار دەچووینە مەزارگەى شىخ بالەك و
زىارەتمان دەكرد و خۆمان تەبەرەك دەكرد، ئەو شىخىكى ئەوليا
بوو لە حاجى ئۆمەران، وەكو نەرىتە باو ەكان ھەندى بەردمان
فرىدەدايە سەر مەزارى ئەو شىخە گەرەيە. بە گۆپرەى نەرىتى
خەلكى ئەو ناوچەيە ھەر كەس بەردىكى فرىدايا بۇ سەر
مەزارەكو پىايدا بنوسايە، ئەوا ئەو كەسە مرازى حاصل دەبوو،
ھىچ داوايەكى لە لايەن خوداوەندەو ە رەت نەدەكرایەو ەو بۆى

دههاته دی. بهختی من وابسوو که هه میسه ئه و بهردانه ی فریمدهدان دهنوسان به کیلی مهزارهکهوه کهچی هه رگیز ئه و بهردانه ی که هاوریکنم فرییان دهدان پیایدا نهدهنوسان، بویه ئهوانیش به منیان دهگوت: کیشهکه ی تو پیش ئه وه ی ئیمه چاره سهر ده بیت، به لام له بهد بهختیدا به پیچه وانه وه کیشه که ی ئه وان چاره سهر کراو منیش هیتشتا هر له وئ بووم و چاوه پروانی چاره سهر بووم.

زور جار چاوم لیده بوو که ئه فسه ره ئیرانییه کان سهردانی باره گای بارزانیان ده کرد، به لام به شیوه یه کی نهیتی. دکتور مهحمود عوسمان و هه ندیکی تر له ئه ندامانی مهکته بی سیاسی دهچوون بۆ سنوری ئیران بۆ کۆبوونه وه له که لیاندا. کاتیک دههاتن بۆ باره گای بارزانی و داده نیشان و قسه یان ده کرد، پاسه وانه کان دهیانگوت ئه وانه ئه فسه ری عیراقین و به کاری تایبته هاتوون، وایانده زانی من ناتوانم ئه فسه ری ئیرانی و عیراقی له یه کتر جودا بکه مه وه. چه ندین جار به چاوه کانی خۆم ده مبینی که گونیه ی پرکراو له دۆلاری ئه مهریکی ده هیتران بۆیان و سه رچاوه که شی بالیقزخانه ی ئه مهریکا بوو له تاران.

به ر له وه ی له حاجی ئۆمه ران برۆم بۆ قه سرێ، دارا توفیق هات بۆ لام، به لام ئه مجاره یان به و جۆره نه بوو که ئاسی بووم. هه لوێستی ته واو گۆرپا بوو له که لما، هه ولی ده دا خۆی نزیک بکاته وه له که لیم. ئه و دارا توفیقه نه بوو که ده مناسی که سینکی

پیلانگیځې زالم و بوختانچې و راپورتنوسی دروژن، نامانجی هم نهرم و نیان بوونهشی وهکو دواتر زانیم ټوه بوو که بمخاته قسه و هندی زانیاریم لیده ریښتیت بق ټو راپورتهی که بهرزی ده کرده وه بق ئیدریس و له بهرامبر هموو وشه یه کیدا چهند دقلاړیکې دهست دهکوت و دهیبردن بق ټو روپا بق ټوهی بق خورشیی و هوهسهکانی ژپانی خوی بهکاریان بیښت.

له هڅتله که دا بووم، چهند روژیکې نارام تیدا برده سهر و ههستم به که میک ټاسودهیی کرد. خوتن و پشودانم باش بوون و باری دهر ونیم نارام بو. هه میسه بیرم له و پیلانه ده کرده وه که ټه نجامدراو منیش بق خوم یه کیک بووم له قوربانیهکانی. له خوم دهرسی ده بیټ ټو لایه نه کئ بیټ که ټو پیلانهی جیبه جئ کرد؟ نامانجه که ی چی بووه؟ ده بیټ کئ له حاجی ټومهران هاو بهش بوو بیټ تیایدا؟ بیر و که و پرسیار میثکیان وروژانده بووم. نه مده توانی له سهر بق چونیک بگیری سیمه وه، به لکو به هوی ټو دوودلی و واسواسیه م چه پ و راستی خوم لیتیکچووبو. نه مده زانی چاره نوسم به کوئ دهکات، به تاییه ت که من له ژینگه یه کی دهر به گایه تیدا بووم، به نهریتی خپله کی کاره کان دهکران، هیچ ټازادییه ک بق بیروباوهر و وشه نه بوو. بیرم له شیوازو ریگایه ک ده کرده وه که بتوانم ژپانی خومی پیده رباز بکم، بهر له وهی شه مه نه فهره که به جیم بیښت. بیرم له داهشتی پیلانیک ده کرده وه بق ټوهی له قه سرپوه هه لیتم بق رهواندون، به

تایبەت دواى ئەوئى ھەموو گفتوگۇکانم لە گەلیاندا بئى ئەنجام
 دەرچوون و ھەموو ناوھەند گىریبھەکانیش چ لە ناوخر و چ لە
 دەرھوئە بئى ئاکام مانەوہ. ھەموو ئەو ھەولانە بئى بەر بوون،
 چونکە مەلا مستەفا خۆى بکوژ و بېر بوو، بە ئارەزووى خۆى
 بەبئى دادگا و بوونى چاودێر، ھەرچى بویستایە دەیکرد. ئەو
 بەزۆر منى دەستبەسەر کرد، بە گوێرەى میزاج و ئەقلیەتە
 خێلەکی و سادەھەکی خۆى، بۆ ئەوئى بۆ رایگىشتى بئەلمیئەت
 کە بەھیزو بە توانایەو چى بویت دەیکات و خەلک لە زیندانە
 ترسناکەکانیدا دەستبەسەر دەکات. لە قەسرى دەیان خەلکی
 کوردی خاوەن کەسایەتى دیارەبئى ھىچ ھۆکارو پاساویک.
 دەستبەسەر کرابوون و خرابوونە ژێر چاودێرى توندوہ، تەنھا
 لەسەر بناغەى ئەو راپۆرتە دروستکراوانەى کە ئاژان و
 سیخوڕەکانیان لەسەر ئەوانە ھەلیاندەبەستن و ھىچ بنەمایەکی
 راستى و دروستیان نەبوو. ئەو کۆمەلگە خێلەکی و ساویلکەپە،
 بەو ئەقلیەت و رەفتارانەیانەوہ کە پەپرەویان دەکرد وەک ئەوہ
 بوون کە لە سەدەکانى ناوہراستدا بژین. یەک بوختانى درق بەس
 بوو بۆ ئەوئى کەسێک لە سوچیکى قوولى بەندینخانەدا توند
 بکریت.

لەو بارودۆخەدا من لە گىژەنى بێرکردنەوہدا بووم، دلەراوگەى
 دەرونىم توش ببوو، لەبەر ئەوئى نەمدەزانى چارەنوسم بە کوێ
 دەگات، لە تیکچوونى بەردەوامى بارى دەرونىدا بووم، رۆژیکیان

دارا عه‌تار به سه‌ردان هات بق لام بق قه‌سری، داوای ایگر، م
 پیکه‌وه هه‌تا سه‌ر کانیه‌که بچین، به سوپاسه‌وه په‌سه‌ندم کرد. له
 ریگا باسی کاروباری حزییمان ده‌کرد. پاسه‌وانیکی سه‌ر به
 هه‌والگری مه‌سعود یاوه‌رمان بوو، کامیرایه‌کم به ده‌سته‌وه بوو
 دام به‌و. له کاتی سه‌رقال بوونمان به قسه‌و گفتوگو، توانیم
 هه‌ندی بابه‌ت بکه‌مه‌وه که له ریگیانه‌وه زانیاریم له‌سه‌ر مه‌کته‌بی
 سیاسی چنگ بکه‌ویت.

که ده‌گه‌یشینه شوینیکی خوش به پاسه‌وانه‌که‌م ده‌گوت
 وینه‌به‌کمان بق یادگاری بگریت. دارا هۆکارو پالنه‌ری چرکانندی
 ئه‌و وینه‌ی نه‌ده‌زانی، به‌لام من خۆم مه‌به‌ستم هه‌بوو له‌وه‌دا. که
 گه‌پاینه‌وه‌و دارا رویش‌ت به ریگای خۆیه‌وه، ده‌ستم کرد به
 نوسینی نامه‌یه‌کی درێژ له‌سه‌ر هه‌موو ئه‌و ددان پیدانانه‌ی دارا
 عه‌تار، راپورته‌که‌م هاوپێچ کرد له‌گه‌ل هه‌ندی له‌و وینه‌ی که
 پیکه‌وه چرکاندمان و ناردم بق ئیدریس و مه‌سعود بارزانی بق
 ئه‌وه‌ی ئه‌وانیش بیده‌نه ده‌ستی باوکیان مه‌لا مسته‌فا، بق ئه‌وه‌ی
 هه‌موو ئه‌و راستییانه‌ی بق ئاشکرا بی‌ت و بزانی‌ت ئه‌ندامانی
 مه‌کته‌ب سیاسیه‌که‌ی و هه‌ریه‌که‌یان به شیوازی تایبه‌تی خۆی
 چون پیلانگیری ده‌که‌ن له‌ دژی شۆرش و چون هه‌ول ده‌ده‌ن له
 ریگای راپورته‌ هه‌لبه‌ستراو و درۆینه‌کانیانه‌وه هه‌موو
 دلسۆزه‌کانی بارزانی له‌ناو شۆرش و ده‌ره‌وه‌ی شۆرشدا
 که‌نارگیر بکه‌ن. ئه‌مه‌ ئه‌و پیلانه‌ جه‌ه‌ننه‌میانییه‌ی ئه‌و تافه‌

خوفروش و به‌کریگراوه بوو، ته‌نانه‌ت شیدرسی کورپی بارزانیش له و پیلاناندا له دژی باوکی تیره‌گلابوو، به ته‌ماعی شه‌وی له دواي باوکی سه‌رکردایه‌تی بق خوی بیت، به‌لام شه‌و نه‌یده‌توانی شه‌وی بق بچیته‌ سه‌ر، له‌به‌ر شه‌وی به‌رام‌به‌ره‌که‌ی که مه‌سعود بارزانی بوو له به‌رده‌میدا ده‌ه‌ستا و هیزکی پۆلایین و پشتیوانیکی دلسوزی باوکی بوو. بارزانی له‌گه‌ل سنی ژندا هاوسه‌گیری کردبوو. یه‌که‌میان دایکی عوبیتدولا بوو، دووه‌میان دایکی ئیدریس بوو، سیتیهمیان دایکی مه‌سعود بوو. شه‌می سیتیهمیان له‌گه‌لیدا مابوو، بۆیه متمانه‌ی زیاتری به مه‌سعود هه‌بوو وه‌ک له‌وانی تر. وێرای شه‌وش له‌گه‌ل ئیدریس کۆک و ته‌با بوو له‌سه‌ر هه‌موو شه‌و پرسه‌ ناوخۆیه‌کان که تاییه‌ت بوون به‌ سیاسه‌تی شوێرش. به‌لام بارزانی ئاگای له زۆربه‌ی شه‌و نامه و راپۆرتانه نه‌بوو که ده‌گه‌یشته‌ باره‌گا و به‌ده‌ستی نه‌ده‌گه‌یشتن، بۆیه به‌ته‌واوی ئاگای له راستیه‌کان نه‌بوو.

داوام له دارا عه‌تار کرد چاکه‌یه‌کم له‌گه‌لدا بکات و نامه‌یه‌کم بگه‌یه‌نیت به‌ که‌سوکارم له‌ لوبنان بق شه‌وی دلیا بن که باشم و ته‌ندروستیم باشه. یه‌که‌سه‌ر به‌یین دوو دلی داواکه‌می جێبه‌جێ کرد و چرپاندی به‌ گوێمدا: له مه‌سعود بارزانیم بیست که به‌ نیازن به‌م زوانه‌ بته‌خه‌نه‌ ناو زیندان. دارا عه‌تار له‌ قه‌سه‌ری به‌یه‌ک وشه‌ شه‌می خسته‌ ده‌ستمه‌وه. هه‌روه‌ها گوتی که په‌شیمان له‌وه‌ی له‌ لوبنان به‌رام‌به‌ر به‌ من کردی، به‌لام شه‌و ته‌نها فه‌رمانه‌کانی

پېښې گوتم: فەرموو تەماشاکە بېخوینەوه بىزانە ھاوپېڭانەت لە حزب چى دەنوسن و چۆن ھېرش دەکەنە سەر بارزانى و سەرکردايەتى شۆرپش. ئەو بەيانە بخوینەوهو بۆچوونى خۆتم پېښى. دەستم بە خویندەنەوهى بەياننامەکە کرد، دۇنيا بوومەوه کە نامەکانم گەشتوون، کە لە خویندەنەوهى تەواو بووم گوتم: ھېچ بۆچوونم نىيە لەسەرى، بەلام دەمەوێت راشکاوانە ئەو بەلێم کە ئێوە خۆتان ھۆکارى دروستکردنى ئەو کێشە سیاسىيانەن، بۆ زانیاریشتان من خۆم لەگەڵ ئەویدا نیم کە حزب لە لوبنان ئەو جۆرە بەیاننامانە دەرېکات و بەتایبەت کە ھېرش دەکەنە سەر شۆرپشەکى بارزانى کە من خۆم ئەوپەرى ریزو ستایشم بۆى ھەيە. رۆژنامەکەى دەنگى کوردی لێوەرگرتەوهو رۆیشت. لەو کاتەو ئێتر چاودێرى لەسەرم ئوند کرا. لەو کاتەدا ئەندامانى لێژنەى ناوەندى پارتى دیموکراتى کورد لە سوریا بە ھەردوو بالى راست و چەپەو، لەگەڵ ھەندى لەو کەسانەى کە ناوى خۆیان نابوو بەرەى ئاشتى، گەشتنە بارەگای شۆرپش. دەھام میرى گالتهى بە بەرەى ئاشتى دەکرد و ناوى نابوون 'بەرەى تەشویش'.

ھەموو ئەمانە لە قەسرئى بوون، بۆ ئەو ھاتبوون کە لەگەڵ مەلا مستەفا دانیشن و گرافتە ئالۆز و قوولەکانیان چارەسەر بکەن. ئەو راپۆرتانەى کە لەلایەن مستەفا بەگ و حسین حاجو و ئیبراھیم گابارى کە ناسرابوو بە (سورى) بۆ بارەگای بارزانى

به‌رز ده‌کرانه‌وه، جه‌ختی له‌وه ده‌کرده‌وه که پشتیوانی باله‌که‌ی ده‌هام میرق بکریت، به‌لام ئه‌ندامانی بالی دیموکراتی چه‌پی کوردی سوریا هیچ په‌سهند نه‌بوون له‌ لایه‌ن بارزانییه‌وه. هه‌موو ئه‌وانه ده‌هاتن بق سه‌ردانم و هه‌موویان یه‌کتریان تاوانبار ده‌کرد، منیش وته‌ی هه‌موویانم لای خۆم تو‌مار ده‌کرد بق میژوو. ده‌هام میرق له‌هه‌موویان به‌هێزتر بوو، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌ لایه‌ن مسته‌فا به‌گ و حسێن حاجق پشتیوانی ده‌کرا. ئه‌مانه به‌ ئاره‌زووی خۆیان له‌ هه‌موو ناوچه‌کاندا به‌ ئۆتۆمییلی کادیلاک ده‌سو‌پانه‌وه، به‌ تاییه‌ت مسته‌فا به‌گ، به‌لام ئه‌وانی تر له‌ ژیر چاودیری توندا بوون. توند ترین به‌ره‌ه‌ستکاری باله‌که‌ی ده‌هام میرق، ده‌رویش صادق بوو، که هه‌میشه هه‌ره‌شه‌ی ده‌ستگیرکردنی له‌سه‌ر بوو، هه‌ندێ جار گو‌تییه‌ستی ئه‌وه ده‌بووم که هه‌ندێ له‌ نه‌یاره‌کان ده‌ستگیر ده‌کری‌ن و تا کوتایی ته‌مه‌نیان له‌ زیندانه‌کانی شۆرش ده‌مێننه‌وه به‌هۆی دژایه‌تیکردنی سیاسه‌ته‌کانی ده‌هام میرقوه. بارزانی خۆی هاته سه‌ر هێل و ئیراده‌ی خۆی به‌سه‌ر هه‌موو ئه‌واندا سه‌پاند که له‌ نێوان دوو هه‌لبژارده‌دا دانه‌یه‌ک په‌سه‌ند بکه‌ن: یان زیندان یان ئه‌وه‌تا په‌سهن‌دی بکه‌ن که ده‌هام میرق سکرته‌یری حزب بی‌ت له‌ سوریا. وێرای هه‌موو ئه‌و کارانه محمه‌د نابق له‌ زیندانه‌کانی شۆرش ده‌ست به‌سه‌ر بوو، دوا‌ی ئه‌وه بوو به‌ یه‌کیک له‌ ئاژانه‌کانی مه‌سه‌عود به‌رامبه‌ر به‌ ۶۰ دیناری موچه‌ی مانگانه‌! ئه‌و به‌ ته‌واوی ئازاد بوو له‌ ها‌تو‌چو‌کردن له‌ ناوچه‌کانی

ژیر دهسلاتی شلرېش بۇ ھر شوینیک بیهویت، تهنه چاودیری
 مستهفا بهگ و حسین حاجق و شوینکه وتوه کانیا نیهیت. به
 چاوی خوم ده مینی که چون حسین نابق راپورته کانی خوی
 پیشکش به مه سعود دهکات و دواتریش عه بدول موهه یمن
 دهیان دیناری بۇ ده ژمارد و پسوله ی وهرگرنتی پاره کەشی مۆر
 دهکرد. هه موو ئه و کارانه له ژووره کە ی خومدا دهکرا.

سه رکردایه تی کونه پهرستی شوپشی کورد له عیراق، به
 ته واهه تی پشتی به ئازان و جاسوس و خائنه کان ده به ست.
 بودجه ی شوپش ھر هه مووی له به کریگیراوه کانی مه سعود و
 ئیدریس به فیرق ده درا.

دلّه پاوکه یه کی زۆرم هه بوو، بیرم له ریگایه کی مسوگر
 ده کرده وه بۇ راکردن، له بهر ئه وه ی له باریکی ده روونی زۆر
 خراپدا بووم، خوم یه کلا کرده وه و بریارمدا رابکه م، جا
 ده رته نجامه کە ی هه رچییه ک بیت، له مانگی ئاداری سالی ۱۹۷۲ دا
 بوو، دهستمکرد به دارشتنی نهخشه ی راکردن له قه سرئ، بۇ
 ئه وه ی له زیندانه گه وره که م ده رچم و به ئازادی برۆم بۇ
 شوینیک، جا هه ر شوینیک بووه. له گه ل یه کیک له پیشمه رگه کاند
 ریکه وتم، ئه و که سیتی دل باش و راستق بوو له گه لمد.
 بریارماندا هه ردو کمان پیکه وه له رۆژیکی دیاریکراودا رابکه ین.
 ئه و شه وه ی که ده بوو رابکه ین، دانیشتبووم سجوقم ئه خوارد و
 بیرۆکه ی جیاواز به میتشکدا ده هات، له پیر له ده رگای ژووره که م

درا. ههستام ده‌رگناکه‌م کرده‌وه، توشی سه‌رسو‌پمانیکی زۆر بووم که ته‌ماشام کرد ره‌یازی کو‌پمه. ب‌روام به‌چاوه‌کانی خۆم نه‌ده‌کرد. دوا‌ی به‌خیرها‌تن و هه‌وال‌پرسی‌نی یه‌که یه‌که‌ی خه‌یزان و خه‌زمان، هۆکاری ها‌تنه‌که‌یم زانی. نامه‌یه‌کی تایبه‌تی له‌دایکیه‌وه هه‌تیا‌بوو بۆ ئیدریس بارزانی و داوا‌ی ئازادکردنی جه‌میل مه‌حوی می‌ردی ده‌کات. نامه‌که‌ی به‌هه‌رشکردنیک‌ی زۆر توند بۆ سه‌ر مه‌کته‌بی سیاسی پارته‌ی دیموکرات به‌کۆتا هه‌تیا‌بوو. دوا‌ی خوه‌ینه‌وه‌ی نامه‌که‌ ئه‌وه‌ی که‌ پێویست بوو بیه‌س‌پمه‌وه، سه‌پمه‌وه به‌ر له‌وه‌ی کو‌په‌که‌م بیه‌دات به‌ ئیدریس، ئه‌مه‌ش له‌ پێتا‌وی به‌رژه‌وه‌ندی گه‌شتی.

به‌ کو‌په‌که‌م گوت: کو‌پم ره‌یاز ده‌زانی ئه‌گه‌ر ئه‌مه‌ش و تۆ نه‌ها‌تیا‌یه، به‌ ته‌ما‌بووم ده‌مه‌و به‌یان را‌به‌که‌م بۆ ده‌ره‌وه‌ی سه‌تو‌رو خۆم له‌ جه‌ه‌نه‌می ئه‌م زیندانه‌ ترسناکه‌ رزگار بکه‌م، که‌ ئه‌تر له‌وه‌ زیاتر توانای به‌رگه‌گرتنیم نه‌ما‌وه. پێمخۆشه‌ بمرم زۆر له‌وه‌ شکۆمه‌ندانه‌ تره‌ که‌ له‌و حا‌له‌ته‌ زه‌بوونییه‌دا به‌ند ب‌م.

روژی دواتر هه‌والی ئه‌وه‌م زانی که‌ داودی ب‌رام، له‌گه‌ل که‌سێکی دیکه‌دا گه‌شتۆته‌ باره‌گای مه‌کته‌بی سیاسی له‌ ناو‌پردان. پاس‌پۆرته‌کانیان له‌ هه‌ردوو‌کیان وه‌رگرتو‌وه‌و هه‌ردوو‌کیانان له‌ باره‌گای مه‌کته‌بی سیاسی ده‌سته‌به‌سه‌ر کردو‌وه. من له‌و نۆ‌وه‌دا له‌ ژو‌وره‌که‌ی خۆمدا دانیه‌شتبووم، کاتژمێر ۱۰ی به‌یانی بوو، له‌گه‌ل ره‌یازی کو‌پم قسه‌و با‌سمان ده‌کرد. یه‌کسه‌ر ده‌رگا‌که‌ کرایه‌وه‌و

مهجیدی نوسه‌ری لای ئیدریس له‌گه‌ل ژماره‌یه‌ک پاسه‌واندا هاتنه
 ژووره‌وه. به‌بێ هیچ پرسیارێک فه‌رمانیدا به‌ کو‌په‌که‌م هه‌ستێته
 سه‌ر پێ. زۆر به‌ وردی هه‌موو گیانی پشکنی، هه‌موو په‌راوه‌کانی
 ناو گیرفانی ده‌ره‌یناو پاسپۆرته‌که‌شی برد و به‌ شیوه‌ی فه‌رمان
 گو‌تی: تۆ ده‌ستگیرکراویت. دوا‌ی ته‌واو بوونی له‌و شی‌وا‌زی
 تیرۆره‌، به‌ شو‌ینیدا چوومه‌ ده‌ره‌وه و لی‌مپرسی ئه‌مه‌ چیه‌ ئه‌و
 ره‌فتاره‌ نا‌په‌وا‌یه‌ بۆ ده‌که‌ن؟ وه‌لامی دامه‌وه و گو‌تی: ئه‌مه
 فه‌رمانی ئیدریسه‌ من جێبه‌جێ ده‌که‌م، کو‌په‌که‌ت له‌ پال خۆتدا
 زیندانی ده‌کریت. پێم‌گوت ئاخه‌ر بۆچی له‌به‌رچی؟ گو‌تی: زانیاری
 ته‌واومان له‌ عه‌زیز عه‌قراوی به‌رپرسی لقی پار‌تی له‌ هه‌ولێر،
 به‌ده‌ست گه‌یش‌تووه‌ که‌ کو‌په‌که‌ی جه‌میل مه‌حق به‌ ئاسانکاری له‌
 لایه‌ن ده‌زگای هه‌والگری عێراقه‌وه‌ هاتۆته‌ کوردستان. پێم‌گوت:
 ئه‌وه‌ بوختانه‌ و راست نییه‌. گو‌تی: زانیاری هه‌والگرییه‌کانمان درۆ
 ناکه‌ن، به‌ تایبه‌ت عه‌زیز عه‌قراوی زۆر له‌وه‌ دل‌نایه‌. گفتو‌گو‌ له‌
 نێوانماندا توند‌تر بو‌وه، تو‌په‌بو‌ونم گه‌یش‌ته‌ ئاستێکی زۆر تیز و
 ته‌واو به‌ ده‌مو‌چاومه‌وه‌ دیار بو‌و، به‌لام هێمن بوومه‌وه‌ و له‌دلی
 خۆمدا گوتم رۆژیک دێت تۆ له‌م به‌کریگیراوانه‌ ده‌که‌مه‌وه، به‌
 تایبه‌ت له‌ عه‌زیز عه‌قراوی. دواتر گه‌رامه‌وه‌ بۆ ژووره‌که‌م و داوام
 له‌ کو‌په‌که‌م کرد بزانه‌م چۆن هاتووه‌و گه‌یش‌تۆته‌ ئێره‌ بۆ ئه‌وه‌ی
 ئاگادار بم و راستییه‌کان بزانه‌م، به‌مه‌ش ده‌که‌ومه‌ هه‌لو‌ب‌ستێکی
 به‌هێزه‌وه‌ له‌ رووبه‌‌رووبوونه‌وه‌ی ئه‌م کۆنه‌په‌رستانه‌ که‌ هیچ

سۆز و بەزەییەک لە دایاندا ئەماوەو باوەریان بە هیچ شتێک نیه
جگە لە تیرۆر و کوشتن، لە راستیدا ئەوانە خۆینمزی گەلی
کۆردن.

کورپه کهم دهستیکرد به گێژانهوهی چۆنیەتی هاتنی. ئەو لەگەڵ گەیشتنیدا بۆ هەولێر سەردانی بارهگای لقی دووی پارێزگای دیموکراتی کوردستانی کردووه. بەرپرسی لقی لهو کاتهدا عەزیز عەقراوی بووه. کورپه کهم خۆی دهناسیڤیت که کوپی جه میل مه حویه و دهیه ویت پسه له یه کی ریگه پیدانی بۆ بکریّت. عەزیز عەقراوی به زاراوه گه و جانه کهی خۆی گوتبووی: بۆ دهر وه من پسه له ی ریگه پیدانم نییه، بۆ بۆ لای عه بدول وه هاب ته تروشی، ئەو پارێزگاری هەولێره.

ئىنجا سەرداتى پارىزگارى كردووه و خۇى ناساندووه. پارىزگار زۆر بە ريز و حورمەتووه پيشوازي كردووه، ئىنجا كەسپكى لەگەلدا ناردووه بى قەرمانگهى كاروبارى ئاسايش، لەوچ پىسولەيهكى ريگه پيدانايان بى كردووه. لە هەوليرەوه كە هاتووه بى گەلاله پيشمەرگهيهكى لەگەلدا بووه و لە ناو ئۆتۆمبيله كەدا يەكتريان ناسيوه. ئەو پيشمەرگهيه پىي گوتووه باوكت لە قەسرى زىندانە. ئەو پيش راستەوخو بەبى ئەوهى وەك پتويست دەكات هەموو ميوانتيك بچيت بى بارهگاي مەكتەبى سياسى لە ناوپردان هاتووه بى لای مەن. دەبوو لە ناوپردان خۇى بناسيتنت و بروات بى مەكتەبى سياسى، بەلام ئەو بەبى هەي

مه به ستیک و هه روا خۆرپسکانه بۆ لای من هاتبوو. دواى ئه وهى
 كۆپه كه م له گىرانه وهى ئه و چىرۆكه بۆوه، دهستم كرد به
 نوسىنى نامه يه كى دريژ بۆ روونكر دهنه وهى راستى روداو هه و
 ناردم بۆ ئىدرىس، ئىتر ريگايان دا به كۆپه كه م. ئه وىش لای من به
 دهست به سه ركراوى له ژووره كه دا و له ژىر چاودى ترى توندا
 بمى نى ته وه.

رۆژى دادى ئىدرىسم له سه ر جاده بينى كه دهيان پاسه وان
 ده وريان گرتبوو، ئه وه له م قۆسته وه و گوتم كا ك ئىدرىس تكايه
 ده مه وىت قسه ت له گه لدا بكم سه باره ت به كۆپه كه م، ريگه ي
 نه دام قسه كانم ته واو بكم به توپه بوونه وه گو تى: رىازى كو پت
 به هاو كارى ده زگاي هه والگري عىراق هاتۆته ناوچه كانى شوپش،
 ئىتر له و باره وه قسه م له گه لدا مه كه. سه رى رانه وه شاندا و
 هه ر هه شى ده كرد، ئىنجا به توپه يى رۆيش ت بۆ باره گاكه ي خۆى.
 ئه م روداو ه له به رده م خه لكى دا روويدا، له به ر ده م هه موو پاسه وان
 و پى شمه رگه كاندا، هه موويان زۆريان پى ناخۆش بوو، به لام
 كه سىان ده سه لاتيان نه بوو، كه سىان يه ك وشه ي نه وت. خۆم
 و كۆپه كه م له ژىر مانه وه و ده ست به رس كردنى زۆره ملێدا بوو ين.
 جگه له سه بر گرتن هى چى ترم له به رده م دا نه بوو.

رۆژى ١٠ى ئايارى ١٩٧٢ محهمه د عه زى ز هات بۆ ژووره كه م،
 لاه وه دانىشت و ده ستمان به قسان كرد. پرسى اري چاره نو سى
 داودى برام لى كرد، گو تى باشه. ئىنجا گو تى من له لايه ن مه كته بى

سیاسییوه راسپیژدراوم که هاوکاریت بسکه م له داپشتنی به یانتامه یه یک بق وه لامدانه وهی ئه و به یانه ی که حزبه که مان له لوپنان بلاویان کردۆته وه و ده بیته به ته وای ئه و به یانه به درۆ بخریته وه.

ههروه ها گوته دوا ی ئه وه ی که ئه و به یانه ده نوسم، ره وانه ی روژنامه ی (التآخی) ده که ن و بلاوی ده که نه وه، دوا ی ئه وه ئینجا داودی برام دینن بق لام. داواکه یم په سه ند کرد. ئینجا لیتمپرسی دوا ی ده رکردنی ئه و به یانه ئازادم ده که ن؟ گوته به لی سه ره به ست و ئازاد، ده توانیت بق کوخ ئه ته ویت برۆیت.

ئیترا ده ستیکرد به هاوکاریکردنم بق ئاماده کردنی ده قی به یانه که و شیوازی داپشتنی، ئینجا قسه کانی بریم و گوته: له به یانه که دا بنوسه که تق هه ندی هه له ت ئه نجام داوه له به غداد. له وه لامدا گوتم: واته بلیم من له میوانداری بارزانیدام، به ندکراو نیم و له ژیر چاودیری توندا نیم و ده ست به سه رنیم، وانیه؟ ده ته ویت درۆ له گه ل خۆمدا بکه م؟ گوته جه میل گوئیگره و باش لیتمتیبکه: ئه گه ر ئه و دوو رسته یه نه نوسیت ئه و هه رگیز ئازاد نا کریتیته نه کوپه که ت و نه براکه شت. ئینجا له جیاتی ئه وه ی به ته نها خۆت ده ستگیرکراو بیت، ئه و کوپه که شت و براکه شت ده خرپنه نیو زیندانه کانی شۆرپش. ئیترا تق خۆت ئازادیت چی ده که یت، ئینجا دووباره ی کرده وه و گوته: به ره وه ی تق بیته بق ئیتره له گه ل سه دام حسین کوپونه وه ت کردووه؟ پیمگوت نه خیر ئه وه راست نییه.

له ١٤ ئایاری ١٩٧٢ ژمارهیهک له کوردهکانی سوریا کۆبوونهوهیهک له گهڵ ئیدریس و مهلا مستهفا دهکهن. له کاتی کۆبوونهوهکهدا ئیدریس له بهردهم سههرکردهکانی پارتی دیموکراتی کورد له سوریا دا کوپهکهی جهمیل مهحق تۆمهتبار دهکات بهوهی که به ئۆتۆمبیلیکی سهربازی داخراو له لایهن دهزگای ههوالگری عێراق هاتۆته کوردستان. دواي کۆبوونهوهکه ئهم تۆمهتیهان پێراگهیاند. ئهم تۆمهته له زمانی کهسیکهوه هاتۆته دهر که سوکترین کهسه من له کوردستان ناسیبیتم ئهویش ئهو شهیتانهیه که به ئیدریس بارزانی ناسراوه. له رۆژی دواتر ویستم راستینهی ئهم تۆمهته بدۆزمهوه که هیچ بناغهیهکی نییه و ئیدریس له ریگای دهزگای پاراستنهوه بلاوی دهکاتهوه.

دواتر عهبدول وههاب ئهتروشی پارێزگاری ههولێر، له بهردهم لیژنهی ناوهندی پارتی دیموکراتی کوردستان گوتیوی: ئهوهی له سههر کوپهکهی جهمیل مهحق دهگوتریت دووره له راستیهوه، چونکه ئهو خۆی ئاسانکاری کردووه بۆ کوپهکهی جهمیل مهحق که بیژ بۆ کوردستان، ئهو خۆی پسهلهی ریگهدانی بۆ کردووه، چونکه پیشتر عهزیز عهقراوی بۆی نهکردبوو.

لهو سهروبهندهدا کۆبوونهوهی ئاسایی لیژنهی ناوهندی و مهکتهبی سیاسی بهرپهوه بوو، کاتیک حهیب محهمهد کهریم و دکتۆر محمود عوسمان به ریگاوه دهبن بۆ هۆلی کۆبوونهوهکه، داودی برام له بهردهمیاندا دهوهرستیت و روودهکاته حهیب

محەمەد کەریم و پیتی دەلیت: من تەواڵم چینیە؟ من کەسیکم
خەلکی بەیروت، ناتوانم لیترە بمیئمەو، من جەمیل مەحوق نیم
بەرگەیی ئەو هەموو نارهەتیانە بگرم. حەبیب محەمەد کەریم و
مەحمود عوسمان هەردوکیان بەبێ ئەوەی وەلامی بدەنەو پیتی
پێدەکەن.

لە ١٥ ئایار یەکێک لە پاسەوانەکانی ئیدریس هات و بانگی
داودی برامی کرد و پیتی راگیاندا کە ئیدریس بانگی دەکات. لە
کۆبوونەوەکەدا ئیدریس و حەبیب دوو داخواری دەخەنە
بەردەمی بۆ ئەوەی جەمیل مەحوق ئازاد بکەن:

یەکەم، ئەو بەیانەی کە بە زۆر پێیان نوسیم، چاپی بکەم و لە
رۆژنامەی (دەنگی کورد) بلاوی بکەمەو، ئاماژە بەو بکریت کە
لە رۆژنامەی (التآخي) زمانحالی پارتی دیموکراتی کوردستان
وەرگیراوە.

دووەم، کۆکردنەوێ ئەندامانی حزبەکە و هەڵپەساردنی
ئەندامیتی کۆڕەکانی جەمیل مەحوق و لایەنگرەکانی لە ناو
حزبەکە و هەلبژاردنی سەرکردایەتییهکی نوێ بە گۆڕەوی خواستی
سەرکردایەتی ئەوان.

دوای چۆڵبوونی ئەو دوو داوایە، ئینجا جەمیل مەحوق ئازاد
دەکریت. دوای دەرچوونی براکەم لە کۆبوونەوەکە پێمگوت:
کۆڕەکەشم ئازاد ئەکەن؟ لە وەلامدا گوتی نازانم کەس باسی
ئەوی نەکردووە. دوای کەمێک فرانسوا هەریری سەرۆکی

ده زگای هه والگری شوپش له کۆبوونه وه که هاته دهره وه،
 پیمگوت: کاک فرانسوا ده توانیت جاریکی تر برقیته ژورده وه و له
 ئیدریس بپرسیت ره یازی کوپم ده میتیتته وه یان ده توانیت له گهل
 مامیدا بپروات، دواى ئه وهى که بۆتان دهرکهوت ئه و راپۆرتانهى
 له سه ر ئه و له لایه ن عه زیزه عه قراوى بهرز کراونه ته وه درق
 بوون؟ فرانسوا گه راپه وه بۆ ناو کۆبوونه وه که، که میتک مایه وه و
 دواتر مزگینى ئه وهى دامى که کوپه کهم ده توانیت له گهل مامیدا
 بپرواته وه و ئازاد کراوه.

به هۆى ئه و هه واله وه خوشى و کامه رانى کهوته نێو
 پاسه وانه کان و ئه و پیتشمه رگانهى هاوسۆزم بوون و هه میشه
 هیواخوازى ئه وه بوون که خۆم و کوپ و براکه م ئازاد بکړین.
 له کاتى راگرتن و ده ستگیرکردنى ره یازی کوپم، بپارمدا
 له گهل خۆمدا به پێى ئه و نه خشه یه ی که پیتش هاتنى ئه و دام
 نابوو بۆ راگرتن ئه ویش به رم، به لام دواى گه یشتنى براکه م
 نه خشه کهم جێبه جێ نه کرد، چونکه له ژيانى براکه م ده ترسام، ئه و
 توانای به رگه گرتنى ئه شکه نه جیهى ده رونى و به ندکردن و زیندانى
 نه ده گرت، به لام نه خشه که لای ئه و که سانه ی که ئاماده بوون
 هاوکاریم بکه ن، هیتشتا مابوو، ئه وان ئاماده بوون هه ز کاتى
 به ویت جێبه جێ بکه م.

براکه م و کوپه کهم روشتن، هه ندێ نامه ی نه یتم به واندا
 نارده وه، له گهل ده فته رێکی ته واه که بیره وه ره یه کانی زیندانم

هه‌موو تێدا تۆمار کردبوون. کۆپه‌که‌م تێگه‌یاندا که ده‌بێت چی بکات و ئه‌و سیاسه‌ته‌ی که ده‌بێت په‌یره‌وی بکات چۆنه‌، هه‌روه‌ها داوام له‌ ئه‌ندامان و لایه‌نگرانی حزبه‌که‌م کرد که داخواییه‌کانی سه‌رکردایه‌تی بارزانی ره‌ت بکه‌نه‌وه‌، چونکه‌ له‌ ژێر هه‌ره‌شه‌و گۆره‌شه‌دا پێشان کردووم. داوام لێکردن نه‌چنه‌ ژێر باری هیچ به‌یان و نامه‌یه‌ک هه‌تا ئه‌و کاته‌ی من لێره‌ به‌ند و ده‌ستبه‌سه‌رم و ئه‌و به‌یانه‌ی له‌گه‌ڵ براکه‌م ناردوومه‌ ته‌نها وه‌کو مه‌ره‌که‌بی سه‌ر کاغه‌ز سه‌یری بکه‌ن.

به‌لام له‌ دوا‌ی گه‌رانه‌وه‌ی کۆپه‌که‌م و براکه‌م، به‌یانه‌که‌ له‌ سه‌ر داوا‌ی براکه‌م له‌ روژنامه‌ی ده‌نگی کورد بلاو کرایه‌وه‌، بۆ ئه‌وه‌ی ئازادهم بکه‌ن و بگه‌ڕێمه‌وه‌. هه‌روه‌ها به‌گۆیره‌ی رێکه‌وتنی براکه‌م و ئه‌و به‌لێنه‌وه‌ی به‌وانی دابوو، ئه‌ندامه‌تی کۆپه‌که‌مانم و لایه‌نگره‌ دلسۆزه‌کانمیان له‌ حزبه‌که‌ هه‌له‌په‌سارد. براکه‌م فشاری خسته‌بووه‌ سه‌ر حزب بۆ ئه‌وه‌ی داخواییه‌کانیان جێبه‌جێ بکه‌ن و ژيانم رزگار بکات له‌ ده‌ستیان. له‌ ناخی خۆمدا ده‌مگوت روژیک دێت رووی راسته‌قینه‌ی ئه‌و سه‌رکردایه‌تیه‌ گه‌نده‌له‌ ئاشکرا بکه‌م که به‌ ئاگرو ئاسن و چه‌ندین شینوازی جیاوازی تیرۆر ده‌سه‌لاتی خۆی ده‌سه‌پێنێت.

بارزانی چه‌زی له‌ جێگۆرپکی بوو. باره‌گا زستانه‌که‌ی خۆی به‌جێده‌هێشت و ده‌چوو بۆ حاجی ئۆمه‌ران که هاوینه‌هه‌واری دڵخوازی خۆی بوو، بۆ ئه‌وه‌ی له‌وێ هه‌ندێج باباته‌ چاره‌سه‌ر

بکات و به ئاره‌زووی خوشی لیئوردن بۆ هه‌ندێ که‌س ده‌ربکات. هه‌میشه چاوه‌پوان بووم و به په‌رۆشه‌وه ده‌مگوت: دلنایام که ئازادم ده‌کات. ئه‌م جاره‌یان دلی خۆم به هیوا خۆش ده‌کرد، به‌لام رۆژ و مانگ تیده‌په‌پین به‌بن ئه‌وه‌ی هیچ هیوایه‌ک بۆ چاره‌سه‌ری کێشه‌که‌م ده‌رکه‌وێت. رۆژنیکیان بارزانی باره‌گای خوی له دیلمان و قه‌سری گواسته‌وه بۆ حاجی ئۆمه‌ران، منیان له‌گه‌ڵ چه‌ند پاسه‌وانیکدا له قه‌سری هێشته‌وه.

جاریکیان به‌رپرستیکی باره‌گای بارزانی به‌ناوی حسین عه‌قراوی هات بۆ لام و داوی لی‌کردم له‌گه‌لیدا بپۆم. نه‌مه‌ه‌زانی بۆ کوێ ده‌چین، له‌ ته‌نیشتیا دانیشتم به‌بن ئه‌وه‌ی هیچ پاسه‌وانیکمان له‌ گه‌لدا بیت. له‌ رینگا بیروکه‌یه‌کی چه‌هه‌ننه‌می به‌ خه‌یاڵمدا هات، شه‌یتان که‌وته که‌لکه‌له‌دانم به‌وه‌ی که پیاوه‌که‌ بکوژم و به‌ ئۆتۆمبیله‌که‌ش رابکه‌م. چه‌ند جاریک ئه‌وه به‌ خه‌یاڵمدا هات و ده‌شمته‌وانی ئه‌وه بکه‌م. له‌ قه‌سریوه هه‌تا گه‌لاله‌ هه‌ر بیرم له‌ نه‌جامدانی ئه‌و کاره‌ ده‌کرده‌وه هه‌تا گه‌یشتی نه‌ ناوپردان و له‌ویشه‌وه بۆ ده‌ربه‌ندی. چوینه چیشته‌خانه‌یه‌ک بۆ نان خواردن. من پێش ئه‌و نانخواردنه‌که‌م ته‌واو کرد، بۆیه هه‌ستام و رویشتم. که‌ چوومه‌ ناو بازاڕی شارۆچکه‌که‌ کۆمه‌لیک براده‌ر لی‌مثالان. له‌ ناو بازاڕه‌که‌دا بیرم له‌وه‌ ده‌کرده‌وه به‌ ئۆتۆمبیلی ته‌کسی که‌ له‌و ناوه‌دا له‌ گۆپه‌پانه‌که‌دا بوون به‌ره‌و گه‌لاله‌ بپۆم. شه‌یتان راکردنی ده‌خسته‌ میتشکه‌مه‌وه و هانی ده‌دام ئۆتۆمبیلی‌ک بگرم،

بەلام بۇ كۆتا جار بە ئاگا ھاتم و بەسەر ئىرادەى خۇما زال بووم
 و كۆتم؛ راكردن لە چارەنوس مەحالە، خۇم داىە دەستى خودا.
 نىزىكەى نىو سەعات لە شەقامەكانى دەربەندى بە تەنھا بووم،
 ئىتر گەرامەوہ بۇ لای حسیڭ عەقراوى. سواری ئۆتۆمبیلەكە
 بووین و بەرەو لوتكەى شاخە بەرزەكان رینگامان بەرەو حاجى
 ئۆمەران دەبىرى. لە بارەگای ئیدرىس و مەسعود بارزانی
 دایانبەزانەدم، لەویشەوہ بۇ لای یەكێك لە خێوہتەكان كە
 ژمارەيەكى زۆرى لە پاسەوانى بارەگاكە لە دەورووبەرى بوون، بە
 پێچەوانەى ئەوہى كە جارەن لە دیوہخانى مەلا مەستەفا لە حاجى
 ئۆمەران دایانەنام. ھۆكارى ئەو رەفتارەم نەدەزانى. پێشتر لە
 بارەگای ئیدرىسەوہ دەچووم بۇ حاجى ئۆمەران بەبى ئەوہى
 پرس بە كەسیان بكەم، بە تەنھا رینگای گۆرستانەكانم دەگرت
 بەبى ئەوہى كەس بمىینیت. لە چایخانەكان بە ئازادى دادەنیشتم
 و زۆرىك لە ھاوړىكانم دەبینى ھەرچەندە نەیان دەوێرا لەگەل خۇم
 و پێشمەرگەكاندا قسان بكەن.

رۆژى يەكى حوزەيرانى ١٩٧٢ بوو، بە رێكەوت چاوم بەو
 كەسە كەوت كە لەگەلیدا رێككەوتبووم لە قەسرێ رابكەم.
 راشكاوانە قسەمان كرد و پێى وتم كە ئەو ئامادەى قوربانى بە
 ھەموو شتێك بدات بۇ ئەوہى من رزگار بكات، بەلام راكردن لە
 حاجى ئۆمەرانەوہ زۆر قورسە ئەگەر نەلێم مەحالە، چونكە
 حاجى ئۆمەران لەسەر سنورى ئێران بوو، دەسەلاتدارانى

ئىترانىش لەگەل سەرکردايەتى شۆرش پىنگەوہ لەسەر ھەموو شتىک کۆکن، ئەگەر بچمە ناو ئىتران و دەستگير بکړيم ئەوہ وەکو پاروویەکی ئاسان دەبم و رادەستى شۆپشم دەکەنەوہ، تەناتە ئەگەر بە سەلامەتیش بگمە گەلالە ئەوہ زەحمەتە خۆم بگەيەنمە ناو خاکی عىراق. ھەموو ئەو نەخشانەمان تاوتوئ کرد. بە بۆچوونی ھاوړیکەم راکردن لە رابووردوودا ئاسان بوو، بەلام لێرە زۆر زەحمەتە، ھەروەھا بە توندی گلەیی ئەوہی لیکردم کە پىشتەر بۆچی نەخشەکەى قەسریم جێبەجێ نەکردووە، منیش پىمگوت، چۆن دەتوانم ئەوہ بکەم و ژيانى کوپەکەم و براکەم دووچارى مەترسى بکەمەوہ لە کاتیکدا ئەوان لە ھەمان شەودا لەوئ پەيدا بوون. ھاوړیکەم دەستیکرد بە گيرفانیدا و پىنج دینارى دەرھیتا، لىمورگرت بەو مەرجەى کە دواتر بیدەمەوہ. ئینجا گوتى: ئاگات لە جاسوسەکان یت.

بەشوین دانانى نەخشەيەکی نوێوہ بووم بۆ ھەلھاتن لە بارەگای بارزانى، پەيوەندیم بە کەسێکەوہ ھەبوو، بریاربوو کاتژمێر چواری پاش نیوہرۆ لە نزیک کارێزەکەى حاجى ئۆمەران یەکتەر بپینین. ریکەوتبووین لەسەر ئەوہى کە ھەر لەوێوہ بەگوێرەى نەخشەکەمان دەرچین. ریکەوتنەکە کاتژمێر یازدەو نیوى پىش نیوہرۆ دانرابوو. ئیتر بەناو چاپخانەکانى حاجى ئۆمەران پىاسەم دەکرد تا لەناکاو ئۆتۆمبیلەکەى ئیدریسم بپنێ کە بەرەو بارەگای خۆى دەرپىشت. سلاوى کرد و بە تورپەییوہ

سەرى راۋەشاندى و پرسىياري ئەۋەى لىدەكردىم كە چۆن ئاۋا لە بارەگاگەۋە تا ناۋ شارەكە ھاتۇچۇمە و ھىچ پاسەۋانىكم لەگەلدا نىيە؟ بايەخم پىنەداۋ ۋەلامم نەدايەۋە.

كاتزىمىر دۈزىدەۋ چارەكى نىۋەپۇ بو، گەپامەۋە بۇ بارەگا بۇ ئەۋەى پاسەۋانەكان پرسىياري ھۆكاري ديارنەمانم لىنەكەن. دۋاي گەپانەۋەم بە چارەكىك بەرپرسىيكي بارەگاي ئىدىرىس ھات و پىنى وىتم: بە فەرمانى كاك ئىدىرىس لەمپۇ بەدۋاۋە بۆت نىيە لە خىۋەتەكەى خۆت بچىتە دەرۋە، پىۋىستىت بە ھەر شتىك بوو خۇمان بۆت دابىن دەكەين، ھەرۋەھا بۆت نىيە بېرۆيت بۇ حاجى ئۆمەران، ھەموو ئەۋ شتانەى ۋەك فەرمان پىگوتىم.

دۋاي ئەۋەى ئەۋ فەرمانانەم پىراگەيەنرا، بىرىم كەۋتەۋە كە من مەۋعەيدىم ھەيە و دەبىت لە كاتى ديارىكراۋدا بېرۇم بۇ دىتنى ئەۋ كۈپەى كە بەلەين بوو پىنكەۋە لە سەعات چۈر بېرۆين بۇ ناۋ ئىران. بەلام بە سەپاندن و توندكردنەۋەى چاۋدىرى نەخشەكەم تىكچۈۋ، نەمتۋانى جىتەجىى بىكەم. لە دۋاي ئەۋ رۆژەۋە نەمدەتۋانى ھىچ كەسىك بىيىنم، جگە لە پاسەۋانەكانى ئەۋ بارەگايە نەبىت، كە لە دەشتىكى نىزىك سنورى ئىرانەۋە بوو. لەسەر شاخەكەۋە چەكى قورسى پىشمەرگەكانم دەبىنى. لەناۋ خىۋەتەكەى خۇما لە خۈر دەشتەكەۋە لە نىزىك رووبارەكەۋە دەستبەسەر كرابووم. لە نىزىك مەنیشەۋە ناندېنەكە ھەبوو. دەيان پاسەۋان لەۋ خىۋەتەكەۋە ھەناسەكانى مەيان دەژمرا، بە توندى

چاودیریان دهکردم. به هۆی توندبوونه‌وه‌ی چاودیری ته‌واو بیزار
 بووم، به شوین فیلێکدا ده‌گه‌رام تا بتوانم له ریگای هه‌ندێ له
 پاسه‌وانه‌ باشه‌کانی باره‌گای ئیدریس و مه‌سعود که متمانه‌م
 پێیان هه‌بوو، په‌یوه‌ندییه‌ک به‌ ده‌ره‌وه‌ بکه‌م. نامه‌ی نه‌یتیم بۆ
 به‌یروت ده‌نارد، حه‌زه‌که‌ی خۆم له‌ لوبنان ئاگادار ده‌کرده‌وه‌، که
 ئیتر من به‌ندکران و له‌ ژێر چاودیری و مانه‌وه‌ی توندی
 زۆره‌ملێدام له‌ باره‌گای ئیدریس له‌ حاجی ئۆمه‌ران، دای ئه‌وه‌ی
 له‌ قه‌سری گوازارامه‌وه‌. داوام له‌ حزب کرد شالاوێکی راگه‌یاندن
 بۆ رایگه‌ستی جیهان ده‌ستپێکه‌ن بۆ رسواکردنی ره‌فتاره‌کانی
 سه‌رانی بارزانی. هه‌موو نامه‌کانیشم ده‌گه‌یشه‌ لوبنان.

به‌ درێژایی ماوه‌ی ده‌ستگیرکردن، ته‌نها سی نامه‌م له‌ ریگای
 ئێزانه‌وه‌ بۆ هات، ئه‌ویش به‌ هۆی دۆستێکی ئێزانییه‌وه‌ که‌ له‌ ناو
 شۆڕشدا بوو. من له‌ ناو جه‌رگه‌ی باره‌گای ئیدریسه‌وه‌ به‌ هۆی
 بارزانییه‌گانه‌وه‌ نامه‌م ده‌نارد. ئیتر ئابلقه‌یان له‌ سه‌ر توند کردم و
 به‌ ته‌واوی چارسیان کردبووم و زۆریان بۆ هه‌تانبووم. خواردنیان
 لێبریم و یارمه‌تی مانگانه‌یان بریم، ریگای چۆنه‌ ده‌ره‌وه‌یان له‌
 ناو خه‌یه‌ته‌که‌ی خۆم لێگرتم، بۆ ئه‌وه‌ی هه‌یج که‌س نه‌بینم هه‌یج
 که‌س نه‌مبینی، بۆ ئه‌وه‌ی سوکایه‌تیم پێکه‌ن و ئێزاده‌م بشکێنن و
 وهره‌م بشکێنن و ملکه‌چی خۆیانم که‌ن. وێرای ئازاری ده‌رونی
 ئێزاده‌م به‌هه‌ترو زیاتر ده‌بوو. چارێکیان محه‌مه‌د نابۆ هات بۆ
 سه‌ردانم به‌لام پاسه‌وانه‌که‌ ریگای نه‌دا، هه‌رچه‌نده‌ بۆ وه‌رگرتنی
 موچه‌کانی خۆی هاتبوو.

له هه مان کاتدا ئیبراهیم مکاری به رینگه پێدانی مه سعود هات
 بۆلام، کاتی دهستمان به قسه کرد تیگه شتم که هاتوو بۆ ئه وهی
 بمدوینیت و هه ندی زانیاری و نه ئیم لێوه رینگیت، به لام
 پێچه وانه که ی راست ده رچوو، رامکێشایه ناو قسه زانیاری زوری
 بۆ درکاندم و ددانی به وه دا نا که ئه و جاسوسی دوو سه ره بووه
 له نیوان هه والگری عێراق و ده سه لاتدارانی شۆرش،
 په یوه نه دیکردنی به شۆرشه وه له چوارچێوه ی هه مان ئه رکی
 جاسوسیدا بووه. هه روه ها ددانی به وه دا نا که له به غدا خه ریکی
 کپینی خه لک بووه. پاره ی زوری سه رف ده کرد و هه زاران
 دیناری له به غدا سه رف کردوو بۆ ئه وه ی شانه ی جاسوسی
 دپوست بکات له ناو داموده زگاکانی حکومه تی عێراقدا^{٢٩}،
 هه روه ها گو تی مسته فا به گ جاسوسی که و کار بۆ ئیسرا ئیل
 ده کات، هه روه ها پێی گوتم ئه و له لایه ن عێراقه وه راسپێردراوه
 که باره گای بارزانی بسو ئینیت. به کورتی ئه و دوو سه ره بۆ
 هه ردولا کاری کردوو و پاره ی له هه ردولا سه ندوووه. هه روه ها
 پێمگوت ئایا نازانیت هانتت بۆ خێوه ته که ی من قه ده غه یه به
 گوێره ی فه رمانی سه ره ره وه، گو تی رینگه پێدانم هه یه له لایه ن

^{٢٩} هه موو ئه م کرده وانه ی سه رانی پار تی ئه ر کاته له به رامبه ر پاره یه کی په کجار
 زوردا بۆ ده زگای هه والگری ئیسرا ئیل و ساواک ته نجام دراو و هه یج شتیگ له و
 کارانه له پێناوی کوردا نه کراو. باشترین نمونه ی ئه وه ش گواسته وه ی خێزانی
 فه رکه وان منیر جمیل رۆفا بوو، دوا ی ئه وه ی له سا لی ١٩٦٦ له و که یه کی میکی ٢١ ی
 رفاند بۆ ئیسرا ئیل - وه رگێری کر ردی -

مهسعودهوه خه مت نه بیټ. هه میشه سهر دانی ده کردهم و داوای جگهره ی لیده کردهم، منیش دهمدای، بهرام بهر بهوه ی بکه و یته قسه و هندی زانیاری لیوهر بگرم، که هر خوی خورسکانه دهستی به قسان ده کرد. له کاتی قسه کانیدا هندی شتی زور ترسناک و زانیاری زور مه ترسیداری بق ئاشکرا کردم.

ورده ورده ورده داده بهزی، زیاتر ده که وتم به کینه دا، ئابلوقه و چاودیزی تا ده هات توند تر ده کرایه وه له سهرم، باری دهرونیم ته واو تیکچوو بوو. رۆژی ۱۱ی حوزهیرانی ۱۹۷۲ ئه و رۆژه بوو که ئیتر گه یشتمه ئه و باوه ره ی مردن به هاتره له و ژيانه ی که منی تیدام له و خپوه ته دا. بپیارمدا مان له نان خواردن بگرم هه تا مردن، له دلی خۆمدا گوتم چی ده بیټ با بیټ. ئه و ههنگاوهم له بهر ناره زامه ندیم یوو بهرام بهر به و مامه له خراپه ی له که لمددا ده کریت به شتوازیکی زور زالمانه.

نامه یه کم بق ئیدریس و مهسعود نویسی، باری ژيانی خۆم له هه موو لایه نیکه وه روون کرده وه، ناره زایی خۆم بهرام بهر به و مامه له نامرق ئانه یه ده ربهری که له گه ل کهرامه تی مرقدا ناگونجیت. ناره زایی خۆم بهرام بهر به ده ستگیر کردم ده ربهری و داوام لیکردن ئه گه ر تاوانبارم ئه وه له دادگایه کی ئاشکرا و عادیلاندا له بهردهم رایگشتی که له کهمدا تومه تبارم که ن. شهش رۆژ و شه و له ناو خپوه ته که ی خۆم له باره گای بارزانی مانگرتنی ته واوم له خوراک ئه نجامدا، لاوازیکی به میز بووم، وه کو

لاشه‌یه‌کی بیگیان به ئاسته‌م هه‌ناسه‌م ده‌دا، هه‌ستم به‌وه ده‌کرد
که به‌هتواشی ئه‌تویمه‌وه.

له‌ رۆژی حه‌وته‌دا، ژاوه‌ژاویک له‌ناو پاسه‌وانه‌کاندا دروست
بوو، به‌ ئیدریسیان راگه‌یانده‌، جه‌میل مه‌حق شه‌ر له‌گه‌ل مردن
ده‌کات و به‌هتواشی خه‌ریکه‌ ده‌مریت. نوسه‌ره‌که‌ی ئیدریس به
ناوی مه‌جید گوته‌: وازی لیتینن با بمریت و له‌ کۆلمان بیته‌وه،
به‌لام ئیدریس نێردراویکی له‌ باره‌گای خۆیه‌وه به‌ناوی حسێن
عه‌قراوی نارد و پێپراگه‌یانده‌م که له‌سه‌ر داوای ئیدریس بارزانی
هاتوه‌ بۆ ئه‌وه‌ی دانوستانم له‌گه‌لدا بکات، زیاتر پێپراگه‌یانده‌م که
ده‌بیت واز له‌ مانگرتن بیتم، هه‌روه‌ها ویستی بیست دینارم بداتی
بۆ ئه‌وه‌ی کاروبارم رایی بکه‌م، به‌لام ره‌تمکرده‌وه‌و پێمگوت
پتووستیم به‌ پاره‌ نیه‌، ته‌نها داوام ئه‌وه‌یه‌ که ده‌مه‌ویت له‌گه‌ل
ئیدریس دانیشم و کێشه‌که‌م چاره‌سه‌ر بکات. ئێتر رویشته‌ و
داخوازییه‌که‌می دا‌بوو به‌ ئیدریس، گه‌رایه‌وه‌و قایل بوونی
ئیدریسی به‌و داوایه‌ پێپراگه‌یانده‌م داوی ئه‌وه‌ی که ته‌ندروستیم
باشتر ده‌بیت و که‌میک هێز وه‌به‌ر خۆمدا ده‌هێنمه‌وه. ئێتر
مانگرتنه‌که‌م راگرت و ئیدریس فهرمانی کردبوو که هه‌تا چه‌ند
رۆژیک ته‌نها شۆر‌بام بده‌نێ. داوی ئه‌وه‌ی که هێزم به‌به‌ردا
هاته‌وه‌، له‌به‌رده‌م خێوه‌ته‌که‌م دانیشتبووم بیرم له‌وه‌ ده‌کرده‌وه‌ که
ده‌بیت له‌ کاتی کۆبوونه‌وه‌م له‌گه‌ل ئیدریس باسی بکه‌م.

لەو کاتانەدا ئیدریس لەبەردەمدا قوت بۆوه و فرانسوا ھەریری
 لە پشتیەوه بوو. ئیدریس دەستی بە قسان کرد؛ لەم دوو رۆژەدا
 لەگەڵت دادەنیشم، بەلام وەک پێشەیی ھەمیشەیی خۆی درۆی
 کرد، یەک ھەفتەی تەواو تێپەڕی بەبێ ئەوەی داوام بکات، بۆیە
 ناچار نامەیەکم بۆ نوسی و داوام لێکرد بەلێنەکەیی خۆی بەریتە
 سەر.

داوای سێ رۆژ داوای کردم. ٢٤ی تەموزی ١٩٧٢ بوو. لەگەڵ
 ئیدریس لە یەکیەک لە خێوەتەکانی نزیک بارەگاکی کۆبوومەوه.
 کە چوومە ناو خێوەتەکە، ھاواری کرد بە سەرما و گوتی: جەمیل
 مەحق داوای چی دەکەیت؟ پێمگوت من بەند کرایی لای ئێوەم
 نازانیت داوای چی دەکەم؟ داوا کارم کێشەکم چارەسەر بکریت
 و ئازادم کەن، ئەمەوێ بگەرێمەوه بۆ ئاو مال و مندالی خۆم.
 بەلام کاک ئیدریس رێگام پێیدە بیخەمەوه بێرت، ئەو جەمیل
 مەحقێتان لە بیر چۆوه کە بەھەموو شەرف و دڵسۆزییەک
 بەبێ هیچ مەرج و بەرامبەرێک چەندین سال خۆی توانەوه
 بۆتان؟ دەستم کرد بە یادەیتانەوهی رابووردوو، بەلام قسەکانی
 پێبپریم و گوتی: ئەمەوێت داوای ژن و منداڵەکەت بکەیت بێن بۆ
 ئێرە، من ئامادەم نرخێ تکتی فرۆکەیان بۆ دابین بکەم، لێرە
 پارچەیک زەوێت دەدەم، خانوت دەدەم بەرامبەر بەوەی کە
 لێرە لە کوردستان بمییتەوه و نەپۆیت، ھەروەھا گوتی ئەتکەم بە
 فرماندەیی ھێزێکی پێشمەرگە. کە گوێم لەو قسانە بوو، چاوەکانم

پېږوون له ټاو پېمگوت: ټه گهر هه سوو ناوېردان و باره گای
 مه کته بی سیاسی و حاجی ټومهران و باره گای بارزانیم بده یتي،
 ده ست له بستیک خاکی لوبنان هه لئاگرم، ټه و نیشتمانه ی که
 تیایدا له دایک بووم و له گهل ژن و منداله کانم تیایدا ژيام. ټینجا
 زیاتر پېمگوت: بؤچی له بهردهم رایگشتی کوردا هوکاری
 ده سنگیرکردنی جه میل مه حق ټاشکرا ناکهن؟ ټه و ټومه تانه چین
 که رووبه پرووی ده که نه وه؟ بؤچی دادگایی ناکهن ټه گهر ټومه تیک
 هه یه له دژی و به لگه تان له سهری هه یه. من ټامادهم له بهردهم
 دادگای شوړشدا بوه ستم بؤ دادگایی.

وه لامي دامه وه و گوتی: ټو پیاوړکی مه ترسیداریت، له ده سه لاتی
 عیراقی زیاترت لیده ترسین، زور به توندی هیژشی کرده سهر
 عوبیدولا، گوتی که ټه و ناوبانگی بنه مالهی بارزانی زړاندووه به و
 خیانه ته، هه روه ها پتی گوتم جه میل مه حق ټو بوو یته قوربانی
 مملانی ناوځوکانمان. پېمگوت: ټه ی باشه که ده زانیت من
 بوومه ته قوربانی که واته گونا هم چییه؟ گوتی: ټه ترسین ټه گهر
 ټیمه ټازادت بکه ین ټه وه ټو ببیته هاوپه یمانی عوبیدولای برامان و
 له دژی ټیمه پیکه وه کار بکن.

کاتی که سهرقالی قسه کردن بووین، فرانسوا ههریری هاته
 ژووره وه و روژنامه ی دهنگی کوردی به ده سته وه بوو، گوتی:
 به یانه که ی جه میل مه حق ی بلاوکردو ته وه به لام ټه مجاره به دوو
 لاپه ره. ټیدریس ته ماشای کردم و گوتی: له گهل باو کم قسه ده که م

سه باره‌ت. ئیتیر منیش له گهل پاسه‌وانه‌کان گه‌رامه‌وه بۆ خێوه‌ته‌که‌ی خۆم شوینی ده‌ستبه‌سه‌ریبونم.

له هه‌مان رۆژدا ئیدریس له رێگای ئێترانه‌وه کتوپر سه‌فه‌ری کرد بۆ ده‌ره‌وه‌ی ولات، فه‌رمانی بۆ مه‌سه‌ودی برای ده‌رکرد که پیلانیکی نوێ ئاماده‌ بکه‌ن له‌دژم، بۆ ئه‌وه‌ی له باره‌گاکانی خۆیانه‌وه بمگوێزنه‌وه بۆ ناو یه‌کێک له زیندانه‌کان.

له ٢٧ تهموزی ١٩٧٢ کاتژمێر چواری پاش نیوه‌رۆ بوو، به ته‌مابووم هه‌ندی گۆڤار و رۆژنامه بخوینمه‌وه. له هه‌مان ئه‌و ساته‌دا ئه‌وه به خه‌یالدا هات که هه‌رچی نوسین و نامه‌و راپۆرتیکم هه‌یه هه‌مووی بسوتینم به تایبته‌ ده‌فتەری بچوکی بیره‌وه‌رییه‌کانم، که رۆژانه‌ی ژیا‌نی خۆم تێدا تۆمار کردبوو. هه‌موویم له ناو کیسه‌یه‌کدا کۆکرده‌وه و پێچام به خا‌ولییه‌که‌وه و خسته‌ ئێر هه‌نگله‌وه و به پاسه‌وانه‌که‌م گوت، ده‌چم بۆ که‌ناری ئاوه‌که‌ خۆم ده‌شۆم. گه‌یشتمه ناو داره‌کان و راسته‌وخۆ ده‌ستم به سوتانیان کرد و هه‌موویم فڕه‌ دایه ناو روباره‌که‌ و یه‌کسه‌ر به‌بێ ئه‌وه‌ی خۆم بشۆم گه‌رامه‌وه، له‌به‌رده‌م خێوه‌ته‌که‌مدا له‌سه‌ر کورسییه‌ک دانیشتم و ده‌ستم به بیرکردنه‌وه کرد. جگه‌ره له دوا‌ی جگه‌ره ده‌مکێشا. هه‌ستم ده‌کرد با‌ری ده‌رونیم که‌مێک ئالۆزه.

بەندېخانە يەككى ئرسناك لە زېندانى خەلان

كاترۇمىر شەشى ئىتوارە، پاسەوانەكانى ئىدىرىس و مەسعود بە
ئۆتۇمبىلىكى سەربازىيەو پەيدا بوون، دانەيكىان بە زمانى
فەرمانكردن پىتى گوتم: كاك جەمىل كەلوپەل و جانناكانت لە
كوئىن؟ پىمگوت بۇچى و بوكوئى؟ يەككىيان لەو لاما كوتى: لەكەل
كەلوپەلەكانتا لەكەلماندا وەرە. لەدىلى خۇمدا گوتم: دەبى بەم
شەو بەتەماى چى بن، ترس دايگرتم، دەمگوت ديارە ئىتر
ئەجەلم نزيك بۆتەو، لە تاريكى ئەم شەو ئەنگوستەچاوەدا
دەمكوژن.

لە دلى خۇمدا دەمگوت: خوداى گەرە تو خۆت توانات بەسەر
هەموو شتىكدا هەيە، چۆن ئەو ئەختە دلمەو كە نامەكانم و
بەلگەكان و ياداشتەكانى رۆژانەم بسوتىتم. ويستم بگەرېمەو بۇ
دواو قايىل نەبم بەو شەو لەكەلياندا بېرۇم، بەلام ئۆتۇمبىلەكە
كەرايەو بۇ دواو يەككىك لە پاسەوانەكان دەستى گرتم و بەپال
خستىمە ناو ئۆتۇمبىلەكە. لىرەدا نكولى لەو ناكەم كە توشى
دارمانى مېشك بووم و لە دلى خۇمدا گوتم: ئەمشەو مەحاله
ئەمكوژن.

بە گەيشتنى ئۆتۇمبىلەكە بۇ سەر شەقامەكە، ئۆتۇمبىلەكەى
عەبدول موھەيمەنم بىنى وەستا بوو چاوەروانى دەكردىن،
ئامازەى بۇ ئۆتۇمبىلەكە كرد كە بەدوايدا بېرۇين، گەيشتىنە
زىندانى خەلان، كاترۇمىر حەوت و نىوى ئىتوارە بوو. لە

ئۆتۈمبىلەكە دابەزىن. عەبدول موھەيمەن لەگەل پاسەوانەكاندا دەستيان بە پشكنىنم كرد. ھەرچى شىتىكم پىئوو برديان؛ پاسپۇرتەكەم، ناسنامەكەم، لەگەل نامەيەكى دوورو درىژ كە بەتەمابووم بىق مەكتەبى سىياسى بنىترم، بەلام پىلانگىتپەكە پىش من كەوت و نامەكە لاي خۇم مايەو. دواى ئەوھى زۆر بە وردى پشكىترام برديانم بىق ژوورىكى بچووك، درىژىيەكەى چەند مەترىك و شىتىك دەبوو، لە ھەر چوار لاوھ نيوھ داخراو بوو، پىر بوو لە پىسى و خاشاك و مشك و مېرو.

كە گەيشتمە دەرگاي ژوورەكە، بەپىوبەرى زىندان ھاوارى كرد بىق، زنجىرى ئاسنىان ھىئا و قاچەكانيان بەستمەو، دەرگايان لەسەر داخستم و بەتەنھا لەو زىندانە چەپەلە بەجىيان ھىلام كە لە قەبىر دەچوو، ھەموو ئەو شەوھەم بەوجۆرە بەسەرىزد، بە پىئوھ وەستابووم، قاچم بە زنجىرى ئاسن بەسترايوو، نەمدەتوانى دانىشتم لەبەر پىسى و زۆرىسى جىروجانەوهر.

شەوىكى زۆر ترسناك و درىژ بوو، ھەر بەپىئوھ مامەو، نازانم چۆن رۆژ بۆو، دەستم بە ھاوار كرد و پاسەوانەكانم بانگ كرد، داوام كرد پىخەف و بەتانى و چىرايەكم بىق بىتن. لەو ژوورە تارىكەدا مامەو، بانگم دەكرد و ھاوارم ئەكرد، پاسەوانەكان كوئىيان لىم بوو، قاقاي پىكەنىنيان لىدەدا بەبى ئەوھى بە ھانامەوھ بىتن.

سڀ مانگي ره به قم به روڙ و شه و ڪاٺيه و به سهر برد و
 هه ردو و قاجم به زنجيري ٿاسن به سترابو نه وه. له سهر زهوى
 ده خه وتم به بڻ به تاني و پڻ خه ف، له نڻو هه شهرات و ميرو.
 سه رماو ڪڙيو به رستيان له بهر برپيووم، ريشم دريڙ هاتيو به
 خوار، پيسي له سهر جه ستم چين به چين ڪو بيڙوه، له حاله تي ڪدا
 بووم زور خراپ، له ٿاڙه لڻڪ يا خود مرڻ ٿيڪ ده چووم ڪه تازه له
 ٿه شڪه و ته وه هاتيو ته دهر وه.

پاسه وانه ڪان و هه موو ڪه سيڪ چاوڏير بوون به سه رمه وه،
 گويم له دهن گيان ده بوو. به ڪي ڪيان به هاوڙي ڪه ده گوت: ٿه ري ٿه م
 عه ره به بڻ هيشتا زيندوه نامریت؟ ٿه ویش وه لامی ده دايه وه و
 ده گوت: ٿه مه عه ره به نيه ڪورده، نازانيت له ڪوئيه ٿه مه يان
 هئا وه؟ به نه خير وه لامی ده دايه وه.

به يان يان يه ڪ نان يان به خير پڻ ده دام، ٿه وار انيش يه ڪ ڪوپ چا.
 ڪاتيڪ داوام له پاسه وانه ڪان ده ڪرد شتيڪم بڻ بڪرن پڻ يان
 ده گوتم: فه رمانمان پڻه ڪراوه بتوانين هيچت بڻ بڪرين؛ خوت به
 ده ست خدا.

هر ڪاتڻ داواي چوونه ته واليتم بڪردايه به پال ٿه يان بردم،
 زنجيره ٿاسنه ڪان له قاجمدا بوون و پڻ يان ده گوتم: ده ي بڻ بڻ
 ورده ورده نه خوشي به ناو له شما بلاو بڻوه. ڪاتڻ پاسه وانه ڪان
 زان يان من ڪوردم و سڪرتيري حزم، پرسپاري هو ڪاري هاتميان
 بڻ ٿيڙه ده ڪرد، منيش له وه لامدا ده مگوت: منيش خوم نازانم بڻ

گیراوم، له باره گای بارزانی بیرسن. به پړیو بهری زیندان پتی گوتم: رۆژیک پش ئه وهی تۆ بیتته ئیتره، گه وره مەسعود ته له فونی بۆ کردم و فهرمانی کرد ئه و ژووره به تایبته بۆ تۆ چۆل کهم. پش تۆ که سیکی تیدا بوو به ناوی سمک حاجی خورشید، گواستمانه وه بۆ ژووری به ندیه کان، له بهر ئه وهی لایه نگری فاخر محهمه د میترگه سۆری بوو.

پاره کانم ته واو ده بوون، ته نها بیست و پینج دینارم پی بوو، داوام له به پړیو بهری زیندان کرد که پتو یستیم به پاره یه بۆ ئه وهی که میک پتداویستی خۆم دایینکه م، زۆری پینه چوو، ته له فۆنیک له فرانسوا ههریری له باره گای بارزانی وه هات و بریار درابوو مانگی ۱۵ دینارم بۆ سهر ف که ن.

پاره م دها به پاسه وانه کان بۆ ئه وهی سۆز و هاو پینه تیایان راکیشم. ئه گهر نه مزانییا که ئه و پاسه وانه کوردن ئه وه له و باوه رده ام ئه وانه به درنده ی مرقی و خه لکی ئه شکه وتم ده زانی، له بهر ئه وهی سروشتیان زۆر درنده بوو، لاشه یان زۆر گه وره بوو، هیچ سۆز و به زه ییان له دندا نه بوو. رۆژان تیه پ ده بوون و من به رده وام خه ریکی راکیشانی سۆزی پاسه وانه کان بووم، پاره م دهدانی، ئیتر هاو پینه تی له نیتوانماندا پهیدا بوو. هه ندیکیان شتی وایان بۆ باس ده کردم که پشتر نه مده زانی. بۆ نمونه له زمانی په کیکیانه وه ده گێرمه وه که ده یگوت: بهر له وهی من بیتن بۆ ئیتره، فاخر میترگه سۆری له هه مان زینداندا بووه له ژووری

ژماره چوار. بارزانی دهوری زیندانه‌کە ی بە تۆپهاوێژ و گولە پرژین و سەدان پێشمەرگە ی بە هێزی لایەنگری خۆی تەنبوو. سەربازگایەکی جەنگیی لە گوندی خەلان جێگیر کردبوو، لە ترسی ئەوێ نەبەدا لایەنگرانی فاخر بێن و هەلبکووتنە سەر زیندانه‌کە و ئازادی کەن، لەبەر ئەوێ فاخر کەسیکی مەترسیدار و بەهێز بوو، لە ریزەکانی پێشمەرگەدا لایەنگری زۆر بوون. بەر لە هاتنی من بە رۆژیک ئەویان بەرەو شوێنێکی نەزانراو گواستۆتەوێ کە هیچ کەس نازانی لە کوێیە، بەلام هەندێ کەس دەلێن براوەتە زیندانی رایات، هەندێ کەسی تریش دەلێن گوازاراوەتەوێ بۆ ناو ئێران، لەوێ زیندانیکی ترسناک و تاییەت هەیە بۆ دوژمنەکانی بارزانی. بەلام راستییە کە هیچ کەس نەیدەزانی چییە.

هەر وەها زانیم کە جەوهەری برای فاخر لە گەل هەندێ لە شوێنکەوتووێ تێکشەرەکانیدا لە ژووری ژماره چواری بەندینخانە کەدان، شتگەلیکی زۆرم دەبیست لە پێشمەرگەکانەوێ. نەوێد رۆژم لە ناو زیندانه‌کەدا بە کۆت و بەندکراوی بڕدە سەر، بەبێ بەتانی و پێخەف و بەبێ روناکی. دەر و نم زوخواوی دەتوشت، نەمدەتوانی وەک پۆیست بخەوم لەبەر زۆری مشک و میروو. نامە یەکم بۆ ئیدریس نوسی داوام لێکرد کە بمرکۆژیت بۆ ئەوێ لەم ئازارو ئەشکەنجانە رزگارم بێت، لە توانامدا نەمابوو بەرگە بگرم. بارودۆخی خۆمم بۆ باس کرد، ئایا من پیاو کوژم،

دزم، خوین ریژم؟ من چیم کردووه تا به و جوره سزام بدهن و
 ئه رهفتارانهم له گه لدا بکهن که ناگونجیت له گه له که رامه تی
 مرقوفا و هیچ شهر و یاسایه کی دنیا په سهندی ناکات.

دوای ههفته یه ک پیخه فیک و دوو به تانیان بق هیتام، بق یه کهم
 شه و له ناو چیگادا خه وتم. ههستم کرد چومته جیهانیکی تره وه،
 بق دنیا یه کی جیاواز له وهی که تیا یدام. له سه ره وهی
 به رزبوومه وه و له دهستی مشک و مۆرانه رزگارم بوو، له بهر
 ئه وهی وه کو باسم کرد به دریژایی رۆژ و به شیک له شه وه که
 هه به پتوه ده وه ستام. که ماندوو بوون تاوی بۆم ده هیتا و هیتام
 له به ردا ده پرا له ناوه پاستی ژووره پیسه که دا به مه جیوری
 داده نیشتم، مشک و قالونچه و میرو به ئازای گیانما هه لده که پان و
 جه سته م و ده موچاویان ده که زیم. که خه وم پیندا ده که وت، له
 ناکاو وه کو شیت رائه چله کیم و مشک و قالونچه له ناو
 جله کانه وه ده رده په پین و خوین له قسچ و ده موچاوم و
 په نه کانی ده ستم ده چۆپان، ئیتر شیت و شور ده بووم و هاوارم
 ئه کرد.. بق خاتری خوا خه لکینه له کوین، ویزدانقان بیت، ئایا
 جه میلتان کردووه به خۆراکی مشک و قالونچه و میروق؟ لاشه م
 ئیتر لاواز ده بوو، داوام کرد دکتۆرم بق بیتن، وه لاهه که یان ئه وه
 بوو که دکتۆریان نیه.

رۆژیکیان له ژووره که مدا بووم، سه رم داژه نیبوو، غه مبار
 بووم، نه مده زانی بیر له چی ده که مه وه، کتوپر ده رگای ژووره که م

کرایه‌وه به‌پټوبه‌ری زیندان که ناوی خالد ناشکه بوو، فیرماني
 کرد که ده‌موچاوم بشوم و جلو به‌رگی نوځ له به‌رکه‌م. داوای له
 پاسه‌وانه‌کان کرد کلیله‌کانی بڼ بټن بڼ ټه‌وه‌ی زنجیره‌کانی قاچم
 بکه‌نه‌وه. باوه‌رم نه‌ده‌کرد چوڼ ټه‌مه ده‌کن. به‌خټرایي به‌قسم
 کرد و رښتیه‌ ده‌ره‌وه‌ی زیندان بینیم محمه‌د عزیز سه‌رؤکی
 به‌شی هه‌والگری چاوه‌پټی ده‌کردم. له‌گه‌لیدا سواری ټوټمبیلکی
 جټب بووم، دوو ټوټمبیلی پر له پاسه‌وان به‌دوامانه‌وه بوون.

گه‌یشته‌نه گوندیکی نزیک له خه‌لان ناوی زینو بوو، سه‌یرم
 کرد دووان له هاورپ کونه‌کانم له‌سه‌ر جاده‌که چاوه‌پټی ده‌کن و
 سه‌بری بټانیشیان له‌گه‌لدایه. له ټوټمبیله‌که دابه‌زیم سلاروم
 لټکردن، چوینه ناو مالټکه‌وه، چوارده‌ورمان به پاسه‌وان گیرابوو،
 یه‌کټک له پاسه‌وانه‌کان به کلاشنکوفیکه‌وه له‌ناو ده‌رگاکه‌دا
 دانیشت. له ژووره‌وه من و محمه‌د عزیز و سه‌بری بټانی و
 دوو هاورپی دټرینی خوم که له لوبنه‌وه به ریگای سوریا
 هاتبوون به کاریکی تایبته به من، دانیشتین.

دانیشتین و ده‌ستمان کرد به‌قسم، محمه‌د عزیز گوتی:
 ټیدریس پټی گوتوم که تق ده‌بټت نامه‌یه‌کی ریگه‌پټدان بنوسیت
 بڼ داودی برات، سه‌رپشکی بکه‌یت بڼ ټه‌وه‌ی به‌رپرسیاریه‌تی
 حزه‌که له ټه‌ستق بگریټ و کوپه‌کانت وه‌موو ټه‌و که‌سانه
 ده‌رپکات که هټرش ده‌کنه سه‌ر بارزانی، به‌رامبه‌ر به‌وه‌ی که
 نازاد بکریټیت.

پټمگوت: پټر له نامه يه کی ريگه پټدان و پټر له نامه يه کی
 سه رپشک کردنم نوسی، هيچيان سوديان نه بوو، سه رهنجام نيوه
 منتان فږه دايه ناو زيندانه کانتان و به ثاسن کوت و به ندتان کردم.
 بټويه من له مړو به دواوه ثاماده نيم هيچ ريگه پټدان و هيچ
 سه رپشک کردنک بنوسم و ده سته رداري هيچ شتيک نابم. زور
 باشترو شهريفانه تره له ناو زيندانه ترسناکه کاني نيوه دا نه شکه نجه
 بدريم، پټمباشه بمکوژن و رزگارم کهن له و هموو عه زابه.

نزيکه ي سه عات و نيوک گفتوگومان کرد، به بي نه وه ي قايل
 بم به داواکه ي ئيدريس. يه کيک له هاوړيکانم گوتي: ئيمه يازده
 روژه له حاجي ئومهرانين و ئيدريس ثاماده نه بوو چاوي پيمان
 بکه ویت، تا خودا سه ريخستين و نه مړو توانيمان له گه ليدا
 کوبينه وه. ئيمه بټو به روژه وندي تټو هاتووين بټو نيره، نه م جار هاش
 قايل به به نوسيني ريگه پټدانه که، کوږه کانت و هه ندي له
 هاوړيکانت له حزب دهر بکه بټو نه وه ي ئازادت بکهن، دنا هر به
 زيندانکراوي ده ميتيته وه له لايان، نه مه قسه ي ئيدريس به ئيمه ي
 گوت. پټمگوت له مړو به دواوه هيچ داوايه کی ئيدريس جي به جي
 ناکه م، چونکه زياتر له جاريک به لټني دا ئازادم کات به لام
 به لټنه که ي خوي نه برده سر. سه بري بټواني به محمده عه زيزي
 گوت: با بروين چونکه ناگه ينه هيچ نه نجاميک. يه کسر چوومه وه
 بټو ناو ئوتوميله که، يه کيک له هاوړيکانم حاجي سالح له به رده مي
 محمده عه زيز ده ستي کرت م و گوتي: تکات لټده که ين وا مه که به

دهستی به تال برقیته وه بۆ لوبنان، ئه بێن ریگه پێدانه که بنوسیت. به درێژی سهیری روخساریم کرد، به زه ییم به بارودق خیدا هاته وه، ئه و زۆر پیر بوو، پیمگوت داواکه تان په سه ند ده کم، به لام پیتان ده لیم ئیوه خه له تینراون، ئه وانه هیچ به لینیکی خۆیان نابهنه سهر. داواکه یم په سه ند کرد، ئاورم بۆ محهمه د عه زیز دایه وه، پیمگوت ئه و زنجیرانه چییه له قاچما؟ ئه وه شه رمه زارییه بۆ ئیوه. گوتی هیچ زانیاریم نیه له و باره وه. که گه یشتی نه وه ده رگای زیندانه که، محهمه د عه زیز به ڕیوبه ری زیندانه که ی بانگ کرد و پیتی گوت: کێ به ئیوه ی گوتووه زنجیر بکه نه قاچی؟ به ڕیوبه ری زیندان به سه رسوپماوی وه ستا و چرپاندی به گوێیدا و تی: ئیوه خۆتان تق و مه سهعود ئه وه تان لیداوا کردم، ئیتر ئه و سوک و سه لیمه هیچی نه گوت.

زنجیره کانیان له قاچم کرده وه، ئیتر له ناو زیندانه که مدا ئازاد بووم، ههستم به که میک ئاسوده یی کرد و دهستم کرد به نویسی نامه که بۆ حزب له لوبنان له سه ر داوای محهمه د عه زیزو دامه دهستی. داوی ئه وه دهسته بجێ به ریگای نهیتی خۆم له ئیرانه وه کومه لیک نامه نارد بۆ به یروت، به هۆی هه ندێ له پاسه وانه کانی ناو زیندان. له نامه کاندای درێژه ی ئه وه م بۆ باسکردن که له نێوان من و هاوڕێکانمدا رویاندا وه و له ژێر هه ڕه شه و به زۆر دا له سه ر داوای ئیدریس ئه و ریگه پێدانه م ئیمزا کردووه و ته نها وه کو مه ره که بی سه ر کاغه ز کاری له گه لدا بکه ن، بۆیه پێویسته

له سهرتان شالاویتی توندی راگه یاندن له ریگای دهرکردنی به یانی زۆر تونده وه ئه و سهرکردایه تییه خائنه رسوا بکن.

ئه و نامانه ی له زیندانه وه به دزییه وه ده مناردنه دهره وه له ریگای تاران و به غداده وه، به هۆی پاسه وانه هاوکاره کانمه وه، به رده وام دهگه یشتنه شوینی خۆیان. من ههر له زیندانه وه شالای راگه یاندنی توندم ئاراسته دهکردن به بی ئه وه ی که سیک به وه بزانیته. ململانی له نیوان من و ئه واند له و په پیدای بوو. نامه و راهبۆرت به زۆری زۆرداری به من دهنوسراو رهوانه ی به کریگراوه کانی خۆیان دهکرد له لوبنان، بۆ له ناو بردنی ئه و حزبه ی که له پیتاویدا هه موو قوربانییه کم دابوو، بۆیه به به رده وامی نامه م بۆ دهناردن داوام له هاوپیکانم دهکرد به هیچ جۆریک له گه ل ئه و تاقمه خائنه ریکه تن نه که ن هتا به بی هیچ مه رجیک ئازادم دهکن.

دوای ئه وه ی شکستیان هینا له کاره کانیاندا، وێسرای سهرفکردنی پاره و دهم چه ورکردنی خه لک، دهستیان کرد به ناردنی سهرکرده کانیان بۆ لوبنان، یه ک له دوای یه ک، عه لی شهنگالی رۆیشت بۆ ئه و و ماوه یه کی درێژ مایه وه، به بی ئه وه ی بگاته هیچ ئه نجامیک، دوای ئه وه حه بیب محهمه د که ریمی سکرته یزی حزبیان نارد، ئه و کاته من له قه سرچ بووم، نامه یه کی به په له م به دهست گه یشت له لوبنانه وه داویان کردبوو هه ندی له لایه نگره کانم هه ستن به رفاندنی حه بیب محهمه د که ریم ته گه ر

هات بق لوبنان، وهلامه كه م نهخير بوو، چونكه بهو كار ه واتای
 شهوتان ده به خشی كه ئیوهش گه شتوونه ته ئاستی چه ته كانی
 شهوان، دیسپلینی حزب هه رگیز ریگای شه نادات. ره زامه ند
 نه بووم به رفاندنی هه به کریگیرویک كه ده هاته لوبنان بق
 شهوی پاره له گازیتوكان و مهیخانه كان و رابوردن له شوینه
 تاییه ته كانی به پروت سهرف بکات، له سهه حسابی گهلی کوردی
 تیکوشه رو چه وساوه مان له هه موو پارچه كانی کوردستان. دواتر
 به کریگیرویکی تریان چوو بق شهوی كه عهزیز رهزا بوو،
 پاسپورتنی ئیرانی هه بوو، بریکی زوری دۆلاری بر دبوو له گهل
 خویدا بق شهوی دژی حزبه كهی من له لوبنان سهرفی بکات.

شهو كاتهی له زیندان بووم، ئازار و شهشكه نهجهیه کی زۆرم
 چه شت، به ئانقست و به شیوازی زور نا مرقفاته زۆریان بق
 ده هیتم. بق نمونه كاتیک ده چووم بق ته والیت به ردیان ده کیشا به
 ده رگا كه دا، هه ندی جار پاسه وانیک له گه لمدا ده هاته ژووره وه،
 منیش ریگه م نه ده داو لیتی توپه ده بووم و له دژی شهو كار ه نا
 مه ردانه به به ره له ستیم ده كرد، دواي شهو ملیانداو پاسه وانیکیان
 له بهر ده رگا و پاسه وانیکیشان له بهر په نجه ره كه دا داده نا.
 رۆژیکیان دنیا زۆر سارد بوو، کلو کلو به فر ده باری، زهوی
 هه مووی به فر دایبۆشی و رۆیشتن به سه ریدا زۆر زه حمهت بوو،
 چونكه به فر له گهل سه رمای زۆردا ده بوو به سه هوئیکی وه کو
 شوشه. ده رۆیشتم بق ته والیت و زنجیر له قاچه كانمدا بوون،

هه‌لخزام و به پشتا که و تمه سه‌ر زه‌وی و به‌فه‌ر به سه‌رمدا ده‌باری. نزیکه‌ی چاره‌که سه‌عاتیک به‌و جۆره مامه‌وه، هیچ که‌س به هانامه‌وه نه‌هات، زۆر به زه‌حمه‌ت توانیم خۆم هه‌لکه‌پێنمه‌وه‌و راست بېمه‌وه. به‌هێواشی ده‌چووم به ریگادا بق ئه‌وه‌ی بکه‌پێمه‌وه بق ژووری به‌ندینه‌خانه‌که، ئه‌ترسام دیسان بخزێمه‌وه. پاسه‌وانه‌کان که منیان به‌و جۆره بێنی له ده‌ره‌وه‌ی زیندان به‌یه‌ک ریز راوه‌ستابوون و که‌سیکیان به‌ ده‌نگی به‌رز ده‌یگوت: وه‌حده، حوپیه، ئیشتراکییه، ئه‌مه‌ی چهند جارێک دووباره ده‌کرده‌وه بق ئه‌وه‌ی گالته به‌من بکات له‌به‌ر ئه‌وه‌ی وایده‌زانی من به‌عسی بووم، پاسه‌وانه‌کانی تریش پێمپێده‌که‌نین.

هه‌ندێ له پاسه‌وانه‌کان ده‌هاتنه ژووره‌که‌م، له رۆژیکدا چهند جارێک ژووره‌که‌میان ده‌پشکنی بق که‌لوپه‌لی قه‌ده‌غه‌که‌راو ده‌که‌پان وه‌کو پێنوس و مه‌ره‌که‌پ و کاغه‌ز، من حسابی خۆم بق ئه‌و شتانه ده‌کرد، له شوێنی ئه‌مێندا ده‌شاردنه‌وه که جێگای سه‌رنج نه‌بوو. له ناو پاسه‌وانه‌کاندا دانه‌یه‌کیانم دۆست بوو، زۆر دلسۆزم بوو، نامه‌کانم ده‌دایه ده‌ستی ئه‌و، له شوێنیکی گونجاو ده‌یشاردنه‌وه، ئینجا هه‌ر له‌سه‌ر حسابی خۆم ده‌چوو بق ئێران پۆستی ده‌کردن و یه‌کسه‌ر ده‌که‌پایه‌وه به‌بێ ئه‌وه‌ی که‌س بزانی و گومانی لێتیکات. نامه‌کانم به‌رده‌وام ده‌که‌پشتنه‌ لوپنان. له‌گه‌ل هه‌ندێ له به‌ندییه‌کان له به‌شه‌کانی تر، په‌یوه‌ندی و نامه‌ گۆڕینه‌وه‌م هه‌بوو، به‌ ریگای خۆم و زۆر به‌ ئاگایی نامه‌کانم

دهناردن و قسم له گه لږا ده كړدن به بې ټوډې هېچ كه سيك له پاسه وانه كان هه ستي پټيكات، به لام په كيك له بهنديه كان وهكو پټويست به ټاگايي كاري نه كړدبوو، نامه كانې مني پيگيرابوو. روژيكيان به پټوبه ري زيندان هات بولام و پټي وتم؛ جاريكي تر زور ټاگات له خوت بيت جه ميل ټو كارانه دووباره نه كه يته وه تيگه شتيت؟ پټمگوت مه به ست چييه تيناگه م؟ گوتي نامه كان، گوتم ټايا ټوډه قه ده غه يه؟ گوتي به لي بول ټوډه هه موو شتيك قه ده غه يه به فهرمانې باره گاي بارزاني.

له و كاته به دواوه، زياتر حه زهرم ده كړد و زور به نه پټي و ټاگايي زياتره وه نامه كانم دهناردن بول به يروت، كه له ريگاي هه ندي له سهردانكه راني زيندان و پاسه وانه كان و هه ندي له دوسته پيشمه رگانه ي كه متمانم پټيان بوو.

هه رچي نه هامة ي و ناسوريه كانې ناو زيندان هه بوو له تيرورو ټه شكه نجه هه موويان پټچه شتم كه چي هيشتا دليان ټاوي نه ده خواره وه، بول ټوډې وره بشكټن و زه ليلم كه زياتر له جاران زوريان بول ده هينام، خستمiane ژووريكي ته سكه وه، روونكي نه ده هاته ناوي، ديواره كانې شيدار بوون، ميرو كولانه ي تيدا كړدبوون. نامه ي نا ره زايمل بول ټيدريس بارزاني دهنارد و بارودوخې خوم بول روون ده كړده وه، داوام ده كړد كه بمكوژن و نه جاتم بدن بول ټوډې رزگار بم له هه موو ناسوريه و داوي ديداري محمه د عه زيزي سه روكي به شي هه والگريي گشتي

شۆڤرشم كرد. دواى چەند رۆژىك محەمەد عەزىز ھات بۆلام
 بزانىت چىم دەوێت. باسى نەھامەتى و نارەحەتییەكانى خۆم بۆ
 كرد لەناو زىندان، وەلامەكەى ئەو بوو كە حزبەكەتان لە لوبنان
 زۆر بە توندى ھێرش دەكاته سەرمان. دواى گفتوگۆیەكى درێژ
 نەگەشتینە ھیچ دەرەنجامىك بۆ باشكردنى دۆخى زىندانم. داوام
 لێكرد رۆژانە یەك سەعات ماوەم ھەبێت بچمە دەرەوێ
 ژوورەكەم لەناو گۆرەپانەكەدا كەمێك ھەتاوم بەركەوێت، چونكە
 ناتوانم لەو كەشە شەدارەدا بژیم، بەلكو ئەگەر بەو جورە
 بەردەوام بن لەگەڵم دەمرم، ئینجا قایل بوو بەو و بەرپۆبەرى
 زىندانى بانگ كرد و داواى لێكرد رۆژانە تەنھا یەك سەعات
 رێگام بدرێت بچمە گۆرەپانى دەرەوێ زىندانەكە.

كاتى محەمەد عەزىز رۆیشت، وىستم وەك ئەوێ رێككەوتین،
 بچمە دەرەوێ، بەرپۆبەرى زىندان رێگای گرتم و بەھیچ شێوێك
 نەپهتشت بچمە دەرەوێ. پێمگوت: لەبەردەمى خۆمدا فەرمانى
 پێدايت كە رێگام بدەیت، بۆچى ئیستا رێگام دەگریت؟ گوتى
 راستە ئەو لەبەردەمى تۆدا بە منى گوت، بەلام كاتىك چوینە
 دەرەوێ سەرنجى راکێشام و گوتى رێگەى چوونە دەرەوێ.
 پێنەدەیت تەنھەت ئەگەر لە ژوورى زىندانەكەدا گىان بدات.
 پێمگوت ئەگەر وایە من ناچمەوێ ناو ژوورەكەم ھەتا محەمەد
 عەزىز دووبارە نەیتەوێ. ھەولیدا لەگەڵمدا كە پەشیمان ببمەوێ
 چونكە ئەو پیاوێ خۆینێژە، تەواوى دەسلەتێكى ھەيە كە ئەگەر

پتویست یكات ده توانیت رۆژانه زیندانییهكان بكوژیت و ناتوان
له بهردهمیدا یهك وشهش بلیتم، ئینجا گوتی: باشتروایه
رقه بهرایهتی من نه کهیت ته گینا.... کاتیک گوئیستی هه پره شهی ته
دپنده گیله بووم له دلی خۆمدا گوتم، ته مه گالته نازانیت، کوشتن
بۆ ته مه وهك ئاوخواردنه وهیه و هیچ کهسیک لێره به های نیه.

رۆژتیکان یه کتیک له زیندانییهكان له بهردهم بۆریی ئاوه کهدا
بوو ده موچاوی ده شوشت، فه رمانیک هاتبوو بۆ کوشتنی به لام به
فیل. تۆمه تباریان کرد به وهی که هه ولیداوه رابکات، بۆیه به
جۆره گوله باران کرا. کاتیک ته وهم به چاوی خۆم بینی، له دلی
خۆمدا گوتم ته گهر رقه بهرایهتیان له گه لدا بکه م، ته وه چاره نوسم
وه کو چاره نوسی ته و به ندکراوه ده بیته، بۆیه به بیتهنگی مامه وه
و به رگهی ئازارو ته شکه نجه م ده گرت و خۆم دابوو ده ست
خودا.

سی سالم له و ژووره ترسناک و شیداره له زیندانی گه وره ی
کوردستان به سه ربهرد، دوور له کهس و کارو نیشتمان، دابراو له
خه لک، مێشکم داوماو، له نیو خه لکانیکی دپنده دا ژيانم به سه ر
ده ببرد وهك ته وهی له چاخه کانی ناوه راستدا بم، هیچ سۆز و
به زه ییه ک له دلایندا نه بوو. له زیندان چهن دین شتی ترسناک و
نامۆم ده بینی. هه رچه نده من له ژووری تاکه که سیداو له ژیر
چاودیری توند و مانه وهی زۆره ملیدا بووم، له ناو ژووریکی
ته سکوتاری بچوک، به لام ته و ژووره په نجه ره یه کی بچوکی

هه‌بوو ده‌پروانی به‌سه‌ر راپه‌وی ده‌روازه‌ی زیندانه‌که‌دا. له‌و
په‌نجه‌ره‌ به‌چوکه‌وه‌ شتی وه‌هام ده‌بینی سه‌رتاپا ئازای گیان
موچوپکه‌ ده‌یگرت.

به‌ شه‌و پاسه‌وانه‌کان به‌ ته‌واوی چه‌ک و جبه‌خانه‌ی خۆپانه‌وه‌
ده‌هاتن و ده‌رگای ژووری زیندانییه‌کانیان ده‌کرده‌وه‌ یاخود به‌
تونیدی له‌ ده‌رگا‌کانیان ده‌دا و هاواریان ده‌کرد، کاتی خه‌وه‌
بخه‌ون، بۆ خه‌وتن ، بخه‌ون، له‌ کاتی‌که‌دا من له‌ناو ژووره‌که‌مدا
هه‌موو شه‌وه‌که‌م به‌ بیداری به‌سه‌ر ده‌برد، دو‌ودلی و زارایی
دایگرتبووم، نه‌مده‌توانی چاوه‌کانم لیکبنیم، به‌رده‌وام له‌ گیتاوی
بیرکردنه‌وه‌دا بووم، نه‌مده‌زانی چاره‌نوسم چی ده‌ییت. له‌ناو
سه‌رمدا بیرۆکه‌ی جیاواز و دژ به‌یه‌ک دروست ده‌بوو، سامناکی
شه‌وانی ئه‌نگوسته‌چاوی ئه‌و به‌شه‌ی ناو شاخه‌کانی کوردستان
ئه‌وه‌نده‌ ترسناک بوو، هه‌ناسه‌ سواری ده‌کردم.. له‌و بوونه‌
ترسناکه‌دا گویم له‌ ده‌نگی هه‌نگاوه‌کانی ئه‌و به‌ندکراوه‌ ده‌بوو که
زنجیری ئاسن کرابووه‌ قاچیان، گویم له‌ ناله‌یان ده‌بوو، هه‌ندێ
جاریش گویم له‌ ده‌نگی گوله‌ ده‌بوو که خاموشیی شه‌وی
ده‌ره‌وانده‌وه‌، بۆ به‌یانی له‌ هه‌ندێ که‌سه‌وه‌ ژماره‌ی ئه‌و که‌سانه‌م
ده‌زانی که‌ ئه‌و شه‌وه‌ گوله‌باران کراون. زۆربه‌ی قوربانییه‌کانیش
بی‌تاوان بوون.

زولم و چه‌وساندنه‌وه‌و ئه‌شکه‌نجه‌ ره‌فتاریکی ئاسایی رۆژانه
بوو له‌ناو زیندان، به‌ ده‌ستی جه‌للاد و تاوانباری گه‌وره‌ سه‌روکی

زیندان خالید ئەشگەیی، بەیانیان وەک درێندەییەکی خۆیتخۆر،
 قامچیەکی دەگرت بە دەستی وە لە وایەرو ریشالی مسی سور
 دروست کرابوو، لول و پێچراو بوو بە قایشیکی چەرمی لاستیکی
 رەشەو. لە ناوەراستی حەوشەی زیندانەکاندا دەوێستا و بە
 دەنگیکی بەرز بانگی پاسەوانەکانی دەکرد بۆ ئەوێ یەک بەدوای
 یەکدا، بەندکراوەکان بیتن. دەمیینی که چۆن دەرگای ژووری
 بەندییە داواکراوەکان دەکرانەو و بە کەلهپچەی ئاسنەو
 دەهێترانە دەرەو لە ترساندا هەڵدەلەرزین. بەبێ هیچ پرسیار و
 وەلامیک ئەم درێندە مەزوییە بە قامچیە ئاسنەکی ئەکەوتە
 سەر و گۆیلاکی ئەو بیتاوانانە. گوێت لە هاوار و نالە دەبوو، دواتر
 کەپوزانەوێک بە دەنگیکی نزم، بەهۆی توندیی ئەشکەنجەو
 خۆین لە سەر و پشتیان دەچۆرا ئێتر لە هۆش خۆیان دەچوون و
 دەکەوتنە سەر زەوی. دواي ئەو بە قاچەکانی دانەییەکی هەڵدەدا
 لە کەسی بوراوە وەک ئاماژەیک بۆ پاسەوانەکان کە ئێتر
 دووری خەنەو و بیبەنەو بۆ ژوورەکی. زیندانییەکانی تر لە
 دەوری کۆدەبوونەو، دەموچاویان دەشوشت، چەندەیان بتوانییا
 تیماریان دەکرد، تا بەهۆشدا دەهاتەو... هەموو بەندکراوەکانیان
 ئاوا لێدەکرد.

رۆژیکیان پاسەوانەکانم بینی کە سێکی نامۆیان پەلکێش دەکرد
 بۆ زیندان، دواتر زانیم کە ئەو کەسەیان لە رەواندز رفاندووە. کە
 هێتایانە ناو راپەرەوێکی زیندان ژووریکێ بچوک هەبوو لە نزیک

راپه وهكه. پاسه وانه كه پښكوت برق ژووره وه، كاپرا گوتی بڼ
 كوئ؟ بڼ ئيره؟ به دهستی ئاماژه ی بڼ ئو ژووره بچوكه دهكرد
 و دهیگوت ئو وه ژوور نییه، بهلكو قهبريكي راسته قینه یه.
 زیندانییه كه ههولیدا رابكات، بهلام پاسه وانه كان گرتیان ههتا
 به پړیوه ری زیندان خالید ئه شگه یی هات و قیزاندی به سهریدا:
 سهگی كورپی سهگ، بڼچی ناپړیته ژووره وه و گوی پړایه لی
 فرمانه كان نابیت؟ ئیتر به قامچییه مسینه كه ی دهستی ټیكهوت و
 دهستی به لیدانی كرد ههتا كه وته سهر زهوی و له هوش خوی
 چوو، ئینجا پاسه وانه كان هه لیانگرت و به زنجیری ئاسن
 كۆتوبه ندیان كرد.

ئو زیندانییه ناوی فوزی بوو، من و ئو پښكه وه نوره ی
 تهو الیتمان هه بوو. سهرنجم ددها كاتیک دهرگاكه یان دهكرده وه،
 ته نه كه یه کی پر له پیسی به سهر شانیه وه بوو. شهوان ئهم داماره
 كه له ژووره كه ی دههاته دهره وه پتر له بیست پاسه وان بڼی
 داده نیشتن و سهیریان دهكرد. یه كیک له پاسه وانه كان داریکی
 چه یزه رانی به دهسته وه دهگرت و ده میك دهیكیشا به سهریدا و
 ده میك دهیكیشا به پشتیدا. زور جار له تاو ئازار دهكه وته سهر
 زهوی و ته نه كه پر له پیسییه كه دهرژا به سهریدا و ئه ویش له
 تاودا هاواری دهكرد و دادو بیدادی بوو، بهلام پاسه وانه كان له
 جیاتی ئه وه ی به زه بیان بهم داماره بیتاوانه دا بیته وه به دهنگی
 بهرز پیده كه نین و قاقایان لیده دا، له دلی خومدا ده مگوت: ئه ری

من خو ده‌بینم یان به ئاگام؟ تق بلی ئه‌وه‌ی ده‌بینم راست بیت؟
ئو دیمه‌نانه رۆژانه دووباره ده‌بوونه‌وه، دلم هه‌لده‌قرا له
ئازاری دیتنی ئو دیمه‌نانه و هیچیشم ده‌سه‌لات نه‌بوو!

ئو دیمه‌نه سامناکانه رۆژانه دووباره ده‌بوونه‌وه، رفیقی
ئه‌ستور و توپه‌بوونیکی سه‌رشیتانه له‌که‌له‌ی دابووم، ویستم
رووبه‌پرووی ئهم جه‌لاده گیله بېمه‌وه و داوای لیبکه‌م واز له‌و
کاره قیزه‌وانانه بێنن، له‌ دلی خۆمدا گۆتم چی ئه‌بێت با بێت.
داوای دیداری به‌پۆبه‌ری زیندانم کرد، که هات بۆلام به‌توندی
قسه‌م له‌که‌لدا کرد و پیمگوت: ئیمه له‌ زیندانین یان له
قه‌سابخانه‌ی مرویی؟ پیکه‌نینی به‌ قسه‌کانم ده‌هات. زیاتر پیمگوت:
ئه‌گه‌ر ویستت له‌ یه‌کیک له‌ به‌ندکراوه‌کان بده‌یت، واز له‌و بێنه
وه‌ره له‌ جیاتی ئو له‌من بده. پنی وتم بۆچی ئو قسانه ده‌که‌یت؟
پیمگوت: ئه‌گه‌ر واز له‌و کارانه نه‌هێنیت سکالایه‌ک به‌رز ده‌که‌مه‌وه
بۆ بارزانی له‌ سه‌رت، بۆ ئه‌وه‌ی بزانیته‌ت بۆ لیتره‌ چۆن ره‌فتار
له‌گه‌ل زیندانییه‌کاندا ده‌که‌یت. شه‌ریفانه‌تر ئه‌وه‌یه که ئازاری
کوردیك بده‌یت له‌ جیاتی بێگانه‌یه‌ک، چونکه کاتیک ده‌پواته
ده‌ره‌وه ئاشکراو رسواتان ده‌کات. قسه‌کانم راشکاوانه‌و
راستگۆیانه بوو، چه‌ند رۆژیک وازی له‌و کارانه هێنا، به‌لام
سروشته‌ی شه‌پانگێزانه‌ی خۆی زال بوو به‌ سه‌ریدا و زوو
که‌پایه‌وه سه‌ر ره‌وشته‌که‌ی جارانی و خراپتریش بوو، ئینجا له
ئشه‌که‌نجه‌دانا هونهری به‌کار ده‌هێنا، داوای ئه‌وه‌ی له

هەر سه‌بارهت به‌و بابته بق بارزانيم نوسيبوو، ليوه‌رگرم و دواتر دابووی به ئيدريس و مه‌سعود. دواي چهند رۆژيكي كه‌م رينمايي و فهرماني توند ده‌ركرا بق به‌رئوبه‌ري زيندان كه‌واز له‌و ره‌فتارانه‌ييت و ئه‌وه‌نده‌ ئه‌شكه‌نجه‌ و سوکايه‌تي به‌رامبه‌ر به‌ زيندانييه‌كان نه‌كات له‌ زينداني خه‌لان.

دواي ئه‌وه‌ي كه‌ خودا پشتيگرم، به‌رئوبه‌ري زيندان هه‌ولي ده‌دا، به‌شيوازه‌ شه‌يتانييه‌كاني خۆي تۆله‌م لايكاته‌وه‌ به‌ هه‌ر شيوه‌يه‌ك بووه‌ بق ئه‌وه‌ي توپه‌ بووني خۆي دامركييتته‌وه‌. هه‌ندئ له‌ پاسه‌وانه‌كاني هانده‌دا بق ئه‌وه‌ي ره‌فتاري خراپ له‌گه‌لدا بکه‌ن و قسه‌م له‌گه‌لدا نه‌که‌ن و هه‌چ داوايه‌كم جيبه‌جي نه‌که‌ن. ئيتر نامه‌يه‌كي ره‌سميم نارد بق باره‌گاي بارزاني و ناڤه‌زايي خۆم ده‌ربېيوو، هه‌روه‌ها داواي هه‌ندئ جلو به‌رگي ژيره‌وه‌م کردبوو، له‌ کۆتايدا عه‌لي محمهد عه‌زيز ئه‌ركي کيشاو هه‌نديكي كه‌م له‌ داخوازييه‌كاني جيبه‌جي کردبوو.

رۆژيكيان عومه‌ر ده‌بابه‌ و شاخه‌وان ئه‌حمهد له‌ به‌شي کاروباري گه‌شتي شوڤش به‌ مه‌به‌ستي پشکين سه‌رداني زيندانيان کرد بق ئه‌وه‌ي له‌ نزیکه‌وه‌ بارودۆخي به‌ندکراوه‌كان به‌سه‌ر بکه‌نه‌وه‌. ده‌چوونه‌ هه‌موو ژووره‌كانه‌وه‌ هه‌تا گه‌يشتته‌ ژووره‌که‌ي من، عومه‌ر مني بيني و هاته‌ ژووره‌که‌م سه‌يري کرد زۆر پيس و پۆخله‌ چه‌وري و خۆل له‌سه‌ر ديواره‌كاني بوو چونکه‌ نزیک بوو له‌ ناندینه‌که‌وه‌. به‌سه‌ر پێخه‌فه‌که‌مه‌وه‌ چينيكي

رهش چلک و پیسی هه‌بوو، پیمگوت: کاک عومەر کوا برابیه‌تی کوردان؟ تیکۆشه‌ریکی وه‌ک جه‌میل مه‌حق له‌و حاله‌ته‌دایه‌ تی پیت ره‌وایه؟ به‌ ده‌نگیکی نزم که به‌ حال ده‌بیسترا گوتی: بۆچی کاک جه‌میل که‌سیک له‌ ئیمه‌ ده‌توانیت پرسیارى تی بکات له‌ به‌ر ئه‌وه‌ی رۆژی دواتر چاره‌نوسی ئه‌ویش زیندان ده‌بیت. شاخه‌وان ئه‌حمه‌د گوتی: هاو‌پیکانت له‌ لوبنان هاو‌کاری شو‌ی‌عیه‌کان ده‌که‌ن له‌ دژی شۆرش. پیمگوت ئه‌وه‌ درۆیه، ئه‌وه‌ ئیوه‌ن دژی شۆرشی کوردن نه‌ک ئیمه‌. ئینجا ئاو‌رم دایه‌وه‌ بۆ عومەر و لیم‌پرسی: هو‌کاری ئه‌م سه‌ردانه‌ کتۆپه‌ه‌تان چییه؟ گوتی: ئیمه‌ به‌شوین کاریکه‌وه‌ین ده‌مانه‌و‌یت بزانی بۆمان ده‌لویت چه‌ند ژووریکی تر له‌ ناو زیندانه‌که‌ دروست بکه‌ین. گوتم هه‌قی خۆتانه‌ چونکه‌ هه‌زاران خه‌باتکاری به‌شه‌ره‌فی کورد له‌ کونجی به‌ندینه‌خانه‌کانی شۆرشدا توند کراون.

فاروق که‌ پیشه‌ی (دوواندن) بوو، له‌ دواوه‌ له‌ به‌ر ده‌رگا‌که‌ له‌گه‌ل پاسه‌وانه‌کاندا وه‌ستابوو، ده‌ستی کرد به‌ پیکه‌نین. پیش چۆنه‌ ده‌ره‌وه‌ی عومەر له‌ ژووری به‌ندییه‌که‌م داوای لیک‌ردم هه‌ندێ دار جگه‌ره‌ی به‌ دیاری بده‌می که‌ به‌ کوردی پێیان ده‌گوت (باسک)، به‌شی خۆی و هاو‌پیکانی‌مدا، فاروق خوشی پیشتر هه‌ندێ باسکی لیوه‌رگرتبووم.

لی‌ره‌دا ده‌توانم بلیم که‌سیک له‌ شۆرشدا نه‌ما، له‌ سه‌رکرده‌کانه‌وه‌ بیگره‌ هه‌تا ده‌گاته‌ پێشمه‌رگه‌کان، دار جگه‌ره‌ی

لیتنه سه نیبیتیم، به لام به پریو به ری زیندان زۆرتترین دار جگه ره ی
 لیده سه ندم. هه موو جارێک له بهردهم ده رگای ژووره که مدا
 ده وهستا و له پهنجهره بچوکه که وه هاواری ده کرد، باسکم
 ئه وێ. کاتی که به گوێم نه ده کرد و نه مده دا، ده رگاکه ی به زۆر
 ده کرده وه و له گه ل کومه لێک پاسه وان به چه که کانیا نه وه وه کو
 جهرده ده هاته ژووره وه، ئینجا دهستی ده کرد به جانتا که مدا و
 به دلی خۆی باسکی ده برد. هه ندی جار زۆری لیده کردم و داوای
 زیاتری ده کرد و نه مده دا، ئه و جا کو په که ی بۆ ده ناردم که له
 باوکی نا په سه نتر بوو. له گه لیدا ری که که وتم که زۆرتترین باسکی
 بده من به و مه رجه ی که ده نگو باسی ده ره وه م بۆ بێنیت. به هۆی
 ئه وه زانیم که سوپای ئێران به درێژایی سنوره کانی له
 ئاماده باشیدا به بۆ یارمه تیدانی کورد، هه روه ها بۆی باس ده کردم
 که تانکه کانی ئێران به شه و هه تا سنوری سلێمانی نزیک ده بوونه وه
 بۆ لێدانی سوپای عێراق. به هۆی ئه وه ی که ئه و باسکانه م ده دانی
 زانیاری سه ربازی و غه یره سه ربازی زۆر گرنگ ده ست
 ده که وت، له وانه ش بۆ نمونه سن رۆژ قه ده غه ی ها تو چۆیان له
 ناوچه که دا را گه یاندوه به هۆی ئه وه ی که دوو له شکر له سوپای
 ئێرانی ها تو نه ته گه لاله بۆ هاوکاری پێشمه رگه ئه و کاته ی
 سوپای عێراق ره واندزی گرته وه و پێشمه رگه پاشه کشه ی
 کردوه بۆ گه لاله. هه روه ها زانیم که ژماره یه ک له باره لگر
 رۆکی تی 'هوک' یان هه تا وه له ئێرانه وه و ها تو نه ته ناو حاجی

ئۆمەرەن، ھەروەھا بارزانی چەند جارێک ناوچەکانی شۆپشی بەجێهێشتوو و رۆیشتوو بۆ ئێران و فەرەنسا و ئەمەریکا و ھەندێ ولاتانی تری ئەوروپا. ھەروەھا لە سەرچاوەی زۆر باوەڕپێکراو زانیم کە بەپێبەری زیندان لە دژی بارزانی کاردەکات و لە دەستۆپەییوەندە ھەرە دڵسۆزەکانی جەلال تالەبانییە. ھەمیشە باسی جەلالی بۆ ئەکردم و زۆر وەسفی دەکرد، ھەروەھا زۆر بە ئیبراھیم ئەحمەدا ھەڵیدەدا. ھەروەھا بەپێبەری زیندان پێی گوتم؛ کاتێک سوپای ئێرانی دینە ناوچەکانی شۆپش بۆ یارمەتیدانی پێشمەرگە، ئەندامەکانی دیار نامتێن، چونکە جل و بەرگی پێشمەرگە دەپۆشن بۆ سەرلیتیکدان و ونبوونیان، تا ھیچ کەس گومانیان لێتەکات.

جارێکیان پێمگوت گناک خالد تۆکەسیکی باشیت، ئەتوانیت پێمبڵێیت من کە ی ئازاد دەگیرم و لێرە دەردەچم؟ زۆر بە لووتبەرزێ و لەخۆبایی بوونەو وەلامی دامەو و گوتی: رەنگە ھەر لێرە بمێنیت و ھەتا لە زیندانی خەلان دەمریت. پێمگوت خودا لە ھەموو کەس گەورەترە و توانای بەسەر ھەموو شتێکدا ھەیە و کۆتایی زالمیش زۆر رەش دەبێت. پێمگوت ئەو دەبینم تۆ بە شەو و رۆژ خەریکی دروستکردنی ئەو باسکانە ی ئەم کارە سودی چییە بۆ تۆ؟ پێمگوت ئیشالا بەم زوانە لە زیندان دەچمە دەر و ھەمووی دەکەم بە دیاری بۆ ھاوڕێکانم و بۆ ھەر کەسێک لە بەیروت بیت بۆ لام و ھەوالم بھرسیت، ئینجا دەستی

کرد به پنگه‌نین و قاقا لیدان و گوتی: تو شیئت بوویت، زور سه‌هویت، حسابه‌کانی تو وهک حسابه‌کانی سه‌دام حسین وایه، تو لیتره ده‌میتیت‌وه هه‌تا له زینداندا ده‌مریت، من خۆم زۆرم لا سه‌پره به درێژایی ئه‌و ماوه‌یه به‌رگه‌ت گرتووه و به زیندووویی ماویت و نه‌مردوویت، چونکه ئه‌م زیندانه‌ی که تۆی تیدایت له شه‌ش مانگ زیاتر هیچ که‌س به‌رگه‌ی ناگریت.

به‌پێوبه‌ری زیندان خالد ئه‌شکه مرقفیکی ره‌فتار نامۆ بوو، توند و زالم، به‌ شیوه‌یه‌کی زۆر خراپیش ره‌گه‌ز په‌رست بوو. جیاوازی ده‌کرد له‌ نیوان کوردیک و ئه‌وی تردا. به‌منی ده‌گوت تو بادینیت ئیمه‌ سۆرانین. منیش وه‌لامم ده‌دایه‌وه‌و ده‌مگوت: لای من جیاوازی له‌ نیوان کوردیک و ئه‌وی دیکه‌دا نییه‌. کوردی راسته‌قینه‌ ئه‌وه‌یه که خزمه‌تی گه‌له‌که‌ی ده‌کات، کوردی ره‌سه‌ن ئه‌وه‌یه که خزمه‌تی کوردستان بکات به‌دڵسۆزی و به‌ دڵ و به‌ گیان. زۆرجار هه‌ستم ده‌کرد و له‌ ره‌گه‌ز په‌رستبوونی دلدیا ده‌بوومه‌وه کاتیک له‌ زیندانه‌کانی ده‌دا، به‌ تایبەت ئه‌وانه‌ی که جامانه‌ی سوریان به‌سه‌ره‌وه بوو نیشانه‌ی ئه‌وه‌ی که بارزانین. به‌شی ئه‌وانه کاری قورس و ئه‌شکه‌نجه‌ی توند بوو، ته‌نانه‌ت هه‌یانبوو هه‌ولی راگردنی ده‌دا بۆ ئه‌وه‌ی رزگاری بیت له‌ ئه‌شکه‌نجه‌ قورسه، ژیا‌نی خۆیان ده‌خسته به‌رده‌م هه‌په‌شه‌ی کوشتن، ئه‌وه‌یان پتیا‌شتر بوو وه‌ک له‌وه‌ی له‌و زیندانه‌دا بمیتنه‌وه.

ئەوانەى كە ھەولەى راكردنەيان دەداو شكستيان دەھیتا و
 دەگیرانەو، دەیانھیتان لەبەر چاوی ھەموو بەندییەكانەو
 دەستیان دەكرد بە لێدان و ئەشكەنجە دانیان. بە قامچی پشتیان
 سور دەكردنەو و بە قوناغە تەفەنگ بەردەبوونە سەر و گیانیان. بە
 شێوێھەكى زۆر وەحشییانە ئەشكەنجە دەدران ھەتا لە ھوش
 خۆیان دەچوون، ئینجا ئەیانبەستەنەو و كۆت و زنجیریان دەكردە
 قاچیان و لە ژووری بچوكدا رایان دەگرتن. زۆریك لە بەندییەكان
 لە كاتی ھەولەدانیان بۆ راكردن دەكوژران و گولە باران دەكران.
 روژیکیان یەكێك لە زیندانییەكان ھەولە دابوو رابكات، بەلام
 شكستی خوارد. لە گۆرەپانی زیندانەكەدا رایان وەستاندبوو.
 داوی ئەوێ تێرۆپر ئەشكەنجەیاندا، بەپێتۆبەری زیندان داواى لە
 ھەموو بەندكراوەكان كرد لەبەردەمى ئەم داماوووە بپۆن و ھەر
 كەسەى تەفەنگ بەكاتە ناوچاوانى، ئەوێ ئەو كارەى نەكردایە ئەوا
 پاداشتەكەى سووكایەتى و لێدان بوو بە قوناغى تەفەنگ.

جارێکیان لە یەكێك لە بەرپر سەكەنى زیندانم پرسى كە ناوى
 محەمەد ئەمەین بوو بۆچی كاتێك كە سێك لە بەندكراوەكان
 نەخۆش دەكەون نایەن بۆ نەخۆشخانە و لە جیاتى ئەو دەیبەنە
 ناو حەوشەى زیندانەكە و چەند روژیك فرێتى دەدەن بەبێ ئەوێ
 ھیچ كەسێك بایەخى پێیدات؟ زۆر بە سووك و ئاسانى وەلامى
 دامەوێ گوتى: بۆچی عەزىتەى خۆمان بەدەین و بیبەین بۆ

خهستهخانه؟ خۆی دواى يهك دوو رۆژ ده‌مريّت و له كۆلمان
ده‌بيته‌وه!

ئهو شتانه‌م هه‌مووى به‌چاوى خۆم ده‌بينى له زيندان، ئه‌مه
جگه‌ له‌ كه‌سانه‌ى كه‌ چهند سالتىك له‌ زيندانه‌ ده‌مانه‌وه‌ و وه‌كو
شيت به‌ رۆژ و به‌شه‌و هاواريان ده‌كرد. له‌ناو زيندانه‌كاندا
وتاريان ده‌داو هيرشيان ده‌كرده‌ سهر بارزاني و سه‌راني
شۆرش. ئه‌مانه‌ هه‌موو جلوبه‌رگى به‌ريان درابوو، به‌ تاييه‌ت له
زستان كه‌ سه‌رماو سۆله‌يه‌كى زۆر توندبوو، كرپوه‌كه‌ى زۆر بى
ره‌حم بوو. زۆرم به‌زه‌يى پياياندا ده‌هاته‌وه‌. ده‌چووم بۆ لای
پاسه‌وانه‌كاني زيندان ئه‌وانه‌ى هاوڤيم بوون، پارهم ده‌داني بۆ
ئه‌وه‌ى كه‌ميك پيداويستى بۆ ئهو داماوانه‌ بکړن چونكه‌ من
موچه‌يه‌كى مانگانه‌ى ١٥ دينارم هه‌بوو، به‌شى هه‌ره‌ زۆريم له‌به‌ر
خاترى خودا بۆ نه‌داره‌كان سه‌رف ده‌كرد، چونكه‌ به‌شى هه‌ره‌
زۆريان سه‌ردانيان قه‌ده‌غه‌ كرابوو، به‌دریژايى رۆژ له‌ژێر قرچه‌ى
هه‌تاودا بيگاريان پيڤه‌كرا و له‌ زستانيشدا له‌ژێر كرپوه‌ى سه‌رما،
جاده‌يان پيڤه‌كيشان ياخود له‌ باخ و باخاتى به‌پيۆبه‌رى زيندان
دارو دره‌ختيان پيڤه‌ناشتن و رۆژانه‌ روبه‌ ديناړتيان ده‌داني، جا
ئيتر بيخه‌ به‌رچاوت چ زولم و سته‌ميك بووه‌. هه‌ر كه‌سيكيش
گوڤرپايه‌ل نه‌بوايه‌ پاداشته‌كه‌ى ئه‌شكه‌نجه‌و ليدان بوو.

ئه‌گه‌ر يه‌كيت له‌ زيندانيه‌كان به‌ ريكه‌وت هه‌ندى شتى لا‌بوايه
و به‌پيۆبه‌ر حه‌زى له‌و شته‌ بوايه‌، بۆ نمونه‌ وه‌كو راڊيۆ يان هه‌ر

شتیکی تر، هه‌ولی ده‌دا به شتوازه نام‌ه‌رده‌کانی خۆی ده‌ستی به‌سه‌ردا بگریت. سروشتی به‌پ‌یویه‌ری زیندان وابوو بق هه‌ر ژوو‌ریک که‌ستیکی سیخو‌پی خۆی داده‌نا، بق ئه‌وه‌ی جاسوسی‌یان به‌سه‌ره‌وه بکات و قسه‌وباسه‌کانیان بگو‌یزیت‌ه‌وه بق گه‌وره‌که‌ی، یه‌ک وشه به‌س بوو که ئه‌وجاسوسه بییات بق به‌پ‌یویه‌ری زیندانه‌که و بق نمونه بلیت خاوه‌نی رادیو‌که هه‌ولیداو ره‌بکات و ده‌رگای زیندانه‌که بشک‌یتیت، ئیت‌ر قور‌بکات به‌سه‌ری ئه‌و که‌سه‌داو دوو‌چاری کو‌یره‌وه‌ری و ئه‌شکه‌نجه‌ی بکاته‌وه. زۆربه‌ی تۆمه‌ته‌کان ته‌نها بوختان و درق بنوون، ئیت‌ر ئه‌و که‌سه داماو ده‌برایه ده‌ره‌وه بق لێ‌پ‌چینه‌وه.

خۆم شایه‌ت‌حالی رووداو‌یک بووم به‌سه‌ر به‌ندکراو‌یکدا هات ناوی سمک‌ر بوو. به‌پ‌یویه‌ری زیندان بانگی کردو پ‌یی گوت: ئه‌و رادیو‌یه‌م بده‌ری رزگارت ده‌که‌م له‌و تۆمه‌ته مه‌ترسیداره، هه‌ر ئه‌وه‌نده‌ی که رادیو‌که‌ی پ‌یدا‌بوو، ئیت‌ر سیخو‌پ‌ه‌که‌ی بانگ کردو هاواری کرد به‌سه‌ریا: تق درق ئه‌که‌یت سه‌گی کو‌پی سه‌گ، ئه‌م پ‌یاوه به‌پ‌یزه (واته سمک‌ر) کاری له‌وجۆره‌ی لێ‌ناوه‌شیت‌ه‌وه، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی له‌خ‌یزانیکی به‌پ‌یزه.

به‌ر له‌وه‌ی ده‌ست‌گیر بک‌ریم، له‌زۆر که‌سم ده‌بیست که سه‌رکردایه‌تی شو‌رشی کورد له‌ع‌ت‌راق ته‌نها تا‌قم‌یک چه‌ته‌ی به‌ک‌ری‌گیراوی چه‌ک‌دارن، باوه‌رم به‌وه نه‌ده‌کرد و ده‌م‌گوت ئه‌وه ناشرین‌کردنی شو‌رش و پ‌یاوه‌کانیه‌تی، به‌لام ئیستا هیچ گومان‌یکم

له‌وه‌دا نه‌ماوه، به‌لکو ئه‌و کاته‌ی به‌ چاوه‌کانی خۆم ده‌مینی که
چۆن دادگایی زیندانییه‌کانیان ده‌کرد و حوکمی جۆراوجۆری
وه‌کو ئێعدام یاخود بیست سال زیندانیان به‌سه‌ردا ده‌سه‌پاندن،
ته‌واو. دلنیا ده‌بوومه‌وه‌ له‌وه، پرۆسه‌ی دادگایی کردنه‌کان به
شیوه‌یه‌کی گالته‌جاریانه‌ به‌پتوه‌ ده‌چوو. هه‌ندی له‌ به‌رپرسه‌کان
ده‌هاتن و چه‌ند که‌سیکی لیکۆلیارو دادوه‌ریکیان له‌گه‌ل خۆیاندا
ده‌هیتا و له‌به‌رده‌م ده‌رگای زیندانه‌که‌ داده‌نیشتن و سه‌رو کوپێک
چایی و چه‌نده‌ها جۆری میوه‌ی به‌له‌زه‌تیان له‌به‌رده‌مدا داده‌نرا و
ده‌ستیان ده‌کرد به‌ پێکه‌نین و قسه‌ی قۆر. یه‌کیکیان له‌ دوا‌ی یه‌ک
دوو پرسیاری گالته‌ ئامیز، به‌ به‌ندکراوه‌که‌ی به‌رده‌می ده‌گوت:
ئه‌ی فلان که‌س، ئه‌وه‌ حوکمی ئێعداممان بۆ ده‌رکردیت، بۆ
دووه‌میش بیست سال حوکم ... تاد

هه‌زاران که‌س له‌ نیۆ به‌ندینه‌خانه‌کاندا توند کرابوون، هه‌ر
هه‌مووشیان بیتاوان بوون و هیچیان نه‌کردبوو، حوکمی نا‌په‌وا له
دژیان ده‌رده‌کرا ته‌نها بۆ تۆله‌ کردنه‌وه‌ یان بۆ ناچارکردنیان بۆ
ئه‌وه‌ی بینه‌ ناو حزبه‌وه، ئینجا دوا‌ی ئه‌وه‌ ئازادیان ده‌کردن. بیرم
دیت له‌ناو به‌ندکراوه‌کاندا یه‌کیکی تیا بوو ناوی "شاتو" بوو.
کورته‌ بالا‌یه‌ک بوو، پێشمه‌رگه‌ بوو، سالی ۱۹۶۱ په‌یوه‌ندی پتوه
کردبوون، پسپۆر‌بوو له‌ ته‌قاندنی گوله‌تۆپی ئاسمانی دژه‌ فرۆکه‌.
هۆکاری ده‌ستگیرکردنه‌که‌شی ئه‌وه‌بوو که‌ ژنه‌که‌ی و برا‌ژنه‌که‌ی
خۆی له‌سه‌ر به‌د‌په‌وه‌شتی کوشتبوو، سزاکه‌ی ته‌نها دوو سال

بوو، له بهر څه وهی پشمه رگه بوو، پینچ رږږ بهر له وهی ماوهی
 زیندانیکردنی ته واو ییت، پتیاڼ گوت حوکمیکي ترت به سهردا
 سه پتراهه بڼ ماوهی پازده سال، به لام ریکه وتنی جه زائر هاته
 گډپی و ټم و هه زاران بیتاوانی تری رزگار کرد له دهستی ټو
 گیره شتوین و بهد رهوشتهای که گهمه یان به چاره نویسه وه
 ده کرد.

له گهل ټم به ندرکراه بیتاوانانه دا، هندی سیاسه تمه داری
 به ناویانگیش هه بوون، ټه مانه یان هه موو ده ناخنیه ناو ژووریکه وه
 له ژیر چاودیری توندا ده بوون بڼ ټه وهی هیچ جوړه په یوه نندیه ک
 له نیوانیاندا دروست نه ییت.

ویرای توند و تولی چاودیری، به لام من به شتوازی خوم
 ده متوانی په یوه نندیان له گهلدا بگرم و ټالوگډی نامه یان له گهلدا
 بگرم، په رده و امیش ده مزانی له دهره وهی زیندان چی ده گوزهریت.
 که سوکاری ټو زیندانه سیاسییانه ده هاتن بڼ سهردانیان و
 دیارییان بڼ ده هیتان، له بیرمه جاریکیان سی قهغه ز مریشکیان به
 دیاری هیئا که هه ر دانه ی ده مریشکی تیدا بوو. ټوتومبیله که
 له به رده م به نندینه خانه که دا وه ستا و قهغه زه کانیاڼ داگرت. دزه کان
 له دهری کډوونه وه، هه روه ها به رپڼوبه ری زیندانیښ خالد ټه شکه
 هات و فرمانی به په کیک له پاسه وانه کان کرد پینچ دانه له و
 مریشکانه ی بڼ به ریته وه بڼ ماله وه، به پاسه وانه کانیشی گوت
 سی مریشک به رن بڼ خویان. هه ر پاسه وانیک دوو مریشکی برد.

له سى مريشك تهنهسا حوت دانه مانهوه. دواتر يه كيتك له پاسه وانهكان هات و به زيندانييه كاني گوت تهنهسا يهك مريشك ههيه دهتوانن له حهوشه ي زيندانهكه بيخون. به شهو ده ميني كه چون پاسه وانهكان مريشكه كانيان سهرده بپي و دهيانخواردن و روي دواتر به خاوه نه كانيان دهگوت نه خوشي بالو بووه و مريشكهكان مرداربوونه تهوه. هه موو نه وانهم به چاوى خوم ده ميني، چونكه ژوردهكه م نزيكى ژوروى پاسه وانهكان بوو، له كوني ده رگا كه وه هه موو شتيك م ده ميني.

دهمتواني هه ر جوړه چه كيتك ئاره زووم بوايه بيهيتمه ناو ژوروى زيندانييه كانه وه، نه وهش زور ئاسان بوو، چونكه نه وانه ي پاسه واني زيندان بوون هه موويان دز بوون و دزهكان كرابوونه پاريزه ري زيندان له پيش هه موو شيانه وه خالد نه شگه ي گيلوكه. نه وانه ئاماده بوون كوردستان له مسه ري بى نه و سه ري به يهك دينار بفروشن. به دزييه وه ئازوقه و چهكيان ده فروشته وه، نه مه جگه له و پارانه ي كه خالد نه شگه مانگانه له باره گاي بارزاني و مه كته بي سياسي وه ريده گرت بى دابين كردنى پيداويستى زيندان، له راستيدا هيچ شتيكى بى پيداويستيه كاني زيندان سه رف نه ده كرد، هه مووى هه لده گرت بى خوى.

وام بى ده ركه و تبوو كه ئامانچ له هه لگيرساندنى شوڤشى كوردستان له عيلاق ئازاد كردنى گهلى كورد و سه ربه خويى كوردستان نه بوو، به لكو له به رژه وه ندى ئه م تاقمه خائن و

خۇفۇشە بوو كە ھىچ پاىە شوئىتيكان لەناو رىزەكانى گەلى كوردا نەبوو، ئامانچىشيان تەنھا ئەوە يوو كە خۇيان لە پشتى سەر كىردا يەتتە كى گەندەلى بىز ووتتەو ەى كورد مەلاس بەدەن. لە كاتى دەستبەسەر كىردى زۆرە ملىمدا لە سالى ۱۹۷۱ ەندى وئىنەى فۇتۇگرافىم چىركاندىبوو، لە حاجى ئۆمەران لەگەل پاسەوانەكانى بارزانىدا، ناردىبوومن بىق لوبنان بىق ئەو ەى لە رۇژنامەى حزبدا (دەنگى كورد) بلالوى بىكەنەو، تا لە رىگايەو ە رايگىشتى لە بارودۇخى دەستگىر كىردىم ئاگادار بىكەمەو. بلالو كىردىنەو ەى ئەو وئىنە كاريگەرى زۆرى ەبوو، رووى راستەقىنەيانى ئاشكرا كىرد. ئىدرىس و مەسعود زۆر بەو توپە بوون، چاودىرييان لەسەر توند كىردىم و وئىنەگرتنيان لىم قەدەغە كىرد. ەەرچەندە ئەوان رىگايان لىگىرتىم و چاودىرييان لەسەر توند كىردىمەو، بەلام بە رىگاي تاييەتى خۇم ەندى وئىنەم لەناو زىنداندا چىركاندى، ەندى لەوانەى كە كامىرايان پىيوو لەگەلئاندا رىگەوتم كە ەندى وئىنەم لەناو زىندان بەدزىيەو ە بگىرن، بەرامبەر بەو ە منىش دارجەگەر ەم دەدانى.

ئەو ماو ەيەى كە بەسەر دەستگىر كىردىمدا تىپەپى و ئەو ەموو سىكاندال و رسواگەرىيەى من بىنننم، دىناى لەبەرچاو خىستم، بىر كىردىنەو ەى خراپ بە خەيالدا دەهات، لە دلى خۇمدا دەمگوت: بىقچى من لەو حالەتەدا دەژىم. دلتهنگ و غەمبار بووم، مئىشكەم لەسەر خۇم نەمايو. نامەيەكم بىق بارەگاي بارزانى نارد و

ئاڭادارم كردن كه من ئىتر مانگرتن له خواردن رائهگه يەنم هەتا
مردن، ئەگەر ئازادەم نەكەن، وەك پيشەى خۆيان وەلاميان
نەدامەو، ئىتر دەستم كرد بە رۆژوو گرتن، دلم گوشرابوو، له
ژوورەو تەنھا بووم، لەسەر زەوى بەبىن خواردن و خواردنەو
و جگەرە كيشان كەوتبووم، ئۆ رۆژم بەو جۆرە بردە سەر.

له رۆژى دەيهەدا، بەرپۆبەرى زیندان ھاتە ژوورەكەم و گویم
لێبوو گوتى خەرىكە دەمریت، تەلەفۆنى كرد بۆ بارەگای بارزانى
و پێى راگەياندن، بارزانیش جەنابى وەزیری داد؛ سەلەح یوسفى
راسپارد بۆ ئەوێ دانوستانم لەگەڵدا بکات و واز لە مانگرتن
بێتم. لەگەڵ بەرپۆبەرى زیندان نامەیهكى شەفەوى ناردبوو، من
دەست لە مانگرتن ھەلگرم بەرامبەر بەوێى كە ئەو بێت بۆ
گفتوگۆ لەگەڵم، بە بەرپۆبەرى زیندانم گوت ئەو پیاوێ خەفەو
درۆ دەكات، گوتى: نا ئەو پیاوێ تەمەنى زۆرە و وەزیری دادە
لەسەر كوردستانی عێراق دەچێتە ئەقلەوێ درۆ بکات؟ رێك
گومانەكەى من لە شوێنى خۆیدا بوو درۆى كرد و نەهات.

له ناو گیراوەكاندا جەوھەر ئاغای مێرگەسۆرى ھەبوو، كە
براى فاخر مێرگەسۆرى بوو. لە ژێر چاودێرى توندا بوو. ئەویش
لاى خۆیەو بەرپاریدا مانگرتن لە خواردن راگەيەنیت. چەند
رۆژىك مانى گرت و دواتر گواستیانەو بۆ زیندانى رايات و
دواتر ئازادیان كرد.

ساوێهەكى زۆرى پێتەچوو دواى ئازاد كردنى، دیسانەوێ لە
بارەگای بارزانیهو فەرمان درا و دووبارە لەگەڵ باوكیدا محەمەد

ئاڭغاي مېرگەسۆرى دەستگىر كرايه وە لەگەل ئەندامانى
 خېزانەكەياندا خزانە ژېر چاودىرى توندەو، لە كاتىكدا فاخر و
 براكەى هېچ ھەوالىكىيان نەدەزانرا، دواتر زانىمان كە ھەموويان
 لەناو زىندانى ترسناكى رايات گولە باران كراون. سالى ۱۹۷۴
 بارزانی فرمانىدا كە ھەموو بەندىيەكانى بەندىنخاتەى خەلان
 بگويزنەو، بۆ رايات و تەنھا مەن لەوچ مامەو، چونكە ئاشكرا
 بوو، ئەوھى رەوانەى زىندانى رايات بکرايه بە مردوو ئەژمار
 دەكرا. ھەفتە نەبوو لەو زىندانە دوو يان سى كەس گولە باران
 نەكرىن. بەھۆى ھەندى لە پاسەوانەكانەو ناوى ئەوانەم دەزانى
 كە لەزىندانى رايات دەكوژان، پاسەوانەكان لە رىڭكاي ھەندى لە
 برادەرەكانى خۆيانەو لە زىندانى رايات ئاگادارى ھەموو شتىك
 بوون.

ھەندى جار لەناو پېشمەرگەكاندا ياخيبيوون سەريھەلدەدا، لە
 نىوان خۆياندا دەبوو بە شەپيان و تىگپوژانى چەگدارانەيان
 دەكرد و كوژراو و برىندارى لىدەكەوتەو، ئەوھى كە بەھىزتر
 بوو كوئىنترولى دۆخەكەى دەكرد و سەدانى لەوان دەستگىر دەكرد
 و لە زىندانى خەلان توندىيان دەكردن و دواى ماوہىكى ديارى
 نەكراو ئىتجا ئازادىيان دەكردن و رەوانەى بەرەكانى شەپيان
 دەكردنەو.

پیش‌نویس عه‌زیز عه‌قراوی رابکات^{۲۰}، به‌پیتوبه‌ری زیندان خۆی پیتیگوتم: عه‌زیز عه‌قراوی ده‌ستگیر ده‌کریست و به

^{۲۰}هۆکاری راکردنی عه‌زیز عه‌قراوی و هه‌موو ئه‌وانی تریش، مله‌وپی مه‌لا مسته‌فا و کوپه‌کانی بوون، که له ناو بازنده‌یه‌کی داخراوی موخابه‌راتی ثقیلی کاریان ده‌کرد و هه‌موو که‌سیکیان به‌ریگرو خائن و دوژمن ده‌زانی، له‌وانه‌ش عوبیدولای کوپی خۆی و سابیر و لوقمان و هاشم عه‌قراوی و جه‌لال تاله‌بانی و ئیبراهیم ئه‌حمه‌د و عه‌لی عه‌سکهری و ده‌یان که‌سایه‌تی تر، لێزه‌دا به‌کوژی رووداوی جیابوونه‌وه‌ی عه‌زیز عه‌قراوی باس ده‌که‌ین: عه‌زیز عه‌قراوی ساڵی ۱۹۲۴ له‌ ئاکری له‌ دایک بووه. کولێژی سه‌ربازی و کولێژی روکتی ته‌واوکړه‌وه‌و له‌ خۆی راهێنانی سه‌ربازی له‌ به‌ریتانیا و یه‌کیته‌ی سوڤیه‌ت به‌شدار بووه. ساڵی ۱۹۶۲ ریزه‌کانی سوپای عێراقی به‌جه‌یه‌شت و په‌یوه‌ندی کرد به‌ جوله‌نه‌وه‌ی ئه‌یلوله‌وه. ساڵی ۱۹۶۴ هه‌تا کاتی هه‌له‌اتنی له‌ ۱۹۷۳ وه‌ک لێزه‌دا جه‌میل مه‌ح‌ل باسی ده‌کات، ئه‌ندامی مه‌کته‌بی سیاسی پارتی بووه. وه‌ک زۆربه‌ی سه‌رکرده‌کانی پارتی چۆته‌ ئیسرائیل و چه‌ندین جار به‌شدارێ خوله‌کانی مۆسادی کردووه‌و بۆته‌ یه‌کیته‌ که‌ ئه‌فسه‌ره‌ پایه‌داره‌کانی ده‌زگای پاراستن. عه‌زیز عه‌قراوی له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که‌سیکی زامانزان و روشنبیریکی سیاسی و سه‌ربازی و ستراژی هه‌بووه، هه‌ر زوو زانیویه‌تی که‌ مه‌لا مسته‌فا خۆی کردووه‌ به‌ کارتی ده‌ستی ئێران و تورکیا و ئیسرائیل و له‌ قوناغیکدا ئه‌و کارته‌ ده‌سووتیت، بۆیه‌ له‌دوای ساردبوونه‌وه‌ی ریکه‌وتنه‌ی ۱۱ ئازار، به‌ هاویه‌شی له‌گه‌ل هاشم عه‌قراوی و عوبیدولای کوپی بارزانی و عه‌بدول ستار تاهیر شه‌ریف و چه‌ندانی تر به‌ هاویه‌شی له‌ گه‌ل حکومه‌تی عێراق، پارتی دیموکراتی کوردستان دروست ده‌که‌نه‌وه. دواي راکردنی له‌ چنگی بارزانی له‌ ناو حکومه‌تی عێراقدا بوو به‌ وه‌زیری ده‌ولت و هه‌تا ساڵی ۱۹۷۷ له‌و پۆسته‌دا مایه‌وه. له‌دوای ده‌سه‌لات به‌ده‌سته‌وه‌ گرتنی سه‌دام حسیین و کوژرانی هه‌ریه‌که‌ له‌ عوبیدولا و لوقمان و سابیر و شیخ عوسمان و کوپه‌کانی (کوژرانی هه‌موو ئه‌مانه‌ به‌ نه‌خشه‌ی هه‌مایلی دایکی مه‌سه‌ود بووه، له‌ رێگای ناردنی نامه‌ی دروستکراو بۆ ناو حکومه‌تی عێراق گواپا ئه‌مانه‌ له‌ ژێره‌وه‌ کار بۆ بارزانی ده‌که‌ن) ئیتر عه‌زیز عه‌قراوی به‌نه‌ینی رایکرد بۆ سووریا و له‌ دواي راه‌په‌ینی ساڵی ۱۹۹۱ که‌راپه‌وه‌ بۆ کوردستان، عه‌زیز عه‌قراوی له‌ لایه‌ن جه‌لال تاله‌بانی به‌ که‌سیکی بووه‌له‌و ترسنۆک ناوی براو و هه‌یج کات له‌ هه‌یج شه‌رێکدا نه‌یتوانیوه‌ وه‌کو پێویست سه‌رکرده‌یه‌تی هه‌یج‌ه‌کانی خۆی بکات و له‌هه‌موو شه‌ه‌رێکدا به‌بێ ته‌قه‌ ناوچه‌کانی به‌ده‌سته‌وه‌ داوه. ئه‌وه‌ی چێگای پرسپارو گومانه

که له پچه کراوی دهیه پینن بڼ ئیره، پیمگوت ئه و چه قه له بڼ چی رایکرد؟ گوتی: له لایه ن بارزانیه وه یاداشتیکي ده سته سه رکردنی ده رچووه و بڼی نییه بر واته ناوچه کانی ده ره وهی ده سه لاتی شۆرش، به لام سه رباری ئه و یاداشته به ئاره زووی خوی به ناو گه لاله و ناوپردان و قه سری و حاجی ئومه ران پیاسه ی ده کرد، به بی ئه وهی که سیک ریگای لیگریت. رۆژیکیان زانیمان که دیار نه ماوه و کهس نازانی چۆن، ده زگای هه والگری شۆرش هه ولیدا ده سنگیری بکات له هه ر شویتیک بیت، به لام بی سود بوو.

دواي ئه و گفتوگویه نامه یه کم به ده سته سه رۆکی زیندان نارد بڼ فرانسوا هه ریری بۆم نویسیوو: رات چیه له سه ر خیانه تی عه قراوی؟ ئه و یه کهم که سی خائن نییه به گه لی کورد، به لکو نمونه ی زۆره که هه تا ئه م ساته له ریزه کانی سه رکردایه تی شۆرشدان. به پرتوبه ری زیندان به تو په ییه وه وه لامی دامه وه: تو کتیت تا بتوانیت هیرش بکه یته سه ر سه رکردایه تی شۆرش و مه کته بی سیاسي؟ پیمگوت: له حه بیب محه مه د که ریم به رسه ئه و پیتان ده لیت من کیم. سه رۆکی زیندان رینمایی زۆر توندی له باره گای بارزانیه وه بڼ ده هات، منیش پتمده گوت کاک خالید، تو

ئه وه یه که ئه م که سه ره نگه له بنه په تا پینستر په یوه ندی به حکومه تی عیراقه وه هه بووینت و له سه ر داواي ئه وان شه پی نه کردینت، هه ره ها ره نگه له سه ر داواي مۆسادیش گه رابینه وه بڼ ناو داموده زگا کانی حکومه تی عیراق. به کورتی و به کوردی وه ک چه میل مه حو پاسی ده کات، بارزانی و هه موو داروده سته که ی جاسوس و سیخوپی ولاتان بوون و هه رگیز بڼ به رژه وه ندی گه لی کورد کاریان نه کردوه. سالی ۱۹۹۸ کۆچی دوايی کردوه.

بهو ریکاره توندانهی بهرامبه ر به من دهینوینیت من دهکوژیت،
ثایا هیچ رهحم و بهزهیهک له دلتا نیه؟ وهلامی ده دامه وه و
دهیگوت شه وه فهرمانی سه ره وه یه ناتوانم خومی لیتلدهم.

له کاتی به ندیمدا، که سیتی به ندرکراوی ترم ناسی ناوی مه لا
یه حیا بو، دهیگوت بهرپرسی ریکخراوی کاژیک بووه. سئ سال
بوو له لایهن ئیدریسه وه دهستگیر کرابوو، بۆیان ده رکه وتبوو که
چهند جار یک ئیمزای ئیدریسی ساخته کردوه. دواتر له زیندان
دهریانکرد. به هۆی میانگیری که سیک لای باره گای بارزانی،
کردیان به یاریده ده ری به پیتوبه ری زیندان. مه لا یه حیا بوو به
فرمانبه ر به پله ی نوسه ر له زیندانی خه لان. هه ندی جار باسی
حه بیب محمه د که ریمی بۆ ده کردم و دهیگوت شه کاتیک له
به غدا ده خویند، ناوبانگی ره وشتی له نیو قوتابییه کاندای زۆر
خراب بووه، منیش زۆر به ئاگاییه وه گویم بۆ ده گرت و هیچ
کۆمیتتم بۆ قسه کانی نه ده بوو بۆ شه وه ی قسه کانی نه بزم و
به رده وام به وردی باسی بکات. له ناخی خۆمدا له م که سه
ده ترسام و زۆر به حه زه ر بووم له م و له که سیتی تر به ناوی
محمه د شه مین، چونکه شه مه یان بۆ زیندانه سیاسییه کانی تیده چاند
تاوه کو شه شکه نجه بدرین و خۆشی وا ده رده خست که ئاگای
لێنیه.

له سه رو به ندی یه کیک له شه ره کانی نیوان شوڕشی کورد و
حکومه تی عێراقیدا، چوار سه ربازی مه غاویر (هێرشبه ر-

وهرگرتی کوردی) له سوپای عێراق به دیل گیرابوون و هێتایان
 بۆ زیندانی خه‌لان. ته‌مه‌نیان له‌ نێوان ۱۸-۲۰ سالاندا بوو. دوو
 که‌سیان بارودۆخیان زۆر شه‌په‌زه‌ بوو، له‌ جیاتی شه‌وه‌ی به‌
 گوێه‌ی نه‌ریته‌ په‌یڤه‌و کراوه‌کان چاره‌سه‌ریان بکه‌ن، له‌ گه‌ل
 تۆمه‌تباره‌کاندا دایان نابوون. شه‌و سه‌ربازه‌ دیلانه‌ چه‌ندین جو‌ری
 سوکایه‌تی و شه‌که‌نجه‌ و ئازاریان چه‌شت، به‌دارو به‌ قوناغی
 تفه‌نگ لێیان ده‌دان. کاتیک شه‌و کرده‌وه‌ وه‌حشیانه‌یه‌م ده‌بینی دلم
 ده‌سوئا و وه‌خته‌بوو به‌ته‌قیت، چونکه‌ شه‌وانه‌ سه‌رباز بوون و
 فه‌رمان له‌ فه‌رمانده‌کانیان وه‌رده‌گرن، له‌ دلی خۆمدا ده‌مگوت
 گوناھیان چیه‌ تا به‌و جو‌ره‌ وه‌حشیانه‌و نامرۆقانه‌ لێدان بخۆن.
 هه‌موو شه‌مانه‌م به‌ چاوی خۆم ده‌دی له‌ زیندانی خه‌لان.

روژیکیان داوای دیتنی به‌رپرسی پاسه‌وانه‌کانم کرد به‌ناوی
 محهمه‌د شه‌مین و شه‌م قسانه‌م له‌ گه‌لدا کرد. پێمگوت: کاک محهمه‌د
 تو چوینته‌ قوتابخانه‌؟ گوتی نه‌خێر، هه‌رگیز ده‌ستگیر کراویت؟
 گوتی نه‌خێر، هه‌چ بیروباوه‌ڕیکت هه‌یه‌ که‌ ئیمانته‌ پێ بیت؟ گوتی
 سه‌ره‌تا شوێنی بووم، داوای شه‌وه‌ په‌یوه‌ندیم کرد به‌ شوێشه‌وه‌ و
 ئێستا شه‌ندامی پارته‌ دیموکراتی کوردستانم. گوتم: که‌واته‌ نیوه‌ی
 یه‌که‌مت شوێعیه‌و نیوه‌ی دووه‌مت دیموکراتی وانیه‌؟ شه‌ی
 که‌واته‌ بۆچی پابه‌ندی شه‌و بیروباوه‌ره‌ نابیت که‌ ئیمانته‌ پێته‌ی؟
 له‌ وه‌لامدا گوتی نازانم مه‌به‌ستت چیه‌؟ گوتم: شه‌وه‌ی ئێوه‌
 به‌رامبه‌ر به‌ دیله‌کان شه‌نجامی ده‌ده‌ن له‌ ناو زیندان له‌

ئەشكەنجەدان و سووكايەتيكردن لە دەرهوہی ھەموو
 بیروباوەرەكانە، دژبەرە لەگەڵ بڤەماكانی دیموكراسی و مافی
 مروق، لە دنیادا ھیچ شەرع و یاسایەك نییە رینگا بدات بە خراپی
 لەگەڵ دیلەكاندا مامەلە بكەن، ناترسیت رۆژیک بێت و ئەو
 بەندكراوانە ی ئێرە ئازاد بكرین؟ ئایا ئەمانە دواتر چی دەلین جگە
 لەوہی كە ئەو كارە بەربەریانە ی ئێو شەرمەزارو رسوا بكەن؟
 گوئی: ئەگەر وا نەكەم ئەو تۆمەتبارم دەكەن بەوہی كە شوئیی
 و كەمتەرخەم، بە تاییەت كە ژماریەکی زۆر لە پاسەوانەكان
 منیان خۆش ناوئیت، ھەروەھا بەپۆبەری زیندانیش چارەمی
 ناوئیت و بوختان و درۆم بۆ ھەلدەبەستئیت بۆ ئەوہی لە كارەكەم
 دوور بخەرمەوھو خزمیكی خۆی بخاتە شوئیم، لەبەر ئەوہی
 بەپۆبەری زیندان كەسیكی گەندەل و دزە و حەز ناكات خەلكانی
 وەكو من لێرە بن بۆ ئەوہی دەستەكە ی ئاشكرا نەبێت.

ھەرواش بوو، محەمەد ئەمین لە كارەكە ی دەرکرا و دوا ی
 ماوہیەکی كەم یەكێك لە ئەندامانی خێزانی بەپۆبەر شوئینی
 گرتەو، ئەم فەرمانبەرە تازە یە تاوانباریكی راستەقینە و
 پروفیشنال بوو، مانگای مردارەوہبووی سەردەبەری و
 زیندانییەكانی ناچار دەكرد كە گۆشتەكە ی بکرن، ھەر
 زیندانییەكیش گۆشتەكە ی نەكڕیایە ئەو تیرۆ پەر سووكایەتی
 پێدەكرا، من خۆم ھەرگیز ئەو گۆشتەم نەدەكڕی ئەگەر بەھۆی
 یەكێك لە پاسەوانەكانەوہ بمزاننیا خراپە، لەگەڵ پاسەوانەكاندا

په‌له‌یه‌کم دانابوو، ئه‌گه‌ر به‌ ده‌نگی به‌رز بی‌گوتبا که‌ کۆش‌تی
 ئه‌م‌پ‌رۆ زۆر خۆش و جوانه‌، ئه‌وه‌ واتای ئه‌وه‌ بوو که‌ گۆشته‌که‌
 خراپه‌. وێ‌پ‌رای ئه‌وانه‌ی که‌ بۆ‌تان ده‌گێ‌رمه‌وه‌، رادی‌وی ده‌نگی
 کوردستان له‌ژێ‌ر هه‌په‌شه‌و فشاردا تۆماری ده‌نگی وه‌رده‌گرت
 گوایه‌ به‌‌ندکراوه‌کان باشترین مامه‌له‌یان له‌گه‌‌لدا ده‌ک‌رێ‌ت و
 باشترین جۆری خواردن‌یان پێ‌ده‌درێ‌ت. کاتیک گوییستی ئه‌و
 شتانه‌ ده‌بووم له‌ رادی‌و ده‌نگی کوردستان، له‌به‌رخۆمه‌وه‌ پێ‌که‌نینم
 ده‌هات!

له‌ کاتی بۆ‌ردومانکردنی هه‌ندێ‌ ناوچه‌ی کوردستان له‌لایه‌ن
 ف‌رۆکه‌ عێ‌راقیه‌که‌نه‌وه‌، هه‌ندێ‌ ف‌رۆکه‌ خرا‌نه‌ خواره‌وه‌ و چه‌ند
 ف‌رۆکه‌‌وانێ‌ک به‌‌دیل گیران و له‌ ژێ‌ر ئه‌شکه‌نچه‌دا کۆژران. کاتیک
 بارزانی له‌وه‌ ئاگادار کرایه‌وه‌ فره‌مانی کرد که‌ هه‌یج که‌س
 ف‌رۆکه‌‌وان نه‌کۆژێ‌ت و به‌‌ زیندوویی بی‌انه‌پێ‌نه‌وه‌ بۆ‌ پروپاگه‌نده‌.
 یه‌کێ‌ک له‌و ف‌رۆکه‌‌وانانه‌ی که‌ به‌‌ دیل گیرابوو ناوی شه‌لال بوو،
 ف‌رۆکه‌‌که‌ی به‌‌ رۆکی‌تی ئه‌مه‌ریکی (هۆک) خرابووه‌ خواره‌وه‌و
 ئه‌ویش ناچار به‌‌ په‌‌شه‌وت خۆی ف‌رێ‌دا‌بووه‌ خوار و له‌
 ناوچه‌‌کانی ژێ‌ر ده‌سه‌لاتی شۆ‌رش ده‌ستگیر کرابوو، ئه‌و نه‌کۆژرا
 وه‌کو هاو‌پێ‌یه‌کی پێ‌ش خۆی که‌ کۆشتیان و له‌ ناو‌پ‌ردان ناشتیان
 دوایی کوتیان له‌‌ناو ف‌رۆکه‌‌که‌یدا سوتاوه‌. کاتێ‌ شه‌لال ده‌ستگیر
 کرا، هه‌ر له‌گه‌‌ل گه‌‌یشتی به‌‌ زیندانی خه‌لان، کومه‌لیک په‌‌یامنێ‌ری
 بێ‌گانه‌ چاوه‌‌پێ‌یان ده‌کرد، که‌ سه‌ر به‌‌ ئاژانسه‌‌کانی ئه‌‌لمانیای

خۆرشاواو فەرەنسا و ئىران بوون. چەند وىتە بەگيان گرت و خستيانە ناو ژوورېكى تاکە کەسى و دەستيان کرد به ليکولینه وه له گەلیدا، ئیتر له ژېر ئەشکەنجەو ئازارو هەپەشەکردنی به گوله باران کردن، چەندین زانیاری مەترسیداری درکاند. دواى ئەو هەموو مامەلە خراپە له گەلیدا ناچاریانکرد له تۆماريکی دەنگیدا بلیت کە ئەو زۆر باشەو زۆر ئاسودەیه له زیندان و باشتەین مامەلەى له گەلیدا دەکریت، بەلام له راستیدا ئەمە هەمووی به پێچەوانەوه بوو.

زۆریک له بەندییهکان لەسەر ئالودەبوون به خواردنەوهی مەى لەسەر شەقامەکان دەستگیرکرا بوون. خواردنەوهی مەى له توێژە هەژارەکان قەدەغە کرابوو، له کاتیکیدا کە مالى سەرکردهکان پەربوو له باشتەین جۆری خواردنەوهی ئەلکھولی. هەندێ له دەستوپەيوەندەکانی ئیدریس و مەسعودم دەبینی به ئاشکرا و لەبەرچاوی خەلکەوه و له سەر شەقامە گشتییەکان له قەسرێ و حاجی ئۆمەران دەیانخواردەوه. پاسەوانەکانی ئیدریس به شەو دەیانخواردەوه و دواتر دەبوو به شەریان، هەندێ جاریش له گوندەکانی دەورووبەر بەدواى ژنانەوه بوون هەتا بەیانی.

کردهوهی بەدپەوشتی زۆریان ئەنجام دەدا. بەچاوی خۆم دەمبینی له بارهگای بارزانی ئەلکھولیان دەخواردەوه، چەندین جار داویان له من دەکرد له گەلیاندا بخۆمەوه، بەلام داوی

لیبوردم دهکرد و دههگوت من هه رگیز ئه لکهول ناخۆمه وه. مادام باسی خواردنه وهی ئه لکهول دهکهین، دهکریت بارزانی و ئیدریسی کۆری پرسیار له به پۆبه ری زیندانه که بکن که داخو خواردنه وهی ئه لکهول بلو بوو یان نا؟ ئه مه جگه له وهی که چه ندین کاری تری بیره و شتانه یان دهکرد له کاتی ئیشکرتندا.

روژیک له روژان، یه کێک له پاسه وانه کانی زیندان به ناوی صباح، خۆی بۆی گێرامه وه که ئه و دهستدریژی سێکسی کردۆته سه ر یه کێک له هاو پیشه کانی خۆی له پاسه وانه کان، له ناو نوسینگه ی به پۆبه ری زیندان. من له بهردهم خودا و میژوو شایه تی دهدهم، که دهسه لاتی بالای ناوچه که ته نها کۆمه لێک چه ته و تاوانبارو لاده ری ئه خلاق ی بوون. پاسه وانه کان دهچوون بۆ شویتکه وتنی کچان و ژنان، ئه وانه ی که میرده کانیان له به ره کانی شه ر بوون بۆ به رگریکردن له شوپش و شه ره فی کوردستان، که چی له ملاره شه ره فی ئه و پێشمه رگه جوامێزه له ژێر ره حمه تی هه والگری و پاسه وانه کانی هه ندێ له به رپرسه گه وره کاندایه. ئه گه ر کچیک یاخود ژنیک قایل نه بوایه له گه ل ئه و تاوانبارانه دا بوایه، ئه وه کۆمه لێک راهۆرتی درۆیان له سه ر به رز ده کرایه وه و تۆمه تباریان ده کرد به وهی که جاسوس و به کریگی راوی حکومه تی عێراقه و دواتریش میرده که ی یاخود برا داماره که ی به به عسی بوون یاخود شوێعی بوون تۆمه تبار ده کرا، له کاتی که ئه و به گیانی خۆی به رگری له خاکی کوردستان و

شهره‌فی ده‌کرد. ئەمانە ئەو شتوازه تیرۆرستیانه بوون که له ناو
 ئەو‌ه‌ی پێیان ده‌گوت شوپش په‌په‌ویان ده‌کرد. پرۆپوچی هه‌ندی
 له‌و خه‌لکانه‌ گه‌یشتبوه‌ ئاستیک که له‌ هیچ نه‌ریتیکی ئەخلاقی‌دا
 په‌سه‌ند نه‌بوو، بۆ نمونه ئەنجامدانی کرده‌و‌ه‌ی بێ‌په‌وشتی له‌گه‌ل
 مانگادا، کاتیک به‌مه‌یان زانی مه‌سه‌له‌که‌یان په‌رده‌پوش کرد و
 فرمانیاندا به‌ سه‌ربڕینی مانگا‌و فروشتنی گۆشته‌که‌ی به‌
 زیندانیه‌کان به‌ فرمانی به‌پۆبه‌ری زیندان. باب‌ته‌که‌یان به‌
 جۆریک داپۆشی وه‌ک ئەو‌ه‌ی هیچ شتیک نه‌بوویت، ئەمه‌ش
 له‌ به‌ر ئەو‌ه‌ی که‌سه‌که‌ سه‌ربه‌خو‌یان بوو سزادان نه‌یده‌گرت‌وه‌.

روژیک له‌ ده‌مه‌و به‌یاندا دوا‌ی ئەو‌ه‌ی ده‌موچاوم شوست،
 ده‌گه‌پام‌وه‌ بۆ ژووره‌که‌م. یه‌کیک له‌ پاسه‌وانه‌کان به‌جۆریک پالی
 پتوه‌ نام که‌ هیچ چاوه‌پێم نه‌ده‌کرد. پێم‌گوت تۆ شه‌رم له‌و کاره‌ت
 ناکه‌یت؟ که‌میک ئەده‌بت هه‌بێ. ئێتر ئەو‌یش ده‌ستی به‌رزکرده‌وه‌و
 زله‌یه‌کی کێشا به‌ ده‌موچاوم‌دا که‌ زۆر به‌ ئازار بوو. شیت و
 ده‌هری بووم، خو‌ین گرتمی و گوتم مرقوف ته‌نها یه‌ک جار
 ده‌مریت، په‌لامارم‌دا بۆ ئەو‌ه‌ی تۆله‌ی لێبکه‌مه‌وه‌، جلو به‌رگیم
 دامالی و خسته‌مه‌ سه‌ر زه‌وی و لێم‌دا، له‌ تاو ئازار ده‌ستی به‌
 هاوارکرد و پاسه‌وانه‌کان کۆبوونه‌وه‌ بۆ هاوکاریکردنی
 هاوڕێکه‌یان. ئێتر به‌هه‌موویانه‌وه‌ تێبه‌ربوون و که‌وتنه‌ لێدانم.
 ده‌یانکێشا به‌ سه‌ر و پشت و قاچ و هه‌موو ئازای گیانم، به‌ قوناغه
 تفه‌نگ زۆر به‌ توندی لێیانده‌دام. ئەوه‌نده‌یان لێدام ئێتر توانای

ههستانم نه ما. قاچی راستم زۆر ئازاری هه‌بوو، شکاندیویان. سه‌روکی پاسه‌وانه‌کان هات و داوای له هه‌ندێ لهو زیندانیانه کرد که له نانه‌واخانه‌که کاریان ده‌کرد بێن به لامه‌وه. یارمه‌تیاندام و هه‌لیانگرم و بردیانمه ناو جێگاکه‌م. له ئازاردا ده‌منالاند ئه‌وه‌نده‌یان لێدا‌بووم. دوا‌ی ئه‌وه به‌‌پێ‌وه‌ری زیندانه‌که هات و به‌‌بێ لێ‌پێ‌چینه‌وه و پرس‌یار‌کردنی ئه‌وه‌ی که چی بووه، ده‌رگای ژووره‌که‌ی له‌ دوا‌ی خۆ‌یه‌وه داخست و ده‌یگوت: کو‌پی قه‌حه‌به‌ تو خۆت به‌‌چی ئه‌زانی په‌لاماری پاسه‌وان ده‌ده‌یت و جێ‌تو به سه‌ر‌کردایه‌تی شۆرش ده‌ده‌یت. ده‌رگا‌که‌ی به‌ توندی داخست و به‌‌ته‌ن‌ها به‌‌جێ هێشتم دوا‌ی ئه‌وه‌ی هه‌رچی جێ‌توی ساردوسوک هه‌یه له مندا به‌‌تالی کردووه، به‌‌بێ ئه‌وه‌ی که‌سیک ره‌وانه بکات بۆ چاره‌سه‌ر‌کردنم. ئاو‌م گه‌رم ده‌کرد و قاچم ده‌خسته ناوی و ئه‌مشێلا. بیست و پێنج روژ به‌‌و جو‌ره له‌ناو جێگا‌دا مامه‌وه، ئیتر به‌‌هه‌ولێکی زۆر ده‌متوانی که‌مێک هه‌ستم و به‌‌پێ‌وه‌ یوه‌ستم. هه‌ولمدا به‌‌گۆ‌چان که‌مه که‌مه به‌‌رۆم به‌‌رێگا‌دا، به‌‌لام هه‌ستم به‌‌ ئازاریکی توند ده‌کرد. سه‌ی مانگی ره‌به‌ق توانای رۆش‌ت‌نم نه‌بوو، نه‌مه‌ده‌توانی ته‌والێت و چه‌مام بکه‌م، پارهم دها به‌‌یه‌کیک له کارگوزاره‌کانی زیندان بۆ ئه‌وه‌ی خۆ‌لم بۆ فریادت، به‌‌شه‌له شه‌ل ده‌متوانی به‌‌رۆم به‌‌رێگا‌دا.

چاره‌سه‌ری پزیشکیم وه‌رنه‌گرت هه‌تا له زیندان ده‌رچووم و گه‌رامه‌وه بۆ لوبنان. له‌وێ چووم بۆ لای دکتورێک، به‌‌تیشک

وینەى. قاچى گرتم، دەرکەوت. کە شکاوه، لە ئاکامى ئەو لێدەنەى
کە لە زیندان دووچارم بوو، خوین لە نێو دەمارەکاندا وشک
ببوو، لە ژێر ئەژنۆم ئاو کۆبیژووه، دواى ئەوهى هەندى
چارەسەرم وەرگرت تارا دەیک باش بووم.

بە درێژایى ماوهى زیندان ئازارو ئەشکەنجەیهکی زۆرم
نۆشی. هەمیشە بە بەرپۆبەرى زیندانەکە و هەموو بەرپرسیانى
دەسەلاتدارى حزبەکەم دەگوت: ئەگەر لە چارەنوسمدا مابیت بە
زیندووێى بمێنمەوه و بە سەلامەتى بگەمەوه لوبنان، ئەوا
لەبەردەم رایگشتى رسواتان دەکەم و کردەوه بەرەبەرێهەکانتان
لەبەرەمبەر ئازادیخوازان و هەزاران و خەباتگێڕانى شەرەفمەند
ئاشکرا دەکەم، هەمیشە وەلامیان دەدامەوه و دەیانگوت: پێتوايه
دەتوانیت بگەڕێیتەوه بۆ لوبنان و بە ئارەزووى خۆت لەسەرمان
بنوسیت؟ ئەوه جگە لە وەهم و خەيال هیچى تر نیه.

هەندى لە بەرپرسان، بە تابیەت ئەوانەى کە پەيوەندى برايانە
و دۆستانەم لەگەڵیاندا هەبوو، دەهاتن بۆ زیندان، بەبێ ئەوهى
کەسیان بوێزى ئەوهى هەبیت هەوالى من بپرسیت، لەوانەش
عەلى شەنگالى و شەمسەدین موفتى و فارس باوهو چەندانی تر.

بەدستپێنانەوهى ئازادى

لە ئازارى ١٩٧٥ دا، شەپ لە نێوان شۆرشگێڕانى کورد و
سوپای عێراق، لەو پەڕى سەختیدا بوو، فرۆکە عێراقییهکان بى

به زه بيانه. بقمبي ناپالميان. به كاردهيتنا، تهرو وشكي پيځه وه
 ده سوتاند. به هوي خهستي بقمبارانه وه دهيان كهس ده كوژران.
 جگه لهو بريندارانه ي كه له گه لاله و چومانه وه ده گويژرانه وه و
 ده برانه نه خوشخانه كاني ئيران، دواي شهوي نه خوشخانه كاني
 شورش پربيون له بريندارو په ككه وته.

هه نديچار دادوهره كاني ليكولينه وه و سهروكي دادگان ده هاتن
 بقم سهرداني زيندانه كان. هه ريه كه له وانه كومه ليك پاسه واني
 تاييبت به خوي له گه لدا بوو، ته ماشايان ده كرد، وهك شهوي له
 باخچه ي ناژه لاندنا بن. خوم شايه تحالي شهو بووم كه ژووره كان
 سيخناخ كرابوون و دهيان زينداني له سه ريهك ده خه وتن. كاتيک
 ده رگاگانيان ده كرده وه بقم گه نتيكي زور ناخوش وهك بومي شتي
 گه نيو ده هاته دهره وه. حاكمه كان به ده ستيان لوتي خويان ده گرت
 و ده گه پانه وه بقم دوواوه. گويم له هاواري زيندانيه كان ده بوو،
 ده قروسكانه وه و ده يانگوت: له خوا بترسن، رزگارمانكه له م
 حاله. حاكمه كان پيځه كنين وهك پيځه نيني تاوانباراني جهنگ. كه
 ده گه يشته ژووري زينداني من، يه كيكيان هاواري ده كرد: كي
 له م ژووره يه؟ به پيځه بوري زيندان وهلامي ده دايه وه: كه سيځه
 به ناوي جه ميل مه حق. لهو ديو ده رگاكه وه گويم لييان ده بوو
 چييان ده گوت. دادوهر پرسیاري له به پيځه بوري زيندان ده كرد:
 بقمي كاك جه ميل ليږه گيراوه؟ به چي تومه تيک ده ستيگر كراوه؟
 به پيځه بوري زيندانه كه ده يگوت: هيچ كهس نازانيت له سه ريه

گیراوه، تهنه شتیک که دهیزانین ئهوهیه، که ئه و لیره به فرمانی مه لا مسته فا دهستگیر کراوه. هیچ که سیک له ترسانا نهیده وئیرا سلاویشم لیتکات.

تا که که سیک له زیندانه که دا سلاوی لیده کردم لیکولیاریک بوو به ناوی فاروق، پیتیش یه کترمان نه ناسی بوو، ئه و تا که که س بوو که مرقفایه تی و به زهیی هه بوو. به ریگای تایه تی خۆم و به هزی ئه و که سانهی که ماوهی زیندانی کردنیان ته و او ده بوو، یاخود له ریگای ئه و پاسه وانهی زیندان که متمانه م پێیان بوو، به نهینی ۹۶ نامه م نارد بۆ لوبنان. زۆر جاریش ئه و زیندانیانهی که ماوهی زیندانیان ته و او ده کرد و ئازاد ده کران زۆر به وردی ده پشکتران.

جاریکیان نامهیه کی منیان به یه کیک له و زیندانیانه گرت، که بۆ به یروتم نارد بوو، له و کاته به دواوه چاودیری له سهرم توند کرایه وه، بۆ ئه وهی به به لگهی تاوانه وه بمگرن، بۆیه هه تا دوو مانگ خرا مه ژیر چاودیری ورده وه و سهره نجام نه یانتوانی بگه نه هیچ دهره نجامیک که بیسه لمیتیت من په یوه ندیم به که سیکه دهره وهی زیندان هه بیت. دوا جار په نام برد بۆ فیلک، ئه ویش ئه وه بوو که هه ر پاسه وانیکم به تهنه ده بینیی له که لیدا ریکده که وتم که له ریگای ئێرانه وه نامه کانم بۆ پۆست بکات.

چه ند نامه یه کیشم بۆ مه لا مسته فا و ئیدریس نارد بوو، دیدو بۆ چوونی خۆم سه باره ت به بارودۆخی کوردستان و

مهترسیببونی دهستوهردانیان له کاروباری خه لکانی تر له
 دهروهوی عیراق و لیکه و ته خراپه کانیانم بق باس دهکردن،
 ههروهه پتمده گوتن که مانهوهی من به و جوړه له بهرژه وهندی
 شوپش و مهسه لهی کورددا نییه.

به ره له ریککه و تنی جه زائر له ٦ی ئازاری ١٩٧٥ له نیوان
 حکومه تی عیراق و حکومه تی ئیران مؤربکریت، به پریوبه ری
 زیندان هات بق لام و به وپه ری ریژ و به دهنگیکی نزم و
 له سه رخق قسه ی له گه لدا ده کردم، که ئه مهش پیشتر وا نه بوو،
 پتیگوتم: کاک جه میل شوپش کوتایی هاتوو و پیشمه رگه
 به جارێ روخواوه، جا نازانم تو بیرمه ندیت یان چیت که نامه ت
 بق بارزانی ده نارد و به وپه ری بویری و راستگویی پتمده گوت که
 سیاسه ته کانتان هه له یه، ئیستا ده زانم تو که سیکي زیره کیت و
 پسپوریت له سیاسه تی نئوده وله تی.

کاتیک ریککه و تن له نیوان سه دام حسین و شای ئیران له
 جه زائر مؤرکرا، به به پریوبه ری زیندانه کهم گوت، شوپش کوتایی
 هات و سه رکرده کانیش یان خویان رادهستی عیراق ده کهن،
 یاخود هه لدین بق ئیران، پتی گوتم ئه وه هه له یه و راست نییه،
 ئه گه ر ئیران هاوکارییه کانی خوی رابگریت ئه وه چین یارمه تیمان
 ده دات.

روژی ١٥ی ئازار زیاتر له سه د کهس ئازاد کران، که حوکمی
 ئیعدامیان له سه ر بوو. له روژی ٢٠ی ئازار هیج پاسه وانیک

له بهردهم ژووره که مدا نه مابوو، وهکو پيشه ی هه موو جارېک
 بانگي کارگوزاري ناو زيندانه کهم کرد بق ئه وهی تيمگه يه نيټ چي
 بووه، چهند جارېک هاوارم کرد، تا سه رهنجام په کيک له
 پاسه وانه کان هات. پيمگوت دهنگوباس چييه؟ گوتي له زيندانه که
 ته نها دوو پاسه وان ماون ئه وانی تر هه موويان له کهل
 خيزانه کانپاندا به ره و ئيران هه له اتون، دواي ئه وهی که شوړش
 هه ره سی هيناوه. له ۲۱ ئازار بق هه ميشه ده رگای زيندانه کهم
 کرایه وه و ئازادیم به ده ست هينايه وه. له بهردهم ده رگا که دا
 دانيشتبووم به چاوه کانی خوم ده ميني که چون به ندرکراوان له
 ژووری زيندانه کانه وه ده هاتنه ده ره وه و نيشانه کانی کامه رانی و
 خوشحالی له سيماپاندا ده بينرا. کلاشنکوف و ده مانچه ی مارتينام
 ده بينی که فره درابوونه سه ر زهوی و هيچ نرختيکیان نه بوو.
 کاتي هه موو زيندانه کان چوونه ده ره وه، خوم و پاسه وانيک به
 ته نها ماینه وه که خزمي به پړتوبه ری زيندانه که بوو. پيمگوت بق چي
 ته له فون ناکه یت بق باره گای بارزانی و بزانيټ چاره نوسم چييه؟
 گوتي راست ده که یت، ته له فوني کرد و گوتيان کاتزمير چوار
 وه لامتان ده دینه وه.

که بوو به کاتزمير چوار، به پړتوبه ری زيندان هات بق لام و
 گوتي هه سته، پيمگوت بق کوئ؟ گوتي ئوتوميليکیان نارده وه
 بۆت. که لوپه له کانی خوم کوکرده وه و له زيندانی خه لان له ده رگا
 که وره که يه وه هاتمه ده ره وه و سواری ئوتوميله که بووم.

سو پاس بۆ. خوا که رزگارم بوو، به. ئۆتۆمبیلەکه. له گهل به پۆبهری زیندان ریگایه کمان گرتە بهر به رهو گوندی زینق. له وئ فرانسوا ههریری سه رۆکی ده زگای هه والگری شۆرش له سه ر ریگا گشتیه که چاره پیم بوو. له ئۆتۆمبیلەکه دابه زیم و به رهو فرانسوا ههریری رۆیستم. ته وقه م له گهلدا کرد و دهستی خسته سه ر شانم و گوئی: کاک جه میل مه لا مسته فا بارزانی سلادی هه یه بۆت و پیت ده لیت شۆرش ته واو بوو، چۆن ته وه یت و به کویدا ده ته وه یت به رۆیته وه بۆ به یروت ئیمه هاوکاریت ده که یین.

لێره دا ده مویت شتی که بلیم که زۆر مه ترسیداره. که می که بهر له وه ی زیندانه که جیه یلم، بیستم ژماره یه کی زۆر له تیکۆشه رانی کورد له ناو زیندانی رایات گوله باران کراون، بهر له وه ی بیانکوژن پتیا ن گوتوون؛ ده تانه وه یت بۆ کوئ برۆن؟ بۆ عیراق یا ن بۆ ئێران؟ ئه وه ی گوتبووی بۆ عیراق، چاره نویسه چهند گوله یه کی کلاشنکوف بووه، که هه ر له ویدا کوتاییا ن به ژیا نیا ن هینا وه.

کاتی فرانسوا ههریری پتی گوتم بۆ کوئ ده ته وه یت به رۆیت، پیمگوت بۆ ئه و شوینه ده چم که مه لا مسته فا بۆی ده چیت. له و کاته دا فرانسوا له شوینی خۆیدا که می که وشک بوو، بیرى ده کرده وه ئینجا به رده وام بوو له قسه کانی و گوئی: ته نانه ت ئه گه ر به ته وه یت له ریگای عیراقه وه به رۆیته وه بۆ لوبنا ن ئیمه هاوکاریت ده که یین و ده تنی رین بۆ ئه وئ. پیمگوت: کاک فرانسوا

ناموئیت بچم بق هیچ لایهک تهنهئا. ئهو شوئینه نه بیئت. که بارزانی
 خوی بوم دهستنیشان دهکات. لهو کاته دا داوای له شوقیره که کرد
 بمبات بق حاجی ئومهران. به لام فرانسوا ریگایه کی تری گرتنه بهر.
 بق یه که مجار له پاش چوارسال شاخه کانی کوردستانم بینی،
 ئاوه دانی، سروشتی جوان، ریگای ناو شاخه کان. له ناو
 ئۆتۆمبیله که دا ته ماشای ئه وانه م ده کرد و قافله ی پیتشمهرگه کانم
 ده بینی له گهل خیزانه کانیا ندا، به پین به رهو حاجی ئومهران و له
 ویشه وه به رهو ئیتران ده پویشتن. دهیان ژنی کوردم ده بینی
 منداله کانیا ن خستبووه سهر شانیا ن، به دهست ئاماژه یان بق
 ئۆتۆمبیل ده کرد بق ئه وه ی سواریا ن بکات، به لام بیتوده بوو.
 ئه مانه نمونه ی کاره ساته کانی شوقرشی کورد بوون.

گه یشتینه حاجی ئومهران، له نزیک بنکه یه کی ته له فون
 وه ستاین بق ئه وه ی شوقیره که به ته له فون به مه سعود بلیت که
 جه میل مه حوی له گه لدا یه، له وینوه ریگا که مان به رهو ناوه ندی
 هه والگری گرتنه بهر. عه بدول موه ی مه ن بارزانی م بینی، که سیکی
 تری له گه لدا بوو به ناوی فاروق، وه کو دواتر زانی م بهر پرسی
 گواسته وه ی پیتشمهرگه بوو بق ئیتران.

پینچ رۆژ له حاجی ئومهران مامه وه، له بهر ده رگایه کدا
 له سه رجاده که ده خه وتم، چونکه له ناو ژووره کاندایه هیچ جیگه
 نه بوو. له ده ره وه له سه ر جاده که که سیکی له گه لدا ده خه وت
 ناز ناوی مارشال بوو، پیاویکی شیرین بوو کرده وه ی نامۆ، شیت

ياخود نيوه. شىت بوو. لايتىكى. لاكىشەيى بەدەستەوہ بوو،
 دەيخستە سەر گوچكەي و بە ھىزو تواناي خۇي ھاواری دەکرد:
 ئەلق تاران من مارشالى ئاسمانىم، ئىستا لە حاجى ئۆمەرانم، ھەر
 ئىستا فرۆكەيەكى تايبەت رەوانە بگەن. پىشمەرگەيەك بە
 دزىيەوہ، بۆ ئەوہى مارشال ھەستى پىنەكات وەلامى دەدايەوہ.
 ئىتر ھەموان بەم دیمەنە خۆش و گالتانە پىدەكەنن.

بە رۆژا لەسەر شەقامەكان دەگەرەم، سەدان پىشمەرگەم
 دەبينى لەناو لۆرى ئىراندا بوون، لە حاجى ئۆمەرانەوہ
 دەگوازانەوہ بۆ دىوى ئىران، لەو پىشمەرگە چەكەكانيان رادەستى
 ئەفسەرە ئىرانىيەكان دەکرد. دەيان دانە لۆرى ئۆرەيان گرتبوو بۆ
 ئەوہى ئاودىوى سنوربن و پىشمەرگە و تەنگەكانيان بگويزنەوہ،
 يان مالى ئەو كەسانە بار بگەن كە دەيانويست بەرەو ئىران كۆچ
 بگەن. ھەندىكى تريس لە لۆرىيەكان چەكە قورسەكانى وەك تۆپى
 دوور ھاويژ و گولە پرۆيىنى ھەلگرتبوو كە ئىران دابوونى بە
 شۆرشگىرە كوردەكان بۆ ئەوہى بەرامبەر بە سوپاي عىراق
 بەكارى بىتن. بە چاوى خۆم دەمىينى كە تەنگ فریدرابوہ سەر
 زەوى و ھەندى لە فرۆشياران ھاواريان دەکرد: دەمانچەي
 چواردەخۆر بە دوو دینار، كلاشنكوف بە دوو دینارو نيو. ھېچ
 كەس بايەخى بۆ ھېچ شتىك نەبوو، تەنھا ئەوہ نەبىت بەر لە
 كۆتايى ھاتنى وادەي پىدراو كە ھەتا كۆتايى مانگى بازار بوو،

رابکات بق ئیران و خوی دهرباز بکات. کامیرایه کم پی نه بوو
هه ندی وینه ی نهو دیمه نه دل ته زینانه بگرم.

له ۲۴ ی ئازار بق یه که مجار له دوای زیندانیکردنمه وه مه سعود
بارزانیم له باره گای خوی، به تنها و له ناندینه که دا له حاجی
ئومهران بق ماوه ی چاره کیک بینی. پیگوتم تق برامانیت هه
شتیکمان لیداوا بکیت بۆتی جیبه جی ده کهین. سه رباری نه وه ی
زور به نهرمونیا نی و جوانی قسه ی له گه لدا کردم، به لام من هیچ
ئاسوده نه بووم به قسه کانی و باوه رم پینه ده کرد، چونکه زورم
له و جوړه قسه شیرینانه لیتیستبوو.

که که پامه وه بق ژووره وه پرسیاریان لیده کردم که مه سعود
باسی چی له گه لدا کردوم، منیش له وه لامدا ده مگوت که وتویه تی
به مزوانه ئازادت ده کهین، نه وانیش به منیان ده گوت سه رکه وتوو
بیت، چونکه متمانه یان به وه نه بوو که پیی گوتبووم، سوربوون
له سه ر کوشتم نه وه مه له خویانه وه زانی. له رۆژی ۲۶ ی ئازار
ته نها خۆم له حاجی ئومهران مابوومه وه و هه موو پیشمه رگه و
پاسه وانه کان رۆیشتبوون، هه موویان رایانکردبوو بق ئیران. نهو
ژووره ی که تیايدا ده نوستم به کلیل دایانخستبوو، خۆم و
که لوپه له کانم له سه ر زه وی بووین. هه موو گوندی حاجی ئومهران
سن چه کداری تیا مابوو. چووم بق لایان و له گه لیاندا وه ستم.
پیره ژنیک که ژنیک تری به مندالکی بچوکه وه له گه لدا بوو هاتن.
که سیتی خزمی خویان له گه لدا بوو که له گه ل خۆمدا له زیندانی

خەلان بوو ناوی سەعید بوو، لە لایەنگرانی فاخر بوو، ئەو دەگریا و ژنەکانیش قژی خۆیان دەرنی. لە پاسەوانەکانم پرسسی ئەو ژنانە کەین بۆچی بەو جۆرە دەگرین؟ یەکیکیان وەلامی دامەووەو گوتی: کاک جەمیل پرسیاری هیچ شتێک مەکە با جاریکی تریش نەکەوێتەو ناو تەلە، باشتەر وایە بێدەنگ بیت و هیچ قسە نەکەیت، ئەو بەو بۆ خۆت باشتەر، ئینجا هەر خۆی پێی گوتم: ئەو پیرەژنە دایکی فاخر مێرگەسۆرییە، ئەو ژنەشی کە لەگەڵدایە هاوژینی جەوهر ئاغای برای فاخرە. دوو رۆژە فاخر و جەوهر دیار نەماون و هیچ کەس نازانیت چییان بەسەردا هاتوو. کە گویم لەو قسانە بوو زۆر غەمیار بووم بۆ ئەو دیمەنانە، دلم لە خەفەتا هەلدەقرا بۆ جەوهر و فاخر، چونکە دلسۆزترین هاوڕێ بوون لەناو هەموو ئەوانەیی کە لە ژیاڵدا ناسیبووم.

ئەو رێگایەم گرتە بەر کە بەرەو سنوری ئێران دەڕویشتم، لە دای خۆمدا دەمگوت خۆزگە کەسێکم لە بارزانیهکان دەبینی بۆ ئەوێ لەسەر چارەنوسی من قسەیک لە گەل مەسعود بارزانی بکات. کەلوپەلەکانم لەو ناو بەجێهێشت و چەند کیلۆمەترێک ڕویشتم، ئۆتۆمبیلێکی ئێرانیم بینی لەگەل چەند ئەفسەریکی ئێرانی کە عەبدول موهەیمەنیان لەگەڵدا بوو، دەهاتن بۆ حاجی ئۆمران. کە منی بینی گوتی: چی تۆی هێناوە بۆ ئێرە؟ پێمگوت هیچ کەسێکی لێنەماوە تەنها من نەیت. داوای لێکردم سەرکەوم لەگەڵیاندا، گەرانیوەو بۆ حاجی ئۆمران، کەلوپەلەکانم لە شوینی

خوڤاندا مابوون و ژنه‌كانيش له‌به‌رده‌م باره‌گای حاجی ئۆمه‌ران ده‌گریان. عه‌بدول موهه‌یمه‌ن چوو بۆلای ژنه‌كان بزانیت بۆچی ده‌گرین، ئه‌وانیش تکیان لیکرد ده‌نگیان بگه‌یه‌نیت به‌ بارزانی و فه‌رمان بکات کوپو می‌رده‌که‌یان فاخرو جه‌وه‌ر و ئه‌وانیتر ئازاد بکه‌ن. من هه‌ر له‌ دووره‌وه‌ وه‌ستام بۆ ئه‌وه‌ی عه‌بدول موهه‌یمه‌ن نه‌زانیت که‌ پێشتر من ئه‌وانم ناسیوه. که‌لوپه‌له‌کانی خۆم هه‌لگرت و خسته‌م ناو ئۆتۆمبیله‌که‌ی عه‌بدول موهه‌یمه‌ن بارزانی له‌گه‌لیدا رو‌شتم به‌ره‌و ئێران. رینگایه‌کمان به‌ره‌و لوتکه‌ی یه‌کیک له‌ شاخه‌کان گه‌رت به‌ره‌و که‌ هاوسنوری ئێران بوو. گه‌یشتی نه‌وێ ته‌ماشام کرد سه‌رانی شۆپش و هه‌موو به‌رپرسه‌کانی ده‌زگای هه‌والگری له‌وێ ده‌بینم، که‌ تیییک له‌ ئه‌فسه‌رانی سوپای ئێرانیان له‌ گه‌لدا بوو. ئه‌مه‌ ئه‌و خاله‌ بوو له‌ناو خاکی کوردستان که‌ بۆیان هه‌بوو تیایدا کۆبینه‌وه. له‌وێ ده‌یان ئۆتۆمبیلی سه‌ربازی چاوه‌ڕێی ده‌کردن.

دابه‌زیم و چوومه ژووره‌وه، مه‌سعود بارزانی و دکتۆر مه‌حمود عوسمان و سامی عەبدول رحمان له‌سه‌رکرده‌کانی مه‌کته‌بی سیاسی پارتی له‌وی بوون، له‌گه‌ل پتر له‌ په‌نجا که‌سی تر له‌ یاریده‌ده‌رو پیاوانی ده‌زگای هه‌والگری شۆپش، خۆیان ئاماده‌ ده‌کرد بۆ په‌ڕینه‌وه‌ بۆ ناو سنوری ئێران. گویم لییان بوو گفتو گویان له‌سه‌ر هه‌ندێ شتی پڕوپۆچ ده‌کرد. شیخ حسینیان له‌گه‌لدا بوو، ئامره‌تزی بیتشه‌رگه‌ بوو، پنگوتن: براده‌ران ئێمه

ئىستا. دەچىن. بۇ. ئىران،. ھەموو. شىتېك تەواو. بوو،. ئەگەر. كەسىكى
پىاوانى ھەوالگىرى ئىران ھات و پرسىياري لىكردن چى وەلام
دەدەنەو؟ ھەمووتان دەبىت بلېن ئىمە پىشمەرگەى بارزانين و
بارزانينش پىشمەرگەى. شاھنشای باوکمانە.

لە ۲۶ى ئازارى ۱۹۷۵ بينيم كە چۆن سەرانی شوپش
ھەريەكەيان چەكەكەى خۆى رادەستى ئەفسەرە ئىرانىيەكان
دەکرد و ھەكو دىل سواری ئۆتۆمبیلەكانیان دەبوون. ھەموویان
ریز بە ریز چوونە دەرەو. ھەموومان پىگەو. بووین و پىگەو
دەرچووین. خاکی کوردستانی عێراقمان بەجێهێشت و روومان
کرده ئىران. ھەموویان ھەكو منداڵ دەگریان و ھاواریان دەکرد،
لەبەر ئەوێ گوايە بەنرخترین و گران بەهاترین شتى ژيانى
خۆيان لە دەستداو، كە ئەویش خاکی کوردستان بوو،
بەجێهێشت بۇ خەلكى تر بەهۆى ھەرەسى ئەو شوپشەى كە
تاقمىك خائن و بەكرىگىراو بەرپىيانەو دەبرد.

بە درێژایی رێگا كە سوپای ئىران و ئەفسەرە ئىرانىيەكان لە
ھەردوو لای شەقامەكە وەستابوون، بە دەستیان ئامازەى
بەخێرھاتنیاں بۇ سەرکردايەتى خائنى كورد دەکرد. بۇ يەكەمجار
لە ژيانمدا دەچمە ناو خاکی ئىرانەو بەبێ پشكنين، بە تايبەت لە
نێوان حاجى ئۆمەران و خانە بەهۆى قەرەبالەغى و زۆرى قافلەى
ئۆتۆمبیلەكان كە بەدواى يەكەو. بوون. منیش لەگەڵیاندا دەگريام،
بۇ ھەرەسى ئەو سەرکردايەتییە گەندەلە نا، بەلكو لە داخ و

ئازاری خوینی هه زاران شهیدی بیتاوان، که خوینیان به فیرو
چو، بوونه قوربانی پیلانی به کریگیراوان و خائینان، به هوی
هه لهی تا قمییک له به کریگیراوان که دهسه لاتی خویان به سه
گهردنی گهلی کوردمانه وه سه پاندبوو.

که گه یشتینه ناو ئیران ته ماشای ئه و شاخه به رزانه و کیلگی
سه وزو پان و به رین، پیده شت و گوندی جوان، چاوه کانم پر
فرمییک ده بوون، وهک ژیلهم گه رم ده بوون، دهستم بق ئاسمان
به رزده کرده وه نزام ده کرد: خاوه نه کانیان که به خوینی خویان به پیت
کوردان بگه پینه ره وه بق خاوه نه کانیان که به خوینی خویان به پیت
و به ره که تیان کردوه، گهلی کوردمان له ئیران له ژیر دهسه لاتی
ئه م زالمه کۆنه په رستانه رزگار بکه و هه رچوار پارچه ی
کورستان یه کبگر نه وه و ئالا که مان به رهنگه جوانه کانی سه وز و
سورو زهرد و سپی له سه ر لوتکه ی ئه و شاخه سه ر بلندانه
بشه کیته وه و ئاواته کانمان له ئازادی بق گهلی کوردمان به دی
بیتیت. ئه مه ئه و نزایانه م بوو له و ساته ی که پیم له سه ر خاکی
کورستان ی ئیران دانا، که گه یشتینه شارو چکه ی خانه، پینج
خولهک وه ستاین، گویمان له هاوارو دهنگه دهنگ بوو. له
ئۆتۆمبیله کان هاتینه خواره وه، زۆر سه رمان سوپما کاتیک
بینیمان ده یان پیتهمرگه به یه که وه کۆبوونه ته وه و به لیدان و
جینودان بهر بوونه ته گیانی عهلی عهبدولای ئه ندامی مه کته بی
سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان و پیتی ده لئین: مالتان ویران

کردین، دهر به دهرتان کردین. ئه ویش به یگوت من چی بکم
گوناهی من نه بوو. دوو اچار به هه ولئیکی زور توانرا ئه و داماو
نه فره تییه له ژیر دهستی ئه واند دهر باز بکریت، ئه ویش له
دهستیان هه لهات و سه ری خوی هه لگرت.

که له شاروچکه ی خانه که وتینه ری به ره و نه غه ده، ده یان
ئوتومیل به درژیایی ریگا که به دوا ی یکه وه بوون. ئوتومیله که ی
مه سعود له ریگا وه ستا و بانگی عه بدول موه یمن بارزانی کرد
و پیی گوت: جه میل مه حق له گه له خوتا به ره بق یه کتیک له
هوتیله کان، ئه ویش له یه کتیک له هوتیله کان داینام و خوی
رۆیشیت، به لام هه ستم به وه کرد که هیشتا ئازاد نیم و
دهست به سه رم له و هوتیله دا، یه کتیک له پاسه وانه کانی بارزانیان له
هه مان ژوور له گه لدا دانابووم. که له وه دلنیا بووم و راستیه که م
بق دهر که وت، له گه له ئه و پاسه وانه دا که وتمه قسه و پیمگوت:
بوچی تق له گه له من له م ژووره دایت؟ وه لامی دایه و گوتی: له
راستیدا کاک جه میل من مالم له نه غه ده یه، ژن و مندا له که م پیش
من که وتوون و ئه وان لیژهن چاره یریم ده که ن، به لام فره مانیان به
من کرد که ده بیت لیژره بم و له گه له تودا بم، هۆکاره که شی نازانم.
پیمگوت: من هۆکاره که ی ده زانم.

ئه و که سه له هوتیله که دا چه ند رۆژیک له گه له مندا مایه وه،
دوا ی ئه وه که سیک ی تریان دانا بق چاودیریم، هه موو به یانییه ک به
دوامه وه بوو، له هه رکوی بوومایه و له هه ر کوی دانیشتمایه هه ر

به دوامه وه بوو، ته نانه ت له سهر ميژه كه ي منيش ناني ده خوارد،
 ئيتر به ته واوي بيزار بووم له ده ستی. رۆژيكيان لي مپرسی له ناو
 شۆرش كارت چي بوو؟ زۆر به ساده ي پيگوتم كه سيخوړي
 مه سعود بارزاني بووه بۆ كۆكردنه وه ي زانياري و گواستنه وه ي
 به ريند له ناو شاره كاني عيراق و چهند جاريك له لايه ن
 ده سه لاتداراني عيراق وه ده ستگير كراوه، به لام هه موو جاريك
 ئازاد كراوه.

له ناو هۆتيكه دا ماوه يه كي كورتم به سهر نه برد به و جوړه ي
 كه باس م كرد له ژيرمانه وه ي زۆره ملي و چاو ديړي كردني
 هه موو جو له كانم. به دريژايي ماوه ي مانه وه م له و هۆتيكه دا هيج
 كه سيگم نه دي له وانه ي كه ده مناسين قسه يان له گه لدا بكه م، وه كو
 هه ستم ده كرد هه موويان ده ترسان قسه م له گه لدا بكه ن، جگه
 له وه ش هيج كه س له لايه ن بارزانيه وه نه هات بۆ هه وال پرسينم،
 ئيتر بپارمدا من خۆم بچم بۆ باره گاي بارزاني و له سهر
 چاره نوسي خۆم قسه ي له گه لدا بكه م. كاتي گه ي شتمه باره گا،
 ته ماشام كرد هه زاران هاو لاتي و پيشمه رگه له گۆره پانيكي
 گه ورده له ژير قرچه ي هه تاودا راوه ستاون و چاو ه پواني ها تته
 ده ره وه ي ئيدريس يان مه سعود ده كه ن، بۆ نه وه ي ناسۆرييه كاني
 خويانيان پيگه يه نن، هه روه ها سه رنجمدا كه چهند سه ربازيكي
 سوپاي ئيران به چه كه وه پاسه واتي نه و شوينانه بوون و ده هاتن
 و ده چوون و چاو ديړي جووله ي خه لكيان ده كرد.

له پریځدا مه سعود سه ری له باره گاکه وه ده ریتنا، سلاوم
 لیکرد، وه لامي دامه وه وهک نه وهی نه وه مه سعودی جار ان نه بیت
 که ده مناسی بکوژو بیر هر خوی بوو له ناو شورشدا، بیوو به
 مرقیځکی زور نهرم و نیان و چاک، به تاییت که له گهل خه لکدا
 به نهرم و نیانی و ریژه وه قسه ی ده کرد، به لیتنم پيدا به و نزیکانه
 سهردانی بکه، هه رواشم کرد، سهردانم کرد له باره گا وهک
 نه وهی به لیتنم پیدابوو. که گه یستمه نه وی ئوتومبیلیم بینی که
 حسین حاجق و شه فیک جومعه ی تیدابوو. به بهر ده ممدا تپه پرین
 به بی نه وهی سلاو بکه، له دلی خومدا گوتم له وانه یه بترسن
 بویه قسه م له گهلدا ناکه، که چی پاش ساتیک بینیم ئوتومبیله که
 ده گه پیته وه بق دواوه به ره و لای من، سه یرم پیتها که که پانه وه،
 نزیک بوونه وه لیم و هه ردو وکیان پیکه وه کوتیان تق کاک جه میل
 مه حق نیت؟ گوتم به لی من نه وم، ده ستمان به قسه کرد، ئیتر
 هه ردو وکیان که وتنه پاساو هیتانه وه و حق دزینه وه له
 بهر پرسیاریه تی نه وهی که له کاتی به ندیمدا هیچ دهستی
 یارمه تیان بق دريژ نه کردم، به پاساوی نه وهی که له و مسته فا
 به گه ترساون، ژيانی هه موانی ویران کرد و تنها جاسوسیگ
 نه بیت به سه رمانه وه هیچی تر نه بوو.

حسین حاجق گوتی: نه گه ر ئاشبه تال نه بوايه چاره نویسی من
 هه مان چاره نویسی تق ده بوو له زیندانی خه لان، به دريژی باسی
 نه کرد بق، تنها وهک نه وهی بیه ویت بلی که مسته فا به گ

خراپه‌کاری له‌گه‌ل هه‌موو کورده‌کانی سوریا و لوبنان کړېووه و پیلانی له هه‌موویان گټراوه.

پتمراگه‌یاند که من مرقفیکم له ژیر چاودیدام، موچه له مالی بارزانی وهرده‌گرم و په‌یوه‌ندیم به هیچ که‌سیکه‌وه نیه. درۆم له‌گه‌ل کرد و پتمکوت مالَم له مه‌هاباده. ئینجا به‌لټیدا له هۆتپله‌که سه‌ردانم بکات به‌ر له‌وه‌ی ئیران به‌جټپه‌لټیت. ئه‌وانم به‌جټپه‌شت و که‌وته‌په‌رئ بۆ باره‌گای بارزانی. گه‌یشتمه‌ ئه‌وئ بینیم که ئیدریس له‌نوسینگه‌ی خۆی دټه‌ دهره‌وه. بۆ یه‌که‌مجار له‌و کاته‌وه‌ی که خرامه‌ به‌ندیخانه‌وه له ۲۷-۷-۱۹۷۳ ئه‌وه یه‌که‌م جار بوو بینیم. که منی بینى وه‌ستاوم هات بۆ لام و گوتی: کاک جه‌میل مه‌سه‌عودمان راسپاردووه کار ئاسانی بۆ تۆ بکات. له‌و کاته‌دا مه‌سه‌عود له‌ باره‌گا هاته‌ دهره‌وه، هه‌ر که چاوی به‌ من که‌وت یه‌کسه‌ر وتی چهنده‌ خه‌رجیت پټویسته؟ ئینجا گوتی: پاره‌ت چهنده‌ پټویست بیت بۆت دا‌بین ده‌که‌م بۆ ئه‌وه‌ی بگه‌رټیته‌وه بۆ به‌یروت. ئینجا رۆشت بۆ باره‌گای مه‌لا مسته‌فا و پټی راگه‌یاندبوو که جه‌میل ئه‌یه‌وټ چاوی پټکه‌وټ. شیخ بابۆ له‌گه‌ل هه‌ندی له‌ میوانه‌کان دانیشتبوو له‌به‌رده‌م خپوه‌تیکدا، منیش چووم بۆ لای.

له‌و کاته‌دا مه‌سه‌عود له‌گه‌ل مه‌لا مسته‌فا هاته‌ دهره‌وه، مه‌سه‌عود پټی وت جه‌میل چاوه‌پوانته‌ و هاتوووه بۆ ئیره‌ له‌گه‌ل شیخ بابۆدايه. ویستم کورسییه‌کی بۆ بټنم له‌سه‌ری دانیشټیت،

به لام خوی پیشمکهوت و کورسییه کی راکتشا و له نزیکهوه دانیشست. ئهوه یه کهم جار بوو له دواى چوار سالهوه پیکهوه دانیشین. مهلا مستهفا میشکی ئالۆز بوو، یاری بهو پایبه دهکرد که به دهستیوه بوو، هه ندی له سهردان کهران دههاتن و داواکارییان لیدهکرد.

شیخ بابۆ به یه کتیک لهوانه ی که دانیشتبوو ناوی رهشید سندی بوو گوت: جه میل چوار سال زیندان بوو، ئه زانی؟ گوتی به ئی که ورهم. دواى چاره که سه عاتیک هه رچی له وی بوو روشتن به ته نها من و مهلامستهفا و شیخ بابۆی برای ماینهوه. پاسه وانه کان و سه ده ها پیشمه رگه له دووری بیست مه تره وه سه یریان ده کردین، منیان بۆ یه کهمجار ده بیینی له گهل مهلا مستهفا له دواى چوار سال زیندانی. هه موویان به یه کتریان ده گوت: ئه وه تا ئه وه یه جه میل مه حق. به مهلام گوت: خۆزکه چوار سالی تریش له زیندانی خه لان بوومايه و گه لی کوردم بهو حاله نه بینایه. مهلا مستهفا گوتی وهره جه میل با که میک پیاسه بکه ین. ئیتر پیکهوه به ته نها ده ستمان به گه ران کرد و باسی چهنده ها شتمان کرد، پیمگوت: گه ورهم ده مه وی رزگارم که یت له م حاله و بگه پیمه وه بۆ لای کهس و کارو نیشتمانی خۆم، بهر له وه ی ده زگای هه والگری ئیتران پیمبزانن و ده سته گیرم که ن. گوتی: فه رمانم به مه سعود کردوه، پیمواییت ئیتر تو کارت ته واو بووه. پیمگوت: گه ورهم ده زانی به نا هه ق و به بی هق چوار سال

زیندان کرام؟ ئینجا بۆم روون کردهوه که مستهفا بهگ، ئه وه سهگه هۆکاری وێران کردنی ژیانی دهیان کوردی بیتاوان بوو، تهنها بۆ ئه وهی وا خۆی دهرخات دلسۆزی تویه له کاتیکدا گهرهترین خائن و نامهرد بوو. گوئی ئیستا واز له وانه بینه، تهنها یهک شتم له تۆ دهویت جهمیل، بهرامبه به وهش چهنده پارته دهویت پیتی دهدهم. پیمگوت: ئه وه شته چیه گهرهم که دهتهویت بۆت بکهه؟ مهلا مستهفا سهری زۆر جهنجال بوو، دواى ساتیک له بیدهنگی پیتی وتم: ئه گهر بتوانیت عوبیدولای کوپم بۆ بکوژیت ئامادهم چهنده پارته بووینت بتدهم. کاتی ئه وهم لیتیست، موچورکه به هه موو گیانمدا هات، هیچ پیشبینی ئه وهم نه ده کرد شتیکی ئاوا بهرگویم کهوینت. خودا بۆ خۆی شایه ته له سه ره ئه وهی که من ده یلیم. به بی دهنگی مامه وه، هیزم نه بوو قسه بکهه هیچ وهلامیکم نه دایه وه.

دواى ئه وه هه زمکرد به ره له وهی خاکی ئێران به جیبه یلیم ته وه له گه له مهلا مستهفا بکهه و به وه پهری بویرییه وه رای خۆمی پیتییم. پیمگوت: گهرهم تۆ خه باتت کرد و به درێژی ته مه نت له پیتاوی گه لی کوردا قوربانیتدا بۆ ئه وهی رزگاری بکهیت، که چی ئه وه سه ره نه جامه که ی بوو. گهرهم دیته وه بیرت چه ند جار پیمده گویت ئه وه سه ره کردایه تییه ی تۆ پشتت پیته ستوه گهنده لێ و هه ره خه ریکی پیلانگێرانه؟ به لام به داخوه له جیاتانی ئه وهی له خه لکی گهنده له پاکێ بکه یته وه، که چی دلسۆزترین که سی خۆت ده ستگیرکرد، که رامه تیانه شکانه. ئه گهر پشتت به دلسۆزنی خۆت

به‌ستایه نه‌ده‌گه‌یشتینه‌ئو حاله. گوتی: هه‌له‌کانمان گه‌وره‌و
 زۆرن ناتوانین به‌خیرانی چاره‌سهری بکه‌ین. پتر له‌نیو سه‌عات
 له‌ژیر تیشکی خۆردا قسه‌مان کرد و سه‌دان پیشمه‌رگه‌ سه‌یریان
 ده‌کردین. دواچار مال‌ئاواییم له‌مه‌لا مسته‌فا کرد، ئیتر ئه‌وه‌ دوا
 چار بوو مه‌لا مسته‌فا ببینم.

زۆر به‌جدی بیرم ده‌کرده‌وه، به‌و په‌پی وردی و ئاگایی، که
 چون سه‌فه‌ر بکه‌م و له‌ده‌ستی ئه‌م پیاوکوژانه‌ خۆم ده‌رباز بکه‌م.
 سه‌رباری ئه‌وه‌ی زۆر دلخۆش و کامه‌ران بووم به‌وه‌ی که‌ ئازاد
 کرابووم، به‌لام هه‌ر دلنیا نه‌بووم، ئیتر پشتم به‌خودا به‌ست و
 رویشتم بۆ دیداری مه‌سعود، پتی گوتم سه‌بی هه‌موو شتیکت بۆ
 مه‌یسه‌ر ده‌که‌م، به‌لام هیچ سوکنا‌م به‌م قسه‌کووته‌ نه‌ده‌هایت.
 ئه‌وه‌ش دوا دیدارم بوو له‌گه‌ل مه‌سعود. ده‌رباره‌ی ئیستا و
 رابووردو قسه‌مان کرد، پیمگوت: ئه‌وه‌ی ئیمه‌ی گه‌یاندە‌ئو
 ده‌ره‌نجامه‌ خیانه‌تی مسته‌فا به‌گی سوری بوو. باسی
 رابووردوی ئه‌و و رۆله‌ خراپه‌کانیم کرد، مه‌سعود وه‌لامی
 دامه‌وه‌ و گوتی: زۆر سوپاس کاک جه‌میل نه‌مانده‌زانی که‌ سیکی
 وایه‌ ئه‌و زانیاریانه‌مان نه‌بوو له‌سه‌ری.

لی‌ره‌دا مه‌سعود چوه‌ ژیر باری ئه‌وه‌ی که‌ به‌رامبه‌ر به‌ من
 هه‌له‌یه‌کی زۆر گه‌وره‌یان کرد و گوتی: هه‌له‌ی زۆر گه‌وره‌مان
 کردووه، بۆیه‌ گه‌یشتین به‌و ده‌ره‌نجامه‌ ناخۆشه‌. ئینجا پتی گوتم
 پاره‌ت چهند ده‌ویت بۆ ئه‌وه‌ی بگه‌یته‌وه‌ به‌یروت؟ ئیتر حسابی

کۆی ریگا و مەسرەفمان کرد و لەسەر برێک پارە ریککەوتین و پێیدام. سوپاسم کرد و گوتی: حەز ئەکەم خزمەتێکم بکەیت زۆر سوپاست دەکەم، پێمگوت فەرموو چیت دەویت؟ گوتی: کە گەرایتەووە بەیروت بەیانیککی زۆر توند لە دژی حزبى بەعس دەربکە. نەمزانی هۆکاری ئەو بابەتە چییە، هیچ وەلامم نەدایەووە، نە بە بەلێ نە بە نەخێر، ئینجا گوتی: ئەگەر ئەو کارەم بۆ بکەیت تۆ بە گەورەترین دوستی خۆمان دەزانین.

داوای پاسپۆرت و ناسنامەکەم لێکردەووە، کە چوار سال بوو دەستیان بەسەردا گرتبوو، پێی گوتم: هەرگیز ئاگام لەو نەیه و نازانم، ئینجا گوتی لێرەووە مەچۆ بۆ تاران نەوێکو هەوالگری ئێران دەستگیرت بکەن، هەندێ لە پیاوەکانی خۆمیت لەگەڵدا دەنێرم بۆ بۆ رەزائیه -ئورمى- لەوێ بە فەرۆکە بۆ بۆ تاران. ئینجا زۆری لێکردم و گوتی: ئەگەر هەوالگری ئێران تۆیان دەستگیر کرد نەکەیت و نەخە لە تابیت بلیت من بەندکراو بووم لە زیندانی شۆرش، بەلکو پێیان بلێ من لوبنانیم و پاسپۆرتەکەم ون کردووە لە ئێران. بەو جۆرە ریککەوتین و خوا حافیزم لێکرد و لە چادرەکە چوومە دەرەووە داوای ئەوەی نزیکی سەعات و چارەکیک قسەمان کرد.

داوای ئەوە هەر لەوێ چاووم بە فرانسوا هەریری و دەیان کەس لە سەرکرەدەکانی شۆرش کەوت لە گۆرەپانەکەدا. مزگینیم بە هەموویاندا کە ئیتر کێشەکەم تەواو بوووە ئەمەق دەچم بۆ

تاران. دهیان پێشمه‌رگه و هاوڕێ لێمکۆبوونه‌وه که هه‌موویان سۆزبان بۆم هه‌بوو، خۆشیان ده‌ویستم، له‌ سیمایاندا خۆشحالی و کامه‌رانییان پێوه ده‌بینرا بۆ ئه‌و هه‌واله‌ خۆشه‌، له‌به‌ر ئه‌وه‌ی که‌سیک نه‌بوو باوه‌ڕی به‌وه‌ هه‌ییت که‌ جه‌میل مه‌حق بتوانییت له‌ چنگی ئه‌و تاقمه‌ تاوانباره‌ رزگاری بییت.

له‌و کاته‌دا چاوم که‌وت به‌ هه‌ندی له‌ سه‌رکرده‌کانی پارته‌ی دیموکراتی کوردستان له‌وانه‌ش دارا توفیق عه‌تار و هه‌یب محهمه‌د که‌ریم و سامی عه‌بدول ره‌حمان و دکتۆر محمود عوسمان و عه‌بدول وه‌هاب ئه‌تروشی و فارس باوه‌ و چه‌ندانی تر. هه‌روه‌ها چاوم که‌وت به‌ به‌ڕێوه‌ری زیندان خالده‌ شگه‌، به‌ ئاماده‌بوونی عه‌بدول وه‌هاب ئه‌تروشی، که‌ پێی گوتم: کاک جه‌میل خالده‌ له‌ زیندان چۆن بوو له‌گه‌لتا؟ وه‌لامم دایه‌وه‌: ده‌بوو کاک خالید به‌ڕێوه‌ری ئاژهل بیته‌ له‌ زیندان نه‌ک به‌ڕێوه‌ری مرقوف له‌ زیندان.

له‌و کاته‌دا فرانسوا هه‌ریری بانگی دوو که‌سی کرد؛ سه‌لیم شنگالی و که‌سیکی تر به‌ناوی هه‌مید، داوای لێکردن له‌ گه‌لما بێن بۆ شاری ره‌زاییه‌ و له‌ وێوه‌ تکتی فڕۆکه‌م بۆ بێرن بۆ تاران. سه‌لیم شه‌نگالی گوته‌: خاله‌ جه‌میل بڕۆ بۆ هۆتیله‌که‌و که‌لوپه‌له‌کانته‌ کۆکه‌ره‌وه‌، منیش هه‌ندی کارم هه‌یه‌ ته‌واویان ده‌که‌م و دیم بۆلات بۆ هۆتیله‌که‌. رویشتمه‌وه‌ و هه‌ق و حسابی خۆم و ئه‌و که‌سه‌شم دا که‌ له‌ گه‌لمدا چاودێر بوو به‌ سه‌رمه‌وه‌.

دواى سه عاتىك ئۆتۆمبىلىكىيان ھىتاو دوو كەسى سەر بە دەزگای
 ھەوالگى بارەگای بارزانىيان لە گەلدا بوو. لە گەلئاندا چووم بۆ
 رەزائىيە، بە پىتى ئەو نەخشەيەى كە مەسعود بۆى داپشتبووم.
 گەيشتىنە رەزائىيە و ئۆتۆمبىلەكە لە ناوەرەستى شەقامەكەدا
 ۋەستا. كەلوپەلەكانىيان داگرتم و يەككىك لەوانەى ياۋەرم بوو،
 چوو بۆ نوسىنگەيەكى گەشتىارى فرۆكە بۆ ئەۋەى تكتى فرۆكەم
 بۆ بېرىت و گەشتى تاران بكەم. كاتى داۋاى تكتمان كرد،
 فەرمانبەرەكە گوتى كوانى پاسپۆرتەكەت؟ گوتم لە مالهەۋە
 بەجىماۋە، گوتى بىرۆ بىيەنە، بەلام لە راستىدا نە پاسپۆرتەم ھەبوو
 نە كارتى ناسنامەم پىتبوو، مەسعودىش ئەو كارتەى بۆ رىكەپىدانى
 دەستۈپەيوەندەكانى خۇيان دەيانكرى، بۆ منى نەكرىبوو، نەمتوانى
 بە فرۆكە گەشت بكەم بۆيە كەلوپەلەكانم برد بۆ ھۆتىلىك كە
 تەرخان كرابوو بۆ پىشمەرگە، ھەر ئەۋەندەى خۆت پىشانى
 خاۋەن ھۆتىلەكە بدايە و بتگوتبا كوردى عىراقم، ئەۋە بە
 خوشحالىيەۋە پىشۋازى دەكرىت، تەنانت ئەگەر ھىچ پاسپۆرت
 و ناسنامەيەكىشت نەبوايە.

رۆيشتم بۆ ھۆتىلەكە و پىمگوتن من كوردى عىراقم و
 دەمەۋىت ئەمشەو لىرە بم، پىشۋازىيان لىكرىم و ژوورىكىيان
 دامى. راستەخۇ دواى ئەۋەى كەلوپەلەكانم دانا لە ژوورەكە،
 راستەخۇ رۆيشتم بۆ گۆرەپانەكە و پرسىياري ئۆتۆمبىلى كرىم
 كرد بۆ تاران. ئەو دوو كەسەى كە لەگەلمدا ھاتن بۆ رەزائىيە، بە

تهنها به جیئانهیشتم و گوتیان: ئهركی ئیمه لیڤه‌دا ته‌واو بوو،
 خۆت کاری خۆت مه‌یسەر بکه، ئه‌گه‌ر ده‌ته‌ویست له‌گه‌لماندا
 بکه‌پێسته‌وه‌ بۆ باره‌گای بارزانی ئه‌وه‌ ده‌ته‌بینه‌وه‌، پێمگوتن:
 سوپاس ناگه‌پێمه‌وه‌ له‌گه‌لتاندا ئه‌گه‌ر ده‌ستگیریش بکړیم له‌ لایه‌ن
 ده‌زگای هه‌والگری ئێران‌ه‌وه‌، خۆم به‌شوین چاره‌سه‌ریکدا ده‌گه‌پێم
 بۆ سه‌فه‌ری تاران. دواى ئه‌وه‌ی ئه‌وان رۆیشتن، که‌میک نیگه‌ران
 بووم و ئه‌گه‌ره‌کانم له‌ دلی خۆمدا لێک‌ده‌دایه‌وه‌، به‌ نیو
 شه‌قامه‌کاندا بێتاگا ده‌پویشتم و له‌ناو گێژاوی بیرکردنه‌وه‌دا
 بووم. لوقمان بارزانی و هه‌ندێ که‌سم بیینی یاوه‌ری بوون. که
 ئه‌وم بیینی ته‌نها شتیکی پێگوتم: راکه‌ راکه‌ لیڤه‌ مه‌هه‌سته، خوا
 حافیز. ئه‌مه‌ دووا چاوپێکه‌وتتم بوو له‌گه‌ل شیخ لوقمان له
 ره‌زاییه‌.

که‌ ئه‌وه‌م بیست ترس و شه‌ژانم زیادی کرد، له‌ دلی خۆمدا
 گوتم: ئه‌وه‌ پیلانه‌ له‌ دژم دا‌پێژاوه‌ بۆ ئه‌وه‌ی بمکوژن و له‌ کۆل
 خۆیانم بکه‌نه‌وه‌، به‌ ناچاری خۆم دایه‌ ده‌ستی خودا و گوتم (لا
 حول ولا قوه‌ الا بالله) و هه‌نام بۆ ره‌حمی فراوانی خودا ده‌برد و
 ئێتر گوتم چی ده‌بیست با بیست. پشتیوان به‌ خودا رۆیشتم و
 پرسیا‌ری ئۆتۆمبیلی کریم ده‌کرد بۆ تاران. به‌ رێکه‌وت که‌سیکی
 ئێرانیم بیینی و پرسیا‌ری نویسنکه‌ی گه‌شتی تارانم لێکرد، رینگای
 پیشاندام و ئاده‌سه‌که‌م وه‌رگرت و یه‌کسه‌ر رۆیشتم، سه‌یرمکرد
 که‌سیکی کوردی ئێرانی له‌وێ فه‌رمانبه‌ره‌، خۆم وه‌کو کوردی

عىراقى پىئاساند و پىمگوت كە دەمەوئىت سەفەرى تاران بگەم.
 پىيگوتەم منىش كوردى ئىرانم، كاتژمىر شەشى ئىوارە پاسەكە
 دەردەچىت، سەبەى بەيانى زووش پاسىكى ترەهەيە. پىمگوت
 دەمەوئىت ئىستا بىرۇم چونكە پەلەمە. ئىتر تكتى گەشتەكەم بىرى و
 گەرامەوۋە بىر ھۆتەل بىر كۆكردنەوۋەى كەلوپەلەكانم. لە پرىكا ئەو
 دوو كەسەم بىنى كە لەگەلمدا ھاتبۇون، لەناو ھۆلى ھۆتەلەكە
 دانىشتبۇون، ھىچ خۇيان لەمن نەگەياند و ھاوکارىيان نەكردم لە
 ھەلگرتنى كەلوپەلەكانم، وەك ئەوۋەى ھەر نەمناسن، بەلام لەكاتە
 ھەستىارەكاندا ھەمىشە خەلكانى مەرد پەيدا دەبن. يەككىك لەو
 پىشمەرگانەى كە زۆر باش منى دەناسى، لەبەر دەم ئاوينەكەدا
 راوہستابوو رىشى يەتاشى، كە منى بىنى يەكسەر بەپرتاو بەرەو
 بىرم ھات و پەلامارى كەلوپەلەكانى دام و ھەتا دەرگای ھۆتەلەكە
 بوى ھىنام. لەبەردەم دەرگای ھۆتەلەكە كارگوزارىكى لىيوو
 كەلوپەلەكانى بىردم بىر كۆمپانىيەى گەشتەكە. بەگەشتنى من
 پاسەكە كەوتە رى. لەو ساتەدا جۆرجىس فەتحولام بىنى، بەبەر
 دەمەدا تىدەپەرى، كەسىكى تىشى لەگەلدا بوو، ئاوپرى بىر
 دامەوۋە گوتى: كاك جەمىل بىر كۆى دەچىت؟ پىمگوت بىر
 بەىروت. گوتى پاسپۇرتەكەيان دايتەوۋە؟ گوتەم نەخىر، ھىچم پىنىيە
 تەنھا پىشتىوانى خودام ھەيە. پىيگوتەم مەترسە بىر پىشتىوان
 بەخودا. ئىنجا بەدەنگىكى بەرز ھاواری كرد؛ ئۆتۇمبىلىكەم لە
 بەىروت ھەيە، پىمگوت تەكايە واز بىنە من چى لە ئۆتۇمبىلى تۇ

بکهم له به یروت که من لیرهم. ئیتر به خیرایی رویششت و پاسه کهش له و کاته دا که و ته جوله.

سه رکه و تم، کورسییه کهم له ریزی دواوه بوو، دانیشتم. که سیکم له بهر دهمدا بوو خۆم پیناساند، کوردی ئیران بوو. که سیکی به خزمهت و ریکوپیک دیار بوو، هاوکاری کردم له کرپنی هندی که لوپه ل، فارسی زور باش ده زانی. کاتیک که ده گه یشتینه هر بنکه و خالکی پشکنین، شوفیری پاسه که ناوی گه شتیاره کانی دهرده بهردهم پیاوانی پولیس، ئهوانیش موریان ده کرد. له و کاته دا دلم زور به خیرایی لیده دا، خورپه به دلمدا ده هات و دهمگوت خواجه!

به زیاتر له یه که خالی پشکنیندا تپه پیین، بۆ یه که جاریش هیچ کارمه ندیکی پولیس و ئاسایش نه هاتنه سه ره وه بۆ ناو پاسه که، یان هه ول بدات له ناسنامه ی گه شتیاره کان دلتیا بیته وه، تا گه یشتینه تارانی پایته ختی ئیران.

کاتژمیر ده و نیوی به یانی بوو، که لوپه له کانم له ناو پاسه که داگرت، ئۆتومبیلکی تاکسیم بانگ کرد بۆ ئه وه ی بمیات بۆ بالیوزخانه ی لوبنان له تاران. به شوفیره کهم گوت: ده زانی بالیوزخانه ی لوبنان له کوئی؟ گوتی به لی. شه قام به شه قام ده رویششت، به لام بتهوده، یه که سه عات به ناو شه قامه کانددا سوپا یه وه و پرسپاری ده کرد، به لام سودی نه بوو. له بهردهم کۆمپانیایه کی گه شتوگوزاردا وه ستاین. که سیکی لوبنانیم بینی

به پرمچه لهک ئه رمه نی بوو، ناوی جائق بوو. گهنجیکی به پرهوشت بوو، ههستم به دلسۆزی دهکرد، چیرۆکی خۆم بۆ باس کرد، پیمگوت من غه ربیم، ئیتر بارودوخم تیگه یشت، زانی که من چوار سال زیندان بووم له گرتووخانه کانی بارزانی. ههستم به سۆزی مرویانه و ئارهزووی راستگوییانه ی کرد بۆ هاوکاری کردنم. پیتی گوتم به گویی من بکه و برۆ بۆ مالی بالیۆز خۆی و چیرۆکه که تی بۆ باس بکه، بئگومان هاوکاریت دهکات. پیمگوت نازانم مالی بالیۆز له کوێه، گوتی من دهیزانم، ئینجا شۆفیره که ی ئاشناکرد به ریگا که و ئادرسه که ی پێدا.

دوای نیو سعات له بهردهم ده رگای مالی بالیۆزدا بووم، له ده رگامدا، خزمهتکاریکی ده رگای کردیه وه و پرسپاری بالیۆزم لیکرد، گوتی ئه و ئیستا له ماله وه نییه و له لوبنانه، مۆله تی ره سمیی وه رگرتووه. رهنمایی کردم که بچم بۆ بالیۆز خانه بۆ شه قامی بوخارست. رویشتین بۆ بالیۆزخانه، به لام سه یرمان کرد داخراوه. به پاسه وانه که م گوت که ی بالیۆزخانه که ده کریته وه؟ گوتی ئه مرق هه یینییه له هه موو ئیتران پشووی ره سمیییه. به شۆفیره که م گوت بمبه ره وه بۆ نوسینگه ی گه شتوگوزاره که بۆ لای جائق. چیرۆکه که م بۆ گێپرایه وه له سه ره تاوه هه تا کوتایی، پیمگوت پاسپۆرتم نیه و ناتوانم له هۆتیل بمینمه وه، گوتی دووباره برۆ به لکو ریگات بدهن بۆ شه ویکیش بووه بمینیته وه.

دهستم به گهړان كړد، په ك هټيل نه ما نه پړوم و له دهرگای نه دم، هه موو هټيله كان دهيانگوت پيش هه موو شتيك پاسپورت، گه پامه وه بڼ لای گه نجه فهرمانبه ره كه، جانو، داوام ليكرد به ناوی كړمپانیاكه وه ته له فون بكات رهنګه ټو سر كه وتوو بیت. دهستی به ته له فون كړد، هټيل له دواي هټيل، به بی ټوهی هیچ ټه نجامیكي دهست كه ویت. ټیتر دواچار پیمگوت: مزگوت هه یه له م نزيكانه وه بڼ نویژكردن؟ گوتی به لی هه یه نزيكه لیږه وه، كارگوزاریكي نویسنګه كه شت له گه لدا ده نیرم بڼ ټوهی پيشانت بدات، به لكو مجپوری مزگوت كه قایل بكات ټه مشه و له وئ بمینیته وه. كارگوزاره كه له گه لدا هات و به فارسی قسه ی له گه لدا كړد و دڅخی منی ټیګه یاند، مجپوره كه گوتی قه ده غه یه هیچ كه ستيك له مزگوت بخه ویت. ټیتر دنیا له بهر چاوم رهش ده بوو، كه سم له تاران نه ده ناسی، داوام له خاوه ن دوكانه كه كړد به لكو ریګام بدات كه لویه له كانم له وئ دابنیم هه تا سبه ی، دواي ټوهی دڅخی څوم ټیګه یاند سوپاسم كړد كه قایل بوو به داواكه م و ټیتر رویشتم.

سهری څوم هه لگرت و سره گردان به ناو شه قامه كانی تاراندا ده سورپامه وه، هټلیكي سینما هاته بهرچاوم، چومه ژوره وه بڼ ټوهی به سهیركردنی فلیمیكه وه كه میك كات بكوژم. كاتژمیتر دوازه فلمه كه ته واو بوو، واته له نیوه شه ودا، ټیتر به ناو شه قامه كاندا هر ده سورپامه وه. دوكانه كان داده خران، خه لك به

شه قامه کانه وه نه ده مان، شه وه زهنگ بالی کتشا، دلم که و ته خورپه
 و لیدان، له وه ده تر سام پاسه وانیک یاخود پیانویکی ده زگای
 هه والگری رامگریټ و بیرسیت تو کتیت و بهم شه وه چی
 شه کیت له سهر جاده؟ کات زور به هتواشی ده پویش و شه ویش
 زیاتر نه نگوسته چاو ده بوو. شه یتان که و تپووه که لکه له م و له
 بارودوخیکی ده روینی شله ژاودا بووم و دنیا زور سارد بوو.
 به شوین جیگایه کی چولدا ده که پام خومی تیدا هه شار بدهم،
 بینایه ک، که وه پریک، نه مدوزیه وه. کاتژمیر یه ک و نیو بوو سه رما
 برستی له بهر برپیووم، که سیره بیووم، چوارپه لم به ستبووی
 ههستم پتیا ن نه ده کرد. دوو اچار که راجیکم بینی، له بهر ده م
 ده رگای پشته وه یدا ئوتومبیلکی باره لگری که و ره وه ستابوو.
 چومه ناو ئوتومبیله که که سی تیدا نه بوو، سه رکه و تمه ناو بؤدی
 لوریه که و خوم تیدا هه شاردا. هه ولمدا بڅه وم، به لام له بهر
 سه رماو سوله به دریژی شه و نه متوانی چاوه کانم لیکبنیم. کات
 زور خاو و خلیچک تیده په پی، هه تا کاتژمیر چواری به یانی به و
 چوره مامه وه.

له ناو بؤدی لوریه که هاتمه ده ره وه، به بی شه وه کی که س ههستم
 پتیکات دابه زیمه خواره وه بق سهر جاده که. له یه کتیک له شه قامه
 دریژه کانی تاران دهستم به که پان کرد تا کازیوه ی به یان
 ده رکه وت، ژیان که پرایه وه بق ناو شه قامه کان، دوکانه کان
 ده کرانه وه. له نزیک چای فروشیکی که پوک جیگایه کم دوزیه وه،

دهستم به هلقوراندنی چای کرد، که میک نارام بوومه وه و گه رما
 گه پایه وه بق جهسته و چوارپه لم. هر شهوندهی کاتزمیر بوو به
 حهوتی به یانی تهکسیم گرت و رومکرده بالیوزخانهی لوبنان.

کاتی پییه کانم خسته ناو بالیوزخانهی لوبنان ههستم به نارامی
 و دلنیایی کرد، سوپاسی خودام کرد. چووم بق لای یه کیک له
 فرمانبهره کان و دوی شهوهی خوم ناساند داوی دیداری بالیوزم
 کرد. فرمانبهره که گوتی: بالیوز له لوبنانه شه گهر پیوستیت به
 هر خزمه تگوزارییه که هیه سهردانی کونسل بکه، شه له شوینی
 بالیوزه و کاره کانی به پیزیان دهکات. سوپاسمکرد و گوتم:
 دهکریت دیداری شه بکه م؟ گوتی به دلنیاییه وه. ته له فونی
 هه لگرت و په یوه ندی به کونسله وه کرد، دوی که میک
 فرمانبهره که له گه لمدا هات و بردمی بولای کونسل و منی
 پیتناساند. کونسل به وپه ری ریزو حورمه ته وه پیشوازی لیکردم،
 ته ماشام کرد گه نجیکی به پره وشت و سهنگینه و به خزمه ته بق
 هاوالاتیانی که له که یی و جیاوازی له نیتوان تایفه یه که و شهوی تردا
 ناکات، به هه موو ریز و حورمه تیکه وه، خزمه تی هه موو لوبنانییه که
 دهکات. دوی شهوهی خوم پیتناساند، به خیره اتنی کردم و
 به لگه نامه ی ره سمی بق کردم، داوی له یه کیک له فرمانبهره کان
 کرد که له سهر بهر پرسپاریه تی بالیوزخانهی لوبنان بمبات بق
 یه کیک له هوقیله کان. سوپاسی خاوه ن پایه جهنابی کونسلم کرد
 بق شه و کاره جوانه ی که بیرم ناچیت و بهرز دهینرخیتیم. روزه

دهچوم بۇ بالىقزخانه بۇ پرسىياركردن له باره‌ى فيزاي چوونه
دهره‌وه. دهسه لاتدارانى ئىران پىداني فيزاكه ميان دواده‌خست،
دهيانويست ليكولينه‌وه‌م له‌گه‌لدا بكن بۇ نه‌وه‌ى بزانن چۇن
هاتومته ناو خاكي ئىران و هوكارى هاتنم بۇ ئىران چييه.

رؤيشتم بۇلاى دهسه لاتدارانى ئىرانى و به‌بى پيچ و په‌نا
پيگوتن له ريگاي توركي‌اوه له ناوچه‌ى بازركانه‌وه هاتوم و
بالىقزخانه‌ى لوبنان داوايه‌كى رسمىي پيشكش به وهزاره‌تى
دهره‌وه‌ى ئىران كردوه و فيزايان پيداوم، به‌لام به‌شى پاسپورت
ره‌تى دهكاته‌وه و دهيه‌ويت راستىي سه‌رچاوه‌ى هاتنه ژووره‌وه‌م
بۇ ئىران بزانيت.

ماوه‌ى بيست رۇژ له‌م كه‌ين و به‌ينه‌دا مامه‌وه. پاره‌ى مانه‌وه‌م
له هۇتيل زۇر كه‌وته سه‌ر، كه حسابم نه‌كردبوو. پاره‌كه‌م
همووى سه‌رف كرد و ته‌نگه‌تاو بووم، نه‌مده‌زانى چى بكه‌م. به
ريكه‌وت له هۇلى نه‌و هۇتيله‌ى تيدا دابه‌زيبووم شه‌فيق ئاغام
بيني كه هاورپيه‌كى كۇنم بوو. سلاوى ليكردم، دهستمان به قسان
كرد. به هه‌ليكى گونجاوم زانى كه باسى خۇمى بۇ بكه‌م و
تيمگه‌ياند كه هيشتا كاره‌كانم ته‌واو نه‌بووه و پاره‌م به‌دهسته‌وه
نه‌ماوه. نه‌و پاره‌يه‌ى كه مه‌سعود پييدام هه‌مووى ته‌واو بوو،
چونكه بيست رۇژه له هۇتيلدام و رۇژانه خه‌رجيم زياد ده‌كات.
داواى راويژ و ته‌گيبرى نه‌وم كرد. پتي گوتم: ده‌بيت بچيت بۇ
باره‌گاي پارتى له تاران، نه‌مه‌يشت قسه‌كه‌ى ته‌واو بكات گوتم:

من دلنایام رۆژانه دهیان قوتابی کوردی بچ پاره دهپۆن بۆ ئەوی
 و بە دەستی خالی دەگەرێنەو. ئینجا گوتی: تۆ دەزانیت ئیستا مەلا
 مستەفا لە ئێرانە؟ گۆتم نەخێر، گۆتی دەتەویت من ئەو تیگە یەنم
 لە سەر تۆ؟ گۆتم بۆ نا سوپاست دەکەم کاک شەفیق. نامە یەکم
 بە دەستیدا بۆ مەلا مستەفا نوسی و باسی دۆخی خۆم بۆ کرد.
 رۆژی دواتر کاک شەفیق هات بۆ لام زەرفیکی لە مەلا مستەفاو
 بۆ هێنا بۆم کە بڕیک پارە ی تێدا بوو، دوا ی پێنج رۆژ کارەکەم
 تەواو بوو، حکومەتی ئێران رەزامەندی دەر بڕیوو بە پێدانی
 قیزای دەرچوون.

رۆژی ٢٣ی نیسان تکتی فرۆکەم بـەـیـرـی بۆ بەیروت. لە
 خوشبەختی خۆمدا پایەدار قونسلی لوبنان لە هەمان فرۆکەدا
 لەگەڵما سەفەری دەکرد. بەو رێزو حورمەتی کە لە منی گرت
 شەرەفمەندی کردم، تەنانت فەرمانی بە شۆفیترەکی خۆی کرد،
 بـېـرـوات بۆ هۆتیل و کەلوپەلەکانم بۆ بێنیت بۆ فرۆکەخانەی تاران.
 لەو گەشتەدا یاوەری پایەدار جەنابی قونسلی بوم..

لە کاتژمێر دەو چارەک فرۆکەکە لە فرۆکەخانەی بەیروتی
 نێوەوە لەتی نیشتەو، کاتیک لە پلیکانەی فرۆکەکە هاتە خوار
 دنیا لە چاوەکانمدا زۆر مەزن و گەورە دیاربوو. تێر بۆنی لوبنانم
 هەلمژێ، یەکەم شت کە بچ ئاگا کردم ئەو بوو کە وێستە سەر
 ئەژنۆ و خاکی نیشتمانی خۆم لوبنانم ماچ کرد.

پاشکوی کتیب

د. کامهران به درخان له بارمکای حزب له بهیروت یادداشتی خوی ترمار دهکا

د. کامهران به درخان په پرهوی ناوځوی حزبی به دستورهیه و ستایشی
جه میل مع حق دهکات

مهارة - في ٩ - ٧ - ١٩٧٠

فلمعة الأخرى شئت هاوي شعبي المبررة اللبنانية
 باسم الشعب الذي أقدم حياته التقدير والوفاء لشخصكم الكريم وللبنا
 العزيزة للبنان اللبنانية المذمومة عن الوقت الضيق الضيق. والوقت الضيق
 من أبناء شعبنا الذي يقبل في قضية شعبنا المبررة العادلة.
 اننا نلقت انظرواكم المبررة الى المبررة اللبنانية. [عبد الرحمن] أملي من فنانكم
 اننا نلقت منكم المبررة جميعا يسير به المستور القوانين اللبنانية العادلة.
 ونفقد في قبولكم لولاهم ثمة ودستم رمزاً للبنانية المؤمنة بالاحياء وامن
 لبنا من بهمة والوطنية وديمقراطية الحرية المبررة.
 آخركم
 الملامح في البارزانية
 مكتوبة

نامي مدلا مستفاداً كه بعدد ستي جهيل مدحو بؤ شارل حلو، سهوكني لوفنان رموانه كراوه.

جه میل معقول دوائ گیشته وهی بولوبن، خاکي لوبنان ماچ دهکات

پیشوازی له جه میل معقول له فروکه خانهای بهیروت

٨ / تود ١٩٦٥

د شخړه

اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

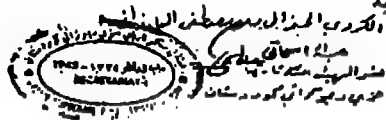
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه
د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

د اڅاڅاڅا دوزماڅا اړه لږنږه

AMBASSADE DE LA REPUBLIQUE IRAKIENNE

BEYROUT

سفارة الجمهورية العراقية

بيروت

No. _____

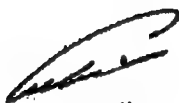
Date _____

١٢ / ١٠ / ١٩٦٠
١٩٦٠ / ١٠ / ١٢

الى من يهده الامم

دخول لبنان الى العراق

مدرس السراج للسيد جميل علي دويش محو حاصل
جواز التنقل اللبناني الرقم ١٢٨١٠ الصادر في بيروت
بتاريخ ١٩٦٠ / ٧ / ١٠ . دخول العراق للفئة بـ
الاشتغال الخاصة .

القنصل

م. ر. ل. ح. ر.

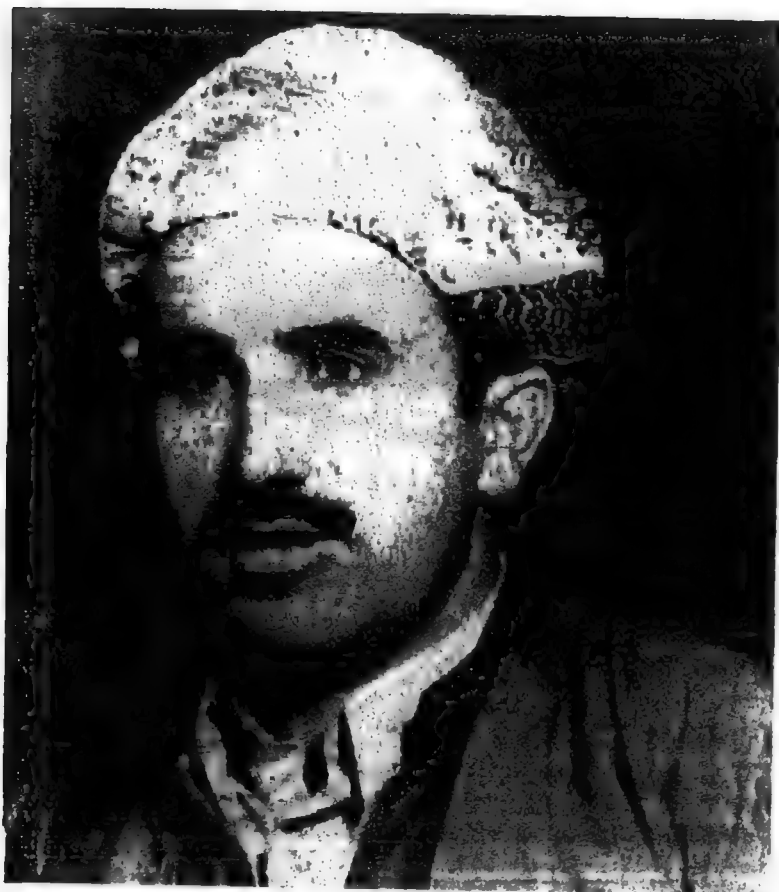
فيزاى باليقوزخانهى عيراق له لوبنان بى جه ميل مه حق

پیشوا زیکر دینی کوردانی لوپنان له چه میل مه حق

شادبونه وه به دیداری دایکی دواي چوار سال

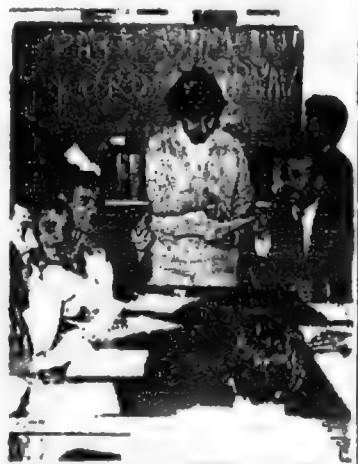
شهید فاخر میرگه سوری

جەمیل مەحسۇن لەگەڵ د. براھیم عەبدی لە نووسینگەی خۆی لە بەیروت
بەرلەوێ بەرواتی بۆ ناوێردان

کۆبوونەوەی جەمیل مەحسۇن لەگەڵ
ئەندامانی حزبەکەی بەرلەوێ
سەفەر بۆ کوردستانی عێراق

جەمیل مەحسۇن وانی کوردی بە
ئەندامانی پارتێکێ دەداتەو

جه ميل مهو له ناوپردان له بهردهم كوشكي ناشتي

يه كم چاوپيکه وتن له نيوان مه لا مستهفا و جه ميل مهو له باره گاي
بارزاني له ناوپردان (باره گاي زستانه)

جهمیل مہحق لہ کاتے دستبہ سہریوونیدا لہ بارمگای ٹیدریس پارزانی
خہریکی دروستکردنی دارسہ بیلہ

ٹیدریس و مسعود پارزانی باشترین خواردنیان دہخوارد لہ سہر شانی
خہلکی مہزاری کورد

Parti A Demokrat
A Kurdi à Libnan

٨٤
١٠٠٠٠٠

طلب انتساب

بعد مطالعتي عل دستور الحزب الديمقراطي الكردي في لبنان

«البارتي»

التي اطلب انساني الى الحزب المذكور اعلاه

الاسم واللقب: رؤف جليل
 اسم الاب: جاسر
 اسم الام: زينب
 تاريخ الولادة: ١٩٤٦
 المولد في: قاسم شقيا مكسور وكبيد
 للخدمة: صالح
 الجنسية: سورية
 رقم سجل: ٤٦

والى للتصديق
عليه

ويشترط ان يكون المرشح مستقفا جهميل بهك بديكر دوتنه وه بؤ به شه داميون له
 پارتي ديموكراتي كورد له لوبنان

مه لا مسته فاو جه ميل مه حق

جه ميل مه حق له گهل ياسر عه ره فات

پێڕستی بابەتەکان

- 3..... پێشه‌کی وه‌رگێری کوردی
- 11..... پێشه‌کی چایی دووهم
- 20..... ده‌روازه
- 23..... پێشه‌کی
- 24..... سه‌ره‌تای چیرۆکه‌که
- 33..... له‌ باره‌گای ئیدریس بارزانی
- 37..... کوردستان یا نه‌مان!
- 39..... زانیاری له‌ سه‌ر ئه‌و سه‌رکردانه
- 44..... باره‌گای بارزانی له‌ قه‌سری
- 50..... پارتی دیموکراتی کوردستان و حزبه‌ کوردیه‌کانی
- 60..... دروستکردن و پیکه‌یتانی حزب له‌ لوبنان
- 69..... دادگایی کردنم به‌ تاوانی جاسوسی
- 76..... ئاشتبوونه‌وه‌ له‌ گه‌ل عوسمان سه‌بری
- 80..... چیرۆکه‌که‌م له‌ گه‌ل سه‌لاح به‌ دره‌دین
- هه‌ولێکی نه‌زۆک بۆ سه‌ردانی باره‌گای سه‌رکردایه‌تی شۆڕشی کورد
- 83..... له‌ ناوپردان

سى مانگى رەبەقم بە رۆژ و شەۋەكانىيەۋە بەسەربىرد، ھەردوو
قاچم بە زنجىرى ئاسن بەسترايوونەۋە. لەسەر زەۋى دەخەۋتم
بەبى بەتانى و پىخەف، كە خەۋم پىدا دەكەۋت لە ناكاو وەكو شىت
رائەچلەكىم مشك و قالونچە لەناو چلەكانمەۋە دەردەپەرىن، خوین
لە قاج و دەموچاۋم و پەنجهكانى دەستم دەچوران..

لە ۲۶ى ئازارى ۱۹۷۵ يىنىم كە جۆن سەرانى شۆرش ھەريەكەيان
چەكەكەى خۆى رادەستى ئەفسەرە ئىرائىيەكان دەکرد و وەكو دىل
سواری ئۆتۆمبىلەكانيان دەبوون.

مەلا مستەفا لە نەغەدە بوو، سەرى زۆر جەنجال بوو، پىمگوت
گەورەم دەمەۋىت رزگارم كەيت لەم حالە بگەریمەۋە ناو كەس و كارو
نىشتىمانى خۆم. مەلا مستەفا دواى ساتىك لە بىدەنگى پىى گوتم:
ئەگەر بتوانىت عوبىدولای كورم بۆ بكوژىت ئامادەم چەند پارەت
بویت بىتدەمى. كاتى ئەۋەم لىبىست موچوركە بە ھەموو گيانمدا ھات،
ھىچ پىشېنىم نەدەكرد شتىكى ئاۋا بەر گویم كەۋىت.. خوا بۆ خۆى
شاھتە لەسەر ئەۋانەى كە من دەلىم.